

Kirkkohallitus ja hiippakunnat 2013

Kirkkohallituksen ja hiippakuntien
vuosikertomus 2013

Hyväksytty kirkkohallituksen täysistunnossa 1.4.2014

SISÄLLYSLUETTELO

I KIRKKOHALLITUS

1	TOIMINTA, RAKENTEET, TULEVAISUUS	5
2	KIRKKOHALLITUKSEN STRATEGIA	6
3	KIRKKOHALLITUKSEN VAIKUTTAMISTOIMINTA	7
3.1	Kirkon yhteiskuntasuhteiden kysymyksiä.....	7
3.2	Toimintaympäristön muutoksen kuvaus.....	8
3.2.1	Seurakuntia lakkautetaan ja perustetaan	8
3.2.2	Seurakuntien verotulojen kehitys	8
3.3	EU-asioiden seuranta ja siihen liittyvä toiminta vuonna 2013	10
3.4	Arvojen Akatemia – kirkon seminaari yhteiskunnan vaikuttajille.....	10
4	KESKEISET KEHITYSHANKKEET	12
4.1	Meidän kirkko 2015 -strategian toteuttaminen	12
4.2	Seurakuntarakenteiden kehittämishanke	13
4.3	Hengellinen elämä verkossa -hankkeen siirtymäkausi	14
4.4	Strategiset it-hankkeet	15
4.5	Kirkkohallituksen strategian toimeenpanohanke, kirkon yhteisen strategian päivitys, tulevaisuusselonteon valmistelu	15
4.6	Reformaation 500-vuotismerkkivuoden 2017 valmistelu	16
4.7	Seurakuntien ja kirkon verkkohanke	16
4.8	Seurakuntavaalit 2014	17
5	TALOUSARVIOSSA HYVÄKSYTTYJEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI	19
5.1	Hallinto-osasto (HAO)	19
5.1.1	Yleishallinnon vastuualue.....	19
5.1.2	Seurakunnan hallinto ja talous -vastuualue	19
5.1.3	Seurakuntarekisterit-vastuualue	20
5.2	Työmarkkinaosasto (TMO)	21
5.3	Taloulosasto (TAO)	23
5.3.1	Kirkon eläkerahaston sijoitustoiminta	23
5.3.2	Taloulosaston perustoiminta	25
5.3.3	Tietohallinto.....	26
5.4	Toiminnallinen osasto (TO)	28
5.4.1	Diakonia ja sielunhoito (KDS).....	29
5.4.1.1	Kirkon diakoniarahasto	31
5.4.2	Kasvatus ja perheasiat (KKP)	33
5.4.3	Jumalanpalvelus ja yhteiskunta (KJY)	35
5.4.4	Kirkon koulutuskeskus (KK).....	37
5.5	Ulkoasiain osasto (KUO).....	39
5.5.1	Teologiset asiat.....	40
5.5.2	Ulkosuomalaistyö	42
5.5.3	Kirkon lähetystyön keskus (KLK).....	44

5.6	Kirkon tiedotuskeskus (KT).....	46
5.6.1	Mediapalvelu: tiedottaminen, julkaisut ja kampanjat	47
5.6.2	Jumalanpalvelukset ja hartaudet mediassa	48
5.6.3	Uskonnolliset ohjelmat mediassa	50
5.6.4	Kirkon verkkopalveluiden konsepti.....	51
5.6.5	Vuorovaikutteinen verkkotyö.....	52
5.6.6	Viestinnän ja toimintaympäristön luotaus ja analyysi	52
5.6.7	Viestinnän koulutus ja konsultointi.....	53
5.6.8	Sisäinen viestintä.....	54
5.7	Kirkon tutkimuskeskus	56
5.8	Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA).....	58
	Kirkon ruotsinkielisen työn keskus	60
5.9	Piispainkokouksen kanslia	62
5.10	Kirkon palvelukeskus (Kipa)	64

II HIIPPAKUNNAT

1	Turun arkkihiippakunta.....	67
2	Tampereen hiippakunta	71
3	Oulun hiippakunta	73
4	Mikkelin hiippakunta	75
5	Borgå stift	77
	Porvoon hiippakunta	79
6	Kuopion hiippakunta	81
7	Lapuan hiippakunta	83
8	Helsingin hiippakunta.....	85
9	Espoon hiippakunta	88

LIITTEET

Kirkkohallituksen virasto-organisaatio	90
Kirkkohallituksen kokoonpano ja päätökset	91
Kirkkohallituksen asettamat johtokunnat, neuvottelukunnat, toimikunnat ja työryhmät.....	93
Kirkkohallituksen antamat lausunnot.....	95
Kirkkohallituksen julkaisut	97
Kirkkohallituksen esitykset kirkolliskokoukselle	102
Kolehdit	104
Yhteisvastuukeräys	107
Kirkkohallituksen täysistunnon myöntämät avustukset.....	108
Kirkkohallituksen myöntämät avustukset kristillisille järjestöille.....	112
Kirkkohallituksen henkilökunta	113
Hiippakuntien luottamushenkilöt ja henkilökunta	122

I KIRKKOHALLITUS

1 TOIMINTA, RAKENTEET JA TULEVAISUUS

Kirkko ja kotiseurakunta ovat suomalaisille tärkeitä asioita. Tämän voi päätellä siitä, että vuonna 2013 kirkon asiat olivat laajasti esillä tiedotusvälineissä. Seurakunnissa keskustelua aiheuttivat seurakuntarakenteet ja kiristynyt talous. Mediassa käytiin keskustelua kansalaistottelemattomuudesta ja raamatuntulkinnasta sekä herätysliikkeiden ja kirkon suhteista. Erityisesti valokeilassa oli vanhoillis-lestadiolaisuus. Niin ikään lähetystyön asiat synnyttivät keskustelua eritoten kirkollisessa mediassa.

Vuosi 2013 on sisältänyt kirkossamme monenlaista valmistautumista tulevaisuuteen. Kirkon strategian päivitystä on valmisteltu kuluneen vuoden aikana sekä työryhmässä että erilaisissa kuulemisissa, muun muassa sosiaalisessa mediassa. Toinen laaja tulevaisuuteen kirkon toimintaa suuntaava työ on kirkolliskokoukselle tehtävä tulevaisuusselonteko. Siinä pohditaan kirkon missiota monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Molemmat dokumentit valmistuvat vuoden 2014 alkupuolella. Kuluneen vuoden aikana valmistui myös rekrytointistrategian päivitys Meidän kirkko – tulevaisuuden työpaikka 2013–2019.

Tulevaisuuteen on valmistauduttu myös tarkastelemalla kriittisesti kirkon rakenteita. Kirkolliskokous linjasi toukokuun 2013 istunnossaan seurakuntarakenteiden kehittämisen päälinjat Uusi seurakuntayhtymä 2015 -mallin pohjalta. Perusajatuksena on, että seurakunnat ovat alueellisesti rajattuja, kirkon jäsenistä muodostuvia ”kuulumisyhteisöjä”, joissa kirkko elää ja toimii perustehtävänsä mukaisesti. Kirkolliskokouksen linjauksen mukaan kaikki seurakunnat tulisivat kuulumaan johonkin seurakuntayhtymään. Linjausten pohjalta on kirkkohallituksessa valmisteltu hankkeeseen liittyvää lainsäädäntöä, jota koskeva kirkkohallituksen esitys tulee kirkolliskokouksen käsittelyyn vuonna 2014.

Vuoden 2013 aikana eteni myös kirkon keskushallinnon uudistaminen. Kirkolliskokous kävi kirkkohallituksen esityksestä lähetekeskustelun marraskuussa. Kirkolliskokouksen päätös on odotettavissa toukokuussa 2014. Uudistuksen tavoitteena on hallinnon selkeytyminen, keventäminen ja päätöksenteon joustavuuden lisääminen.

Kirkkohallituksessa on myös valmistauduttu tulevaisuuteen. Kirkkohallituksen ja tuomiokapitulin siirtyminen Kirkon palvelukeskuksen asiakkaaksi on vaatinut talouden ja hallinnon prosessien sekä niistä huolehtivan henkilöstön tehtävien uudelleen järjestelyä. Myös viraston muutto uusiin, edullisempiin toimitiloihin, Kirkon taloon (Eteläranta 8) kesällä 2014 on edellyttänyt suunnittelua ja valmistautumista. Tulevaisuuteen valmistautumista on ollut myös se, että kirkkohallituksen henkilöstömäärä on tehtävien uudelleen järjestelyillä ja tehtäväkuvamuutoksilla laskenut.

Jukka Keskitalo, kansliapäällikkö

2 KIRKKOHALLITUKSEN STRATEGIA

Hyväksytty kirkkohallituksen täysistunnossa 25.1.2011

VAIKUTTAMISEN KIRKKO

MISSIO, ARVOT, VISIO JA STRATEGIA 2015

Missio - Miksi olemme olemassa?

Hoidamme kirkon yhteisiä tehtäviä, pidämme esillä ja edistämme kirkon näkökulmia sekä viestimme muuttuvassa yhteiskunnassa. Kehitämme ja rakennamme kirkkoamme yhdessä seurakuntien kanssa osana maailmanlaajuista Kristuksen kirkkoa.

Arvot - Mitkä ovat toimintaa ohjaavat arvomme?

Pyhän kunnioitus: toimintamme perusta on kirkon yhteinen usko

Vastuullisuus: hoidamme tehtävämme kokonaisuuden kannalta parhaalla tavalla ympäristö huomioiden

Oikeudenmukaisuus: toimimme johdonmukaisesti ja tasapuolisesti

Totuudellisuus: olemme avoin ja rehellinen, päätöksensä tosiasioihin perustava toimija, johon seurakunnat ja sidosryhmät voivat luottaa

Visio - Mitä haluamme olla vuonna 2015?

Vuonna 2015 olemme toimintaympäristön muutoksia ennakoiva ja tunnettu kirkon edunvalvoja sekä arvostettu kirkon yhteisten tehtävien kehittäjä ja viestijä. Olemme vastuullinen työyhteisö, johon ihmiset haluavat tulla töihin.

Tärkein strateginen tavoitteemme

Tärkein tavoitteemme on kehittyä nykyistä vaikuttavammaksi kirkon yhteiskuntasuhteiden hoitajaksi sekä kasvattaa vaikutusvaltaa tunnettuuden avulla valituissa sidosryhmissä turvataksemme kirkon toimintaedellytykset.

3 KIRKKOHALLITUKSEN VAIKUTTAMISTOIMINTA

3.1 KIRKON YHTEISKUNTASUHTEIDEN KYSYMYKSIÄ

Kirkkohallituksen strategian painopistealueena on kirkon yhteiskuntasuhteiden aktiivinen hoitaminen. Käytännössä tämä tarkoittaa säännöllistä yhteydenpitoa kirkon kannalta olennaisiin vaikuttajatahoihin ja kirkon näkemysten esilletuomista sekä viestintää. Yhä tärkeämpää on asioiden valmisteluvaiheessa tapahtuva yhteydenpito virkamiehiin ja poliitikkoihin. Kirkkohallituksen antamalla lausunnoilla on oma roolinsa, mutta tehokkain vaikuttaminen tapahtuu jo aikaisemmassa vaiheessa. Vaikuttamistoimintaan keskittyvän strategian toimeenpano on merkinnyt kirkkohallituksessa läpi organisaation ulottuvaa uudelleen ajattelua ja tehtäväkuvien muutoksia.

Kirkon lakisääteisten yhteiskunnallisten tehtävien korvaamisesta on käyty keskustelua pitkään. Valtiovarainministeriön selvitys ”Evangelis-luterilaisten ja ortodoksisten seurakuntien sekä muiden uskonnollisten yhteisöjen yhteiskunnallisista tehtävistä aiheutuvien kustannusten korvaaminen” valmistui lokakuussa 2013. Selvityksen laatineen työryhmän ehdotus on, että seurakuntien saama yhteisövero-osuus korvataan lakisäteisellä budjettiin tulevalla korvauksella. Työryhmämietinnön mukaan korvaus olisi 114 M€ vuodessa ja samalla seurakunnilta perittävät veronkantokustannukset laskisivat 6 M€:lla. Kirkolliskokous ottaa kantaa asiaan toukokuussa 2014.

Työmarkkinajärjestöt sopivat lokakuussa 2013 allekirjoittamassaan Työllisyys- ja kasvusopimuksessa, että ne selvittävät yhteistyössä kirkon edustajien kanssa mahdollisuuden loppiaisen ja helatorstain siirtämiseksi kiinteästi lauantaille. Selvitystyö on käynnistynyt ja sen on tarkoitus valmistua selvitystä tekevän työryhmän suunnitelman mukaan kevään 2014 aikana. Kirkon taholta on ilmaistu selkeästi, ettei se kannata siirtoa.

Keskustelua uskonnonopetuksesta käytiin kertomusvuoden aikana liittyen sekä perusopetuksen opetussuunnitelmatyöhön että lukiouudistukseen. Kirkko on ollut aktiivisesti mukana keskustelussa ja osallistunut perusopetuksen opetussuunnitelmatyöhön. Opetus- ja kulttuuriministeriö pyysi kirkkohallitukselta lausunnon lukiokoulutuksen valtakunnallisia tavoitteita ja tuntijakoa selvittäneen työryhmän muistiosta ”Tulevaisuuden lukio – valtakunnalliset tavoitteet ja tuntijako”. Lausunto annettiin tammikuussa 2014.

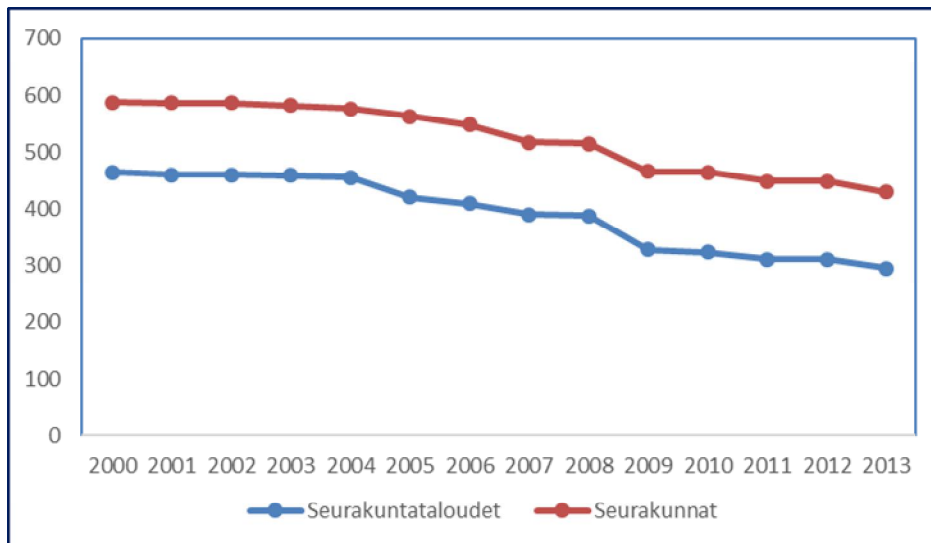
Keskustelu uskonnon asemasta julkisessa tilassa on jo pitempään nostanut päätään. Kyseessä on uskonnonvapauden tulkinnan kannalta olennainen asia. Kirkon taholta on korostettu positiivisen uskonnonvapautulkinnan merkitystä. Ihmisillä on oikeus harjoittaa uskontoa, myös yhteisöllisesti ja tämän tulee voida näkyä myös julkisessa tilassa. Perustuslakiin kirjattu oikeus olla harjoittamatta uskontoa ei saa syrjäyttää toisten mahdollisuutta harjoittaa uskontoa. Tämän keskustelun muunnelmia on vuoden 2013 aikana ollut nähtävissä päiväkotien ja koulujen juhlaperinteitä, puolustusvoimien kirkollista työtä sekä seurakuntalehtien jakelua koskevassa keskustelussa.

3.2 TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSEN KUVAUS

3.2.1 Seurakuntia lakkautettiin ja perustettiin

Vuoden 2013 alussa seurakuntien määrä väheni 19:llä ja seurakuntatalouksien 16:lla. Seurakuntia oli kertomusvuonna 430 ja seurakuntatalouksia 295.

Taulukko kuvaa seurakuntien ja seurakuntatalouksien määrän kehitystä 2000-luvulla.

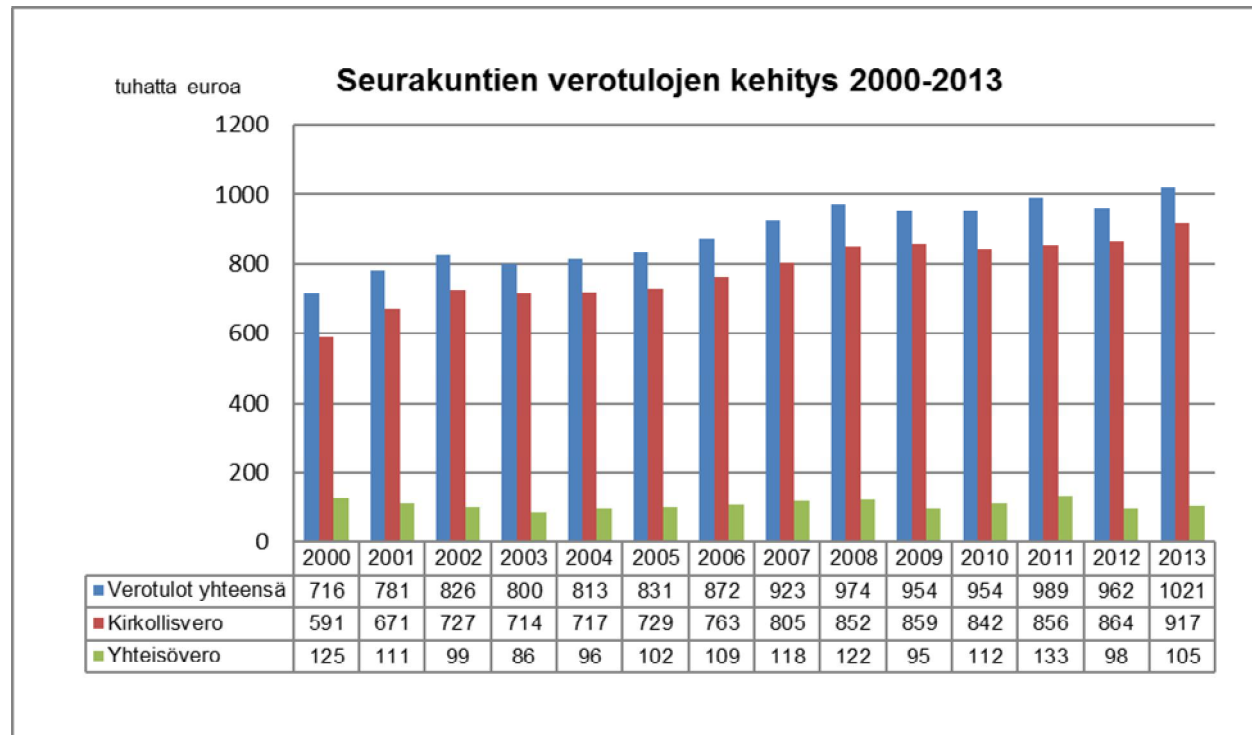

Seurakuntia koskevia rakennemuutospäätöksiä tehtiin vuoden aikana kolme. Neljätoista seurakuntaa lakkautettiin ja tilalle perustettiin kolme uutta seurakuntaa. Samalla yksi seurakuntayhtymä lakkasi. Kaksi muutoksista astuu voimaan vuoden 2014 alusta ja yksi vuoden 2015 alusta lukien.

3.2.2 Seurakuntien verotulojen kehitys

Vuodesta 2004 alkanut verotulojen kasvu päättyi vuoteen 2008. Sen jälkeen verotuloissa ei ole tapahtunut reaalista kasvua vuoteen 2012 saakka. Vuonna 2013 kirkollisverotilitykset kasvoivat 6,1 %. Kasvusta noin puolet johtuu tilitysjärjestelmän muutoksista, joka kohdensi verotilityksiä vuodelle 2013 vuosilta 2012 ja 2014. Toinen puoli kasvusta johtui veronkorotuksista sekä talouden ja palkkatulojen kehityksestä. Yhteisöveron tuotto kasvoi 6,8 %. Vuodeksi 2013 kirkollisveroprosenttiaan nosti 29 seurakuntataloutta. Seurakuntatalouksia oli 295.

Seurakuntien verotulot vuosina 2000–2013

3.3 EU-ASIOIDEN SEURANTA JA SIIHEN LIITTYVÄ TOIMINTA VUONNA 2013

Kirkkohallituksen EU-asioiden toimintamallin mukaan EU-toiminnan tavoitteina on:

- vaikuttaa EU:n päätöksentekoon ja EU-asioiden kansalliseen valmisteluun kristillisen uskon ja etiikan näkökulmia esillä pitäen,
- valvoa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon etuja EU:ssa, lähtökohtana kirkon toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen ja
- parantaa kirkon vaikuttamismahdollisuuksia EU-asioiden kansallisessa valmistelussa.

Kirkkohallituksen kansliapäällikkö vastaa EU-asioihin liittyvästä toiminnasta. Kansliapäällikön toimistossa työskentelevä EU-lakimies vastaa EU-asioiden koordinoinnista, yhteydenpidosta eri tahoihin ja kirkon EU-kannanottojen valmistelusta. Kirkkohallituksen EU-seurantaryhmä kokoontui kertomusvuoden aikana viisi kertaa keskustelemaan ajankohtaisista EU-asioista ja niiden vaatimista toimenpiteistä. Kirkon EU-neuvottelukunta, joka toimii neuvoa-antavana asiantuntijaelimenä EU:ta koskeissa asioissa, kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa arkkipiispan puheenjohtajuudella.

Vuonna 2013 kirkon EU-toiminnan prioriteetit olivat:

- Kirkon EU-vaikuttamistoiminnan kehittäminen lisäämällä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa (esim. Saksan evankelinen kirkko, Englannin anglikaaninen kirkko, katolisen kirkon EU-vaikuttamistoiminnan organisaatio COMECE, Kuntaliiton ja EK:n Brysselin toimistot). EU-toiminnan puitteissa pidettiin lisäksi jatkuvasti yhteyttä eri yhteistyötahoihin niin Suomessa kuin Brysselissä.
- Kertomusvuonna suunniteltiin ja valmisteltiin *Arvojen Eurooppa* -foorumia, jonka tavoitteena on koota Brysselissä toimivia eri alojen suomalaisvaikuttajia yhteen pohtimaan ja keskustelemaan Euroopan arvoista. Arkkipiispan kutsut toimitettiin osallistujille marraskuussa, ja ryhmän ensimmäinen tapaaminen järjestetään Brysselissä 3.–4.3.2014.
- EU-toiminnan puitteissa seurattiin tarkasti Euroopan kirkkojen konferenssin (CEC) uudistamisprosessia. EU-toiminnan näkökulmasta katsottuna keskeisin kysymys on CECin EU-asioiden seurannan ja vaikuttamistoiminnan edelleen kehittäminen.
- Selvityksen laatiminen uuden EU-ohjelmakauden (2014–2020) sisällöstä ja sen tarjoamista rahoitusmahdollisuuksista kirkolliselle toimintasektorille. Selvityksen laatiminen alkoi vasta loppuvuodesta ja se valmistuu keväällä 2014. EU-rahoitukseen liittyvissä asioissa jatkettiin yhteistyötä *Ekumeniska EU-kontorein* kanssa.
- Kirkkohallituksen sähköinen EU-uutiskirje julkaistiin suomeksi ja ruotsiksi kaksi kertaa kertomusvuoden aikana. EU-asioista on uutisoitu KT:n kautta sekä uudistetulla EU-kotisivulla (www.evl.fi/eu) ja Sakastissa.

3.4 ARVOJEN AKATEMIA – KIRKON SEMINAARI YHTEISKUNNAN VAIKUTTAJILLE

Arvojen Akatemian tarkoituksena on tarjota yhteiskunnan vaikuttajille foorumi yhteiselle keskustelulle arvoista sekä mahdollisuus saada tietoa kirkosta ja keskustella ajankohtaisista yhteiskunnan ja kirkon haasteista. Arkkipiispa kutsuu vuosittain koolle ryhmän, jossa on 30–40 osanottajaa. Akate-

miaan osallistuneet edustavat yhteiskunnan eri sektoreita kuten julkista hallintoa, talous- ja järjestö-elämää, politiikkaa, tiedotusvälineitä, tiedettä ja koulutusta, kulttuuria ja kirkkoa.

Arvojen Akatemiassa keskustellaan yhteiskunnan arvoista laajasti. Kyse ei ole siis kirkon arvojen esittelytilaisuudesta, mutta koko keskustelu tapahtuu kirkon tarjoamalla foorumilla. Kurssipäivinä vietetään aamu- ja iltarukoukset.

Arvojen Akatemian neljästoista ryhmä kokoontui keväällä kahteen seminaarijaksoon, joissa teemoina olivat muiden muassa talouskasvun hinta, vapaus eri perspektiiveistä tarkasteltuna ja päätäjän etiikka. Kysyttiin myös, mikä on pyhää ja pohdittiin maahanmuuton kysymyksiä. Etsittiin erilaisten esteettisten arvojen tuomia merkityksiä elämään. Myös suomalaisten arvojen tulevaisuudesta keskusteltiin. Syksyllä järjestettiin Arvojen Akatemia XV:n ensimmäinen jakso, jossa aiheina olivat mm. muutoksen ja murroksen tarkastelu sekä luottamus. Näenkö ihmisen? -teemaa lähestyttiin eri näkökulmista.

Arvojen Akatemian ryhmät ovat kokoontuneet jatkotapaamisissa varsinaisten seminaarien päätyttyä. Vuoden aikana järjestettiin 11 eri Akatemioiden tapaamista. Lisäksi järjestettiin kaikkien Arvojen Akatemioiden ja nuorille vaikuttajille tarkoitettujen Arvojen Areenoiden ensimmäinen yhteinen tapaaminen.

Kaikille Akatemian käyneille jaettiin kertomusvuoden aikana pääsiäiseksi ilmestynyt järjestyksessään toinen Akatemian julkaisu Ihmisen arvo — Arvojen Akatemia. Julkaisu on artikkelikokoelma, johon on koottu eri Arvojen Akatemioihin osallistuneiden asiantuntijoiden kirjoituksia.

Arvojen Akatemiasta saatu palaute on ollut erittäin myönteinen.

4 KESKEISET KEHITYSHANKKEET

Luvussa kerrotaan kunkin keskeisen kehityshankkeen tilanteesta vuonna 2013. Lisäksi kirkkolain kodifointihanketta kuvataan hallinto-osaston osuudessa.

4.1 MEIDÄN KIRKKO 2015 -STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN

Tiellä – På väg. Jumalanpalveluselämän kehittämishanke 2011–2013

Tiellä – På väg. Jumalanpalveluselämän kehittämishanke oli yksi Meidän kirkko 2015 -strategian toteuttamista tukeneista hankkeista kirkkohallituksessa. Hankkeen taustalla oli kirkolliskokousaloite (9/2008), jossa ilmaistiin vahva huoli jumalanpalveluselämän monipuolisuudesta, tavoittavuudesta ja kyvystä vastata tämän ajan ihmisen tarpeisiin.

Hankkeen tavoitteena oli uusien jumalanpalveluskäytäntöjen kartoittaminen ja kehittäminen sekä tutkimustiedon saaminen seurakuntien jumalanpalveluselämästä. Näiden avulla kehitettiin seurakuntien jumalanpalveluselämää niin, että se olisi monipuolista ja rikasta sekä sisältäisi inhimillistä lämpöä ja hengellistä syvyyttä. Hankkeen painopiste suunnattiin paikallisseurakuntiin.

Tavoitteeseen pyrittiin viiden osa-alueen kautta: 1) uusien jumalanpalveluskäytäntöjen kartoittamisen, kehittämisen ja jakamisen, 2) tutkimuksen, 3) koulutuksen tukemisen, 4) aineistojen tuottamisen sekä 5) verkostoitumisen avulla.

Vuosi 2013 oli hankkeen päätösvuosi. Vuoden aikana hankkeessa mukana olleet seurakunnat kokosivat omien hankkeidensa tulokset ja löydöt loppuraportteihin. Näitä esiteltiin ja käsiteltiin seurakuntien kanssa yhdessä tuomiokapitulien kanssa järjestetyissä hiippakunnallisissa seminaareissa. Vuoden 2013 aikana hanke tuotti Kolmas pilari -esirukouskirja seurakuntien avuksi sekä sitoutui hankkimaan 500 kappaletta F. Modeuksen kirjaa Osallisuuteen kutsutut. Hankekoordinaattorit kokosivat hankkeen kokonaisuuden, tulokset ja toimenpide-ehdotukset loppuraportiksi.

Seurakuntien hankesuunnitelmissa, seurakuntavierailuilla, raporteissa, opintomatkoilla ja seminaareissa esiin nousseita kehittämisalueita ja teemoja olivat: 1) yhteisen messun kehittäminen, 2) jumalanpalveluselämä kokonaisuutena, 3) monipuolisuus ja rikkaus jumalanpalveluselämässä, 4) asennemuutos, 5) osallisuus ja yhteisöllisyys, 6) työyhteisöön liittyvät kysymykset, 7) lapset ja nuoret, 8) viestintä, 9) yhteinen keskustelu jumalanpalveluksesta, 10) vieraanvaraisuus, 11) rukous, 12) ilo ja innostus, 13) kirkkorakennus, puitteet ja ”tekniikka”.

Hankkeessa aloitti 43 seurakuntaa eri puolilta Suomea. Ne sitoutuivat kolmen vuoden ajan kehittämään seurakuntansa jumalanpalveluselämää omista lähtökohdistaan ja omine tavoitteineen. Hankkeen kuluessa sitoutuminen ja osallistumisaktiivisuus esim. hiippakunnallisiin seminaareihin vähenivät. Tähän vaikuttivat mm. työntekijävaihdokset seurakunnissa, kirkon muut yhteiset hankkeet ja joissakin tapauksissa seurakuntarakenteen muutokset. Kirkkoherran rooli näyttäytyi merkittävänä tekijänä sitoutumisessa. Myös hankkeen kokonaiskirkolliseen organisointiin ja työntekijöiden vaihtumiseen liittyvät kysymykset vaikuttivat seurakuntien sitoutumiseen.

Hankkeen johtopäätöksissä esille nousevat kirkkoherrojen keskeinen asema, jumalanpalveluselämän huomioiminen kirkon strategiassa ja sen toteuttamisessa, kapitulien rooli ja resurssien riittävyys seurakuntien jumalanpalveluselämän tukemisessa, jumalanpalveluselämän arviointikriteereiden monipuolistaminen, jumalanpalveluselämän jatkuvan kehittämisen ja käsikirjauudistusten välinen suhde sekä koulutukseen ja kirkkotilaan liittyvät näkökulmat ja konkreettiset asiat.

4.2 SEURAKUNTARAKENTEIDEN KEHITTÄMISHANKE

Seurakuntarakenteiden kehittämishankkeen tehtävänä on valmistella kirkon paikallistason rakennuudistuksen kokonaisuus. Vuodelle 2013 asetettiin kolme tavoitetta, joiden toteutumista arvioidaan seuraavasti:

1. Kirkkolainsäädännön seurakuntarakenteita koskevien säännösten muutosta valmistellaan kirkolliskokouksen tekemän linjanvedon perusteella.

Kirkolliskokous teki toukokuussa 2013 yhteensä 19 linjausta, joiden perusteella lainsäädännön valmisteluja jatkettiin. Samalla kirkolliskokous päätti pyytää piispainkokoukselta lausunnon linjauksista. Piispainkokous antoi lausuntonsa joulukuussa. Valmistelutyön tueksi kuultiin asiantuntijoita, mm. oikeusministeriöstä, valtiovarainministeriöstä, Kuntaliitosta ja ammattijärjestöistä. Viime vuosina liitoksen läpikäyneille suurille liitosseurakunnille järjestettiin erillinen kuulemis- ja keskustelutilaisuus joulukuussa. Kertomusvuonna tutustuttiin rakennemuutostutkimuksiin ja seurattiin eri medioissa käytävää keskustelua. Säännösten muutosten valmistelu eteni aikataulun mukaisesti. Lakiluonnos lähti lausuntokierrokselle helmikuussa 2014. Päävastuu säännösten muutosvalmisteluista oli hankkeeseen nimetyllä Seurakuntarakenteiden työryhmällä.

2. Luodaan mahdollinen avustusjärjestelmä rakennuudistuksen tueksi ja laaditaan suunnitelma yhdistymisavustusten uusiksi periaatteiksi. Samalla suunnitellaan vaihtoehtoisia tulonjakomalleja paikallistasolle.

Hankkeen Seurakuntatalouden työryhmä valmisteli uutta avustusjärjestelmää rakennuudistuksen tueksi. Peruslähtökohtana on, että seurakuntaliitoksien syntyä ei enää tuettaisi taloudellisesti. Sen sijaan seurakuntayhtymien muodostamista tuettaisiin mm. osoittamalla taloudellista tukea yhtymänmuodostamisselvitysten kustannuksiin. Selvityskustannukset kohdennettaisiin tuomiokapitulien kautta. Kun muutosprosessi lähtee liikkeelle koko kirkossa, on huolehdittava, että hiippakunnille osoitettujen kehittämisvarojen taso on riittävä. Hankkeen ohjausryhmä teki syksyllä 2013 periaatelinjauksen avustusjärjestelmän elementeistä. Lopullisen päätöksen asiasta tekee kirkkohallituksen täysistunto. Paikallistason tulonjakomallien valmistelu aloitettiin ja sitä jatketaan keväällä 2014. Taloussuunnittelun tueksi kehitettiin verkossa vapaasti käytettävissä oleva talouden tasapainotuslaskuri.

3. Tuetaan meneillään olevia seurakuntarakenteiden muutoksia ja suunnitellaan kokonaisuudistuksen toteutusvaihetta.

Hankkeen Muutoksen tuen -työryhmä tuki meneillään tai suunnitelmissa olevia rakennemuutoksia mm. projektisuunnittelun, muutosjohtajuuden ja muutosviestinnän näkökulmasta. Vuoden 2014 alussa seurakuntien lukumäärä väheni kahdella. Kuntauudistuksen arvellaan synnyttävän liikehdintää vuosina 2015–2017. Seurakuntarakenteiden kokonaisuudistuksen toteutumisvaiheeseen liittyen seurakuntien muutosvalmiutta pyrittiin ylläpitämään ja vahvistamaan luottamushenkilötapaamisissa, työntekijöiden neuvottelupäivillä, työkokouksissa, rovastikuntapäivissä jne. sekä erilaisten tiedotteiden ja asiantuntijakirjoitusten välityksellä. Syksyllä 2013 järjestettiin koulutustapaaminen hiippakuntien edustajille, tilaisuus oli tarkoitettu erityisesti työyhteisökonseille ja -kehittäjille. Tapaamisen tavoitteena oli kartoittaa hiippakuntien tilannetta ja kapitulien tarpeita muutoksen tukemisessa. Syksyllä käynnistettiin verkko-oppaan luominen lähijohtajuuden tueksi seurakuntarakenteiden muutostilanteissa.

4.3 HENGELLINEN ELÄMÄ VERKOSSA –HANKKEEN SIIRTYMÄKAUSI

Vuosi 2013 oli HEV-hankkeen siirtymäkautta. Sen aikana käytiin keskusteluja seurakuntien ja seurakuntayhtymien johtoryhmien, kirkkoherrojen kokousten tai työntekijäkokousten kanssa kyseisen seurakunnan osallisuudesta kirkon yhteiseen verkkotyöhön. Näissä keskusteluissa käsiteltiin toisaalta kirkon yhteisten sosiaalisen median palveluiden työvoima- ja koulutustarvetta sekä toisaalta näiden palveluiden rahoittamista, koordinaatiota ja kehittämistä.

Yhteenvetona voidaan todeta, että seurakuntien valmius ja tahto on antaa työvoimaa palveluiden hoitamiseen silloin, kun palvelu ei työllistä yksittäistä työntekijää kohtuuttomasti (tyypillisesti 1-3 viikkotuntia). Isomman työpanoksen tai rahoituksen tarjoamiseen suhtauduttiin erittäin varauksellisesti. Palveluiden tarvetta pidetään kuitenkin selvänä ja niiden hoitamista ja kehittämistä hyvin tärkeänä.

Vuonna 2013 seurakunnissa syntyneitä verkkoilmiöitä on ollut selvästi aiempaa enemmän. Lisäksi seurakuntien toimeliaisuus sosiaalisessa mediassa on kasvanut huomattavasti. Tätä voidaan pitää pitkäjänteisen verkkotyön tuloksena. Samalla tarve valtakunnalliseen koordinointiin ja kokonaisuuden hahmottamiseen on kasvanut.

Kirkkohallituksessa yhteistyötä tiivistettiin eri yksiköiden välillä ja palveluiden siirtämistä koskevat neuvottelut on aloitettu mm. chatin ja KKP:n alaisuuteen kuuluvien palveluiden osalta. Työ- ja rahallisten voimavarojen varmistaminen jatkossa on tältäkin osin osoittautunut haasteelliseksi samalla, kun verkkotyötä pidetään välttämättömänä.

Olemassa olevia palveluita kehitettiin niin, että yhteistyö mm. seurakuntien verkkohankkeen kanssa mahdollistuisi entistä paremmin. Painopistettä siirrettiin erityisesti auttamispalveluihin: chat ja suhdeklina, sekä yhteisöprofiili (suomi24.fi). Palveluissa purettiin rakenteita – osa-aikaiset verkkokeskustelijoiden palkkiot kokonaisuudessaan lopetettiin vuoden loppuun mennessä (erit. Kirkko Kuulolla -palsta). Pyrittiin siihen, että käyttäjänäkökulma toimisi palveluiden kehittämisen ensisijaisena ohjaajana.

Yhteisen verkkotyön tiimin voimavarat kuluivat vuonna 2013 palveluiden operationaaliseen koordinointiin ja johtamiseen. Tämä näkyi erityisesti myös mainekriisien viestinnässä. Näitä tehtäviä ei ole pystytty siirtämään seurakuntiin. Palveluiden kehittämiselle ei ole vapautunut toivottuja resursseja. Sosiaalisessa mediassa täytyy huomioida kilpailun jatkuva koventuminen, mikä tarkoittaa koskettavan, ajankohtaisen ja merkityksellisen sisällön jakamisen vaativan yhä enemmän tietoa, taitoja ja aikaa.

Yhteistä verkkotyötä arvioitiin mm. sosiaalisen median auditoinnin (Miltton), Kirkko Suomessa -sivulla tehdyn tutkimuksen (yhteistyössä Taloustutkimuksen kanssa) sekä Oisko tulta? -blogin käyttäjäkyselyn avulla. Kaikkien palveluiden kävijämääriä ja käyttäjäryhmiä on seurattu tarkasti. Kaikille palveluille laadittiin jatkotoimintasuunnitelma vuotta 2015 varten, jonka toteuttaminen on jo aloitettu.

Vuorovaikutteisten palveluiden käyttö

Verkkopalvelu	Sivulatauksia vuodessa tai muu tunnusluku	Huomioita palvelusta
Kirkko Kuulolla -palsta suomi24.fi -palvelussa	1,8 milj. käyntiä (ka. 10 000 eri kävijää/kk). Uusia viestejä 17 500 kuukaudessa	Palsta toimi vilkkaana ja värikäänä keskustelupalstana kirkkoa, uskoa ja elämää koskevissa asioissa. Vuoden 2014 alussa siirryttiin palstasta yhteisösivuun.
Oisko tulta? -blogi	250 000 käyntiä	Tehty käyttäjä tutkimus osoitti blogin ole-

Lily.fi -palvelussa		van merkittävä sen lukijoille ja muuttavan käsitystä kirkosta.
Kirkko Suomessa - sivu Facebookissa	Tykkääjät n. 25 000. Kasvua vuoden aikana 15 000 tykkääjää	Sivu tavoittaa keskimäärin n.100 000 Facebook-käyttäjää viikossa. Julkaisut ovat erittäin tykättyjä, jaettuja ja kommentoituja.
Chat osana Kirkko Suomessa -sivua	noin 75 keskustelua/kk	Keskustelut olleet pitkiä ja merkityksellisiä. Ruotsinkielinen chat aloitettiin loppuvuodesta 2013.
Suhdeklินิกka city.fi - palvelussa	yli 200 000 käyntiä	Suhdeklินิกan toiminta on vakiintunut. Annetuista vastauksista tulee paljon positiivista palautetta käyttäjiltä.
Rajalla-blogi Suomen kuvalehden verkkopalvelussa	27 000/2013	Blogi on ollut tärkeä väylä reagoida erilaisiin keskusteluihin mediassa ja sitouttaa asiantuntijoita vaikuttamiskanavien kehittämiseen.
Lastenkirkko	keskimäärin 2 900 eri kävijää kuussa	Palvelu vakiintunut perustasolle ja osa seurakunnista löytänyt sen toiminnan välineeksi.

4.4 STRATEGISET IT-HANKKEET

Kirkon uusi tietohallintostrategia valmistui vuonna 2013 ja hyväksyttiin täysistunnossa 15.10.2013. Strategia linjaa visioksi ”yhteistyöllä vaikuttavuutta kirkon toimintaan”. Strategia on jaettu 4 painopistealueeseen ja niille on määritetty tavoitetila vuodelle 2017. Vuonna 2013 strategisina hankkeina olivat mm. Kirjurin ja Kipan tietojärjestelmien kehittäminen. Näiden kehittäminen jatkuu seuraavinkin vuosina.

4.5 KIRKKOHALLITUKSEN STRATEGIAN TOIMEENPANOCHANKE, KIRKON YHTEISEN STRATEGIAN PÄIVITYS, TULEVAISUUSSELONTEON VALMISTELU

Kirkkohallituksen strategian toimeenpanohanke rakentui kahdesta osasta, toiminnallisen osaston organisaation ja työskentelytapojen muutosprojektista ja strategialähtöisen osaamisen johtamisen kehitysprojektista. Syksyllä 2011 käynnistynyt osaamisen johtamisen hanke vietiin päätökseen keväen 2013 aikana. Osastoissa ja yksiköissä on työstyetty tulevaisuuden osaamistarpeita ja osaamisen suuntaamista Kirkkohallituksen strategian mukaisesti. Hanke on vaikuttanut toiminnan ja osaamisen

suuntaamiseen sekä tehtävänkuvien muotoiluun. Sen tuloksia hyödynnetään jatkossa henkilöstösuunnitelmassa.

Hankkeen yhteydessä toteutettiin myös kirkon yhteisen strategian ajankohtaistaminen ja seuraavan tulevaisuusselonteon valmistelu. Kirkkohallituksen täysistunto nimesi 20.11.2012 Kirkon strategia 2020 -työryhmän ja Tulevaisuusselonteko 2014 -työryhmän. Kirkon strategia 2020 -työryhmän tehtävänä oli tehdä kirkkohallitukselle esitys kirkon yhteiseksi strategiaksi vuoteen 2020 tammikuun 2014 loppuun mennessä. Tulevaisuusselonteko 2014 -työryhmän tehtävänä oli tehdä kirkkohallitukselle ehdotus kirkon tulevaisuusselonteoksi 2014 aiheesta ”Kirkkona monikulttuurisessa yhteiskunnassa” tammikuun 2014 loppuun mennessä. Työryhmät työskentelivät tiiviisti vuoden ajan. Koko työskentelyprosessin ajan ne keräsivät palautetta sosiaalisessa mediassa facebookissa ja Kotimaa20:n blogilla. Vilkasta keskustelua syntyi muun muassa seurakuntanäkemyksestä ja osallisuudesta. Ehdotus strategiaksi valmistui tammikuussa 2014. Myös ehdotus tulevaisuusselonteoksi valmistui tammikuussa 2014. Se lähetettiin vielä asiantuntijoilla palautekierrokselle.

4.6 REFORMAATION 500-VUOTISMERKKIVUODEN 2017 VALMISTELU

Kirkkohallitus asetti syksyllä 2013 reformaation merkkivuotta 2017 valmistelevalle kansalaisvaltuuskunnan ja päätoimikunnan ja määritteli merkkivuoden tavoitteet. Merkkivuosi edistää kirkon perustehtävän toteutumista luterilaisesti ja ekumeenisesti sekä tekee reformaation merkitystä tunnetuksi. Painopiste on tulevaisuudessa.

Merkkivuoden viettämisen pääpaino on paikallisella tasolla ja laaja-alaisessa yhteistyössä, jota valtakunnallinen organisaatio tukee. Merkkivuoden vietto niveltyy Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlintaan. Päätoimikunta puheenjohtajanaan kirkkoneuvos Pekka Huokuna aloitti toimintansa joulukuussa 2013 ja kansalaisvaltuuskunta puheenjohtajanaan arkipiispa Kari Mäkinen tammikuussa 2014. Hankkeelle on valittu projektisihteeri Timo-Matti Haapiainen vuosiksi 2014–2017.

4.7 SEURAKUNTIEN JA KIRKON VERKKOHANKE

Hankkeen ensimmäisen vuoden työssä korostui valmistava työ. Tavoitteena hankkeessa on tuottaa seurakuntien käyttöön verkkopalveluympäristö, joka on

- **ajantasainen** – sisällöllisesti ja teknisesti
- **helppo** – tehdä ja käyttää
- **joustava** – erilaisiin tarpeisiin ja tilanteisiin
- **pitkäikäinen** – ja kestävä ratkaisu
- **monipuolinen** – sisällöltään ja käyttötavoiltaan
- **edullinen** – yksittäiselle seurakunnalle ja koko kirkolle
- **vuorovaikutusta vahvistava** – sekä seurakuntien että seurakuntalaisten välillä
- **responsiivinen** – toimii eri päätelaitteilla.

Hanke käynnistyi vuoden 2013 alussa hankintakilpailulla ja taustatyöllä. Kilpailullisena neuvottelumenettelynä käydyn tarjouskilpailun perusteella verkkohankkeen toimittajaksi valittiin Ambientia Oy. Kumppanin valinnassa korostuivat kyvykkyys joustavaan projektityöhön ja valmius tuottaa helpokäyttöinen ja monistettava verkkopalveluympäristö.

Samanaikaisesti hankintakilpailun kanssa keväällä 2013 analysointiin seurakuntien ja kirkon nykyisten verkkosivujen käyttöä, tehtiin uuden verkkopalvelun sisältöstrategia ja käynnistettiin loppukäyttäjälähtöinen konseptointi. Sisältöstrategia ja sen osana ensimmäisen vaiheen painottaminen maltilliseen kohderyhmään (Jäsen360 segmentointi) hyväksyttiin hankkeen johtoryhmässä kesäkuussa 2013.

Sopimus hankkeesta ja ensimmäinen toimitussopimus Ambientian kanssa solmittiin elokuun lopussa. Työskentely käynnistyi tiiviillä pilottiprojektilla Oulun seurakuntayhtymän ja Keravan seurakunnan kanssa syksyllä 2013. Pilottiprojektin tavoitteina oli tarkentaa tehtyä palvelun konseptia, totuttautua uuteen ketterään työskentelymalliin, löytää toimivia yhteistyötapoja seurakuntien kanssa ja toteuttaa uusista sivuista pilottisivut.

Syksyn tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti hyvin. Projektityö käynnistyi neljällä tiiviillä jaksolla (sprintillä) ja lopputulos vastasi hyvin toimitussopimuksen sisältöä. Mukana olleet seurakunnat, Oulun ja Keravan lisäksi Savonlinnan, Seinäjoen, Nurmijärven ja Pöytyän seurakunnat ja Ylä-Savon seurakuntayhtymä, sitoutuivat tiiviiseen työpajatyöskentelyyn erinomaisesti ja tuloksena syntyi seurakuntien tarpeisiin ja tavoitteisiin sopivia verkkopalvelun komponentteja. Työskentelyä leimasi vahva käyttäjälähtöinen lähestymistapa, jolla pyrittiin varmistamaan sekä seurakuntalaisten että palvelua ylläpitävien työntekijöiden tarpeiden hyvä huomioiminen.

Pilottivaiheen seurakuntien lisäksi on noin sata seurakuntaa ilmaissut kiinnostuksensa verkko-hankkeen, mikä on hankkeen kokonaistaloudellisen onnistumisen kannalta hyvä viesti. Syntyvän työvälineen varsinainen markkinointi käynnistyy vahvemmin syksyllä 2014, kun verkkopalvelu ympäristö on pilotoitu.

Haasteena erityisesti syksyn 2013 työskentelyssä oli kiivaan toimitusprojektin aikana huolehtia hankehallinnasta ja johtoryhmätyöskentelystä. Tilannetta käytiin läpi johtoryhmässä ja hankkeen auditoinnissa, minkä pohjalta luodaan vuoden 2014 alussa toimenpidesuunnitelma hanketyön kehittämiseksi.

Hankkeesta ja sen etenemisestä on pyritty viestimään avoimesti ja monipuolisesti. Hankesivuille (sakasti.evl.fi/verkkohanke) on koottu sekä ajankohtaista että pysyvää materiaalia työskentelystä. Ajankohtaisista teemoista kirjoitetaan säännöllisesti Kirkonkelloon ja kirkon viestijöiden uutiskirjeeseen Tapuliin ja lisäksi hankkeella on sivu Facebookissa yhteisen keskustelun virittämiseksi. Viestinnän tavoitteena on ollut löytää tiedon levittämisen uusia ja motivoivia yhteistyön tapoja.

Hankkeen talous toteutui vuonna 2013 suunnitellusti.

4.8 SEURAKUNTAVAALIT 2014

Seurakuntavaalien hallintotyöryhmä piti ensimmäisen kokouksen kertomusvuoden maaliskuussa. Hallintotyöryhmän tehtävänä on huolehtia vaaleissa käytettävien lomakkeiden ja muiden vaaliasiakirjojen laadinnasta, vaaliohjeistuksesta ja neuvonnasta. Työryhmä päätti laatia aiempaa kattavammat vaaliohjeet vaalilautakuntien käyttöön. Uudet vaaliasiakirjat ja lomakkeet on laadittu kirkolliskokouksen marraskuussa 2013 hyväksymien säännösten pohjalta. Tavoitteena on julkaista vaaliohjeistus keväällä 2014, kun tieto kirkkolain muutosajankohdasta on varmistunut.

Kirkon tiedotuskeskukselle asetettuna tavoitteena vuonna 2013 on vaalien järjestelmän ja tehokkaan vaaliviestinnän toimintamallin luominen ja rakentaminen. Lisäksi tavoite vuonna 2013 on varmistaa vaalien tieto- ja tulospalvelun onnistuminen yhdessä hallinto- ja talousosaston kanssa. (Vastuutahot: Viestintäjohtaja, Media- ja tiedotuspalvelut, Verkkopalvelut)

Keinot:

Tavoite 1: Tieto- ja tulospalvelujärjestelmän ja vaalikoneen määrittely, kilpailuttaminen, toteuttaminen ja molempien järjestelmien käyttöönotto.

Tavoite 2: Vaalien kampanja/hankepäällikön rekrytointi ja kokonaissuunnitelman tekeminen.

Tavoite 3: Mainostoimiston kilpailutus ja kampanja-aineistojen tuottaminen siten, että ne ovat käytävissä vuoden 2014 alussa.

Tavoite 4: Vaalien verkkosivujen 1. vaiheen julkaiseminen vuoden 2013 lopussa.

Tavoitteen onnistumista mitataan toteutumisen mukaan.

Seurakuntavaaleihin 2014 valmistautuminen käynnistyi. Vaalien projektipäälliköksi palkattiin Mari Leppänen helmikuussa 2013 ja teknisten järjestelmien projektipäälliköksi Katri Meripaasi elokuussa 2013. Vaalityötä tehdään vaalitiimissä, joka on jakautunut kahteen osaan: viestintätiimiin ja teknisten järjestelmien tiimiin.

Seurakuntavaalien mainostoimisto kilpailutettiin keväällä 2013 ja toimistoksi valittiin Sherpa, joka toteutti myös edellisen seurakuntavaalikampanjan. Seurakuntavaalien slogan on Usko hyvän tekemiseen. Kampanjassa kerrotaan kasvojen ja tarinoiden kautta kirkon tekemästä hyvästä työstä, mikä pohjautuu evankeliumin opetukseen lähimmäisenrakkaudesta. Julkisuuskampanjan pääkohde-ryhmänä ovat kirkkoon ohuesti sitoutuneet jäsenet.

Kampanjassa painopisteinä ovat ehdokasrekrytointi, ennakkoäänestys sekä verkkoviestintä. Ehdokasrekrytoinnin ja ennakkoäänestyksen tueksi on rakennettu Hyvän tekemisen tori -konsepti yhteistyössä Suomen Lähetysseuran, Kirkon Ulkomaanavun, Piipaseuran ja Kirkkopalveluiden kanssa.

Mediatoimistoksi valittiin Virta. Seurakuntavaalien materiaalit seurakunnille kootaan Sakastin seurakuntavaalien sivuille. Sakastissa on ollut vaalimateriaalia syyskuusta 2013 alkaen ja se täydentyy jatkuvasti.

Marraskuussa lähetettiin ensimmäinen seurakuntavaalien uutiskirje VaaliViesti, jonka jakelulistalla ovat seurakuntien viestijät, kirkkoherrat ja virastojen henkilökunta.

Seurakuntavaalit.fi-sivuston teknisen toteutuksen tekee Ambientia. Sivusto avataan maaliskuussa 2014. Sivusto on kolmivaiheinen. Ensimmäisenä se painottuu ehdokasrekrytointiin, toiseksi äänestämiseen ja kolmanneksi tuloksiin. Vaalien tietojärjestelmänä käytetään vuoden 2010 seurakuntavaaleihin tuotettua laskentajärjestelmää, jonka Tieto päivittää täyttämään nykyvaatimukset.

Vaalikone toteutetaan yhteistyössä MTV:n kanssa ja teknisen toteutuksen tekee Zef.

5 TALOUSARVIOSSA HYVÄKSYTTYJEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

5.1 HALLINTO-OSASTO

Toiminta-ajatus

Hallinto-osasto toteuttaa ja kehittää hyvää hallintoa kirkossa, antaa asiantuntijapalvelua ja valvoo kirkon etua. Sen tehtäviin kuuluu säädösvalmistelu, kirkon yhteinen hallinto, kirkollisverotus, kirjokirjojenpito sekä seurakuntien hallintoa, rakenteita, taloutta ja omaisuuden hallintaa koskevat asiat.

Osasto jakaantuu kolmeen vastuualueeseen. Yleishallinnon vastuualueelle kuuluvat kirkon keskushallinnon päätöksentekoa tukevat toiminnot sekä lainopilliset asiantuntijatehtävät. Seurakunnan hallinnon ja talouden vastuualueelle kuuluvat seurakuntien hallintotoimintaa tukevat tehtävät. Seurakuntarekisterit-vastuualue hoitaa Kirkon yhteiseen jäsentietojärjestelmään liittyviä, kirkkohallitukselle kuuluvia tehtäviä.

Tärkeimmät tapahtumat osaston toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

5.1.1 Yleishallinnon vastuualue

Vastuualueella valmisteltiin uuden asian- ja dokumenttienhallintajärjestelmän hankintaa. Vuoden aikana eri tahoilla valmistauduttiin myös tulevaan muuttoon. Asiakirja-aineistoja seulottiin ja kirjaston aineistoja inventoitiin, karsittiin ja järjesteltiin. Vastuualue oli mukana lainsäädäntöhankkeiden valmistelussa: kirkkolainsäädännön kodifoinnissa, seurakuntien rakenteiden ja kirkon keskushallinnon uudistamishankkeissa sekä lapsivaikutusten arviointia koskevan säädösmuutoksen valmistelussa. Vastuualueella osallistuttiin myös useisiin työryhmiin. Pidempiaikaisten työryhmien lisäksi vastuu- aluetta työllistivät erityisesti kielistrategiaa ja seurakuntavaaleja valmistelleet työryhmät.

5.1.2 Seurakunnan hallinto ja talous -vastuualue

Kirkkojen restaurointisuunnittelun jatkokoulutus (yhteistyössä Museoviraston, Aalto-yliopiston ja ympäristöministeriön kanssa) jatkui kesään 2013 saakka. Pohjoismainen kirkkotilakongressi järjestettiin tällä kertaa Suomessa elo-syyskuun vaihteessa. Kirkkolain rakennussuojelusäädösten lakiehdotus päättyi syksyllä 2013 eduskunnan käsittelyyn ja tuli voimaan 1.1.2014. Energiatohokkuusohjelmointi kirkon rakennuksissa vauhdittui Motiva Oy:n avustuksella ja Vantaan seurakuntayhtymän alustavana pilottihankkeena.

Kirkon kulttuuriperinnön hallinnoinnin kehittämistä on edistetty kartoittamalla seurakuntien kulttuuriperinnön inventoinnin käytäntöjä ja käytössä olevia sovelluksia. Tilastotuotanto jatkui edellisten vuosien linjoilla. Tilastotuotannon kehittäminen eteni hitaasti tietojärjestelmäuudistuksen viivästymisen takia. Tilastotyöryhmä aktivoitui ja kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa. Tilastollinen vuosikirja julkaistiin ensimmäistä kertaa vain sähköisessä muodossa.

Seurakunnille on annettu ohjausta, neuvontaa ja koulutusta muun muassa kirjanpidossa, talouden suunnittelussa, työturvallisuudessa, rakennussuojelussa, -kunnossapidossa ja -suunnittelussa, kulttuuriomaisuuden inventoinnissa, konservoinnissa ja ylläpidossa sekä hautaustoimen maksuja koskeneen muutoksen täytäntöön panemisessa. Yhteistyö Kirkon palvelukeskuksen kanssa on ollut vilkasta yhtenäisen kirjauskäytännön varmistamiseksi seurakunnissa.

5.1.3 Seurakuntarekisterit-vastuualue

Vastuualueella työskenteli vuoden aikana kaksi vakinaista työntekijää sekä määräaikaisina työntekijöinä projektipäällikkö ja sovellusneuvoja. Toisen vakinaisen työntekijän siirryttyä elokuussa seurakuntavaalien projektityöntekijäksi hänen tilalleen palkattiin määräaikainen sovellusneuvoja vuoden loppuun asti.

Järjestelmään liittyvää viestintää pyrittiin kehittämään Sakasti-sivujen päivityksellä, säännöllisillä Kirjurin kuukausitiedotteilla sekä vuoden lopulla tapahtuneella uutiskirjeen käyttöönnotolla.

Kevään kuluessa saatiin valmiiksi virastohoidon ohjeiden päivitys sekä virastohoidossa käytettävät lomakkeet seurakuntien käyttöön. Kirjuriin liittyviä koulutuspäiviä oli vuoden aikana noin 20. Keväällä koulutettiin keskusrekisterien työntekijöitä ja hiippakunnallisten tukirenkaiden jäseniä, syksyllä koulutukset suunnattiin kaikille Kirjuri-käyttäjille. Pilottiluonteisesti järjestettiin yhdessä Suomen Sukututkimusseuran kanssa sukututkimuskoulutus seurakuntien toimistosiheteereille.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Lainsäädäntöhankkeissa edetään lainsäädäntösuunnitelman mukaan. Tavoitteena on saada kirkkolainsäädännön kokonaiskodifointi kirkolliskokouks käsittelyyn. Seurakuntien rakenneuudistukseen liittyvä säädösvalmistelu aloitetaan kirkolliskokouksen tekemän linjanvedon pohjalta.

Arvio: Keväällä kirkolliskokoukseen valmistui laaja kirkollisia vaaleja koskeva säännös ja säädösuudistus. Kirkolliskokous käsitteli seurakuntien rakenneuudistuksen linjaukset kevään kirkolliskokouksessa, jonka jälkeen lainvalmistelu rakenneuudistuksen toteuttamiseksi käynnistyi. Kodifointityötä ovat hidastaneet päällekkäiset laajat säädöshankkeet.

Tavoite 2: Kulttuuriomaisuuden tietojärjestelmähankkeessa tavoitteena on hankkeen suunnittelun aloittaminen konkreettisin aikataulu- ja resurssisuunnitelmin esiselvityksen valmistuttua vuonna 2012.

Arvio: Toimintavuonna laaditun kirkon kulttuuriperinnön hallinnoinnin hankesuunnitelman mukaisesti tavoitteena on saada seurakuntien ja keskushallinnon käyttöön yhteinen kulttuuriperinnön inventointisovellus ja tiedot yhteiseen tietokantaan. Aloitettiin irtaimen kulttuuriperinnön inventoinnin tietosisällön ja toiminnallisuuden määrittelyprojekti.

Tavoite 3: Kirjuri-jäsentietojärjestelmään liittyvien kirkkohallitukselle asetettujen tehtävien ja toimintojen vakauttaminen ja arviointi jatkuu. Käytön tuki resursoidaan riittävällä tavalla.

Arvio: Kirkon yhteisen jäsentietojärjestelmän Kirjurin vakauttamisessa ja kehittämisessä onnistuttiin kohtuullisesti, joskin akuuttien asioiden runsaus hidasti Kirjurin kehittämistä. Käytön tuen tehtävät työllistivät tasaisesti koko vuoden ajan.

Tavoite 4: Asiakirjahallinnon osalta jatketaan siirtymistä asianhallintajärjestelmästä kohti dokumenttienhallintajärjestelmää. Asiaa koskeva esiselvitys saatetaan loppuun ja tehdään tarkempi projektisuunnitelma aikataulu- ja resurssisuunnitelmin. Kirkkohallituksen päätöksentekoon liittyvä eAMS:n laatiminen aloitetaan välittömästi seurakuntien sähköisen arkistonmuodostussuunnitelman valmistuttua.

Arvio: Uuden asian- ja dokumentinhallintajärjestelmän hankkimiseksi aloitettiin kilpailullinen neuvottelumenettely. Kilpailutus saatetaan päätökseen kevään 2014 aikana. Prosessikuvauksia laadittiin yhteistyössä eri osastojen ja yksiköiden kanssa. Myös tehtäväluokituksen uudistamistyö alkoi hyvin. Tulevan tehtäväluokituksen pohjalta voidaan laatia myös Kirkkohallituksen eAMS.

5.2 TYÖMARKKINAOSASTO

Toiminta-ajatus

Kirkon työmarkkinalaitos toimii evankelis-luterilaisen kirkon sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymien edunvalvojana työmarkkina-asioissa. Työmarkkinaosasto vastaa Kirkon työmarkkinalaitoksen toimistona työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan ja puheenjohtajiston ohjauksessa ja valvonnassa sen operatiivisesta toiminnasta sekä toimii kirkon keskushallinnon asiantuntijayksikkönä työ- ja virkamiesoikeuden, henkilöstöhallinnon ja työelämän kehittämiskysymyksissä sekä seurakuntien keskeisenä tuki- ja yhteistyöorganisaationa niiden hoitaessa työnantajatehtäväänsä.

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Kertomusvuotta leimasi toisaalta vuoden 2011 lopulla allekirjoitetun Raamisopimuksen perusteella käynnistynyt vilkas keskusjärjestöjen välinen ja kolmikantainen työryhmätoiminta sekä toisaalta tunnustelut uuden keskitetyn työmarkkinaratkaisun tekemiseksi. Työllisyys- ja kasvusopimus osoitti työmarkkinatoiminnan ennakoinnin vaikeuden. Kirkon työmarkkinalaitoksen toimintasuunnitelmaa vuodelle 2014 tehtäessä keväällä 2013 oletettiin, että neuvottelut uusista kirkon alan sopimuksista käynnistettäisiin vuodenvaihteessa 2013–2014. Alkukevällä 2013 käydyt tunnustelut ja loppukesästä käydyt neuvottelut keskitetystä ratkaisusta muuttivat kuitenkin tilanteen.

Kirkon työmarkkinalaitos oli mukana Raamisopimukseen ja hallitusohjelmaan perustuvassa työskentelyssä käsittelemässä mm. työkaarimallin laatimista, tasa-arvoasioita, yhdenvertaisuuslain kokonaisuudistusta, työsopimuslain ja työaikalain muutostarpeita, vuosilomalain muuttamista, tilaajavastuulain uudistamista, vuorotteluvapaalain muuttamista, ammatillisen osaamisen kehittämistä (ns. kolmen päivän koulutus) ja kuntalain uudistamista. Kirkon työmarkkinalaitos osallistui myös työmarkkinakeskusjärjestöjen neuvotteluelimen T-joryn työskentelyyn. T-joryyn kuuluvat Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Kunnallinen työmarkkinalaitos KT, Valtion työmarkkinalaitos, Kirkon työmarkkinalaitos, Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ja Akava.

Työmarkkinaosapuolet ja valtiovalta pääsivät maaliskuussa 2013 sopimukseen siitä, että Raamisopimukseen otettu kirjaus työntekijän kolmen päivän koulutuksesta toteutetaan osaamisen kehittämisen toimintamallilla. Ratkaisun myötä keväällä 2013 käynnistyivät työmarkkinatunnustelut uuden keskitetyn sopimusratkaisun syntymisestä. Tavoitteena työnantajapuolella oli, ettei työvoimakustannuksia nostavia ratkaisuja tehtäisi kahden seuraavan vuoden aikana. Nämä neuvottelut päättyivät tuloksettomina. Koska talouden tunnusluvut osoittivat taloudellisen tilanteen heikkenevän edelleen, neuvotteluita laajemman työmarkkinasovun saamisesta jatkettiin loppukesällä ja elokuussa hyväksyttiin Työllisyys- ja kasvusopimus, jonka päämääränä oli talouden kääntäminen terveelle kasvu-uralle lisäämällä työllisyyttä, tukemalla kaikkien palkansaajien ostovoimaa ja ansiokehitystä tasapuolisesti sekä parantamalla yritysten menestymismahdollisuuksia globaalissa kilpailussa.

Koko työmarkkinoita koskeva Työllisyys- ja kasvusopimus hyväksyttiin 30.8.2013. Sen perusteella neuvotellut kirkon virka- ja työehtosopimukset vuosille 2014–2016 hyväksyttiin 23.10.2013. Työllisyys- ja kasvusopimuksen piiriin tuli 93 % palkansaajista.

Raamisopimuksen mukaisesti palkkoja tarkistettiin 1,9 %:n kustannusvaikutuksella 1.4.2013 lukien. Palkantarkistus sisälsi paikallisen järjestelyerän (0,5 %), joka työmarkkinalaitoksen tekemän selvityksen mukaan käytettiin pääasiassa tehtäväkohtaiseen palkanosaan ja vain kymmenesosa seurakunnista käytti erää suorituksen arviointiin perustuvaan harkinnanvaraiseen palkanosaan (HAVAan).

Palkkausmääräysten kehittämistarvetta käsiteltiin seurakuntatyönantajien kanssa mm. HAVA-seminaarissa: Kohti arvioivaa ja palkitsevaa johtamis- ja työkuultuuria. Toimistossa valmisteltiin kirkon alan työ- ja vapaa-aikamääräysten kehittämistä siten, että ne olisivat aiempaa selkeämmät ja joustavammat. Työryhmätyön lopputuloksena muutetut työaikamääräykset olivat kokeiltavana lokajoulukuussa yhdeksässä seurakuntataloudessa. Toimistossa jatkettiin KirVESTES:n kodifiointityötä, jonka tavoitteena oli, että kirkon kaikki sopimukset saatetaan kielellisesti ajanmukaisiksi. Lisäksi osallistuttiin kansalliseen työelämähankkeeseen (Työelämä 2020 –hanke) sitoutumalla yhteistyölupaukseen, jonka pohjalta sovittiin mm. seuraavan vuoden alusta toteutettavasta aivorihestä, ja sekä kirkon rekrytointistrategian päivittämiseen ja otettiin käyttöön kirkon työpaikkatori –palvelu.

Koulutustoiminnassa keskityttiin toimintavuonna uusien kesäkuun alusta voimaan tulleiden kirkon virkamiesoikeudellisten säännösten kouluttamiseen 21 tilaisuudessa. Koulutus toteutettiin pääosin tuomiokapitulien toimesta työmarkkinaosaston kanssa. Lisäksi toimisto oli järjestämässä alueellisia tietoiskuja Työturvallisuus hautausmaalla –oppaan (ITK 2012) viestin tunnetuksi tekemiseen.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Sopimus- ja neuvottelutoiminta

Arvio: Työmarkkinalaitos osallistui keväällä 2013 raamisopimuksen jatkon tunnustelukeskusteluihin. Ne kariutuivat ja toimistossa valmistauduttiin käynnistämään neuvottelut 31.3.2014 päättyvän sopimuskauden jälkeisestä sopimuksesta vuodenvaihteessa 2013–2014. Alkusyksyllä 2013 käynnistynyt valtakunnallista Työllisyys- ja kasvusopimusta koskeva neuvottelu muutti tilanteen. Koko työmarkkinoita koskeva Työllisyys- ja kasvusopimus allekirjoitettiin 25.10.2013, kun työmarkkinakeskusjärjestöt totesivat sillä olevan riittävän kattavuuden. Kirkon virka- ja työehtosopimukset ajalle 1.4.2014 – 31.1.2017 hyväksyttiin 23.10.2013.

Vuoden 2013 aikana voimassa olleen Raamisopimuksen lukuisat työryhmät sekä hallitusohjelman mukaiset hankkeet työllistivät voimakkaasti Työmarkkinalaitoksen henkilökuntaa. Tällaisessa kaksi- ja kolmikantayhteistyössä Kirkon työmarkkinalaitoksella on ollut edustus työryhmissä ja valmisteluelimissä. Tarkasteluvuonna toimiston edustajat ovat osallistuneet mm. työkaarimallin laatimiseen, tasa-arvolain muutoshankkeeseen, yhdenvertaisuuslain kokonaisuudistustyöhön, työsopimuslain ja työaikalain muutoksien valmistelutyöhön, vuosilomalain muuttamiseen, tilaajavastuulain uudistamiseen, vuorotteluvapaalain muuttamiseen sekä ammatillisen osaamisen kehittämistä koskevan lainsäädännön valmistelutyöhön.

Työmarkkinalaitos neuvotteli toimintavuonna KirVESTES:n eräiden työaikamääräysten uudistamisesta pääsopijajärjestöjen kanssa ja testasi niiden toimivuutta 9 seurakunnassa ajalla 1.10 – 31.12.2013. Lisäksi tehtiin mittavaa sopimuksen kodifiointityötä. Tämä työ saatettiin loppuun alkuvuodesta 2014 huhtikuun alussa voimaan tulevan sopimuksen kanssa.

Tavoite 2: Koulutustoiminta ja neuvonta

Arvio: Henkilökohtaisen harkinnanvaraisen palkanosan (HAVA) käyttöönottamisen edistämistä jatkettiin. HAVA:n soveltamista käsiteltiin mm. suurten seurakuntien henkilöstöpäällikkötapaamisessa syksyllä 2013 yhteistyössä pääsopijajärjestöjen ja Kirkon koulutuskeskuksen kanssa ja 26.11.2013 järjestetyssä HAVA-seminaarissa: Kohti arvioivaa ja palkitsevaa johtamis- ja työkuultuuria. Seminaari kohdennettiin HAVAa soveltavien seurakuntien työnantajan (kirkkoherra ja talous- ja henkilöstö-

johto) ja henkilöstön edustajille (pääsopijajärjestöjen luottamusmiehet). Lisäksi päivitettiin Sakastin Palvelussuhde-sivujen HAVA-osiota mm. käytännön esimerkeillä ja selvitettiin HAVAn soveltamista seurakuntiin suunnatulla kyselyllä. Seurakuntakohtaista neuvontaa annettiin lähinnä puhelimitse ja sähköpostitse.

Työmarkkinalaitos selvitti seurakunnilta järjestelyerän (0,5 %) käyttöä ja neuvottelumenettelyä.

Virkamiesoikeudellisten säännökset tulivat voimaan 1.6.2013. Kirkkohallituksen työmarkkinaosasto järjesti koulutusta uudistetuista säännöksistä 21 tilaisuudessa. Lisäksi laadittiin mallilomakepohjia nettiin, mm. viranhoidomääräyksestä. Muita henkilöstöhallinnon lainsäädäntöä sekä virka- ja työehtosopimuksen ongelmakohtia koskevia koulutustilaisuuksia toteutettiin 8.

Tavoite 3: Seurakuntien johdon työnantajaroolin ja –vastuun vahvistamisen tukeminen sekä työhyvinvoinnin ja –turvallisuuden edistäminen

Arvio: Työmarkkinaosasto valmisti työpaikkojen käyttöön ohjeen työsuojeluvaltuutettujen yms. valitsemiseen 1.1.2014 alkavalle toimikaudelle sekä TTK:n kanssa hautausmaan työturvallisuusoppaan. Osasto osallistui myös TTK:n kuntaryhmän ja mm. sen Turvallisuus hallintaan –hankkeen työskentelyyn.

Kirkon työmarkkinalaitos on mukana Kansallinen Työelämä 2020 –hankkeessa. Sen tavoitteena on kehittää Suomen työelämästä Euroopan parasta vuoteen 2020 mennessä. Hankkeeseen liittyen Työmarkkinalaitos sopi loppuvuodesta kirkon sektorilla vuonna 2014 toteutettavasta aivoriihestä.

Joulukuussa työmarkkinaosasto selvitti yhteistyössä Kirkkohallituksen hallinto-osaston kanssa seurakuntatalouksien tasapainottamis- ja säästötarpeita ja keinoja (tulokset valmistuvat vuoden 2014 puolella). Lisäksi työmarkkinaosasto osallistui kirkon rekrytointistrategian tekemiseen Kirkkohallituksen eri yksiköiden kanssa sekä kilpailutti ja toteutti työpaikkatori-palvelun.

5.3 TALOUSOSASTO

Toiminta-ajatus

Taloulosastossa/kirkon keskusrahastossa tuotamme asiantuntevia palveluja sekä eläkelaitoksena että muiden tukipalveluiden antajana. Erityisesti suunnittelemme ja toteutamme omaa alaamme koskevia koko kirkon yhteisiä kehityshankkeita tavoitteena osaamisen ja kustannustehokkuuden lisääminen siten, että seurakunnat voivat keskittyä ydintehtäviensä hoitamiseen.

5.3.1 Kirkon eläkerahaston sijoitustoiminta

Toiminta-ajatus

Eläkevastuun kattamiseksi tapahtuva varojen sijoittaminen tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti.

Kirkon eläkerahastolle vuosi 2013 oli tuotoltaan hyvä

Kirkon eläkerahastolle vuosi 2013 oli tuotoltaan hyvä. Vuoden 2013 sijoitustoiminnan nettotulos käyvin arvoin oli 7,66 % ja eläkerahasto hävisi vertailuindeksilleen 0,26 %-yksiköllä. Paras kuukausituotto oli 2,31 % ja heikoin -2,86 %. Eläkerahaston pitkän aikavälin nettotuotto (1991–2013) pysyi edelleen hyvänä, ollen vuoden lopussa 8,23 % p.a. (reaalinen vuosituotto 6,32 % p.a.).

Alkuvuodesta 2013 globaali suhdanne näytti voimistumisen merkkejä, mikä vauhditti myös sijoitusmarkkinat voimakkaaseen nousuun. Positiivista kehitystä tukivat erityisesti keskuspankkien mittavat tukitoimet, joiden odotettiin jatkuvan vielä pitkään ja jopa lisääntyvän. Talouksista vahvimmassa iskussa olivat Yhdysvallat ja Kiina. Euroopassa sekä kehittyvillä markkinoilla talouden aktiviteetti ei kuitenkaan näyttänyt vielä piristymisen merkkejä. Toukokuussa Yhdysvaltain keskuspankki (FED) ilmoitti harkitsevansa rahapoliittisten tukitoimien laimentamista tulevien kuukausien aikana, koska talous näytti olevan hyvällä elpymisuralla. Pelko likviditeetin vähentymisestä ja korkojen noususta käänsi markkinat voimakkaaseen laskuun. Kesän kuluessa parantuneet taloustilastot ja huolet mm. Kiinan kasvun hidastumisesta alkoivat kuitenkin väistyä. Riskinottohalukkuus lisääntyi voimakkaasti syyskuussa, kun Yhdysvaltain keskuspankki ei vielä tiukentanutkaan tukitoimia. Syksyn hyviin uutisiin kuului myös Euroopan taantumien päättymisen, mikä yllätti markkinat positiivisesti. Loppuvuotta kohden sijoitusmarkkinoiden usko Euroopan, Yhdysvaltain ja Kiinan talouksia kohtaan vahvistui ja vaikka kehittyvien markkinoiden kasvun kiihtymistä ei vielä nähtykään, silti osakkeiden ja yrityslainojen tuotto kääntyi loppuvuoden ajan kestäneeseen nousuun.

Vuosi 2013 jää mieliin erittäin hyvänä sijoitusvuotena, etenkin osakesijoittajan kannalta. Hyvien tuottojen taustalla on paitsi suurten talouksien elpyminen, myös epävarmuuksien laimentuminen. Vuoden mittaan Euroopan velkakriisi katosi otsikoista lähes täysin, Syyrian kaltaiset konfliktit hiipuivat ja pelot Kiinan kasvupohjan pettämisestä haihtuivat. Kotimaiset osakkeet pärjäsivät osakkeista parhaiten, tuottaen yli 30 %. Myös Japani, USA ja Eurooppa tuottivat hyvin. Poikkeuksen hyviin osaketuottoihin tekivät kehittyvät osakemarkkinat, joiden tuotto jäi negatiiviseksi. Taustalla oli pitkään jatkuneen keskuspankkielvytyksen lopun lähestyminen sekä rakenteelliset ongelmat, jotka ovat johtaneet kannattavuuskehityksen sekä kasvunäkymien heikkenemiseen.

Korkomarkkinoilla vuosi oli lopulta edelleen hyvä, vaikka toisella vuosipuoliskolla nähty pitkien korkojen nousu painoikin jo valtionlainojen ja hyvän luottoluokituksen yrityslainojen kehitystä. Heikkommissa luottoluokituksissa kehitys oli edelleen hyvää sijoittajien metsästäessä parempia juoksevia tuottoja salkkuihinsa. Riskipreemiot jatkoivat kaventumistaan, kun maksuhäiriöt säilyivät matalina ja keskuspankit vakuuttivat nollakorkoankkurin pitävyyttä. Myös korkosijoituksissa kehittyvät markkinat olivat heikoin lenkki ja kehittyvien markkinoiden lainojen tuotto jäi negatiiviseksi.

Eläkerahaston sijoitustoiminnasta on kerrottu lisää eläkerahaston johtokunnan toimintakertomuksessa sekä vastuullisen sijoittamisen toimintakertomuksessa.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Hoitaa eläkerahaston varoja siten, että eläkerahaston vertailuindeksi ylitetään riskit halliten.

Arvio: Tavoite ei toteutunut. Eläkerahaston sijoitukset hävisivät vertailuindeksilleen 0,26 prosenttiyksiköllä. Suurimmat erot indeksiin tulivat instrumenttivalinnoista seuraavissa omaisuusluokissa: kehittyvien markkinoiden osakkeet ja eurooppalaiset osakkeet. Lisäksi kehittyvien markkinoiden valtionlainasijoitukset hävisivät vertailuindeksilleen, mihin syynä olivat sijoitukset paikallisen valuutan määräisiin lainoihin.

Tavoite 2: Vastuullisen sijoitustoiminnan jatkuva kehittäminen YK:n periaatteita noudattaen.

Arvio: Tavoite toteutui. Kirkon eläkerahastoa pidetään toimialalla vastuullisen sijoittamisen edelläkävijänä. Uutena toimintana vuonna 2013 selvitettiin sijoitusten ilmastovaikutuksia. Lisäksi kartoitettiin

tiin varainhoitajien aktiivisuutta erityisellä ESG-kyselylomakkeella. Vaikuttamistoiminta ja sijoittajayhteistyö jatkuivat keskeisinä toiminta-alueina. Kirkon eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen työryhmä aloitti toimintansa valmistelemalla vastuullisen sijoittamisen ohjeiden päivitystä.

Tavoite 3: Eläkerahaston selkeämpi eriyttäminen kirkon keskusrahaston muusta toiminnasta.

Arvio: Tavoite toteutui. Vuonna 2013 siirryttiin malliin, jossa Keva hoitaa kirkon työntekijöiden palvelussuhderekisterin ylläpidon lisäksi myös kirkkotyönantajien eläkemaksujen keräämisen. Uuden prosessin myötä keskusrahaston ja eläkerahaston maksuliikenne on eriytynyt lähes kokonaan. Lisäksi Keva laatii vuosittain eläkevastuunnusteet, joiden lähtötiedot saadaan suoraan Kevan omasta järjestelmästä.

Tavoite 4: Aktiivinen osallistuminen alan yhteistyöhön.

Arvio: Tavoite toteutui. Eläkerahasto on onnistunut saavuttamaan vakiintuneen aseman alan yhteistyöverkostoissa. Eläkerahastolla on hallituspaikka tai tärkeä rooli seuraavissa organisaatioissa: TE-LA ry (Työeläkevakuuttajat), ESY ry (Eläkesäätiöyhdistys), FINSIF ry (Finland's Sustainable Investment Forum) sekä YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet (UN Principles for Responsible Investment).

Tavoite 5: Viestinnän kehittäminen osana kirkkohallituksen strategiaa

Arvio: Tavoite toteutui. Kirkon eläkerahaston toimintakertomuksia on yhdenmukaistettu ja tiivistetty lukijaystävällisempään muotoon. Viestinnässä on pyritty avoimuuteen ja aktiivisuuteen. Eläkerahastosta kertovia artikkeleita on julkaistu alan lehdissä ja lisäksi olemme kertoneet toiminnastamme vuoden aikana useissa erilaisissa tilaisuuksissa.

5.3.2 Talousosaston perustoiminta

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Kiinteistö Oy Eteläranta 8:n tilojen suunnittelu

Kiinteistö Oy Helsingin Eteläranta 8 muutos- ja korjaustöiden suunnittelutyö aloitettiin helmikuussa 2013 ja suunnitelmat valmistuivat 1.10.2013. Suunnitelmat sisältävät rakennus- ja lvis-töitä käsittäen väliseinien muutostöitä sekä valmistuskeittiö- ja ruokaltilojen ja päätearkistotilojen rakentamisen.

Katajanokan kiinteistöjen myynti

Kirkon toimitalona toimivan Satamakatu 9-11 kiinteistöjen ja kirkon eläkerahaston omistaman Kiinteistö Oy Luotsikatu 1:n osalta tehtiin lokakuussa 2013 sopimus kaupan toteuttamisesta sekä kiinteistökaupan esisopimus. Ostajana on Kalevala Rakennus Oy Oulusta. Ostaja toimii yhdessä Quorum Rahastoyhtiö Oy:n kanssa. Esisopimuksen yhteydessä ostaja maksoi Satamakatu 9-11 kiinteistöistä ennakkomaksuna 2 milj. euroa.

Kiinteistöille haetaan yhdessä ostajatahojen kanssa asemakaavan muutosta siten, että yhteistyöllä pyritään muuttamaan nykyinen kiinteistöjen asemakaava asuinkäyttöä vastaavaksi. Tavoitteena on, että asemakaavan muutos on saanut lainvoiman 31.12.2014. Kaavamuutoksen toteutuessa Sata-

makatu 9-11 kiinteistöjen kauppahinta on 28,1 miljoonaa euroa. (Eläkerahaston omistaman Kiinteistö Oy Luotsikatu 1:n kauppahinta on 6,0 milj. euroa.) Mikäli asemakaavan muutos osapuolista riippumattomista syistä tuottaa tai on todennäköisesti tuottamassa sellaisen asemakaavallisen lopputuloksen, jolla on merkityksellinen vaikutus ostajan suunnitelman mukaisen rakennushankkeen taloudelliseen lopputulokseen, on osapuolilla ostajan pyynnöstä velvollisuus neuvotella tältä osin kaupan ehdot uudelleen vastaamaan alueen toteutuvaa asemakaavaa vastaavia markkinaehtoja. Lopullinen kauppakirja allekirjoitetaan kaavamuutoksen saatua lainvoiman.

Kirkon keskusrahaston siirtyminen Kirkon palvelukeskuksen asiakkaaksi

Kirkon keskusrahaston eri osat siirtyivät Kirkon palvelukeskuksen asiakkaiksi 1.1.2014. Tavoitteeksi asetettiin kustannushyötyjen saavuttaminen. Vuonna 2013 valmisteltiin seuraavat muutokset: 1. Tuomiokapitulit hoitavat itsenäisesti henkilöstöhallintoon liittyvien päätöstensä toimeenpanon (= perustavat palvelussuhteet ja vastaavat siitä, että kukin henkilö saa palkkansa) niin oman henkilöstönsä, läänin- ja tuomiorovastien, pappisasessoreiden kuin palkkionsaajienkin osalta (nämä asiat hoidettiin aiemmin kirkkohallituksen kautta). 2. Tietyt toiminnot (ostolaskujen reititys ja tiliöinti, matkalaskujen asiatarkastus matkustussäännön mukaisesti, kirkkohallituksen maksamien palkkioiden asiatarkastus ja tiliöinti sekä käyttäjien ohjaaminen koko kirkkohallituksen osalta) keskitettiin talousosastolle perustetulle tiimille. Vuonna 2014 jatketaan prosessien yksinkertaistamista edelleen.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Kiinteistö Oy Helsingin Eteläranta 8:n haltuunotto.

Arvio: Muutos- ja korjaustöiden suunnitelmat valmistuivat 1.10.2013 ja urakoitsijavalinta tehtiin 26.11.2013.

Tavoite 2: Kirkkohallituksen yksiköiden tukeminen sähköisen kilpailutusjärjestelmän käyttöönotossa.

Arvio: Kaikki hankintalain kynnysarvon ylittävät kilpailutukset toteutettiin sähköisellä kilpailutusjärjestelmällä. Eri yksiköitä tuettiin tarjouspyyntöasiakirjojen tietojen kokoamisessa ja tarkastamisessa. Sen sijaan alkuperäinen ajatus siitä, että tietojen vienti kilpailutusjärjestelmään olisi myös hoidettu hajautetusti, ei toteutunut. Kilpailutusjärjestelmän käytön osaamisen ja tehokkuuden vuoksi itse tietojen syöttö ja järjestelmän käyttö keskittyi talousosaston hankintatiimiin.

Tavoite 3: Tehtävien jaon valmisteleminen kirkkohallituksen talousyksikön, tuomiokapitulien ja Kirkon palvelukeskuksen välillä.

Arvio: Valmistelu toteutui suunnitelmien mukaisesti. Tehtävien jako tehtiin Kirkon palvelukeskuksen ja Kirkon keskusrahaston (= asiakas) kesken laaditun vastuunjakotaulukon pohjalta siten, että asiakkaan vastuut jaettiin kirkkohallituksen talousyksiköiden, kirkkohallituksen osastojen ja tuomiokapitulien kesken.

5.3.3 Tietohallinto

Toiminta-ajatus

Tietohallintoyksikkö on kirkon perustehtävää tukeva asiantuntijayksikkö, joka kehittää ja ylläpitää kirkon toiminnassa, taloudenhoidossa ja hallinnossa tarvittavia tietojärjestelmiä ja tietotekniikkaa ja tukee työntekijöitä niiden käytössä.

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Kirkon uusi tietohallintostrategia valmistui ja se hyväksyttiin täysistunnossa 15.10.2013. Tietohallintostrategian visioksi muotoutui: ”Yhteistyöllä vaikuttavuutta kirkon toimintaan”. Kirkon tietohallinto toteutetaan suunnitelmallisella ja tavoitteellisella yhteistyöllä kustannustehokkuuden ja toiminnallisen vaikuttavuuden lisäämiseksi kirkon työssä. Strategian tavoitteena on yhteistyön keinoin luoda seurakunnille hyvät edellytykset jäsenten kohtaamiseen.

Kirjurin ensimmäinen kokonainen käyttövuosi on takana. Järjestelmä toimi teknisesti varsin luotettavasti. Kirjurin kehittämisessä on kuitenkin ollut haasteita tietojen luovutuksen sekä raportointitoiminnallisuuden osalta. Näiden haasteiden ratkaisemiseksi vuonna 2013 perustettiin käyttäjäohjausryhmä. Eräs suurimmista haasteista on yhteisen tietojärjestelmän vaatima toimintatapojen yhdenmukaistaminen. Kirkkohallituksen tietohallintoyksikön ja kirkon palvelukeskuksen yhteistyöllä käyttöön otettiin ensimmäisen vaiheen seurakuntarajapinnat sekä tuettiin seurakuntia tietotekniikkaan liittyvissä kysymyksissä.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Kirkon tietohallintostrategia

Arvio: Kirkon uusi tietohallintostrategia vuosille 2013-2017 valmistui ja se hyväksyttiin 15.10.2013.

Tavoite 2: Rakennemuutoshanketta tukevien selvitysten ja tukihankkeiden käynnistäminen kirkon tietohallinnon johtoryhmän suositusten pohjalta

Arvio: Vuonna 2013 ei tehty merkittäviä selvityksiä tai tukihankkeita.

Tavoite 3: Verkkopalveluhankkeen tuki

Arvio: Verkkohankkeen kilpailuttaminen ja toteutustyö aloitettiin Kirkon tiedotuskeskuksen johdolla.

Tavoite 4: Viestintäjärjestelmän kilpailutus ja käyttöönotto

Arvio: Viestintäjärjestelmä kilpailutettiin ja käyttöönotettiin marraskuussa 2013. Viimeiset sähköpostilaatikoiden siirrot tehtiin heti vuoden 2014 alussa.

Tavoite 5: Yhteistyön kehittäminen kirkon palvelukeskuksen kanssa

Arvio: Ensimmäisen vaiheen rajapinnat saatiin käyttöön. Käyttöpalvelutuotantoa kehitettiin.

Tavoite 6: Seurakuntavaalien 2014 tietotekniikka

Arvio: Seurakuntavaaleissa tarvittavan tietoteknisen kokonaisuuden valmistelu aloitettiin vaalityöryhmän asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Tavoite 7: Tietojärjestelmien välisten rajapintojen jatkokehitys ja ylläpito

Arvio: Kirkon yhteisten järjestelmien (Kirjuri, Kipa, TYP, Sertika) rajapintoja toteutettiin prosessikehityksen rinnalla.

Tavoite 8: Kirjuri-jäsentietojärjestelmän jatkokehitys

Arvio: Kirjurin toimivuutta viimeisteltiin. Jatkokehitykseen liittyviä määrittely- ja toteutustöitä käynnistettiin (mm. vaalit, kansalaisliittymä).

Tavoite 9: Kirkon yhteisen tietohallinnon sekä tietotekniikan ylläpito ja kehittäminen: IT-alueet, TYP, tietoturva, kirkkoverkko

Arvio: Tietoturvapoliitikan edellyttämän perustason saavuttamista kirkossa edistettiin. IT-hankintayhteistyötä kehitettiin.

Tavoite 10: Kirkon keskusrahaston IT-alue: Toimintatapojen kehittäminen. Hankittujen järjestelmien ylläpito ja tuki. Työntekijöiden osaamisen kehittäminen

Arvio: Kirkon keskusrahaston IT-alueella palvelut tuotettiin yhteisen palvelukuvauksen mukaisesti. Tuotettujen palveluiden kustannustehokkuus ja laatu on nostettu hyvälle tasolle. Työntekijöille järjestettiin viestintäjärjestelmän koulutusta.

5.4 TOIMINNALLINEN OSASTO

Toiminta-ajatus

Kirkkohallituksen toiminnallisen osaston tehtävänä on hoitaa kirkon yhteistä toimintaa

1. kehittämällä ja tukemalla seurakuntien työtä yhteistyössä hiippakuntien ja kirkollisten järjestöjen kanssa
2. huolehtimalla kirkon toimintaan liittyvistä yhteyksistä ja vaikuttamalla päätöksentekoon yhteiskunnassa
3. edistämällä kirkon toiminnan verkostoitumista.

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Seuraamisesta ennakointiin

Osastolla on yhtäältä seurattu yhteiskunnan ja kirkon muutosta, joka on edelleen jatkunut. Toisaalta entistä tehokkaammin on ryhdytty ennakkoimaan tulevaisuuden tarpeita. Talous aiheuttaa huolia niin yksittäisille ihmisille kuin erilaisille yhteisöillekin. Tämä koskee myös seurakuntia. Henkilöstön määrä ei enää lisäännä. Se asettaa tulevaisuudessa erityisiä vaatimuksia henkilöstön ja vapaaehtoistoiminnan kehittämiselle. Koulutusalan yleinenkin kehitys on edellyttänyt toimenpiteitä kirkon edunvalvonnan kannalta. Osaston työtä on leimannut laajasti syrjäytymisen ehkäisemiseen tähtäävä toiminta, jolla on pyritty paitsi vaikuttamaan yleiseen ajattelutapaan myös vastaamaan taloudellisen avustamisen haasteeseen. Tukikummit-säätiön ja Kirkon diakoniarahaston yhteistyö on laajentunut – myös avustusanomusten määrä on kasvanut voimakkaasti.

Vaikuttaminen

Osaston henkilöstö on pitänyt laajasti esillä kirkon näkökulmia niin julkisuudessa kuin erilaisissa verkostoissa. Vankilasielunhoidon tulevaisuuden selvittämistä jatkettiin. Koulutuskentän muutoksessa on tarvittu aktiivisuutta niin peruskoulun, varhaiskasvatuksen kuin korkeamman koulutuksen aloilla. Yksiköiden toiminnassa erilaiset verkkosivustot ja yhteisöt ovat vakiintumassa osaksi asiantuntijoiden työtä. Nuorten aikuisten arvokeskusteluforum ”Arvojen Areena” on löytänyt konseptinsa, samoin kirkon aiempaa määrätietoisempi osallistuminen Porin SuomiAreenan keskusteluihin.

Tukea käytännön työhön

Kirkon rakenneuudistukseen on varauduttu paitsi olemalla mukana sen valmistelussa, myös kouluttamalla konsultteja tukemaan seurakuntia tulevilla muutoksilla. Edellisenä vuonna hyväksytyt kehittämissasiikirjat on otettu innokkaasti vastaan. Osasyynä lienee niiden käytännönläheinen kehittämisote.

Strategiset hankkeet

Jumalanpalveluselämän kehittämishanke ”Tiellä – på väg” on saatu päätökseen. Hankkeen loppuraportti on otettu hyvin vastaan. Se rohkaisee seurakuntia kehittämään omaa jumalanpalveluselämäänsä ja mahdollistaa toiminnan jatkon seurakunnissa. Uutena hankkeena on osastolla ryhdytty valmisteamaan reformaation merkkivuoden 2017 viettämistä.

5.4.1 Diakonia ja sielunhoito (KDS)

Toiminta-ajatus

Diakonia ja sielunhoito -yksikkö (KDS) on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon diakonian ja sielunhoidon asiantuntija- ja yhteistyöelin. Sen tehtävänä on kehittää diakoniaa ja sielunhoitoa sekä hoitaa niihin liittyviä erityistehtäviä yhdessä seurakuntien, hiippakuntien ja järjestöjen kanssa. Yksikön tehtävänä on edistää erityisesti heikoimmassa asemassa olevien ihmisten hyvinvointia ja vaikuttaa yhteiskunnalliseen kehitykseen kirkon arvoista käsin. Tehtäväalueisiinsa liittyen yksikkö pitää yhteyttä valtiovaltaan ja muihin yhteiskunnallisiin ja kirkollisiin tahoihin, muihin kirkkoihin ja alan kansainvälisiin järjestöihin.

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Diakonia edelleen vahvin syy kuulua kirkkoon

Kirkon auttamistyö on monelle tärkein syy olla kirkon jäsen. Diakoniaviestintää tukevaa tiedon-
tuotantoa toteutettiin mm. Diakoniabarometrin avulla. Siinä kartoitettiin työntekijöiden näkemyksiä diakoniatyöstä ja sen haasteista.

Keskustelu diakonian viran pakollisuudesta

Kirkolliskokouksen linjausten mukaan tulevaisuudessa kaikki seurakunnat kuuluvat seurakuntayhtymiin. Linjauksissa esitettiin harkittavaksi seurakunnan pakollisia virkoja koskevan kirkkojärjestyksen määräyksen kumoamista.

Diakonin viran uudistaminen

Kirkkohallituksen virastokollegio asetti nk. diakonaattihankkeelle ohjausryhmän, jonka tehtävänä on tuottaa kirkolliskokoukselle uusi esitys vuoden 2014 aikana.

Diakonian virkoja jätetty täyttämättä

Yhä useampi seurakunta jätti taloudellisista syistä diakonian virkoja täyttämättä.

Perherakenne ja taloudenhallinnan ongelmat lisäävät taloudellisen avun tarvetta

Sairauden ja työttömyyden aiheuttaman taloudellisen ahdingon lisäksi yhä useammin tuen tarvetta lisäävät taloudenhallinnan ongelmat ja perherakenne. Erilaisten luottojen ja velkojen kertyminen ja niiden hoito johtavat herkästi ylivelkaantumisen kierteeseen. Muutokset perherakenteessa ja perhekäsityksessä lisäävät sosiaalisen verkoston heikkenemisen riskiä. Tämä koskee erityisesti yksinhuoltaja- ja uusioperheitä sekä yksineläjiä.

Taloudellisen avustamisen tarve jatkaa kasvuaan

Toimintavuoden aikana Kirkon diakoniarahaston käsittelemien hakemusten määrä kasvoi huomattavasti. Sosiaaliturvan riittämätön taso näkyy erityisesti elämän kriisi- ja murrostilanteissa (sairaus, töiden väheneminen tai ero). Taloudellisen avustamisen haasteisiin vastaaminen edellyttää seurakuntien diakoniatyöntekijöiltä vahvaa asiantuntemusta.

Tukikummit-avustusten määrä jyrkässä kasvussa

Tukikummit-avustusten määrä kasvoi toimintavuonna lähes kaksinkertaiseksi. Hakemuksia syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten hyväksi laativat tänä vuonna diakoniatyöntekijöiden lisäksi myös kirkon erityisnuorisotyöntekijät. Yksinhuoltajaperheiden ohella hakemuksissa nousivat esille taloudellisessa niukkuudessa elävät suurperheet.

Palvelurakenneuudistus

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneuudistusta seurataan sairaalasielunhoidon piirissä aktiivisesti. Organisaatiomuutosten myötä yhteistyökumppanit terveydenhuollon kentällä muuttuvat, mikä vaikuttaa sielunhoidon järjestämisestä tehtäviin sopimuksiin.

Hoitojärjestelmän muutos merkitsee laitoserakenteen voimakasta purkamista kohti erilaisia palveluyksiköjä. Tämä edellyttää sairaalasielunhoidon uudelleen järjestämistä ja tarkoituksenmukaista työnjakoa paikallisseurakuntien kanssa.

Mielenterveystyön ja päihdetyön integraatio

Mielenterveystyön ja päihdetyön integraatiota edistettiin kirkon näiden alojen sekä kriminaaliryöstön henkilöstön osalta.

Rahankeräyslain uudistus

Uudessa rahankeräyslakiesityksessä esitettiin, että Suomen evankelis-luterilaisen ja Suomen ortodoksisen kirkon hiippakunnat saisivat oikeuden toimeenpanna rahankeräyksiä. Kirkkohallitus esitti, että myös seurakuntayhtymät ja Kirkon keskusrahasto (Kirkon diakoniarahasto) saisivat oikeuden toimeenpanna rahankeräyksiä.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Olemme edistäneet erityisesti vaikeimmassa asemassa elävien nuorten hyvinvointia.

Arvio: Tavoite toteutui erityisesti Kirkon diakoniarahaston avustustoiminnassa, jossa myönnettiin tavallisten avustusten lisäksi ennätysmäärä Tukikummit-avustuksia. Muutoin nuorten hyvinvointia edistettiin syrjäytymisen ehkäisyn määrärahashankkeissa sekä verkostoyhteistyössä (Diakonian kehittämishanke).

Tavoite 2: Olemme tuottaneet selvityksen seurakuntien tuottamista nk. hyvinvointipalveluista ja laatineet niitä koskevan linjausehdotuksen.

Arvio: Selvitys valmistuu alkuvuodesta 2014, minkä jälkeen käynnistyy strategiatyöskentely.

Tavoite 3: Olemme laatineet vaikuttamistoiminnan suunnitelman.

Arvio: Toiminnallisessa osastossa käynnistettiin yhteinen vaikuttamistoiminnan suunnittelu.

Tavoite 4: Vahvistamme vapaaehtoistoimintaa seurakunnissa ja laitoksissa

Arvio: Osa työntekijöistä on osallistunut kirkkohallituksen tarjoamiin koulutuksiin ja muutoin lisännyt osaamistaan. Yksikön omat Facebook-sivut avautuivat; lyhyessä ajassa sivuille liittyi yli 400 jäsentä.

5.4.1.1 Kirkon diakoniarahasto

Toiminta-ajatus

Kirkon diakoniarahasto on kirkon yhteinen avustusrahoitus. Rahaston tarkoituksena on osana kirkon diakoniatyötä avustaa taloudellisesti ahdingossa olevia henkilöitä Suomessa. Rahasto painottaa päätöksissään asiakkaan kokonaistilanteen selvittämistä. Diakoniset perustelut avustukselle ovat ratkaisevia. Olennaisia ovat paikallistason toimenpiteet yhdessä hakijan ja auttajaverkoston kanssa.

Kirkon diakoniarahaston hallitus päättää avustustoiminnasta. Toimintavuoden aikana Kirkon diakoniarahaston hallituksen puheenjohtajana toimi kirkkoneuvos Pekka Huokuna. Varapuheenjohtajana toimi hiippakuntasihtööri Kirsti Poutiainen ja hallituksen muina jäseninä toimivat ylitarkastaja Lilli Autti, johtava talous- ja velkaneuvoja Erkki Leisten ja johtava diakoniatyöntekijä Petri Lehtisalo. Asiantuntijajäsenenä oli työalasihtööri Tiina Saarela. Vuoden 2013 alusta avustusvalmistelijan tehtäviä hoiti Kirkon diakoniarahaston sihtööri Sari Nieminen. Huhtikuusta lähtien avustusvalmistelu-

lua teki myös kokoaikaisen toimistotyöntekijän tehtävissä aloittanut Jaakko Kiilunen. Hallituksen kokouksissa sihteerinä toimi Sari Nieminen lukuun ottamatta lokakuun kokousta, jossa sihteerin tehtäviä hoiti Jaakko Kiilunen.

Tukikummit-avustusten määrä saavutti uuden ennätyksen

Osana Kirkon diakoniarahaston toimintaa myönnetään avustuksia lasten syrjäytymisen ehkäisyyn. Varat tähän toimintaan kerää Tukikummit-säätiö. Avustuksilla mahdollistettiin lasten harrastustoimintaa erityisesti niissä perheissä, joissa lasten kehitys oli jollain tavoin vaarantunut sairauden, avioeron, työttömyyden, vähävaraisuuden, traumaattisen tapahtuman tai muun syyn vuoksi. Varoilla tuettiin harrastustoiminnan lisäksi vähävaraisten perheiden lasten opiskelua ja vaatehankintoja. Vuoden 2013 aikana avustuksia käsiteltiin ja myönnettiin ennätyksellisen paljon: sekä hakemusten lukumäärä että avustuksiin käytetty rahamäärä lähes kaksinkertaistuivat vuoteen 2012 nähden.

Kirkon diakoniarahaston hakemusmenettelyä uudistettiin

Toimintavuoden aikana valmistui uusi avustushakemuslomake. Uusi lomake edistää hakemusten sähköistä käsittelyä ja vähentää inhimillisten virheiden todennäköisyyttä. Diakoniatyöntekijöiden ohella myös kirkon erityisnuorisotyöntekijät voivat lähettää Tukikummit-hakemuksia Kirkon diakoniarahastoon. Molemmille työntekijäryhmille järjestettiin koulutusta vuonna 2013.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Toteuttaa Kirkon diakoniarahaston avustustoimintaa osana kokonaiskirkon diakoniatyötä.

Arvio: Resurssipulasta huolimatta käsittelyajoista pystyttiin pitämään kiinni, avustuspäätökset olivat linjanmukaisia ja valmistelu perusteellista. Kiireapuna käytettiin Kirkon diakonian ja sielunhoidon yksikön työntekijöitä. Runsaan hakemusmäärän käsittelemiseksi jouduttiin järjestämään kaksi ylimääräistä toimistokokousta.

Tavoite 2: Välittää tietoa köyhyydestä, toimeentulo-ongelmista ja ihmisten hädästä.

Arvio: Kertomusvuonna kiinnitettiin erityistä huomiota mm. velkaantumiseen, taloudenhallintaan ja lapsiperheiden köyhyyteen. Tukikummit-säätiön ja MTV3:n yhteistyön myötä Kirkon diakoniarahasto oli esillä MTV3:ssa ja kirkollisten alojen lehdissä.

Tavoite 3: Lieventää lasten ja nuorten syrjäytymisriskiä.

Arvio: Tukikummit-avustuksilla mahdollistettiin lasten harrastustoiminta erityisesti sellaisissa perheissä, joissa lasten kehitys oli jollain tavoin vaarantunut esim. vanhemman tai lapsen sairauden, avioeron, traumaattisen tapahtuman tai muun syyn vuoksi. Varoilla tuettiin myös lasten ja nuorten opiskelua ja vaatehankintoja.

Tavoite 4: Tukea ja vahvistaa diakoniatyöntekijöiden osaamista.

Arvio: Konsultoiva neuvonta tapahtui avustushakemusten käsittelyn yhteydessä puhelimitse ja sähköpostitse. Diakoniatyöntekijöille ja kirkon erityisnuorisotyöntekijöille järjestettiin lisäksi koulutusta hiippakuntien ja seurakuntayhtymien kanssa.

Talous

	Toteutuma 2013	Toteutuma 2012	Toteutuma 2011
Tavalliset avustukset (kpl)	243 kpl	188 kpl	155 kpl
Tavalliset avustukset (€)	526 169,00 €	533 157,00 €	372 296,00 €
Tukikummit-avustukset (kpl)	633 kpl	337 kpl	140 kpl
Tukikummit-avustukset (€)	759 656,00 €	422 484,00 €	173 182,00 €
Akordirahastoavustuksia (kpl)	20 kpl	11 kpl	11 kpl
Akordirahastoavustuksia (€)	57 397,50 €	34 289,00 €	41 608,00 €
Yhteensä (kpl)	896 kpl	536 kpl	306 kpl
Yhteensä (€)	1 343 222,50 €	989 930,00 €	587 086,00 €

Osa yllä esitetyistä avustuksista on myönnetty ehdollisina. 31.12.2013 mennessä kahdeksan avustuksen (4 kpl/8 061 € tavallisia avustuksia ja 4 kpl/17 004 € akordirahastoavustuksia) ehto ei ollut toteutunut.

Rahaston sijoitusvarallisuuden markkina-arvo 31.12.2013 oli 1 963 680,72 euroa. Rahaston velka Kirkon keskusrahastolle oli 371 929,69 euroa.

5.4.2 Kasvatus ja perheasiat (KKP)

Toiminta-ajatus

Kasvatus ja perheasiat -yksikkö (KKP) on kirkon kasvatuksen ja perheasioiden asiantuntija- ja yhteistyöyksikkö, joka on oman alansa aktiivinen toimija suhteessa yhteiskunnan eri tahoihin. Yksikkö tukee ja kehittää lasten, nuorten, perheiden ja parisuhteiden parissa tehtävää työtä yhdessä seurakuntien, hiippakuntien ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Kuntien ja seurakuntien talouden raju heikkeneminen, rakennemuutokset, sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistukseen liittyen palvelujärjestelmien toimivuus sekä huoli perheiden hyvinvoinnin polarisoitumisesta ovat olleet keskeisiä teemoja julkisessa keskustelussa. Lisäksi keskustelussa on noussut esille ihmisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistaminen. Näiden ohella on huomioitava, että seurakuntien toimintaresursseissa on tapahtumassa polarisoitumiskehitystä - seurakuntien toimintaedellytykset kasvatus- ja perheasioissa voivat vaihdella huomattavasti.

Kirkon työ lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin vahvistamiseksi on merkittävää. Seurakuntien työtä onkin edelleen pidetty aktiivisesti esillä myös yksikön vaikuttamistoiminnassa (lausunnot, työryhmät, media, seminaarit ja erilaiset tapaamiset). Ensimmäistä kertaa kuntatoimijoiden kanssa yhteistyössä järjestetty Nuori 2013 -tapahtuma, kirkon työtä nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi esittelevä valtakunnallinen ”Nyt on henki päällä”-kiertue sekä yksikön työntekijöiden asiantuntijakommentit tiedotusvälineissä ja eri yhteistyöfoorumeilla ovat omalta osaltaan tehneet kirkon ja seurakuntien työtä tunnetuksi ja näkyväksi.

Toimintaympäristössä tapahtuvat nopeat muutokset velvoittavat kehittämään työtä. Kirkon kasvatuksen kehittämisasiakirjojen (Lapset seurakuntalaisina, Tytöt ja pojat seurakuntalaisia ja Nuoret seurakuntalaisina) tiimoilta on järjestetty yhteistyössä kirkon kasvatustyöryhmien kanssa lukuisia tilaisuuksia eri puolilla maata. Kehittämisasiakirjat ovat konkreettisia ja sisältävät periaatekysymysten pohdinnan lisäksi käytännöllisiä kysymyksiä ja seurakunnissa tehtävän työn kehittämishaasteita. Kehittämisasiakirjoissa korostetaan lasten ja nuorten osallisuuden, kuulluksi tulemisen sekä päätöksentekoon vaikuttamisen tärkeyttä. Kehittämisasiakirjojen vastaanotto on ollut, seurakuntien haasteellisista tilanteista huolimatta, erittäin innostunutta. Partio-toiminnan tukemiseksi julkaistiin Seurakunnan partiotyön käsikirja. Kasvatus ja perheasiat -yksikön työn keskeisenä tehtävänä on tukea seurakuntien työtä ja työntekijöitä.

Kasvatus ja perheasiat -yksikön toimialueeseen kuuluvia sosiaalisen median toimintaympäristöjä on tällä hetkellä toistakymmentä. Verkkotyön osalta toimintaympäristön muutosten aktiivinen seuraaminen ja nopea reagointi ovat ensiarvoisen tärkeitä. Verkkotyön vahvistamiseksi perustettiin yksikköön verkkotyöntekijän toimi. Toimenhaltija aloittaa työnsä vuoden 2014 alussa.

Varhaiskasvatuksen kentällä on kuluneen vuoden aikana tapahtunut lukuisia muutoksia. Vuoden alusta tapahtui hallinnonalan siirto sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön. Kuluneen vuoden aikana on valtion hallinnossa (OKM) valmisteltu uutta varhaiskasvatustalainia. Kirkon edustajaa ei ole mukana varsinaisessa työryhmässä, mutta varhaiskasvatuksen alueella on tehty vahvaa vaikuttamistyötä. Loppuvuodesta julkistettiin hallituksen rakenneuudistusehdotus, jossa puututtiin subjektiiviseen päivähoidon-oikeuteen ja lasten kotihoidon tukeen.

Toimintavuosi on ollut myös koulutuspoliittisesti vireä. Opetushallituksessa on meneillään perusopetuksen opetussuunnitelmatyö ja opetus- ja kulttuuriministeriössä lukion tavoitteiden ja tuntijaon uudistus. Kumpikin prosessi jatkuu ja vaikuttamistyötä tehdään aktiivisesti.

Kesällä 2013 järjestettiin kansainvälinen kristillisen kasvatuksen konferenssi ECCE (European Conference on Christian Education) Seurakuntaopistolla Järvenpäässä. Konferenssi onnistui erinomaisesti ja vahvisti yhteistyötä eri toimijoiden välillä Euroopassa.

Kasvatus ja perheasiat -yksikön organisaation kehittämistä jatkettiin edelleen.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Vaikuttamistoiminnan ja viestinnän kehittäminen

- a) Yksikön vaikuttamis- ja viestintäsuunnitelman laatiminen.
- b) Osallistuminen ja vaikuttaminen kasvatusta ja perhettä koskevaan yhteiskunnalliseen ja kirkolliseen keskusteluun.
- c) Verkossa tapahtuvan työn kehittäminen.

Arvio: Vaikuttamis- ja viestintäsuunnitelman laatiminen on aloitettu laatimalla vaikuttamistiimien (sisäinen vaikuttaminen ja ulkoinen vaikuttaminen) tehtäväkuvaukset. Kasvatusta ja perhettä koskevaan yhteiskunnalliseen ja kirkolliseen keskusteluun ja vaikuttamistyöhön on osallistuttu laatimalla tiedotteita antamalla asiantuntijahaastatteluja sekä -lausuntoja. Verkkotyötä on kehitetty yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (Lastenkirkko, Jüpeenetti, Verkonpaino -Facebook-sivusto, Parisuhteen palikat -hanke, perheneuvonnan Suhdekliniikka, Perheen arjessa -blogi). Yksikön verkkopainotteisen työotteen tukemiseksi ja vahvistamiseksi perustettiin verkkotyöntekijän toimi, joka täytetään vuoden 2014 alusta. Verkkotyötä kehitetään myös vastamaan sisäisen viestinnän ja tiedotuksen tarpeisiin.

Tavoite 2: Seurakuntien strategisen kehittämistoiminnan tukeminen linjausten ja kehittämisasiakirjojen avulla

Arvio: Kirkon kasvatuksen kehittämisasiakirjoja (Lapset seurakuntalaisina, Tytöt ja pojat seurakuntalaisina sekä Nuoret seurakuntalaisina) on pidetty esillä erilaisissa tilaisuuksissa sekä järjestetty niihin liittyviä lukuisia kehittämisspäiviä eri puolilla Suomea. Kirkon perheneuvonnan strategian toteutumista on seurattu ja sen päivittämisen valmistelu on aloitettu. Perhelähtöisen työotteen vahvistaminen on ollut keskeisenä teema perhe- ja parisuhdekoulutuksissa.

Tavoite 3: Osallistuminen lapsivaikutusten arviointiin, nuorten osallisuuden vahvistamiseen sekä syrjäytymisen ehkäisemiseen liittyvään kehittämistyöhön

Arvio: Varhaiskasvatuksen asiantuntija on ollut mukana lapsivaikutusten arviointiin liittyvän ohjeistuksen valmistelutyöryhmässä. Ohjeistuksen kokeilumateriaali ilmestyy vuoden 2014 alussa. Nuorten osallisuuden vahvistamista on edistetty monin eri toimenpitein (kehittämisasiakirjakoulutukset, NAVI-verkosto, Kirkko 2020 – nuorten tulevaisuusseminaarit, Isospankki-toiminnan aloittaminen) useiden eri yhteistyötahojen kanssa (Kirkon nuorisopäivät, Nuorten Keskus, Isoiset ry.). Syrjäytymisen ehkäisemisen vahvistamiseksi jatkettiin edellisenä vuonna aloitettua ”Nyt on henki päällä”-kiertuetta. Kiertueella tuotettiin konkreetteja ehdotuksia ulkopuolisuuden ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja osallisuuden vahvistamiseksi. Liikkuva seurakunta -toimintamallia kehitettiin ”Kirkon kymmenen teesiä liikunnasta ja urheilusta” pohjalta. Syrjäytymisen ehkäisemistä edistävä Tukikummit-säätiö valitsi syyskuussa yksikön apulaisjohtajan asiamiehekkeen.

Tavoite 4: Toiminnanarvioinnin kehittämissuunnitelman laatiminen

Arvio: Toiminnanarvioinnin kehittämissuunnitelman laatiminen on aloitettu osana yksikön strategiaprosessia.

5.4.3 Jumalanpalvelus ja yhteiskunta (KJY)

Toiminta-ajatus

Jumalanpalvelus ja yhteiskunta -yksikkö (KJY) on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jumalanpalveluselämän ja yhteiskunnallisen työn asiantuntija- ja yhteistyöelin. Sen toiminta-ajatuksena on tukea seurakuntia jumalanpalveluselämän, spiritualiteetin ja arjen kristillisyyden alueilla monikulttuurisessa yhteiskunnassa, edistää kirkon arvojen pohjalta ihmisten yhdenvertaisuutta ja osallisuutta sekä edistää yhteiskuntavastuun ja luomakunnan arvon toteutumista.

Keskeiset tehtävät

KJY:n keskeisiä hankkeita vuosina 2013–2015 ovat jumalanpalveluselämän kehittämishankkeen tulosten niveltäminen seurakuntaelämään, Saavutettavuus-ohjelman koulutusaineiston käyttöönotto, virsikirjan lisäviikkohankkeen valmistaminen, Aikuiset seurakuntalaisina -kehittämisasiakirjan mahdollisuuksien edistäminen, Hyvä yhteisö -toimintamallin edistäminen sekä osaston vaikuttamisstrategiaan liittyminen. KJY edistää tehtäviään yhteiskunnallisen vaikuttamisen avulla, tehtävän kannalta tarkoituksenmukaisen verkostoitumisen kautta, kouluttamalla, tiedottamalla ja viestimällä, konsulttoimalla, tuottamalla aineistoja sekä seuraamalla oman tehtäväalueensa kehittymistä.

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Julkisuudessa on viljelty vahvasti taloudellista huolipuhetta. Myös ev.lut. kirkosta käytävää media-keskustelua hallitsee keskittyminen negatiivisiin mielikuviiin. Toisenlaisia painotuksia nousi esiin vasta loppuvuodesta. On muistutettu maamme vauraudesta ja kansainvälisesti korkeasta sitoutumisesta

kirkkoon. Talouden kiristytminen vaikuttaa vähitellen seurakuntien toimintaan. Samalla näyttää siltä, että sosiaalieettiset ongelmat saavat spiritualiteetin kysymyksinä sijaa myös kokonaiskirkon työssä.

Valtakunnalliset kanttoripäivät pidettiin helmikuussa Lappeenrannassa. Päivien tavoitteena kanttorien työhyvinvoinnin lisääminen. Työhyvinvointia edistettiin laajemmin myös Työhyvinvoinnin kirkkopyhä -hankkeella. Jumalanpalveluselämän kehittämishanke Tiellä – Pääväg valmistui. Hanke oli osa kirkon strategian toteuttamista, ja sen keskeiset tulokset on esitelty loppuraportissa. Raportti otettiin innostuneesti vastaan, ja hankkeen tulosten vieminen seurakuntaelämään työllistää yksikön asiantuntijoita useammaksi vuodeksi.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Olemme sanoittaneet hengellistä ulottuvuutta KJY:n kaiken toiminnan perusnäkökulmana.

Arvio: Spiritualiteetin vahvistamisen tapoja ja tavoitteita on etsitty aktiivisesti. Kirkkohallituksen sisällä on vahvistunut tietoisuus jumalanpalveluselämän keskeisyydestä kirkon elämässä ja hallintotavassa. Kevään Ekopaasto-kampanjassa luterilainen ja yleinen paastoperinne yhdistyivät luovasti ja saivat julkisuutta. Syksyllä käynnistynyt Arkipyhien ja sunnuntain puolustus antoi yksikölle tilaisuuden ylläpitää pyhäpäivien arvoa tavalla, jossa jumalanpalvelus ja yhteiskunta kohtasivat toisensa. Oppilaitosyhteistyössä herätti kiinnostusta kontekstualisoiva ja kokeileva hartauselämä.

Tavoite 2: Olemme kehittäneet jumalanpalveluselämää elämänsä elämän eri vaiheissa.

Arvio: Jumalanpalveluselämän kehittäminen tapahtui ensisijaisesti Tiellä – Pääväg -hankkeen kautta. Huomattiin, että seurakunnassa on suuri tarve kaikille yhteisen ja avoimen päämäärän kehittämiseksi. Medioissa ja seminaareissa käytiin vilkasta keskustelua jumalanpalveluksesta ja sitä ohjaavista arvoista. Keskustelun syntyminen on tärkeää ja luo maaperää jatkuvalla jumalanpalveluselämän kehittämiseksi. Elämänkaaren näkökulmasta keskustelu kulki kahta reittiä: yhdellä tiellä puhuttiin aikuisten osallisuuden ja seurakuntalaisidentiteetin vahvistamisesta, toisella lasten osallisuudesta. Molemmat pysyvät jatkuvan kehittämisen aiheena.

Tavoite 3: Olemme kehittäneet uuden toimintatavan ihmisten vahvistamiseksi pirstoutuneissa työsuhteissa.

Arvio: Työhyvinvoinnin edistämiseksi kehitettiin yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa *Työhyvinvoinnin kirkkopyhä* vuorovaikutteisine verkkoaineistoinen.

Tavoite 4: Olemme kartoittaneet aikuisten seurakuntaelämän kehittämisasiakirjan eri mahdollisuuksia.

Arvio: Aikuistyön asiantuntija aloitti työnsä vuoden alussa ja työsti yhdessä *Aikuiset ja kirkko* -neuvottelukunnan kanssa kysymystä aikuisten seurakuntaelämästä. Yhteydessä alan pohjoismaiseen verkostoon on käynyt ilmi, että kuljemme Suomessa katekumenaattityön eturintamassa.

Tavoite 5: Olemme vakiinnuttaneet oppilaitosyhteistyötä.

Arvio: Oppilaitosyhteistyö on vakiinnuttanut paikkansa monilla paikkakunnilla opiskeluhyvinvoinnin kokonaisuudessa. Oppilaitoksissa on korostunut yhteistyö järjestöjen kanssa. Sopimuksilla on selkiytetty yhteistyötä myös seurakuntien ja oppilaitoksien välillä. Vapaaehtoistoimintaa on kehitetty ympäristöön sovellettavaksi, mikä on saanut oppilaitoksilta kiitosta. Asiantuntijat ovat vaikuttaneet kirkon yhteisölähtöisen työn kehittämiseen myös toiminnallisen osaston muissa yksiköissä.

Tavoite 6: Olemme valmistaneet ja ottaneet käyttöön Saavutettavuus-ohjelman koulutusaineiston hiippakunnissa.

Arvio: Kirkon saavutettavuusohjelmasta tehtiin verkkoon englanninkielinen käännös. Ohjelman koulutukseen on valmisteltu teologista aineistoa. Fyysisestä saavutettavuudesta on diasarja, jota vielä

viimeistellään. Materiaalia on kokeiltu erilaisissa koulutuksissa. Messun ja kirkollisten toimitusten selkokielistä virikemateriaalia ja kehitysvammaisten rippikoulun opettajan opasta valmistelevat työryhmät aloittivat työnsä. Myös Kirkon selkosivujen sisällön ja rakenteen uudistaminen on aloitettu.

Tavoite 7: Olemme perustaneet yhteistoimintaryhmän kirkon musiikkitoimijoiden kesken.

Arvio: Toukokuussa kaikki kirkkomusiikkikentällä vaikuttavat tahot kutsuttiin yhteiseen neuvotteluun. Neuvottelussa päätettiin jatkaa selvitystä siitä, millä tavoin yhteistyötä voidaan kehittää sekä sävellys- ja julkaisutoimintaa paremmin tukea. Tapaamisia päätettiin jatkaa kerran vuodessa.

5.4.4 Kirkon koulutuskeskus (KK)

Toiminta-ajatus

Kirkon koulutuskeskus palvelee seurakuntia järjestämällä ja koordinoimalla henkilöstökoulutusta sekä osallistumalla kirkon alan koulutuksen kehittämiseen.

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Seurakunnat elävät merkittävässä murroksessa, johon vaikuttavat mm. toimintaympäristön muutokset, seurakuntien muuttuvat rakenteet ja toimintojen karsimista vaativa supistuva talous. Nämä ilmiöt heijastuvat seurakuntien toimintaan eri tavoin ja edellyttävät, että kirkon henkilöstökoulutus antaa välineitä työskentelyyn jatkuvan muutoksen keskellä. Muutosprosessit ja kirkon työhön kohdistuvat monitahoiset haasteet edellyttävät myös työntekijöiden työssä jaksamisen tukemista.

Kirkon koulutuskeskuksen tavoitteena on kannustaa seurakuntien johtoa investoimaan henkilöstön kehittämiseen. Kun henkilöstöä ei supistuvassa taloudessa voi lisätä, on entistä tärkeämpää tehdä strategisia linjauksia ja valintoja, osaamiskartoituksia ja henkilöstön kehittämissuunnitelmia, joiden avulla varmistetaan, että seurakuntien toiminnassa on tulevaisuudessakin tarvittava erityisosaaminen ja asiantuntemus. Seurakuntien säästötoimenpiteet näyttävät kuitenkin heijastuvan vahvasti henkilöstön kehittämiseen. Tämä on näkynyt jonkin verran KK:n koulutusten osanottajamäärissä, mutta huomattavasti vahvemmin muiden kirkon henkilöstökoulutusta tarjoavien organisaatioiden toiminnassa. Mikäli kehitys jatkuu pidempään, se tulee vaarantamaan henkilöstön osaamisen, jota kuitenkin tarvitaan toimintaympäristön muutoksissa.

Koulutustoiminnassaan KK edistää sellaisen seurakuntien työkalutuksen rakentamista, jossa tavoitteet ja strategiset valinnat tehdään perustehtävän pohjalta, työtä kehitetään jatkuvien muutosprosessien keskellä, työntekijät löytävät persoonallisen tavan elää kirkon perussanomasta ja rohkaistuvat sen tulkitsemiseen.

Valmisteilla oleva esitys seurakuntarakenteiden muuttamisesta edellyttää syntyvien seurakuntayhtymien muodostumisprosessien tukemista. Koulutuskeskukselle se merkitsee tehtävää vahvistaa konsulttien perus- ja täydennyskoulutusta sekä tarvetta tukea muutoinkin konsulttien työtä yhteistyössä hiippakuntien kanssa.

Yhteiskunnan koulutusrakenteiden murros heijastuu myös kirkon työhön johtaviin tutkimuksiin. Toimintavuoden aikana on esitetty muutoksia kaikkien koulutusasteiden tutkinto- ja koulutusrakenteita koskeviin säädöksiin sekä supistettu koulutusalojen aloituspaikkoja ja opiskelijamääriä. Yhteiskunnan päätökset ovat vaikuttaneet esimerkiksi oppilaitosten yhdistymisiin (mm. Kirkkopalvelujen ja Seurakuntaopiston fuusio) sekä oppilaitosten kiristyvään talouteen. Kirkon tavoitteena on näissä prosesseissa turvata uusien työntekijöiden määrälliset ja laadulliset tavoitteet. Muutoksiin

vaikuttaminen edellyttää aktiivista toimintaa, mikä heijastuu erityisesti Ammatillisen koulutuksen ryhmän (AKR) työhön.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: KK tukee seurakuntien henkilöstöä toimintaympäristön ja toimintakulttuurin muutosprosesseissa ottamalla muutosprosessit huomioon koulutustoiminnassaan sekä järjestämällä näihin haasteisiin vastaavaa ajankohtaista valtakunnallista ja tarvittaessa myös paikallista koulutusta.

Arvio: Koulutustoiminnalla on vastattu esitettyihin haasteisiin mahdollisuuksien mukaan. Näitä kuvataan tarkemmin laajempaan toimintakertomukseen sisältyvissä koulutusaloitekohtaisissa arvioinneissa. Paikallisia koulutushankkeita on toteutettu muutamia.

Tavoite 2: Koulutustoiminnan keskeisimpiä kehittämishankkeita ovat kanttorien uudistetun täydennyskoulutuksen käynnistäminen, pastoraalikoulutuksen uudistuksen toteuttaminen piispainkokouksen päätösten pohjalta sekä sielunhoidon ja työnohjaajakoulutusten sisällöllinen kehittäminen.

Arvio: Kanttorien täydennyskoulutus –suunnitelman mukaiset koulutukset käynnistyivät suunnitellulla tavalla. Piispainkokous päätti uudesta pastoraalitutkinnosta joulukuussa 2013, mutta opintokokonaisuuksien toteutussuunnitelmien valmistelutyö käynnistettiin alkusyksyllä 2013. Toteutussuunnitelmat on tarkoitus saada valmiiksi keväen 2014 aikana. Sielunhoidon ja työnohjaajien koulutusten sisällöllinen kehittäminen on edistynyt suunnitellulla tavalla.

Tavoite 3: KK:n johtamassa Ammatillisen koulutuksen ryhmässä ja muilla kirkollisen koulutuksen kehittämisfoorumeilla seurataan yhteiskunnan koulutuspolitiikkaa ja ammatillisen koulutuksen kehittämistä sekä edistetään kirkon kannalta tärkeiden määrällisten ja laadullisten tavoitteiden toteutumista.

Arvio: Kirkkohallituksen koulutuspoliittisen vaikuttamistoiminnan olennaiset havainnot tullaan esittämään AKR:n vuosittaisessa raportissa huhtikuussa. Vaikuttamistoiminnan painopiste on siirtynyt muutosten seuraamisesta ennakointiin. Tämä muutos on otettu huomioon AKR:n tehtävien ja kokoonpanon valmistelussa.

Kirkon koulutuskeskuksen laajempaan toimintakertomukseen voi tutustua Sakastin koulutussivuilla.

Toimintaa tai taloutta kuvaavat tunnusluvut

	Toteutuma 2013	Tavoite 2013	Toteutuma 2012	Toteutuma 2011
Koulutuspäivät¹	6328	6130	5493,5	6079
Opintopisteet²	6387	6060	5844	8330
Koordinointi	Koulutussuunnittelun ja koordinoinnin hankkeissa toimitettiin yhteistyössä Kirkkohallituksen eri yksiköiden ja kouluttavien organisaatioiden kanssa. Yhteistyöryhmiä oli yli 30.			

¹ Koulutuspäivä tarkoittaa KK:n järjestämän koulutuksen osanoton kokonaisvolyyymiä (kurssilaiset* kurssipäivät).

² Koulutukseen osallistuneiden suorittamien opintojen kokonaissumma eli kurssilaisten määrä * kurssin opintopisteiden määrä. Yksi opintopiste vastaa opiskelijan suorittamaa keskimäärin 26,7 tunnin työpanosta asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

5.5 ULKOASIAIN OSASTO (KUO)

Toiminta-ajatus

Ulkoasiain osaston tehtävänä on hoitaa kirkon ekumeenisia suhteita ja niihin liittyviä teologisia asioita, vastata ulkomailla asuvien suomalaisten ja Suomessa asuvien ulkomaalaisten parissa tehtävästä kirkollisesta työstä, edistää kirkon ulkomaista ja kirkkojenvälistä avustustyötä sekä kirkon lähetystyötä ja kirkon lähetysjärjestöjen yhteistyötä.

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Pyhän Henrikin päivän matkaan Roomaan tammikuussa osallistuivat Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta delegaation johtajana arkkipiispa Kari Mäkinen, Suomen ortodoksisesta kirkosta arkkipiispa Leo ja Katolinen kirkko Suomessa piispa Teemu Sippo SCJ. Matkaan kuului Paavi Benedictus XVI:n yksityisvastaanotto, vierailu Paavillisen ykseyden neuvostossa ja useita ekumeenisia jumalanpalveluksia.

Helmikuussa Paavi Benedictus XVI ilmoitti eroavansa tehtävästään. Hänen seuraajakseen valittiin 13. maaliskuuta 2013 kardinaali Jorge Mario Bergoglio, joka otti paavina nimekseen Franciscus.

Luterilais-roomalaiskatolisen Ykseyskomission valmisteleva asiakirja ”From Conflict to Communion” valmistui. Se on osa valmistautumisprosessia reformaation merkkivuoteen 2017. Asiakirjassa toivotaan, että luterilaiset ja roomalaiskatolilaiset viettäisivät yhdessä reformaation merkkivuotta ja katsoisivat enemmän sitä, mikä meitä yhdistää kuin sitä mikä erottaa sekä pyrkimään konkreettisesti kohti näkyvää ykseyttä. Asiakirja julkistettiin myös suomeksi nimellä ”Vastakkainasettelusta yhteyteen”.

Euroopan kirkkojen konferenssin (EKK) yleiskokous pidettiin heinäkuussa Budapestissa ja Kirkkojen maailmanneuvoston yleiskokous (KMN) loka-marraskuussa Busanissa Etelä-Koreassa. Kahden suuren yleiskokouksen osuminen samalle vuodelle edellytti ulkoasiainosastolta runsaasti ennakkovalmisteluja ja neuvotteluja etenkin muiden pohjoismaiden kirkkojen kanssa. EKK:n yleiskokouksen tavoitteena oli päättää organisaation uudesta perussäännöstä. KMN:n yleiskokouksessa käsiteltiin useita ekumeenisesti merkittäviä asiakirjoja, joilla tulee jatkossa olemaan huomattava merkitys globaalin ekumeenisen liikkeen toimintaan. KMN:n jäsenkirkkojen ulkopuolella olevia satoja miljoonia kristittyjä kokoava Global Christian Forum oli vahvasti edustettuna yleiskokouksessa, mikä lisäsi kokouksen kattavuutta.

Lähetystyön perussopimukset solmittiin kirkkohallituksen ja seitsemän kirkon lähetysjärjestön sekä Kirkon ulkomaanavun kanssa. Sopimusten myötä kirkon omistajuus lähetystehtävän toteuttamisesta vahvistuu, samoin edellytykset järjestöjen työn aiempaa parempaan koordinointiin.

Kirkon ulkosuomalaistyötä tehtiin 40 maassa 1,4 miljoonan suomalaistaustaisen parissa. Muuttovirrat Suomesta suuntautuvat yhä useampiin maihin, oleskelu ulkomailla on aiempaa lyhytkestoisempaa ja muutokset ovat nopeatempoisia. Lisäksi kausisiirtolaisuus ja kasvava turismi tuovat uusia haasteita. Tämä muutos edellytti arvioimaan ulkosuomalaistyön resurssien kohdentumista ja kohdentamaan niitä uudelleen.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Osallistuminen Kirkkojen maailmanneuvoston ja Euroopan kirkkojen konferenssin yleiskokouksiin sekä vaikuttaminen näiden organisaatioiden toimintalinjauksiin ja rakenneuudistuksiin

Arvio: Euroopan kirkkojen konferenssin perussääntö saatiin uudistettua niin, että kirkkomme esittämiä toiveita otettiin huomioon ja luotiin yhdessä pohjaa konferenssin tulevaisuudelle. Kirkkomme sai edustajan EKK:n uuteen 20 hengen hallintoneuvostoon. Lisäksi saimme edustajan EKK:n budjettikomiteaan, mikä on tärkeää kirkkomme merkittävän rahoituspanostuksen vuoksi. KMN:n yleiskokouksessa edustajamme valittiin keskuskomiteaan ja lisäksi pohjoismaiden ja Baltian luterilaisten kirkkojen yhteisenä edustajana eksekutiivikomiteaan (hallitus).

Tavoite 2: Lähetyskumppanuusneuvottelujen valmisteleminen

Arvio: Lähetyskumppanuusneuvottelujen valmistelut etenivät suunnitellulla tavalla. Osanottajia on tulossa lähes kaikista kumppanikirkoista. Lisäksi Kirkkojen maailmanneuvoston ja Luterilaisen maailmanliiton johtajat ovat osallistumassa tapahtumaan, mikä entisestään lisää sen kansainvälistä ja ekumeenista merkittävyyttä.

Tavoite 3: Tehtäväkuvien tarkistaminen, rekrytointi ja perehdyttäminen

Arvio: Kirkkohallituksen osaamiskartoitus palveli hyvin ulkoasiainosaston tarpeita, sillä useiden pitkäaikaisten työntekijöiden eläkkeelle jäämisen yhteydessä oli mahdollista arvioida osaamistarpeita sekä kirkkohallituksen että osaston näkökulmasta. Tarvittavat rekrytoinnit saatiin toteutettua kokonaisuus huomioon ottaen.

Tavoite 4: Kirkon ulkoasiain neuvoston alaisten työryhmien ja neuvottelukuntien toiminnan koordinointi ja työskentelyn tulosten hyödyntäminen osaston työaloilla

Arvio: Kirkon ulkoasiain neuvoston kesäseminaarissa käsiteltiin työryhmien ja neuvottelukuntien toimintaa ja niiden niveltymistä osaksi kirkon ulkoasiain hoitoa.

Tavoite 5: Globaalin kristillisyyden muutosten seuranta ja arviointi

Arvio: Globaalin kristillisyyden muutoksia seurattiin kirjallisuuden, vierailujen ja ekumeenisten kokousten kautta. Kirkkojen maailmanneuvoston yleiskokous oli tässä suhteessa laajin foorumi. Se osoitti konkreettisella tavalla globaalin kristinuskon elinvoimaisuuden ja kasvun yhä uusilla alueilla. Tutustuminen Kiinan kristillisen neuvoston toimintaan osoitti protestanttisen kristillisyyden voimakkaan kasvun Kiinassa. Myös luterilaisuus kasvaa globaalisti – tässä kontekstissa pohjoinen Eurooppa on poikkeus. Luterilaisen kommuunion sisällä on kuitenkin jännitteitä erityisesti eettisten kysymysten alueella.

5.5.1 Teologiset asiat

Toiminta-ajatus

Teologisten asiain yksikkö (TAY) valmistelee, toimeenpanee ja seuraa kirkkomme ekumeenista toimintaa, erityisesti siihen liittyviä teologisia kysymyksiä.

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Maaliskuussa järjestettiin Helsingissä Euroopan kirkkojen konsultaatio ”Kirkot yhdessä ihmisoi-
keuksien puolesta”. Järjestelyissä toimivat yhteistyössä kirkkomme, Euroopan kirkkojen konferenssin (EKK) kirkko ja yhteiskuntakomissio, Suomen ortodoksinen kirkko ja Suomen Ekumeeninen Neuvosto (SEN). Konsultaatio tarjosi tilaisuuden jatkaa ekumeenista keskustelua ihmis-
oikeuksien

ymmärtämisestä kristinuskon valossa sekä edistää näin yhteistä työtä ihmisoikeuksien toteuttamiseksi. Kokouksen yhteydessä julkistettiin myös EKK:n ihmisoikeuskäsikirja. Maaliskuussa järjestettiin myös koulutuspäivä luterilaisille edustajille SEN:ssä, kaikille SEN:n jaostojen jäsenille sekä hiippakuntien yhteyshenkilöille ekumeenisissa kysymyksissä.

Yksikkö kantoi osaltaan järjestelyvastuun Euroopan kirkkojen konferenssin heinäkuisen ja Kirkkojen maailmanneuvoston (KMN) marraskuisen yleiskokouksen valmistelukokouksista. Toukokuussa järjestettiin kirkkohallituksen tiloissa seminaari KMN:n uusista ekumeenisista perusdokumenteista. EKK:n uuden perussäännön uudistamiseen liittynyt konsultaatioprosessi käynnistyi jo ennen heinäkuun yleiskokousta Budapestissä. Ennakkovalmistelu edisti osaltaan kirkkomme kannalta suotuisaa lopputulosta. KMN:n yleiskokouksessa yksikön seurannassa oli ekumeeninen Faith and Order -työskentely – etenkin merkittävä kirkko-opillinen asiakirja *The Church: Towards a Common Vision*.

Itä-Eurooppa-työryhmä teki huhtikuussa opintomatkan Unkariin ja tutustui varsin syvällisesti niin maan kirkkojen tilanteeseen kuin poliittisiin olosuhteisiin - ajatellen erityisesti romanien asemaa sekä uutisia antisemitismien noususta maassa. Samalla voitiin edistää ystävyshiippakuntasuhteen syntymistä Mikkelin hiippakunnan sekä Unkarin luterilaisen kirkon läntisen hiippakunnan välille. Samoin huhtikuussa järjestettiin Porvoon kirkkoyhteisön kolmas konsultaatio diakonaatista Dublinissa. Konsultaatiossa painottui aiempaan verrattuna diakonian käytännön todellisuus eri toimintaympäristöissä. Tähän vaikutti osaltaan Luterilaisen maailmanliiton (LML) ja Anglikaanisen kirkkoyhteisön viimeisin dialogiraportti *Diakonia in Context*.

Toukokuussa järjestettiin kansainvälisen työn neuvottelupäivät Jyväskylässä. Painopiste oli nuorten mukaan saamisessa. Yleisteeman suuntaisesti käsiteltiin myös ystävyysseurakuntatoiminnan ja ekumenian nykytilaa sekä tulevaisuuden näkymiä.

Syksyllä järjestettiin LML:n eurooppalaisten alueiden kokous Helsingissä. Keskeisiin aihepiireihin kuului esimerkiksi LML:n ja Paavillisen kristittyjen ykseyden edistämisen neuvoston dialogidokumentin *From Conflict to Communion* käsittely Euroopan alueilla – ajatellen myös reformaation 500-vuotismerkkivuoden ekumeenista viettoa vuonna 2017. Kokouksessa esiteltiin myös luterilais-katolisen asiakirjan *From Conflict to Communion* suomennos Vastakkainasettelusta yhteyteen.

Kuluneena vuotena toimitettiin julkaistavaksi myös muita yksikön toimialaan liittyviä teoksia. Alkusuksystä julkistettiin ulkoasiain neuvoston kokouksessa Kirkko ja juutalaisuus -työryhmän historia vuosilta 1977–2013 sekä englanninkielinen dokumentaatio Venäjän ortodoksisen kirkon kanssa käydyistä neuvotteluista vuosina 2005–2011. Vuoden aikana on valmisteltu myös Faith and Order-komission asiakirjan *Kirkko: yhteistä näkyä kohti suomennosta yhteistyössä SEN:n kanssa*

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Kirkkomme käymien ekumeenisten dialogien arviointiraportin laatiminen

Arvio: Alkuvuodesta valmistui väliarvio nimellä Jeesuksen Kristuksen kutsumat kirkkomme käymistä ekumeenisista keskusteluista Finlands svenska baptistsamfundin ja Suomen Baptistikirkon kanssa vuosina 1997–2012. Arviossa todetaan mm: ”Tämä asiakirja kokoaa yhteen sitä, mitä kansainvälisesti ja näissä kotimaan neuvotteluissa voimme yhteisesti sanoa kristillisestä uskostamme ja missä käsityksemme eroavat toisistaan. Lopuksi kokoamme yhteen niitä yhteistyön muotoja, jotka jo tässä vaiheessa ovat mahdolliset yhteisen kristillisen uskomme ja kirkkojen käytäntöjen pohjalta. Charta Oecumenica -asiakirja haastaa meitä muistamaan ja etsimään keinoja toteuttaa seurakuntia ja kirkkoja rakentavasti se mitä meidän on kristittyinä ja kirkkoina mahdollista tehdä yhdessä jo nyt.”

Tämän lisäksi kirkon ulkoasiain neuvoston elokuun seminaarissa esiteltiin katsaus kaikkiin kirkkomme käymiin teologisiin dialogeihin sekä arvioitiin niiden tulevaisuuden näkymiä ja haasteita.

Tavoite 2: Paikallisen bilateraalisen teologisen dialogin jatkaminen roomalaiskatolisen kirkon kanssa
Arvio: Jatkodialogia valmisteltiin epävirallisin keskusteluin, ja joulukuun kokouksessaan kirkon ulkoasiain neuvosto antoi valtuudet pyytää katolista kirkkoa Suomessa jatkamaan teologisia keskusteluja eteenpäin dialogiraportin Vanhurskauttaminen kirkon elämässä (2010), kansainvälisen raportin Vastakkainasettelusta yhteyteen (2013) sekä ekumeniakardinaali Kurt Kochin aloitteen ”yhteinen julistus kirkosta, ehtoollisesta ja virasta” pohjalta vuosina 2014–2017.

Tavoite 3: Euroopan kirkkojen konferenssin ja Kirkkojen maailmanneuvoston Busanin yleiskokoukseen osallistuminen sekä kirkkomme tavoitteiden edistäminen siellä erityisesti ekumeenisen teologian näkökulmasta

Arvio: EKK:n perussääntö saatiin uudistettua niin, että kirkkomme esittämiä toiveita otettiin huomioon ja luotiin yhdessä pohjaa konferenssin tulevaisuudelle. Saimme edustajamme EKK:n 20 hengen hallintoneuvostoon. Samoin KMN:n yleiskokouksessa valittiin edustajamme niin keskuskomiteaan kuin hallitukseen; saimme myös runsaasti ajantasaista tietoa ekumeniasta.

Tavoite 4: Selvityksen laatiminen ekumeniaa käsittelevästä oppimateriaalista rippikoulujen ja koulujen oppikirjoissa

Arvio: Selvityksen laatimista on valmisteltu ja se on päätetty toteuttaa vuonna 2014 yhdessä ulkosuomalaistyötä käsittelevän oppikirjakartoituksen kanssa.

Tavoite 5: Ystävyyssurakuntasopimusten nykytilanteen selvittäminen seurakuntarakenteen muututtua

Arvio: Solmittujen sopimusten arkisto on järjestetty ja pyydetty kirkon tutkimuskeskukselta tietoa ystävyyssurakuntasuhteiden nykytilasta kirkon nelivuotiskertomusta varten kerätyistä materiaaleista. Itse selvitys on tarkoitus saattaa loppuun vuonna 2014.

5.5.2 Ulkosuomalaistyö

Toiminta-ajatus

Kirkon ulkosuomalaistyön tehtävänä on vastata ulkomailla asuvien suomalaisten ja Suomessa asuvien ulkomaalaisten parissa tehtävästä kirkollisesta työstä

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Kirkon ulkosuomalaistyötä tehdään noin 40 maassa. Ulkosuomalaisia palvelee noin 140 päätoimista työntekijää, jotka muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta ovat ulkomaisten sisarkirkkojen palveluksessa. Ulkomailla arvioidaan asuvan yhteensä noin 1,4 miljoonaa suomalaistaustaista henkilöä. Heistä Suomen kansalaisia on noin 228 000. Muuttovirrat Suomesta suuntautuvat yhä useampiin maihin, oleskelu ulkomailla on aiempaa lyhytkestoisempaa ja muutokset ovat nopeatempoisia. Suomesta tehtävien ulkomaanmatkojen määrä ja turismi lisääntyvät vuosittain. Kotimaasta tehdään vuosittain noin neljä miljoonaa yöpymisen sisältävää vapaa-ajan ulkomaanmatkaa.

Kirkon ulkosuomalaistyön seminaarin ja kirkkopyhän teema oli ”Aikuiset!”. Viikonlopun aikana pohdittiin elämänkaarta, aikuista uskoa ja ulkosuomalaisseurakunnan merkitystä hengellisen elämän tukemisessa ja kohtaamisissa. Osallistujia oli 12 maasta, noin 80. Perinteistä kirkkopyhää vietet-

tiin Laajasalon kirkossa yhdessä Roihuvuoren seurakunnan kanssa. Messun yhteydessä piispa Tapio Luoma siunasi viisi työntekijää perheineen, jotka lähtivät ensimmäiselle kaudelleen.

Ruotsin kirkon kirkkokanslia ja Uppsalan hiippakunta järjestivät maaliskuussa Uppsalassa suomalaistyön forumin. Kirkkomme edustajina päiviin osallistuivat arkkipiispa Kari Mäkinen, piispa Tapio Luoma, kirkon ulkosuomalaistyön sihteeri ja kirkon ruotsinkielisen työn keskuksen johtaja. Arkkipiispa toimitti yhdessä Uppsalan piispa Ragnar Perseniuksen kanssa avajaismessun. Hän piti myös Forumin pääesitelmän: Kielen merkitys hengelliselle elämälle. Forumin päätösmessun toimitivat Ruotsin kirkon arkkipiispa Anders Wejryd ja piispa Tapio Luoma.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Ruotsin kirkon Lundin hiippakunnan välistä sopimusta Tanskan suomalaisen kirkollisen työn järjestelyistä päivitettiin ja sen velvoitteet siirrettiin Malmön seurakuntayhtymälle. Kirkon ulkosuomalaistyön sihteeri asetti pastori Satu Jörgensenin Tanskan siirtolaispapin virkaan tammikuussa Garnisonin kirkossa Kööpenhaminassa.

Saksan läntisen ja eteläisen alueiden papit aloittivat tehtävissään. Kanadan länsirannikon suomalaisen siirtolaispapin tehtävään valittiin kirkkomme ehdokas. Turistityöhön talvikaudelle 2013 - 2014 valittiin 8 pappia ja 7 kanttoria. Kaikkiin valintoihin liittyi myös perehdytys ja valmennus uusiin tehtäviin. Keväällä kirkon turistityön koordinaattori, rovasti Leena Märsylä jäi eläkkeelle. Hänen seuraajakseen valittiin pastori, TL Bror Träskbacka, joka aloitti tässä tehtävässä toukokuun alusta lukien.

Kuopion kirkkopäivien yhteydessä järjestettiin ensimmäistä kertaa kirkon kansainvälisen työn neuvottelupäivät, ”Ystävät yli rajojen – nuorissa on tulevaisuus”. Neuvottelupäivien järjestelyvastuun kantoi kirkon ulkoasiain osasto. Kirkon ulkosuomalaistyön tavoitteena oli avartaa näkökulmia mm. nuorten aikuisten ja seniorien osallisuudesta kirkon kansainvälisessä työssä sekä pohtia suomalaisuutta eri näkökulmista.

Kirkon ulkosuomalaistyö osallistui Matka 2013 -messuille. Kirkon turistityön teemana oli ”Bongaa kirkko”, mistä laadittiin myös taskuopas. Kirkon turistityön esite julkaistiin syyskuussa ja myöhemmin syksyllä Suomalaiset maailmalle -esite suomen-, ruotsin- ja englanninkielisinä versioina. Esitteitä jaettiin mm. Matkamessuilla, Kirkon kansainvälisen työn neuvottelupäivillä, Kirkkopäivillä, kirkon ulkosuomalaistyön seminaarissa ja ne lähetettiin kaikkiin kotimaan seurakuntiin ja ulkosuomalaisseurakuntiin sekä valtion edustustoihin ulkomailla. Lisäksi esitettä tilattiin Subject Aid -palvelun kautta oppilaitoksiin. Kirkon ulkosuomalaistyö oli esillä mm. Helsingin Sanomissa ja Expatrium, Crux ja Kotimaa -lehdissä sekä sosiaalisen median sivustoilla.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Kirkon ulkosuomalaistyön strategian saattaminen käytäntöön

Arvio: Kirkon ulkosuomalaistyön strategia oli esillä uusien työntekijöiden valmennuksessa, alueellisissa työntekijäkokouksissa ja kirkon ulkosuomalaistyön seminaarissa. Se on muodostanut myös perustan yhteistyölle sisarkirkkojen ja ekumeenisten yhteistyökumppaneiden, lähetysjärjestöjen ja Suomen Merimieskirkko ry:n kanssa.

Strategian mukaisesti kirkon ulkosuomalaistyön yksikkö on laajentanut ja monipuolistanut viestintää sekä kehittänyt yhteydenpitoa ja tiedotusta ulkosuomalaistyöntekijöiden ja ulkosuomalaistyön yksikön välillä.

Tavoite 2: Rekrytointi ja työntekijöiden tukeminen

Arvio: Kaikki siirtolaispapin tehtäviin lähteneet työntekijät osallistuivat kirkon ulkomaan työn koulutusohjelmaan, johon kuuluu neljä osiota (5 op).

Euroopan suomalaisten siirtolaispappien työntekijäseminaari järjestettiin Fuengirolassa, Espanjassa. Espanjan turistityöntekijöiden kokous pidettiin maaliskuussa Kanarian saarilla Puerto de la Cruzissa.

Yksikön virkamiesten matkojen yhteydessä erityistä huomiota kiinnitettiin työntekijöiden tukemiseen ja henkilöstöasioihin liittyvän vuorovaikutuksen kehittämiseen.

Ulkosuomalaistyöntekijöiden ja kotimaan välisiä yhteyksiä parannettiin sosiaalisen median ja sähköisten viestintävälineiden avulla.

Tavoite 3: Resurssien kohdentumisen arviointi ja uudelleen kohdentaminen

Arvio: Ulkomailla asuvista suomalaisista, viikkoturistien määrästä ja ulkosuomalaistyön resurssien kohdentamisesta valmistui vuoden 2012 lopulla selvitys. Sen perusteella Dallasin siirtolaispapin asemapaikka siirrettiin Kaliforniaan. Kalifornian suomalaisen kirkollisen työn kolmivuotisen (2012 - 2014) kokeiluhankkeen toinen vuosi on edennyt asetettujen tavoitteiden mukaisesti: Los Angelesin ja Bay Area -alueiden perus seurakuntatyö ja jumalanpalvelusyhteisöjen muodostuminen on alkanut ja San Diegon ja Dallasin vakiintunut seurakuntatyö jatkuu nykyisellä tasolla. Yhteistyökumppanina toimivan Southwest California Synodin piispa Dean Nelson vieraili kesällä Suomessa. Hän totesi yhteistyöhankkeen palvelevan hyvin Kalifornian osavaltion suomalaisia, mutta se on samalla myös erinomainen esimerkki kirkkojen välisestä yhteistyöstä.

Sveitsin suomalaisen työn toimintarakenteiden kehittämistä on jatkettu yhteistoiminnassa Sveitsin ja Lichtensteinin evankelis-luterilaisen kirkkoliiton (BELK) sekä muiden paikallisten kirkkojen kanssa. Toiminnalle laadittiin uusi ohjesääntö ja otettiin käyttöön uudistettu nimi: Suomalainen kirkko Sveitsissä (SKS)/Finnische Kirche in der Schweiz (FKS). Suomalainen kirkko Sveitsissä on käynyt alustavia keskusteluja yhteistyöstä Sveitsin reformoidun kirkon kanssa.

Yksikkö osallistui Ruotsin kirkon vieraskielisen työn yksikön kanssa Ruotsin kirkon suomenkielisen työn forumin järjestelyihin. Lisäksi neuvoteltiin Ruotsin suomenkielisen työn rekrytoinnin ja tiedotuksen kehittämistä. Kirkkomme ja Thaimaan evankelis-luterilaisen kirkon ja Suomen Lähetysseuran yhteistä suomalaistyön hanketta jatkettiin yhteistyömuistion mukaisesti ja vahvistamalla työn resursseja. Kiinan työn osalta sovittiin Suomen Lähetysseuran kanssa, että vakiintunutta vierailuohjelmaa jatketaan toistaiseksi. Pietarin ja lähialuilla tehtävää ulkosuomalaistyön ja Turkin turisti-työn laajentamisesta jouduttiin luopumaan puuttuvien resurssien vuoksi.

5.5.3 Kirkon lähetystyön keskus (KLK)

Toiminta-ajatus

Kirkon lähetystyön keskus (KLK) kehittää ja koordinoi kirkon ja seurakuntien lähetystyötä ja edistää lähetysjärjestöjen yhteistä toimintaa sekä huolehtii kirkon lähetystyön yhteisestä kasvatusta, koulutuksesta ja tiedotustoiminnasta.

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Kulunut vuosi oli tapahtumarikas. Kirkon lähetysstrategian mukainen perussopimus allekirjoitettiin kirkkohallituksen ja seitsemän lähetysjärjestön välillä kesäkuussa ja Kirkon Ulkomaanavun kanssa joulukuussa. Sopimusten myötä kirkon omistajuus omasta lähetystehtävästään vahvistuu. Se mahdollistaa uusien tuomiokapituleihin tulevien kansainvälisen työn hiippakuntasuhteiden palkkaamisen vuoden 2014 alusta. Tehtäväkuvia alettiin hiippakunnissa valmistella loppukeväästä ja alkukesästä. Perussopimus toi KLK:lle rekrytoitavaksi uuden työntekijän, kansainvälisen työn koordinaattorin.

KLK osallistui Kirkkojen maailmanneuvoston uuden lähetysasiakirjan käsittelyyn Busanissa, Etelä-Koreassa, KMN:n 10. yleiskokouksessa marraskuussa. Lähetysasiakirjan suomennos saatiin valmiiksi vuoden loppuun mennessä.

KLK:ssa alkoi helmikuussa määräaikainen projektisihteeri valmistella maaliskuuhun vaihteessa 2014 pidettävää kirkon kansainvälistä lähetyskumppanuusneuvottelua. Neuvottelu on kirkon historiassa ensimmäinen laatuaan, ja vuoden loppuun mennessä saatiin valmiiksi mm. aikataulu ja ohjelma sekä lähetettiin kutsut kansainvälisille ja suomalaisille vieraille. Mukaan kutsuttiin kaikkien kirkon lähetysjärjestöjen virallisten yhteistyökirkkojen edustajat ympäri maailmaa.

KLK valmisti ja toteutti lähetystapahtuman ja -kanavan ulkoasiain osaston ensimmäisillä yhteisillä Kirkon kansainvälisen työn neuvottelupäivillä toukokuussa Kuopiossa Kirkkopäivien yhteydessä.

KLK järjesti kahdesta aiheesta uskonnollisuuteen liittyviä konferensseja: Nordiskt själavård-symposium keskittyi hengellisen ohjauksen rooliin uushenkistyvän yleisuskonnollisuuden keskellä. Joogaharrastuksen ja sen taustakatsomusten suhdetta käsiteltiin Kuopion Kirkkopäivillä toukokuussa, ja lokakuussa Helsingissä.

Vuoden aikana kaksi KLK:n työntekijää jäi eläkkeelle. Lähetysteologi Timo Vasko jäi eläkkeelle 1.4.2013, ja toimistos sihteeri Katariina Kokko 1.9.2013 alkaen.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Vakiinnutetaan KLK:n ja kirkon lähetysjärjestöjen sekä Kirkon Ulkomaanavun välillä käytävät vuosittaiset ohjaus- ja kehityskeskustelut.

Arvio: Perussopimuksen edellyttämät ohjauskeskustelut käytiin syksyllä kirkon seitsemän lähetysjärjestön ja Kirkon Ulkomaanavun kanssa hyvässä ilmapiirissä. Vuoden 2012 toiminnan ja talouden ja vuoden 2013 ja 2014 toimintasuunnitelmien lisäksi yhtenä aiheena nostettiin tällä kertaa kirkon edustajien toimesta järjestöjen suhtautuminen pappisviran avautumiseen naisille sekä suhtautuminen samaa sukupuolta olevien parisuhteisiin. Keskustelujen perusteella hahmottui kuva kirkon lähetystehtävän monimuotoisuudesta ja vaikuttavuudesta ympäri maailman, monesti hyvin vaativissa oloissa.

Tavoite 2: Vahvistetaan kirkon kotimaan henkilöstölle suunnatun kansainvälisen työn erityiskoulutuksen asemaa ja tuetaan erityisesti lähetysteologeja ja lähetys sihteerejä hiippakuntatasolla.

Arvio: Aloitettiin kirkon kansainvälisen työn erikoistumiskoulutus lähetystyön tehtäviin (kirkon lähetystyöntekijäkoulutus) -opetussuunnitelman uusiminen yhdessä Kirkon koulutuskeskuksen ja kirkon lähetysjärjestöjen kanssa. Tarkoitus on käynnistää uusimuotoinen kirkon lähetystyöntekijäkoulutus kesällä 2015 Kirkon koulutuskeskuksessa.

Kirkon kansainvälisen työn erityiskoulutus kotimaan henkilöstölle jatkui, ja siitä toteutettiin yhdessä muiden toimijoiden kanssa neljä 5 opintopisteen moduulia: Kirkon missio – minun tehtäväni; Maailmanlaaja kirkko; Seurakunta maahanmuuttajan kotina; Muuttuva uskonnollisuus ja uskontojen kohtaaminen (Helsingin ja Oulun hiippakuntien sekä Suomen Lähetysseuran kanssa Helsingin ja Oulun hiippakunnissa).

Seurakunnan lähetys sihteerikoulutus jatkui Diakonia-ammattikorkeakoulussa ainoastaan nettikoulutuksena, sekä Centria- ja Novia-ammattikorkeakouluissa kurssimuotoisena. Nettipohjaisen lähetys sihteerikoulutuksen mielekkyys herättää kysymyksiä.

Tavoite 3: Jatketaan vuonna 2014 kumppanuusneuvottelun valmisteluja yhteistyötahojen kanssa.

Arvio: Lähetyskumppanuusneuvottelun valmistelut etenivät hyvin. Lähetysjärjestöt tukivat omalta osaltaan valmisteluja. Neuvottelun tiedotustyö alkoi, ja tapahtuman verkkosivusto www.yourkingdomcome.fi avautui. Ulkomaisten vieraiden viisumi- ja matkajärjestelyt sekä oheisohjelman suunnittelu- ja koordinoitavuus käynnistyivät.

Tavoite 4: Tarkistetaan KLK:n työntekijöiden tehtäväkuvat osana kirkon ulkoasiain osastoa ja rekrytoidaan tarkistettujen tehtäväkuvien perusteella.

Arvio: Ulkoasiain osastolla valmistunut tehtäväkartoitus ja siihen liittynyt osaston tehtävien ja osaamisen vertaileva tarkastelu johtivat KKK:n nykyisten ja uusien työntekijöiden tehtäväkuvien vertailuun, tarkistamiseen (lähetysteologi) ja määrittelyyn (kansainvälisen työn koordinaattori). Sen perusteella jätettiin täyttämättä toimistosihteerin virka, jonka tehtävät jaettiin osaston muiden työntekijöiden kesken. Lähetysteologin virka ja kansainvälisen työn koordinaattorin toimi julistettiin haettaviksi syyskuussa. Kirkkohallituksen virastokollegio valitsi joulukuussa KKK:n lähetysteologin virkaan dosentti, Ph.D Jaakko Rusaman ja KKK:n uuteen kansainvälisen työn koordinaattorin tehtävään TM Vesa Häkkinen.

5.6 KIRKON TIEDOTUSKESKUS (KT)

Toiminta-ajatus

Kirkon tiedotuskeskus edistää viestinnän keinoin kirkon yhteisiä tavoitteita tukemalla kirkollista ja uskonnollista vuoropuhelua kirkossa ja yhteiskunnassa luterilaisen arvopohjan mukaisesti sekä pitämällä uskoa, kristillisiä ja kirkollisia näkökohtia esillä tiedotusvälineissä kirkon kokonaisstrategian mukaisesti. Kirkon tiedotuskeskus huolehtii osaltaan vastuullisesti siitä, että kirkko ja sen sanoma vaikuttavat yhteiskunnassa.

Viestinnän haasteina ovat yksilöllisyyden voimistuminen ja yhteisöllisyyden kaipuu

Viestintätodellisuus on jatkanut edelleen monimuotoistumistaan. Viestinnän rakenteellista suunnittelua ovat haastaneet erilaiset ja monimuotoiset kohderyhmät ja niiden alati muuttuva luonne. Yksilöllisyys korostuu. Erilaisten näkemysten ja jopa konkreettisten teemojen ympärille muodostuvat alaryhmät ovat nousseet esiin voimakkaasti erityisesti sosiaalisessa mediassa, jonka vaikuttavuus näyttää vain kasvaneen. Toisaalta ryhmät heijastavat vahvaa yhteisöllisyyden tarvetta, mihin kirkolla olisi paljon tarjottavaa niin lähellä kuin yleismaailmallisestikin.

Kirkon tiedotuskeskus on pyrkinyt tavoittamaan vakiintuneen hartaus- ja jumalanpalvelusyleisön ohella erityisesti sellaista yleisöä, jonka side kirkkoon ei ole erityisen vahva. Tämä on huomioitu seurakuntavaalikampanjan sisällöissä. Uudessa yhteistyössä kaupallisen Basso-radion kanssa kirkko on mukana toteuttamassa lastenohjelmia sekä erilaisia suoria lähetyksiä: Vuonna 2013 alkoivat Kirkolliset pyhät Bassoksi -sarja, jossa papin kanssa keskusteltiin pyhien merkityksestä ja sanomasta.

Alati muuttuva viestintäympäristö haastaa kirkon viestintää: Kuinka kohdentaa oikein väheneviä voimavaroja tilanteessa, jossa kirkolta kuitenkin odotetaan osallistumista yhä erilaisempiin viestinnän muotoihin ja erilaisten kohderyhmien huomioimiseen sekä moniulotteiseen keskusteluun.

Tähän todellisuuteen on osaltaan pyritty vastaamaan kehittämällä Kirkon tiedotuskeskuksen toimintamalli mahdollisimman joustavaksi. Tätä ajatusmallia tukee yhdessä seurakuntien kanssa kehitettävä kirkon yhteinen verkkohanke. Uusi sisältöihin ja prosesseihin pohjautuva KT:n uudistunut toimintamalli otettiin käyttöön vuoden 2013 alusta ja sen toiminta alkaa muotoutua suunnitellusti. Kohderyhmäajattelua, oikeaa ajoitusta ja oikean viestintäkanavan käyttöä on tukenut myös rakennuudistuksen yhteydessä perustettu luotaus- ja analyysitiimi. Prosessimainen viestintäsuunnittelun toimintamalli kattaa KT:ssa tiedottamisen, sisällöntuotannon verkkopalvelut ja some-osallisuuden sekä ohjelmatuotannon.

Menneinä vuotena Kirkon tiedotuskeskus on saanut useita pyyntöjä erilaisten tilaisuuksien välittämiseksi suoraan verkkoon. Tämä tukee ajatusta avoimuudesta ja vahvistaa luontaisesti kirkon näkyvyyttä ja läsnäoloa yhteiskunnassa. Tätä kasvavaa viestintämuotoa varten Kirkkohallituksen

virastokollegio on nimittänyt Kirkon tiedotuskeskuksen aloitteesta laajan selvitysryhmän, jonka tehtävänä on selvittää erityisesti jumalanpalvelusten välittämistä verkkoon.

Kirkon tiedotuskeskus toimitti kuluneena vuonna myös Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yleisesitteen ”Tositarinoita kirkosta” neljällä eri kielellä. Esitteen pohjalta tehtiin kirkon yleisesittely Power Point -muodossa.

Kertomusvuonna Kirkon tiedotuskeskus on vastannut kolmesta kirkon yhteisestä strategisesta hankkeesta, joita olivat Hengellinen elämä verkossa -hankkeen siirtymäkausi, seurakuntavaalit 2014 ja seurakuntien verkkohanke. Yhteiset hankkeet ovat sitoneet merkittävästi KT:n vakinaista henkilökuntaa ja lisäksi niissä on määräämisiä työntekijöitä.

5.6.1 Mediapalvelu: Tiedottaminen, julkaisut ja kampanjat

Tavoitteena on viestinnän tietoisuuden lisääminen siten, että tiedottaminen on vain yksi väline osana laajempaa viestintävälineistöä ja kanavia, ja siten viestinnän vaikuttavuuden lisääminen toimitetussa ja sosiaalisessa mediassa. (Vastuutaho: Media- ja tiedotuspalvelut)

Keinot:

Tavoite 1: Tuotetaan kohdentaen tiedotteita ja uutisia evl.fi-palveluun sekä tuetaan sosiaalisen median asiantuntijaverkostoa sisällöntuotannolla.

Arvio: Julkisen viestinnän tiimi lähetti vuoden 2013 aikana medialle kohderyhmittäin yhteensä 232 tiedotetta (v. 2012 345 tiedotetta). Lisäksi se tarjosi taustoittavaa materiaalia toimittajille. Tiedotemäärää on tarkoituksella edellisvuodesta vähennetty, sillä tiimi keskittyy perustiedotuksen sijaan kokonaisvaltaisempaan viestintään.

Julkisen viestinnän tiimi vahvisti toimintavuonna sosiaalisen median ja kuvallisen viestinnän osuutta työssään. Syksyn 2013 tiimissä työskennellyt sisältösuunnittelija toteutti graafisia ja visuaalisia sisältöjä, muun muassa videostriimausta sekä Instagram-tilin.

Twitter-tili Kirkon tiedotus on saatu toimivaksi työkaluksi uutistoiminnassa. Kesästä lähtien Twitter-tili Kirkon tiedotus on kolminkertaistanut seuraajamääränsä. Sillä oli vuoden lopussa noin 1 500 seuraajaa. Eri tunnisteilla on osallistuttu ajankohtaisiin keskusteluihin. Kirkolliskokousviikolla toukokuussa 2013 toteutettiin ensimmäistä kertaa Twitter-uutisointia tunnisteella #kirkolliskokous. Myös osa kirkolliskokousedustajista osallistui twiittaamiseen. Twitterin kautta on myös jaettu seurakuntien ja järjestöjen sekä median kirkkoa koskevaa uutisointia. Joulun alla Twitterin kautta välitettiin myös hengellistä sisältöä.

Evl.fi-palvelun kautta tullessiin kansalaispalautteisiin on vastattu. Palauteviestejä on tullut evl.fi-osoitteeseen 1 238 kappaletta.

Tavoite 2: Uudistetaan evl.fi/mediapalvelu, kehitetään yhteistä KT:n kuvapankkia sekä myös muita medialle suunnattuja viestintäkanavia.

Arvio: Mediapalvelun uudistaminen käynnistettiin osana evl.fi/uutiset ja evl.fi/ajankohtaista -sivustojen uudistamisprojektia.

Kirkon yhteinen kuvapankki otettiin käyttöön vuonna 2013. Sitä on tehty tunnetuksi erityisesti seurakuntien tiedottajille suunnatussa Tapuli-uutiskirjeessä ja samoin mediakontaktinneissa. Kuvia on tarjottu säännöllisesti eri tahojen käyttöön.

Julkisen viestinnän tiimi toteutti evl.fi-palvelun englanninkielisten sivujen uudistuksen. Sivuille tuotettiin ajantasaista ja kiinnostavaa tietoa maahanmuuttajille sekä Suomen kirkosta kiinnostuneille ulkomailla asuville ihmisille. Sivuston toimitti freelance-kielenkääntäjä, pastori Rupert Moreton.

Julkisen viestinnän tiimi verkostoitui A-lehtien toimittajien kanssa ja tarjosi heille tutustumisvierailun vankilapastorin työhön Vantaan vankilassa.

Tiimi oli mukana organisoimassa arkkipiispan yhteiskunnallisia keskustelutilaisuuksia muun muassa ministeri Pekka Haaviston sekä pääministeri Jyrki Kataisen kanssa.

Tavoite 3: Tuotetaan uusi kirkon vuosikatsausesite eri kielisinä versioina ja sähköisenä esityspohjana kevään 2013 aikana.

Arvio: Tositarinoita kirkosta -yleisesite julkaistiin toukokuussa 2013. Esite tehtiin suomeksi, ruotsiksi, englanniksi ja saameksi. Suomenkielistä esitettä painettiin 11 000 kappaletta, ruotsinkielistä 2 000, pohjoissaamenkielistä 1 000 ja englanninkielistä 1 500. Ruotsinkielisiä tilattiin marraskuussa lisää 800 kappaletta. Esitteen pohjalta tehtiin kirkon yleisesittely Power Point -muodossa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Tavoite 4: Tuotetaan Ekopaasto.fi-yhteistyöhankkeeseen materiaalia ja sisältöjä. Vuonna 2012, ensimmäiseen ekopaasto-kampanjaan, sitoutui 6000 osallistujaa Suomen ympäristökeskuksen, Pyhä-hankkeen, toiminnallisen osaston ja KT:n yhteisessä hankkeessa. Hanketta jatketaan.

Arvio: Ekopaasto-kampanja 2013 toteutettiin yhdessä Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ja Suomen ekumeenisen neuvoston kanssa. Kampanja toteutettiin pääasiassa verkkosivustolla ja sosiaalisessa mediassa. Medialle järjestettiin kampanja-avaus tuomiokirkon kryptassa. Kampanja sai hyvin medianäkyvyyttä. Kampanjassa käytettiin edellisvuotta enemmän Facebook-markkinointia.

Tavoite 5: Kehitetään markkinoinnin toimintamalleja kirkon viestinnän tueksi.

Arvio: Käynnistettiin kirkon vahvuuksien työryhmä. Työryhmä pohtii kirkon yhteisökuva, niin sanottua brändiä. Ryhmä loi sisältöjä pääsiäisen ja seurakuntavaalien Hyvän tekemisen torille. Työryhmässä on mukana laajasti kirkollisten järjestöjen edustajia.

Tavoitteiden onnistuminen mitataan tutkimalla sivustojen kävijämääriä sekä mittaamalla saatua julkisuutta. Evl.fi-ajankohtaista sivusto uudistettiin kesällä. Evl.fi-etusivun kävijämäärä on noin 5 000 kävijää/päivä. Evl.fi/Ajankohtaista-sivustolla on 1 000 sivulatausta päivässä, mikä on hieman vähemmän kuin edellisvuonna.

5.6.2 Jumalanpalvelukset ja hartaudet mediassa

Tavoitteena on hoitaa Ylen julkisen palvelun suomenkieliset hartausohjelmat ja tuottaa hengellisiä sisältöjä mediaan erilaisille kohderyhmille. (Vastuutaho: Ohjelmapalvelut)

Keinot:

Tavoite 1: Ylen suomenkielisten radio- ja tv- hartauksien ja -jumalanpalvelusten sisällöntuotanto luterilaisen kirkon osalta sekä koordinointi muiden kirkkojen osalta yhteistyössä Ylen kanssa

Arvio: Radiohartaudet ja radiojumalanpalvelukset säilyttivät asemansa Yle Radio 1:n kuunnelluimpien ohjelmien joukossa. Viikoittain Yle Radio 1:stä kuunteli 838 000 suomalaista, joka merkitsee noin 5 % laskua edelliseen vuoteen. Yle Radio 1:n kanavaosuus keskimääräisenä päivänä oli vuonna 2013 7,5 % (2012 7,3 %).

Kanavan kuuntelijamäärän laskusta huolimatta jumalanpalvelusten kuuntelijamäärät olivat nousussa, hartausohjelmien kuuntelijamäärät taas laskivat hieman. TV-jumalanpalveluksien katsojamäärät laskivat hieman, mutta uusintojen katsojamäärät nousivat peräti 35 %, joten kokonaiskatsojamäärä on hyvällä tasolla: kaikki tv-jumalanpalvelukset keskimäärin 171 000 ja luterilaiset 189 000. Yhteen-

sä tv-jumalanpalveluksia katsottiin lähes 5,2 miljoonaa kertaa. Myös Pisaran katsojamäärä oli vahvassa kasvussa. Muuttuvista katsomistottumuksista kertoivat myös Areena-katselut.

Radiohartauksien profilointia terävöitettiin teemoituksen ja sarjojen kautta. Lisäksi annettiin tarvittaessa selkeää ohjeistoa liittyen hartauksien sisältöön. Aamuhartauksien keskimääräiset kuuntelijaluvut laskivat hieman, kello 7.50 hartautta kuunteli keskimäärin 133 000 henkeä, mikä merkitsi noin 8 % laskua edelliseen vuoteen. Parhaimmillaan yksittäistä aamuhartautta ladattiin Yle Areenasta lähes 1 000 kertaa.

Pisara-ohjelma toteutettiin Yle TV 1:lle sovitusti. Ohjelmien Areena-saatavuuden osalta siirryttiin käytäntöön, jossa ne ovat pääsääntöisesti katsottavissa vuoden ajan. Hiljaisella viikolla Pisara lähetettiin joka päivä. Jouluaattona uusittiin Jouluevankeliumi-pisara Yle TV1:n jouluehjelmaohjelmavirrassa. Pisara-teltoa Kirkkopäivillä toi uudenlaista näkyvyyttä ohjelmalle. Pisaran katsojamäärät nousivat merkittävästi keskiarvon ollessa 110 500 ja uusinnan 105 000. Areenassa katsotuina (624) oli jakso, jossa lukijana oli Mikko Kuustonen.

Radiojumalanpalveluksien osalta pääpaino oli seurakuntajumalanpalveluksien dokumentoivassa toteutuksessa. Normaalien jumalanpalvelusten lisäksi radioitiin Medialähetys Sanansaattajien juhla-jumalanpalvelus, Helluntaikeräyksen kesäkonferenssijuhla sekä Suviseurojen, Herättäjäjuhlien Lähetysjuhlien ja Evankelisten kesäjuhlien jumalanpalvelukset. Muita erityislähetystöjä toteutettiin Kanttoripäiviltä Lahdesta, Suvivirsimessu Turusta, Imatran Big Band -juhlien messu sekä Gospel Helsinki-kuoron jumalanpalvelus. Radiojumalanpalvelusten keskimääräinen kuuntelijamäärä oli kello 10.00 lähetyksellä noin 190 000, eli kasvua oli 4 %. Enimmillään yksittäistä jumalanpalvelusta ladattiin Areenasta 577 kertaa.

TV-jumalanpalveluksissa tavoitteena oli pyrkimys erilaisen tv-ilmaisun ja toimitetun sisällön kautta uusien yleisöjen tavoittamiseen. Dokumentoivien lähetysten rinnalla kehitettiin edelleen Nojatuolikirkko-formaattia, joka sai paljon myönteistä palautetta. Katsojamäärä 108 000 ei erottunut muista kesäajan tv-jumalanpalveluksista, mutta katsojien ikäprofiilissa oli enemmän 30–59-vuotiaita miehiä, joten asetetut tavoitteet saavutettiin osittain. Areenassa katsotuina oli pyhäinpäivä (1297).

Lapsiin ja nuoriin panostettiin mm. toteuttamalla Mukulamessun 20-vuotisjuhlaan liittyvä televisiointi 10.2., Pispalan koulun ristijuhla 29.3. sekä koulujen ja Tapiolan seurakuntien yhteistyönä suvivirsikirkko 2.6. Muita erityisjumalanpalveluksia olivat Tuomasmessun 25-vuotisjuhla-jumalanpalvelus 21.4. sekä Valtiopäivät 150 vuotta -juhla-jumalanpalvelus 18.9.

TV-jumalanpalveluksien kello 10.00 lähetysten keskimääräinen katsojamäärä oli 128 000, luterilaisten jumalanpalvelusten osalta 145 000, joten katsojamäärä laski hieman edellisestä vuodesta. Jumalanpalveluksien uusintojen katsojamäärä taas kasvoi peräti 35 %, jolloin katsojien kokonaismäärä säilyi lähes ennallaan. Eniten katsojia oli itsenäisyyspäivän (294 000) ja joulupäivän (268 000) lähetyksillä. Itsenäisyyspäivän lähetys oli myös eniten ladattu Ylen Areenassa (2106).

Hartausohjelmissa panostettiin laatuun kehittämällä edelleen hartauspuhujien koulutusta. KT järjesti hartauspuhujille viisi päivän mittaista koulutusta, joissa kiinnitettiin huomiota sekä hartauden sisältöön että radioilmaisuuksiin. Hartaussarjoja toteuttaville järjestettiin erikseen koulutus- ja palautetapaamisia. Syksyllä toteutettiin jatkokurssi. Myös radiojumalanpalvelusten toteuttajille järjestettiin koulutuksia, joiden osalta siirrytään tulevaisuudessa radio- ja tv-jumalanpalveluksien yhteisiin Jumalanpalvelukset mediassa -koulutuksiin.

Tavoite 2: Hartauksien ja kirkkovuoteen liittyvän aineiston tuottaminen median käyttöön

Arvio: KT tuotti sovitusti Sana sinulle -hartauksia median käyttöön sekä julkaistavaksi sakasti.evl.fi ja evl.fi -palveluissa. Lisäksi tuotettiin 14 kpl Pysäkki-videohartauksia verkkoon.

Tavoite 3: Vuorovaikutteisuuden ja osallistumisen mahdollistavien hartausaineistojen kehittäminen ja tuottaminen verkossa julkaistavaksi yhteistyössä toiminnallisen osaston kanssa

Arvio: Syksyn 2013 aikana lisättiin hartausohjelmien näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa Kirkko Suomessa Facebook -sivulla. Kokeilu osoittautui onnistuneeksi ja sitä jatketaan ja kehitetään edelleen.

Nojatuolikirkon Facebook-sivu on osoittautunut myös menestyksekkääksi ja se on lisännyt vuorovaikutusta tv-seurakunnan kanssa. Sivulla on ollut lähes 2 000 tykkääjää ja viikkotavoittavuus on parhaimmillaan yli 40 000. Sivulla on ollut erilaista ohjelman tekemisestä kertovaa ns. ”making

of’ -materiaalia sekä mahdollisuus jatkaa keskustelua messun jälkeen. Nojatuolikirkosta tehtiin nostoja Kirkko Suomessa Facebook-sivulle ja keskustelua käytiin myös Kirkko kuulolla -osiossa Suomi24-palvelussa.

Yhteistyötä toiminnallisen osaston kanssa tiivistettiin 2013 luomalla yhteisiä käytäntöjä kokouksiin, mutta syvennetään sisältöjen osalta vuoden 2014 puolella.

5.6.3 Uskonnolliset ohjelmat mediassa

Tavoitteena on tarjota mediassa tietoa uskonnoista, elämäkatsomuksista ja eettisistä kysymyksistä sekä nostaa keskusteluun niihin liittyviä aiheita. (Vastuutaho: Ohjelmapalvelut)

Tavoitteiden onnistuminen arvioidaan käyttäjätilastoilla, palautteella, mediaseurannalla ja sen analyysillä.

Tavoite 1: Tuotetaan mediaan ohjelmia ja aineistoja uskonnoista, elämäkatsomuksista ja eettisistä kysymyksistä.

Arvio: Ohjelmapalvelu tuotti sovittuja sisältöjä Ylelle uskonnoista, elämäkatsomuksista ja eettisistä kysymyksistä.

Uusista avauksista mielenkiintoisimpia oli ohjelmayhteistyön aloittaminen Basso-radion kanssa. Ohjelmayhteistyöhön liittyy muun muassa viikoittaiset lastenohjelmat Ipanapa-Radio, jossa yhdyshenkilönä pastori, vuoden isä Antti Siukonen sekä Kirkolliset pyhät Bassoksi, jossa radiopappina on Hanna Paavilainen. Basso-radio yhteistyöhön kytkeytyy myös seurakuntavaalien markkinointiin liittyvä laaja osio.

Vuoden lopulla tehtiin päätös Kotimaa24-audio uutisten tuottamisesta kirkon verkkosivujen ja kaupallisten radioiden, muun muassa Radio Dein tarpeisiin. Vuoden aikana käytiin keskusteluja useampien kaupallisten radiokanavien kanssa.

Tavoite 2: Pyritään jatkosopimukseen Horisontti- ja Hartaita säveliä -ohjelmien tuottamisesta Yle Radio 1:lle.

Arvio: Ohjelmapalvelujen Etiikka ja uskonnot mediassa -tiimi tuotti Ylelle sovitusti Horisontti- sekä Hartaita säveliä -ohjelmia. Ylen tilauksen mukaisesti Horisontti-ohjelmien aihepiirinä olivat uskonnot, elämäkatsomukset ja kirkkojen ajankohtaiset asiat. Vuoden aikana lisättiin syventäviä henkilöhaastatteluja sekä testattiin menestyksellisesti keskusteluosuuden ottamista osaksi ohjelmaa.

Horisontti-ohjelmissa käsiteltiin muun muassa Lähi-idän konflikteja, käynnissä olevaa keskustelua tasa-arvoisesta avioliittolaista, Valko-Venäjän ihmisoikeustilannetta sekä Busanissa Etelä-Koreassa järjestettyä Kirkkojen maailmanneuvoston yleiskokousta. Ohjelma osallistui myös Yle Radio 1:n vuoden 2013 teemakuukauteen Romanttiseen heinäkuuhun.

Syksyllä käynnistettiin prosessi, jonka tarkoituksena on uudistaa Horisontti vuoden 2015 alusta. Samalla tavoitteena on siirtyä viikoittaiseen ohjelmaan ja löytää sille uusi lähetysaika Ylen radio 1:n prime-timesta. Osa ideoista otettiin käyttöön jo toimintavuoden aikana. Horisontti vuorotteli ortodoksisen jumalanpalveluksen kanssa ja ohjelmapaikan suosio oli nousussa: keskimääräinen kuuntelijamäärä oli 137 000 ja kasvua edelliseen vuoteen oli noin 11 %.

Hartaita säveliä -ohjelma täytti 50 vuotta 2.9.2013. Juhlatilaisuus radioitiin suorana lähetyksenä Helsingin Vanhasta kirkosta. Hartaiden sävelmien kuuntelijamäärät jatkoivat lievää laskua, nyt aamun 7.45 ohjelmalla oli keskimäärin 133 000 kuulijaa.

Tavoite 3: Jatketaan Kotimaa24 -uutispalvelun toimittamista yhteistyössä Kotimaan ja suurten seurakuntayhtymien kanssa.

Arvio: Kotimaa24-yhteistyötä pyrittiin muokkaamaan rakenteeltaan toimivaksi, mutta asetettuun panostustavoitteeseen ei aivan päästy. Yhteistyö on ollut kuitenkin toimivaa ja esimerkiksi kokeilu-luonteisesti Kirkkopäivillä toteutettu Kotimaa24-livekeskustelu osoitti yhteistyölle uusia mahdollisuuksia.

Tavoite 4: Jatketaan televisiolle suunnitellun keskusteluohjelman kehittämistä ja pyritään sopimukseen sen lähettämisestä.

Arvio: Neuvotteluja ohjelmaideasta käytiin edelleen. Lisäksi luotiin uusia ohjelmaideoita ja näistä käytiin keskusteluja laajassa yhteistyöverkostossa. Samalla avattiin keskustelut myös mahdollisuuksista olla mukana verkkojakeluna toteutettavissa ohjelmissa. Ideointia ja innovointia sovittiin tehostettavaksi ja olemassa olevien ohjelmien kehittämiseen panostettiin.

Tavoite 5: Versioidaan uskontoihin, elämäkatsomuksiin ja eettisiin kysymyksiin liittyviä aineistoja julkaistaviksi sekä mediassa että evl.fi-palvelussa, kuten esim. Sana sinulle -hartaudet.

Arvio: Tuotettiin sovitusti Sana sinulle -aineistoja julkaistavaksi evl.fi-palvelussa sekä muualla mediassa. Varsinaisia uusia avauksia ei tehty.

5.6.4 Kirkon verkkopalveluiden konsepti

Tavoitteena on luoda käyttäjälähtöinen kirkon yhteinen verkkokonsepti, joka huomioi erityisesti vuorovaikutteisen ja mobiilin viestinnän. (Vastuutaho: Verkkopalvelut, Media- ja tiedotuspalvelut, Ohjelmapalvelut)

Keinot:

Tavoite 1: Yhtenäisen konseptin kehittäminen, mikä merkitsee myös käytössä olevien prosessien kehittämistä ja yhtenäistämistä.

Tavoite 2: Yhtenäisistä tiedonvälittämisen tavoista (standardeista) sopiminen.

Tavoite 3: Yhteisen sisällöntuotannon kehittäminen ja koordinoiminen, jotta voidaan vähentää päällekkäistä työtä seurakunnissa ja parantaa sisällön laatua.

Tavoite 4: Yhteisen julkaisujärjestelmän hankkiminen ja käyttöönotto vuoden 2013 aikana. Projektoitu hanke toteutetaan yhteistyössä seurakuntien kanssa. Luotu toimintamalli pitää sisällään myös järjestelmän hallintamallin ja kehittämissuunnitelman.

Tavoite 5: Kirkon yhteisen evl.fi-palvelun uudistaminen syntyneen konseptin pohjalta. Uudistamisen tarkka ajoitus selviää vuoden 2014 alussa, kun yhteisen järjestelmän hankinta on toteutettu ja konsepti viimeistelty.

Tavoitteen onnistumista mitataan sekä toteutumisen mukaan että konseptia testaamalla.

Seurakuntien verkkohankkeesta tuli toiminta- ja talousarvion suunnittelun yhteydessä kirkon yhteinen strateginen hanke. Tämän takia toiminnan arviointi on osana strategisten hankkeiden arviointia, eikä osana Kirkon tiedotuskeskuksen toimintakertomusta.

5.6.5 Vuorovaikutteinen verkkotyö

Tavoitteena on mahdollistaa kirkon valtakunnallinen vuorovaikutteinen verkkotyö. Hengellinen elämä verkossa -hankkeen siirtymäkausi on vuodet 2013-2014. (Vastuutahot: Verkkopalvelut, Media- ja tiedotuspalvelut)

Keinot:

Tavoite 1: Osaamisen vahvistaminen KT:ssa ja verkkotyön tuleminen osaksi kaikkea työtä.

Tavoite 2: Verkkotyön erilaisten työmallien kehittäminen. Johtaminen keskitettyä, koordinointi ja itse työ hajautettua.

Tavoite 3: Tavoitteen onnistumista mitataan käyttäjäkyselyillä, some-seurannalla ja asetettujen käyttäjämäärätavoitteiden saavuttamisella.

Arvio: Vuoden 2013 aikana on käytetty sosiaalista mediaa monipuolisesti KT:n työssä. KT:n työntekijät ovat osallistuneet blogien kirjoittamiseen (Suomen Kuvalehden Rajalla -blogi ja Lily.fi:n Oisko tulta? -blogi) ja koordinointiin.

Facebookissa KT on vastannut muun muassa Nojatuolikirkon sivusta ja tuottanut sisältöä Kirkko Suomessa -sivulle hartauksista ja ajankohtaisista aiheista. Kirkon_tiedotus Twitter-profiilista on muodostunut merkittävä viestinnän kanava. Se on osa viestinnän prosessia. Uusi avaus Instagramiin on vahvistanut visuaalisen viestinnän roolia viestinnässä.

Muilta osin siirtymäkauden toimintakertomus on osana kirkon yhteisten strategisten hankkeiden arviointia, eikä osana Kirkon tiedotuskeskuksen toimintakertomusta.

5.6.6 Viestinnän ja toimintaympäristön luotaus ja analyysi

Tavoitteena on luoda systemaattinen ja analyttinen toimintamalli kirkon johdon ja viestinnän tueksi. Tukee uuden viestintäohjelman tekemistä. (Vastuutaho: Hallintopalvelut)

Tavoitteiden onnistuminen mitataan auditoimalla luotaustoiminto loppusyksystä 2014.

Keinot:

Tavoite 1: Luotaus- ja analyysitiimin perustaminen

Arvio: Tiimi perustettiin osaksi hallintopalveluyksikköä ja siihen nimitettiin kahdeksan jäsentä. Tiimin perustehtävänä on Kirkon tiedotuskeskuksen viestintäohjelman ja toimintasuunnitelman mukaisesti tuottaa kirkon johdolle analyysin ja luotauksen avulla materiaalia eri medioissa käytävästä kirkkoon liittyvästä keskustelusta ja muusta yhteiskunnallisesta keskustelusta sekä toimintaympäristön muutoksista.

Tätä tehtävää toteutetaan mm. seuraamalla eri medioissa käytävää keskustelua, analysoimalla eri tutkimus- yms. materiaaleja, seuraamalla erityisesti sosiaalisessa mediassa käytävää keskustelua, arvioimalla muutostrendejä, verkostoitumalla muiden toimijoiden kanssa, tekemällä yhteistyötä mm. Kirkon tutkimuskeskuksen, eri tutkimuslaitosten ja kouluttavien laitosten kanssa ja osallistumalla tehtävän kannalta tärkeisiin seminaareihin ja tapahtumiin. Näiden pohjalta tiimi voi tuottaa toimenpide-ehdotuksia ja tehdä aloitteita asiakkailleen.

Tiimi on kokoontunut säännöllisesti kuukausittain ja luonut itselleen toimintaprosessimallin sekä tuottanut erilaisia toimintaympäristöanalyyskejä ajankohtaisiin mediakeskusteluihin tai kirkollisen

mediakeskustelun pohjavirtoihin liittyen tehtävänantonsa mukaisesti. Tiimivastaava Meri-Anna Hintsala kävi esittelemässä tiimin toimintaa ja tavoitteita mm. piispainkokoukselle ja Kirkkohallituksen eri yksiköille.

Tavoite 2: Yhteistyön tiivistäminen Kirkon tutkimuskeskuksen kanssa

Arvio: Kirkon tutkimuskeskuksen kanssa käytiin neuvottelut ja sovittiin yhteistyöstä, jonka tuloksena tutkimuskeskuksen nimetty edustaja on mukana tiimin toiminnassa.

Tavoite 3: Perustutkimusten teettäminen

Arvio: Tiimi teetti kaksi tutkimusta. Taloustutkimus Oy teki tutkimuksen Kirkon sosiaalisen median palveluista ja Kotimaa Oy tuotti Jäsen 360 -tutkimukseensa liittyen selvityksen eri ryhmien asennoitumisesta kirkollisverotukseen.

Tavoite 4: Nykyisen käyttäjätiedot ja -palautteen koostaminen ja raportoinnin kehittäminen

Arvio: Luotaukikäytäntöjen kehittäminen siirtyi kertomusvuoden aikana uuden perustettavan Luotaus ja analyysi -tiimin tehtäväksi. Vuoden aikana vakiinnutettiin sosiaalisen median seurantatyökalun käyttöä.

Tavoite 5: Toimittajille kysely kirkollisen median käytöstä

Arvio: Kyselyä ei resurssipulan takia ehditty toteuttaa. Tiimi tuotti kysymyksiä viestinnän ammattilaisille suunnattuun, joka toinen vuosi toteutettavaan kyselyyn ja toteutti vuoden lopussa käyttäjäkyselyn tiimin kohderyhmissä.

5.6.7 Viestinnän koulutus ja konsultointi

Tavoitteena on liittää viestintä osaksi kirkon henkilöstökoulutusta ja kouluttaa keskeisiä toimijoita viestinnän taidoissa. (Vastuutaho: Hallintopalvelu)

Tavoitteen onnistumista mitataan toteutumisen mukaan.

Keinot:

Tavoite 1: Järjestetään koulutusta mediahartauksia pitävälle puhujille ja mediassa jumalanpalveluksia tekeville.

Arvio: Radiohartauksien pitäjille järjestettiin kolmen päivän kurssit tammikuussa ja toukokuussa. Hiippakuntien lähettämiä osallistujia oli eri seurakunnista 14 sekä Meri-Anna Hintsala ja Päivikki Koskinen KT:sta. Vetäjinä toimivat Kaisa Kariranta ja Ville Talola.

Hartauspuhujien ryhmätapaamisia järjestettiin hartauksia pitävälle: Mikkelin ryhmä (4 hartauspuhujaa) 2 tapaamista, kouluttajana Pirjo Almusa. Rovaniemen ryhmä (4 hartauspuhujaa) 2 tapaamista, kouluttajana Päivikki Koskinen. Maanantaiaamujen hartauksia pitävälle (4 osallistujaa) 1 koulustapaaminen, kouluttajana Pirjo Almusa.

Lisäksi radion jumalanpalveluksia lähettäneille seurakunnille on järjestetty koulutusta.

Tavoite 2: Tehdään yliopistojen kanssa yhteistyötä kirkon tehtäviin kouluttautuvien viestintäkoulutuksessa.

Arvio: KT:n edustajat vierailivat esittelemässä KT:n toimintaa ja kirkollista viestintää Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan Mediatutkimus ja teologia -kurssilla ja vastaavasti teologisen tiedekunnan journalistikurssilaiset vierailivat Kirkon tiedotuskeskuksessa. Lisäksi tehtiin yhteistyötä Joensuun yliopiston teologian laitoksen kanssa viestinnän kurssien suunnittelussa.

Tavoite 3: Tiivistetään yhteistyötä Kirkon koulutuskeskuksen kanssa.

Arvio: Syksyllä aloitettiin suunnittelutyö pastoraalikirssien viestintäosion kehittämiseksi yhteistyössä koulutuskeskuksen kanssa.

Tavoite 4: Jatketaan yhteistyötä eri yhteiskunnallisten mediakasvatustyötä tekevien tahojen kanssa ja osallistutaan mediakasvatuksen professuurin ohjausryhmään Tampereen yliopistossa.

Arvio: Tuottaja Ritokoski on ollut nimettynä henkilönä mediakasvatuksen professuurin ohjausryhmässä ja hänen irtisanoutumisensa jälkeen apulaisjohtaja on jatkanut tehtävässä. Mediakasvatuksen professori Sirkku Kotilaisen kanssa järjestettiin yhteinen tapaaminen.

Tavoite 5: Viestintäkoulutus: Arkkipiispan toimiston ja piispainkokouksen viestintätuki, kapitulien viestintäkoulutuksen kehittäminen, Kirkon kasvot -esiintymiskoulutusten kehittäminen, Viestintäpäivät Kirkkonummella 2013, Uusien viestijöiden päivä ja Verkkotyön neuvottelupäivät (kaksi kahden päivän koulutusta).

Arvio: Media- ja tiedotuspalvelut kokoontui arkkipiispan ja piispainkokouksen kanslioiden henkilökunnan kanssa yhteiseen viestintäsuunnittelutilaisuuteen kaksi kertaa. Julkisen viestinnän tiimi antaa tarvittaessa arkkipiispan kanslialle ja piispainkokoukselle viestintätukea sekä tekee yhteistyössä molempien tiedotteet.

Kapitulien viestintää KT on tukenut nimeämällä kullekin kapitulille oman nimikkotiedottajan, joka konsultoi viestintäasioissa. Julkisen viestinnän tiimin jäsenet osallistuivat hiippakuntien viestintäpäiviin (Helsinki, Mikkeli, Turku).

Kirkon kasvot -esiintymiskoulutuksella on ollut välivuosi. Yhteyttä koulutukseen osallistuneille on pidetty mm. välittämällä heille kutsu Helsingin hiippakunnan viestintäpäivään.

Kirkkonummen viestintäpäivät järjestettiin syyskuussa. Päivillä oli runsaat 200 osanottajaa ja niiden teemana oli kriisiviestintä. Uusien viestijöiden päivä järjestettiin maaliskuussa ja sille osallistui runsaat 30 henkeä.

Tiedotuspäällikkö koulutti Turun arkkihiippakunnan kirkkoherroja ja muita esimiehiä muutosviestinnästä.

Tavoite 6: Syvennetään kirkon eri toimijoiden tietämystä tekijänoikeuslainsäädäntöön liittyvissä kysymyksissä.

Arvio: Selvitys seurakuntien tarvitsemasta lisenssistä elokuvien ja TV-sarjojen käyttämiseksi seurakuntien tilaisuuksissa on kesken. Asiasta on konsultoitu Kopiostoa, Teostoa ja tekijänoikeuksiin erikoistuneita lakimiehiä. Lisäksi on jatkettu seurakuntien verkkoon strimaamien jumalanpalvelusten tekijänoikeudellisten kysymysten selvittelyä.

5.6.8 Sisäinen viestintä

Tavoitteena on kartoittaa kirkon organisaatioviestinnän keinoin kirkon sisäisen viestinnän tarpeita ja tuottaa niistä toimintamalleja ja prosesseja kirkon viestintään. (Vastuutaho: Media- ja tiedotuspalvelut)

Tavoitteen onnistumista arvioidaan toteutumisen mukaan.

Keinot:

Tavoite 1: Selvitetään kirkkoyhteisön viestijöiden sisäisen uutiskirjeen Tapulin palaute ja vastaanotto. Tapulista tehtiin vastaanottajakysely keväällä 2013. Kysely osoitti, että Tapuli on tarpeellinen ja hyödyllinen kirkon viestijöille.

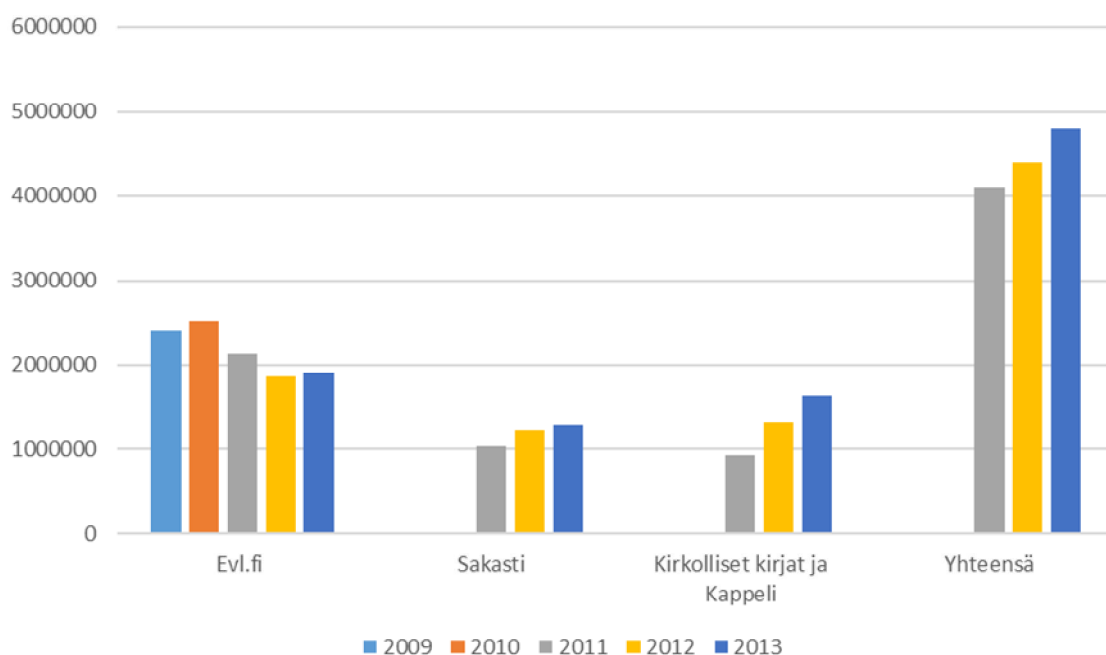
Arvio: Uutiskirjepalvelua laajennettiin Kirkon keskusrahaston piirissä. Kilpailutuksen voitti Koodiviidakon tuote Postiviidakko. Vuoden lopussa Postiviidakon uutiskirje oli käytössä 11 eri taholla Kirkon keskusrahastossa.

Tavoite 2: Selvitetään ja sovitaan sisäisen viestinnän tarpeet ja resurssit sekä sisäinen työnjako. Työ organisoitiin siten, että sisäisen viestinnän kehittämisen ohjausryhmä luotaa sisäisen viestinnän tehtävää.

Arvio: Kirkonkello-verkkomedia siirtyi toimintavuoden aikana KT:n vastuulle. Uusi WordPress-alustalla toteutettu Kirkonkello avattiin 14.2. Siihen tuotettiin noin 138 artikkelia. Kirkonkellon kokonaiskävijämäärä vajaan vuoden aikana on noin 12 000 erillistä kävijää. Sivulatauksia on 35 000.

Toimintavuoden aikana tehtiin kartoitus ja luotiin suunnitelma Sakastin etusivun uudistamisesta sekä tehtiin suunnitelma Sakastin uudistamisesta ja uudistettiin Sakastin viestintäkokonaisuus. Uusi etusivu julkaistaan alkuvuodesta 2014. Sakastin ylläpitäjille järjestettiin kolme teema-aamupäivää sekä kaksi peruskoulutusta ja henkilökohtaista neuvontaa sekä yksi yhteyshenkilötapaaminen. Sakastin sivulatauksia oli 3,4 miljoonaa ja eri kävijöitä on ollut yli 300 000.

Verkkopalveluiden käyntien määrän kehitys
2009-2013

Verkkopalveluiden käytön kehittämisessä merkittävin muutos oli Sakastin julkaiseminen toukokuussa 2009. Se siirsi valtaosan kirkon työntekijöiden verkkopalveluiden käytöstä evl.fi-palvelusta Sakastiin. Tämä muutos selittää evl.fi-palvelun käytön vähenemisen. Vuonna 2013 tapahtui evl.fi-palvelunkin osalta käänne ja käyntien määrä nousi jälleen hieman. Kokonaisuudessaan palveluiden käytön kehittyminen on ollut hyvin positiivista. Erityisen ilahduttavaa on ollut kiinnostus kirkollisiin kirjoihin.

5.7 KIRKON TUTKIMUSKESKUS (KTK)

Toiminta-ajatus

Kirkon tutkimuskeskuksen tehtävänä on suorittaa kirkon ja seurakuntien päätöksenteolle ja toiminnan kehittämiseksi tarpeellista kirkon ja uskonnollisen elämän sekä yhteiskunnan muutoksen tutkimusta.

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

KTK aloitti tutkimushankkeen ”Kirkon muuttuva yhteisöllisyys”, jossa jatkettiin suomalaisten uskonnollisen sitoutumisen muutosten analyysiä nelivuotiskertomuksen jälkeen. Tutkijoiden ja johtajan lisäksi hankkeen tutkimusryhmässä on lähes 30 tohtori- ja maisteriopiskelijaa Helsingin, Tampereen, Oulun, Jyväskylän, Itä-Suomen ja Turun yliopistoista sekä Åbo Akademiasta. Hankkeen yhteistyökumppanina ovat Itä-Suomen yliopisto (Seurakunnan mobiiliteknologia -hanke), Kymenlaakson ammattikorkeakoulu sekä Helsingin ja Tampereen seurakuntayhtymät.

Tutkimuskeskus jatkoi kristillisen tradition siirtoon liittyvää tutkimushanketta ”Uskonnollinen kasvatus elämäntapa- ja elämäntilanteissa”, jossa tutkitaan perheissä sukupolvien välillä tapahtunutta muutosta sekä uskonnollista kasvatusta kirkossa ja yhteiskunnassa ja uskonnollisen identiteetin rakentumista. Tutkimuskokonaisuus kytkeytyy kansainväliseen rippikoulu- ja nuorisotutkimushankkeeseen, jossa selvitetään nuorten uskonnollisuutta, vapaaehtoistoimintaa ja kodin sekä rippikoulun merkitystä nuorten elämässä kymmenessä eri maassa.

Tutkimushanke ”Teologiksi ja teologina kasvaminen” valmistui. Hankkeen tavoitteena on kehittää kirkon rekrytointitoimenpiteitä ja toimenpiteitä teologian opiskelijoiden tukemiseksi. Hankkeesta julkaistiin kirja ”Teologiksi kasvamassa. Koulutusalan valinta, opiskeluprosessi ja ammattiin suuntautuminen.”

Tutkimuskeskuksessa valmistettiin kirkon nelivuotiskertomuksen ruotsinkielinen versio ”Utmanad kyrka” sekä englanninkielinen versio ”Community, Participation and Faith”.

Tutkimuskeskuksen tavoitteiksi vuosille 2011–2015 on asetettu muun muassa tutkimustulosten viestinnän monipuolistaminen, uusien keinojen etsiminen tutkimustulosten hyödyntämiseen sekä uusien yhteistyötapojen kehittäminen kirkon sisällä ja ulkopuolella. Tutkimuksen vaikuttavuutta kehitettiin vuonna 2013 aloittamalla vuosittaiset KTK:n seminaarit. Vuoden 2013 seminaari ”Haastettu kirkko – osallisuus, yhteisöllisyys, usko” käsitteli kirkon nelivuotiskertomuksen 2008–2011 tuloksia. Tutkimuskeskus kehitti julkaisutoimintaansa: verkkojulkaisun graafinen ilme uudistettiin ja tutkimuskeskus aloitti kuukausittaiset blogit Kirkonkello-verkkojulkaisussa. Tutkimuskeskus aloitti myös nelivuotiskertomuksen uudistamisen. Tavoitteena on julkaista tutkimustietoa aiempaa nopeammin, saattaa se nykyistä tehokkaammin entistä laajemmin yleisön käyttöön (mm. netissä julkaisutavat tilastot) sekä alentaa kustannuksia. Nelivuotiskertomuksen kehittämistä varten toteutettiin kysely, jossa selvitettiin kirkon työntekijöiden kokemuksia kirkon tilastojen käytöstä. KTK on tiivistänyt yhteistyötä tilastoyksikön kanssa.

Tutkimustietoa levitettiin artikkelien, esitelmien sekä haastattelujen kautta. Johtaja, tutkijat ja tutkimuskoordinaattori pitivät vuoden aikana yhteensä 49 esitelmää tai muuta asiantuntijaesitelmää kirkon piirissä (kirkon keskushallinto, seurakunnat, hiippakunnat ja kirkolliset järjestöt) tai akateemisissa konteksteissa. He julkaisivat yhteensä 27 tieteellistä tai yleistajuista artikkelia tai muuta julkaisua, kaksi kirjaa ja yhden toimitetun kirjan. Henkilökunta oli jäsenenä seitsemässä Kirkkohallituksen ohjaus- ja työryhmässä ja 12:ssa tiedeyhteisön tai yhteiskunnallisessa asiantuntijaelimessä. Marraskuussa 2013 johtajalla, tutkijoilla ja tutkimuskoordinaattorilla oli yhteensä 17 haastattelua. Mediakontakteja on näin ollen lähes joka työpäivä.

Tärkeä osa Kirkon tutkimuskeskuksen toimintaa ovat opiskelijoille myönnetty apurahat. Tähän saakka apurahat on haettu paperilomakkeilla ja niiden käsittelyssä on ollut paljon manuaalisia työvaiheita. Vuonna 2013 kehitettiin sähköinen apurahajärjestelmä, joka nopeuttaa ja tehostaa niin hakijoiden kuin hakemusten käsittelijöiden työtä.

Tutkimuskeskus osallistui yhteispohjoismaiseen tutkimushankkeeseen ”The Role of Religion in the Public Sphere” (NOREL), jossa tutkitaan uskonnon muuttunutta roolia Tanskassa, Norjassa, Ruotsissa, Suomessa ja Islannissa. Yhteistyökumppaneina ovat Norjan kirkon tutkimuskeskus (KIFO), Uppsalan uskontojen tutkimuksen keskus, Aarhusin yliopisto ja Islannin yliopisto. Tutkimuskeskus jatkoi myös pohjoismaista yhteishanketta, jossa kootaan Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Suomen kirkkojen tilastotietoja ja vertaillaan kirkkoon sitoutumiseen liittyvien tunnuslukujen kehittymistä eri maissa.

Tutkimushankerahoituksella rahoitettiin kuutta hanketta: Uskonnot Suomessa, Virsitutkimushanke, Teologitutkimushanke, Uskonnollinen kasvatus elämänkaaressa -hanke, Kirkon muuttuva yhteisöllisyys -hanke ja Pohjoismainen NOREL-tutkimushanke. Stipendirahoituksella tuettiin yli 30 tutkimushanketta.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Nelivuotiskertomuksen 2008–2011 julkaisujen valmistuminen ruotsiksi ja englanniksi ja nelivuotiskertomukseen perustuvien analyysien vaikuttamisesta huolehtiminen.

Arvio: Tutkimustuloksia levitettiin kirkon toimijoille ja tiedotusvälineille lukuisissa työryhmissä, neuvotteluissa ja esitelmissä. Lisäksi järjestettiin kirjan tuloksiin keskittyvä Haastettu kirkko -seminaari, johon osallistui noin 450 henkilöä ja tilaisuuden striimausta seurasi yli 5 500 henkilöä. Ruotsinkielinen ja englanninkielinen nelivuotiskertomus valmistuivat.

Tavoite 2: Teologiksi ja teologina kasvaminen -tutkimushankkeen ja yhteispohjoismaisen tutkimushankkeen loppuunsaattaminen

Arvio: Teologiksi ja teologina kasvaminen -tutkimushanke valmistui. Yhteispohjoismainen tutkimushanke on viimeistelyvaiheessa.

Tavoite 3: Uskonnollinen kasvatus elämänkaaressa -tutkimushankkeen toteuttaminen

Arvio: Tutkimushanke eteni suunnitellussa aikataulussa. Vuonna 2013 tutkimusmaissa toteutettiin laaja kysely rippikoululaisille.

Tavoite 4: Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja -sarjassa julkaistaan 2–3 tutkimusta, www-julkaisuja -sarjassa (nyk. verkkojulkaisuja-sarja) 3–4 tutkimusta ja Publication-sarjassa 1–2 tutkimusta.

Arvio: Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja -sarjassa julkaistiin kolme tutkimusta, verkkojulkaisusarjassa kaksi tutkimusta ja Publication-sarjassa yksi tutkimus.

5.8 KYRKANS CENTRAL FÖR DET SVENSKA ARBETET (KCSA)

Verksamhetsidé

Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) skall verka som servicecentral för kyrkans verksamhet på svenska. Centralen arbetar på ett sätt som beaktar det unika för den finlandssvenska kulturen och som är relevant för det finlandssvenska kyrkliga fältet. Centralen skall verka inom ansvarsområdena för kristen fostran, diakoni, samhälle och kultur, samt kommunikation.

De viktigaste händelserna i enhetens verksamhetsmiljö och verksamhet under året

KCSA:s arbete har under år 2013 fortgått i enlighet med centralens verksamhetsidé och med beaktande av gällande verksamhetsplan. Året präglades dock av personalbyten på två centrala poster. Den 1.5. övergick KCSA:s direktor Bror Träskbacka i utrikesavdelningens tjänst. Hans efterträdare, Sixten Ekstrand, tillträdde som direktor fr.o.m. 1.8. Ledande branschsekreterare Pia Kummel-Myrskog fungerade som tf. direktor under tiden 1.5–31.7. Pia Kummel-Myrskog anhöll om och erhöll även tjänstledighet för tiden 1.8.2013–31.12.2014. Till hennes vikarie för tiden 1.10.2013–31.12.2014 valdes Helene Liljeström.

Under året arrangerade KCSA inga större stiftssamlingar utan verksamheten fortsatte med fokus på material- och programproduktion, utveckling av befintliga verksamheter, intressebevakning och sakkunniguppdrag. Samarbetet med Borgå stift och dess domkapitel samt med Kyrkostyrelsen och dess specialavdelningar har varit gott under året.

Under hösten ordnade KCSA sju Kyrktorg i Borgå stifts nio prosterier. Kyrktorgen är årligen återkommande samlingar, där representanter för de kyrkliga aktörerna möter församlingarnas anställda för information, materialförsäljning och diskussion. Besökarantalet i Kyrktorgen har de senaste åren visat en klart nedåtgående trend. År 2013 besöktes Kyrktorgen av ca 400 personer. KCSA beslöt därför att inte ordna Kyrktorg 2014. Istället görs en utredning om hur konceptet med Kyrktorg kan utvecklas så att det dels motsvarar församlingarnas behov dels har potential att samla flera deltagare. Under hösten vidtog även åtgärder för att ytterligare utveckla KCSA:s verksamhet. Som ett led i denna process utarbetades en webropol-enkät som kommer att riktas till de församlingsanställda i Borgå stift under vintern 2014.

Ansvarsområdet Kristen fostran har aktivt tagit del i intressebevakningen av religionsundervisningen och en ny lag för småbarnsfostran. I september hördes Kyrkostyrelsens (och KCSA:s) representanter av Utbildningsstyrelsens (UBS) arbetsgrupp för läroplanen i religion för den grundläggande utbildningen. Samma månad kommenterades förslaget till den nya förskoleplanen på UBS:s webbplats. Förslaget till ny timfördelning för gymnasiet offentliggjordes i mitten av december. Arbetet med Kyrkostyrelsens utlåtande vidtog omedelbart.

Arbetet med och i sociala medier fortsatte under året dels med nya projekt som bloggen Andetag i samarbete med Hbl (från april) och Kyrkans chatt, en svenskspråkig själavårdschatt där huvudsakligen församlingsanställda fungerar som själavårdare (från oktober). I Nyckelnbloggen har ett flertal av de anställda inom KCSA medverkat under året som skribenter. Även gästbloggare har medverkat. Bloggen besöktes under året av 11 811 unika besökare. KCSA gjorde även i samarbete med de svenska församlingarna och den svenska enheten inom Helsingfors samfällighet en större satsning på Helsingfors bokmässan i oktober. Avvikande från tidigare år arrangerades detta år flera samtal i den egna montern. Satsningen var lyckad och konceptet utvärderades under hösten med tanke på kommande år. Omsorgs- och dövspråsten har fortsatt sitt arbete med regelbundna kontakter till och verksamhet för respektive handikappgrupper

Inom tv-produktionen kan en tydlig tendens iakttas då tv-gudstjänsterna tappat tittare medan andra typer av program har ett ökande antal tittare. År 2013 producerades tio tv-gudstjänster varav sex var specialproducerade. Tv-gudstjänsterna hade i medeltal 10 000 tittare (2012: 12 000 tittare), medan programmet Himlaliv år 2013 hade i snitt drygt 29 000 tittare medan motsvarande siffra år 2012 var 22 000 tittare. Under året förverkligades två specialsatsningar i tv. Den första var påskpassionen 7 dygn i Jerusalem som framfördes av kören Evangelicum och sändes på påskdagen. Den andra var Julmusik i Kronoby kyrka där församlingen, bygdens lärare och elever samarbetade med Österbottens kammarorkester kring en julkonsert. Påskpassionen hade 16 000 tittare och Julmusiken på Annandag jul 22 000 tittare.

Utvärdering av hur de målsättningar för verksamheten och ekonomin som godkänts i budgeten uppnåtts

Mål 1: Stärka sociala mediers roll i församlingsarbetet.

Utvärdering: Tyngdpunkten i arbetet med sociala medier har legat på utbildning av församlingsanställda samt på att starta upp och utveckla tre nya webbprojekt: bloggen Andetag, Kyrkans chatt samt Kyrkan på Instagram. Utbildning har getts lokalt i 7 församlingar med sammanlagt 60 deltagare och i samband med större evenemang som Stiftsdagar och rådplägningsdagar. I inspirationsdagen för sociala medier deltog 10 personer.

Mål 2: Utarbeta material för konfirmand- och hjälpledararbetet.

Utvärdering: Två större projekt har inletts under året. Dels ett material för vuxenskriftskola, dels ett nytt hjälpledarmaterial. Målsättningen är att båda projekten ska bli klara under år 2014. När det gäller vuxenskriftskolmaterialet finns ett finskspråkigt nätbaserat material. Vi har bekantat oss med det, men ännu inte tagit ställning till hur långt vi ska följa konceptet. Tankar finns även på något tryckt material. I hjälpledarmaterialet strävar vi efter att kunna möta de utmaningar som finns i dagens konfirmand- och hjälpledararbete, inte minst gällande pedagogiken, men även att bevara de fungerande avsnitt som finns i materialen Församlingens hjälpledarutbildning från 1994 respektive 2004. Processen är öppen och vi försöker bl.a. med hjälp av en arbetsgrupp och via öppna seminarier få del av de erfarenheter som finns runt om i församlingarna.

Mål 3: Delta i helhetsplaneringen av församlingsvalet 2014.

Utvärdering: Eftersom ansvarsområdet inte beviljades tilläggsresurser för församlingsvalet ansvarar Kyrkans informationscentral för den svenska kommunikationen. Då den saknar nödvändiga språkkunskaper och kännedom om finlandssvenska förhållanden har planeringen och förverkligandet självfallet inneburit ett merarbete för de anställda. Under hösten utarbetades diverse rekryterings- och kampanjmaterial och material till nyhetsbrev och Sacrista. Därtill informerade vi om valet vid Borgå stifts kyrkoherdekonferens, svenska informatörsträffar och stiftsdagarna i Borgå.

Mål 4: Arrangera gemensamma rådplägningsdagar för barn-, diakoni- och ungdomsarbetet 8.-10.10. 2013 i Helsingfors.

Utvärdering: Ansvarsområdena Kristen fostran och Diakoni, samhälle och kultur ordnade för första gången gemensamma rådplägningsdagar för ungdomsarbetsledare och diakoniarbetare på kulturcentret Sofia i Helsingfors. Sammanlagt 137 personer deltog och erfarenheterna var positiva. Huvudföredraget hade temat När näten brister – om våldet som en ofta missad och osynlig faktor i barns och ungas illamående och hölls av utvecklingschef Helena Ewalds. Ämnet berörde både diakonins och fostrans verklighet. Andra medverkande under de gemensamma rådplägningsdagarna var kyrkoherde Stefan Forsén, lärare Maria Björkgren-Vikström och biskop Björn Vikström.

5.8 KIRKON RUOTSINKIELISEN TYÖN KESKUS (KRTK)

Toiminta-ajatus

Kirkon ruotsinkielisen työn keskus (KRTK) toimii kirkon ruotsinkielisen työn palvelukeskuksena. Keskuksen työssä otetaan huomioon suomenruotsalaisen kulttuurin erityispiirteet ja suomenruotsalaisen kirkollisen kentän tarpeet. Keskuksen toimialat ovat kristillinen kasvatus, diakonia, yhteiskunta ja kulttuuri sekä viestintä.

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

KRTK:n työ on vuoden 2013 aikana jatkunut keskuksen toiminta-ajatuksen mukaisena ja siinä on noudatettu voimassa olevaa toimintasuunnitelmaa. Henkilöstöpuolella kuitenkin kahden keskeisen toimen hoitaja vaihtui. KRTK:n johtaja Bror Träskbacka siirtyi 1.5. ulkomaanosaston palvelukseen. Hänen seuraajansa Sixten Ekstrand aloitti johtajan tehtävässä 1.8.2013. Johtava työalasihteeri Pia Kummel-Myrskog toimi vt. johtajana 1.5.-31.7. Pia Kummel-Myrskog haki myös virkavapautta, joka hänelle myönnettiin ajalle 1.8.2013-31.12.2014. Hänen sijaisekseen valittiin Helene Liljeström ajalle 1.10.2013-31.12.2014.

Toimintavuoden aikana KRTK ei järjestänyt suuria hiippakuntakokoontumisia vaan toiminta jatkui keskittyen materiaalin- ja ohjelmantuotantoon, olemassa olevien toimintojen kehittämiseen, edunvalvontaan ja asiantuntijatehtäviin. Yhteistyö Porvoon hiippakunnan ja sen tuomiokapitulin samoin kuin Kirkkohallituksen ja sen erillisyyksiköiden kanssa on ollut hyvää vuoden aikana.

Syksyn aikana KRTK järjesti seitsemän kirkkotoria Porvoon hiippakunnan yhdeksässä rovastikunnassa. Kirkkotorit ovat vuosittain toistuvia kokoontumisia joissa kirkolliset toimijat tapaavat seurakuntien työntekijöitä tiedottamisen, materiaalinmyynnin ja keskustelun merkeissä. Kirkkotorien kävijämäärät ovat olleet selvästi laskussa viime vuosina. Vuonna 2013 kirkkotreilla oli noin 400 kävijää. Siksi KRTK päätti olla järjestämättä kirkkotoria vuonna 2014. Sen sijaan tehdään selvitys, kuinka kirkkotorikonseptia voidaan kehittää sellaiseksi, että se sekä vastaa seurakuntien tarpeita että kerää enemmän osallistujia. Syksyn aikana ryhdyttiin myös toimenpiteisiin KRTK:n toiminnan edelleen kehittämiseksi. Tähän liittyen laadittiin webropol-kysely, joka lähetetään Porvoon hiippakunnan työntekijöille talven 2014 aikana.

Kristillisen kasvatuksen vastuualue on osallistunut aktiivisesti uskonnonopetukseen ja uuteen varhaiskasvatukseen liittyvään edunvalvontaan. Syyskuussa Kirkkohallituksen (ja KRTK:n) edustajia kuultiin Opetushallituksen (OPH) työryhmässä, joka käsittelee uskonnon opetussuunnitelmaa perusopetuksessa. Syyskuussa kommentoitiin myös OPH:n verkkosivustolla olevaa ehdotusta esiopetuksen uudeksi opetussuunnitelmaksi. Ehdotus lukion uudeksi tuntijaoksi julkistettiin joulukuun puolessa välissä. Kirkkohallituksen lausuntotyö käynnistyi välittömästi.

Sosiaalisen median parissa tehtävää työtä jatkettiin vuoden aikana osittain uusilla hankkeilla, kuten yhteistyössä Hbl:n kanssa (huhtikuusta lähtien) pidettävällä ”Andetag” -blogilla, ja ”Kyrkans chatt” -hankkeella, joka on ruotsinkielinen sielunhoitokysymyksiin tarkoitettu keskustelupalsta, jolla sielunhoitajina toimivat etupäässä seurakunnan työntekijät (lokakuusta lähtien). Monet KRTK:n työntekijät ovat osallistuneet kirjoittajina ”Nyckelnbloggen” -blogiin vuoden kuluessa. Myös vieraillevat bloggarit ovat osallistuneet toimintaan. Blogilla oli vuoden aikana 11 811 yksittäistä kävijää. KRTK osallistui myös yhteistyössä Helsingin seurakuntayhtymän ruotsinkielisten seurakuntien ja ruotsinkielisen yksikön kanssa suurella panostuksella Helsingin kirjamessuille lokakuussa. Aikaisemmista vuosista poiketen omalla näyttelyosastolla järjestettiin monia keskustelutilaisuuksia. Suurpanostus onnistui ja konseptia arvioitiin syksyn aikana tulevia vuosia silmällä pitäen. Kehitysvammaistyön ja kuurojen pappi on jatkanut työtään pitäen säännöllisesti yhteyttä molempiin erityisryhmiin ja järjestänyt niille toimintaa.

TV-tuotannossa on havaittavissa selkeä suuntaus, jonka mukaan tv-jumalanpalvelukset menettävät katsojia, kun taas toisen tyyppisten ohjelmien katsojaluvut nousevat. Vuonna 2013 tuotettiin kymmenen televisioitua jumalanpalvelusta, joista kuusi oli erikoistuotantoa. TV-jumalanpalveluksilla oli keskimäärin 10 000 katsojaa (vuonna 2012 määrä oli 12 000), ohjelmalla ”Himaliv” puolestaan oli vuonna 2013 keskimäärin runsaat 29 000 katsojaa, kun vuonna 2012 katsojia oli 22 000. Vuoden aikana toteutettiin televisiossa kaksi erityishanketta. Ensimmäinen oli pääsiäispäivänä esitetty pääsiäispassio ”7 dygn i Jerusalem” (7 päivää Jerusalemissa), jonka esitti Evangelicum-kuoro. Toinen oli ”Julmusik från Kronoby kyrka” (Joulumusiikkia Kruunupyyn kirkosta), jossa seurakunta, seudun opettajat ja oppilaat yhteistyössä Keski-Pohjanmaan kamariorkesterin kanssa pitivät joulukonsertin kirkossa. Pääsiäispassiolla oli 16 000 ja Tapaninpäivän joulukonsertilla 22 000 katsojaa.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Vahvistaa sosiaalisen median roolia seurakuntatyössä.

Arviointi: Sosiaaliseen mediaan liittyvän työn painopisteenä on ollut seurakunnan työntekijöiden kouluttaminen sekä kolmen uuden verkkohankkeen käynnistäminen ja kehittäminen: Andetagblogin, Kyrkans chattin ja Kyrkan på Instagramin. Koulutusta on annettu sekä paikallisesti seitsemässä seurakunnassa jossa osallistujia yhteensä 60 henkilöä että suurten tapahtumien, kuten hiippakuntapäivien ja neuvottelupäivien yhteydessä. Sosiaalisen median inspiraatiopäivään osallistui 10 henkilöä.

Tavoite 2: Laatia materiaalia rippikoulu- ja apuohjaajatyöhön.

Arviointi: Vuoden aikana on käynnistetty kaksi suurta hanketta, jotka ovat aikuisten rippikoulumateriaalin ja apuohjaajien koulutusmateriaalin laatiminen. Molempien hankkeiden tavoitteena on materiaalin valmistuminen vuoden 2014 aikana. Aikuisten rippikoulumateriaalia on olemassa verkossa suomenkielisenä. Materiaaliin on tutustuttu, mutta vielä ei ole otettu kantaa siihen, kuinka pitkälle konseptia noudatetaan. Suunnitelmissa on myös laatia jonkinlaista painettua materiaalia. Apuohjaajien materiaalin osalta pyritään vastaamaan niihin haasteisiin, joita nykyisessä rippikoulu- ja apuohjaajatyössä on, erityisesti pedagogiikan suhteen, mutta pyritään myös säilyttämään toimivat osat ”Församlingens hjälpledarutbildning” -materiaalista (Seurakunnan apuohjaajakoulutus) vuosilta 1994 ja 2004. Kyseessä on avoin prosessi, ja mm. työryhmän avulla ja avoimilla seminaareilla yritetään kerätä tietoa kokemuksista eri seurakunnissa.

Tavoite 3: Osallistua vuoden 2014 seurakuntavaalien kokonaissuunnitteluun.

Arviointi: Koska vastuualueelle ei myönnetty lisäresursseja seurakuntavaaleja varten, Kirkon tiedotuskeskus vastaa ruotsinkielisestä viestinnästä. Koska keskukselta puuttuu kielitaitoa ja tietoa suomenruotsalaisista olosuhteista, suunnittelusta ja toteutuksesta on luonnollisesti aiheutunut lisätyötä työntekijöille. Syksyn aikana laadittiin erilaista rekrytointi- ja kampanjamateriaalia uutiskirjeisiin ja Sakastiin. Lisäksi vaaleista informoitiin Porvoon hiippakunnan kirkkoherrainkokouksessa, ruotsinkielisissä tiedotustilaisuuksissa ja Porvoon hiippakuntapäivillä.

Tavoite 4: Järjestää lapsi-, diakonia- ja nuorisotyön yhteiset neuvottelupäivät 8.–10.10.2013 Helsingissä.

Arviointi: Kristillisen kasvatuksen sekä Diakonian, yhteiskunnan ja kulttuurin vastuualueet järjestivät ensimmäistä kertaa neuvottelupäivät nuorisotyönohjaajille ja diakoniatyöntekijöille kulttuurikeskus Sofiassa Helsingissä. Tilaisuuteen osallistui yhteensä 137 henkeä ja kokemukset olivat myönteisiä. Pääesitelmän pitäjänä oli kehittämisspäällikkö Helena Ewalds ja sen aiheena oli ”När nätet brister – om våldet som en ofta missad och usynlig faktor i barns och ungas illamående” (Kun verkosto pettää – väkivalta usein huonosti havaittuna ja näkymättömänä tekijänä lasten ja nuorten pahoinvoinnissa). Aihe liittyi sekä diakonian että kasvatuksen todellisuuteen. Muita puhujia neuvottelupäivillä olivat kirkkoherra Stefan Forsén, opettaja Maria Björkgren-Vikström ja piispa Björn Vikström.

5.9 PIISPAINKOKOUKSEN KANSLIA

Toiminta-ajatus

Piispainkokouksen kanslia auttaa piispainkokousta toteuttamaan sille säädettyt tehtävät, jotka liittyvät kirkon oppia ja elämää koskeviin linjakysymyksiin, hiippakuntien hallintoon sekä kirkon työntekijöiden koulutukseen.

Lisäksi piispainkokouksen kanslia tukee arkkipiispan, piispojen kollegion, kirkkohallituksen ja kirkon ulkoasian neuvoston työtä erityisesti teologisissa kysymyksissä. Osana tätä piispainkokouksen kanslia osallistuu kirkkohallituksen strategian toteuttamiseen.

Piispainkokouksen kansliassa on sen perustehtävän edellyttämää laaja-alaista teologista osaamista, jonka myötä viranhaltijat pyrkivät osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun kirkosta ja sen uskosta. Kirkon näkökulman esillä pitäminen edellyttää myös aktiivista verkostoitumista niin kirkon sisällä kuin suhteessa sen ulkopuolisiin yhteiskunnallisiin toimijoihin.

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Piispainkokouksen kanslian toiminnan rakenteissa ei tapahtunut mainittavia muutoksia kertomusvuonna. Sen sijaan toimintaympäristön muutokset ja kirkkoa koskeva kansalaiskeskustelu heijastui myös piispainkokouksen kansliaan. Kansliassa seurattiin tätä keskustelua ja mahdollisuuksien mukaan myös osallistuttiin siihen. Käytännössä tämä toteutui aktiivisuutena kirkon sisäisessä strategisessa keskustelussa mutta myös satunnaisina kosketuksina valtakunnalliseen mediaan.

Syyskuun istunnossa Hyvinkäällä hyväksyttiin piispainkokouksen opas *Kohti Pyhää: Uskontojen kohtaaminen kirkollisissa toimituksissa*, josta kanslia toimitti suomenkielisen sekä ruotsinkielisen painoksen. Julkaisu on saatavissa myös nettiversiona.

Kohti Pyhää sisältää kirkon opetusta uskontojen kohtaamisen teologiasta. Siinä myös ohjeistetaan seurakuntia tilanteisiin, joissa kirkollisten toimitusten yhteydessä nousee esille uskontojen kohtaamiseen liittyviä kysymyksiä. Valtakunnallinen media osoitti mielenkiintoa opasta kohtaan ja tuotti sen hyväksymisen yhteydessä muutaman myönteisen uutisen kirkon suhtautumisesta monikulttuurisuuteen.

Papin koulutuspolku -työryhmä sai työnsä valmiiksi, ja sen laatima raportti hyväksyttiin helmikuun piispainkokouksessa konkreettisen jatkotyöskentelyn perustaksi. Kertomusvuonna annettiin sen johdosta seuraavat uudet päätökset, jotka on julkaistu kirkon säädöskokoelmassa: ”Nro 113 Piispainkokouksen päätös papiksi vihkimistä tai lehtorin oikeuksia hakevalta vaadittavista todistuksista” (11.9.2013), ”Nro 114 Piispainkokouksen päätös pappisvirkaan vaadittavasta teologisesta tutkinnosta” (11.9.2013) sekä ”Nro 116 Piispainkokouksen päätös pastoraalitutkinnosta” (4.12.2013).

Piispainkokous antoi kertomusvuonna lausunnot ”Piispainkokouksen lausunto 1/2013 kirkkohallitukselle: Kirkolliskokouksen määräenemmistösäännöksen muuttaminen” (helmikuu 2013) ja ”Piispainkokouksen lausunto 2/2013 kirkkohallitukselle: Seurakuntarakenteiden kehittämisen päälinjat” (joulukuu 2013). Lisäksi hyväksyttiin Kanttorikoulutustoimikunnassa valmisteltu ”Kanttorien kelpoisuussäädösten soveltamisohje seurakuntien käyttöön” (syyskuu 2013).

Piispainkokouksen kanslia piti yhteyttä toimintavuoden aikana kollegoihin. Uppsalassa järjestettiin syyskuussa pohjoismaisten piispainkokousten sihteerien vuotuinen tapaaminen, johon saapui edustajia myös Tanskasta sekä Islannista. Joulukuussa piispainkokouksen kanslian vieraisi yhteiseen neuvottelupäivään kokoontuivat hiippakunnissa toimivat piispojen teologiset sihteerit ja erityisavustajat.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Piispainkokouksessa käsiteltävien asioiden laadukas valmistelu sekä päätösten tehokas toimeenpano

Arvio: Piispainkokouksen valmistelutyö on löytänyt vakiintuneet rutiininsa vuonna 2011 tehdyn työjärjestyksen muutoksen ja vuonna 2012 tapahtuneiden henkilövaihdosten jälkeen. Käsiteltyjen asioiden painopiste on ollut enemmän hallinnossa ja kelpoisuusasioissa, jollaisten valmistelussa teologisen koulutuksen omaavilla esittelijöillä on luonnollisestikin edelleen tarve kehittää osaamistaan yhteistyössä kirkkohallituksen juristien kanssa.

Tavoite 2: Kirkon ykseyden vahvistamiseen liittyvien päätösten ja strategisten linjausten toteuttaminen

Arvio: Piispainkokous hyväksyi työryhmän väliraportin helmikuun 2013 istunnossa. Konkreettisten toimien toteuttaminen on edennyt hitaasti. Yksi syy on myös siinä, että piispainkokouksen väliraportti antoi myönteisen signaalin ja henkistä tukea niille tahoille kirkossamme, jotka ovat halunneet olla aktiivisia ykseyden edistämässä: piispainkokouksen kansliasta on siksi annettu konkreettista tukea erilaisille projekteille ja pyritty myös hakeutumaan yhteistyöhön perinteisten raja-aitojen yli.

Tavoite 3: Yhteistyön tiivistäminen kirkkohallituksen kanssa kirkon toiminnan kehittämiseksi sekä toimintaedellytysten varmistamiseksi (yhteiskuntasuhteet)

Arvio: Piispainkokouksen kanslia on osallistunut kirkkohallituksen piirissä erilaisiin toimikuntiin, työryhmiin ja projekteihin.

Esimerkiksi piispainkokouksen teologinen sihteeri osallistui kevätkaudella työryhmään, joka suunnitteli Reformaation merkkivuoden 2017 viettämisen organisaatiota, yleisiä puitteita ja talousarviota. Työpanos jatkuu syksyllä toimintansa aloittaneessa Reformaation merkkivuoden päätoimikunnassa.

Piispainkokouksen kansliasta on myös tuettu kirkkohallituksen vaikuttamistoimintaa kanslian viranhaltijoiden erityisasiantuntemuksella. Esimerkiksi piispainkokouksen pääsihteeri on osallistunut uskonnonopetuskeskusteluun varsinkin Suomen Ekumeenisen Neuvoston Kasvatusasioiden jaoston kautta, jonka puheenjohtajana hän on toiminut vuonna 2013.

Tavoite 4: Valmistautuminen mahdollisiin uusiin tehtäviin, joita kirkon keskushallinnon uudistamisesta seuraa.

Arvio: Koska keskushallinnon uudistamista koskevat päätökset tehdään kevään 2014 kirkolliskouksessa, tavoite oli kertomusvuonna ajankohtainen ainoastaan alustavassa mielessä (mm. yhteistyötä Kirkon ulkoasiain osaston kanssa on tiivistetty ennakoiden mahdollista uudistusta).

Tavoite 5: Kirkon alalle opiskelevien hengellisen elämän tukeminen sekä osaavien työntekijöiden rekrytoinnin edistäminen (erityisesti papit, kanttorit, diakonit ja kasvatuksen työntekijät)

Arvio: Kirkon teologikoulutustoimikunnassa on tuettu hiippakuntia alueellisten rekrytointitavoitteiden toteuttamisessa ja toimittu opiskelijoiden kirkollisen identiteetin vahvistamiseksi. Opiskelijoita ohjeistettiin uusista päätöksistä, jotka koskivat pappisviran tutkintovaatimuksia ja pappisvirkaa haakevilta vaadittavia todistuksia.

Kirkon kanttorikoulutustoimikunnassa on kehitetty opiskelijarekrytointia, jonka johdosta kirkkomusiikin koulutusohjelmien hakijamäärä on jatkanut kasvuaan.

Moniammatillisuuden vahvistamiseksi on käynnistetty alustava suunnittelu yhteisen Kirkon päivän toteuttamiseksi, jossa tulisivat olemaan mukana teologian, kirkkomusiikin, kasvatuksen ja diakonian opiskelijat yhdessä työntekijöiden kanssa.

5.10 KIRKON PALVELUKESKUS (KIPA)

Toiminta-ajatus

Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö tuottaa kirkon talousyksiköille kirjanpidon ja palkanlaskennan palveluja laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Tärkeimmät tapahtumat yksikön toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Johtokunta kokoontui vuoden aikana 7 kertaa ja käsitteli 116 pykälää.

Asiakkaat otettiin vastaan kolmessa erässä. Tavoitteena oli, että 40 asiakasta siirtyy 2013 Kipan asiakkaaksi. Kipan asiakkaaksi siirtyi 34 asiakasta vuoden aikana. Vuoden lopussa Kipan palvelutuotannossa oli yhteensä 46 asiakasta.

Ensimmäinen Kipan asiakastytyväisyyskysely tehtiin joulukuussa 2013. Kysely lähetettiin palvelutuotannossa olevien seurakuntatalouksien kirkkoherroille, talous-, henkilöstö- ja hallintojohdolle sekä yhteyshenkilöille. Asiakkaat arvioivat kyselyssä Kipan arvojen toteutumista ja palvelun laatua. Kehittämiskohteeksi nousi matka- ja kuluhallintajärjestelmän käytettävyyden ja taloushallinnon raportointi. Parhaimmat arviointitulokset kyselyssä kohdistuivat Kipan puhelinpalvelutukeen ja järjestelmien käyttöä opastaviin video-ohjeisiin.

Asiakkaan vastaanoton toimivuutta kysyttiin asiakkailta ja palautteiden perusteella saatu tulos oli hyvä. Joulukuussa 2013 käynnistettiin johdon foorumit vuonna 2015 siirtyville asiakkaille.

Marraskuussa Kipa perusti asiakastyöryhmän Espoon, Oulun ja Lahden seurakuntayhtymän edustajien kanssa, ja yhteistyö prosessien ja järjestelmien kehittämiseksi sekä parhaiden käytäntöjen jakamiseksi käynnistyi.

Ruotsinkielisten asiakkaiden palveluja tuottava Porvoon toimipiste käynnistettiin 1.9.2013, ja loppuvuoden aikana ruotsinkielisten asiakkaiden palvelutuotantoa siirrettiin Porvooseen.

Kipan viestinnässä panostettiin erityisesti asiakasviestintään, ja viestinnän pääpaino kohdistui asiakkaiden siirtymisen aikaistamiseen. Tavoitteeksi asetettiin, että vuoden 2014 ja 2015 aikana saataisiin 30 % asiakkaista vuodelta 2017 aikaistamaan siirtymistään. Asiakkaista 20 aikaisti siirtymistään eli 16 % vuoden 2017 asiakkaista.

Asiakkailta saatujen palautteiden perusteella vuoden aikana kehitettiin Kipan järjestelmien käytettävyyttä ja toimintojen automatisointia. Ohjeistusten laatua parannettiin sekä koulutustallenteita ja video-ohjeita tuotettiin asiakkaiden käyttöön. Sähköinen verkkopalkka otettiin käyttöön. Verkkopalkkojen osuus asiakkaiden virkapalkkalaskelmista saatiin vuoden lopussa nostettua noin 85 %:iin. Asiakkaiden käyttöön saatiin työkalu talousarvion tekemiseen. Ostolaskun asiatarkastusta ja tiliointiä parannettiin asiakasystävällisemmäksi. Myyntilaskutuksen laskutusluettelon luettavuutta parannettiin. Monia muutospyyntöjä vietiin eteenpäin, joista osan toteutuminen siirtyi vuoden 2014 puolelle. Talousraportoinnin kehittäminen aloitettiin syksyllä hankkimalla raportointijärjestelmä. Alkukesästä käynnistettiin hanke, jossa tuotetaan asiakkaiden tilintarkastajien käyttöön raportti Kipan prosessien kontrolloista.

Henkilöstömäärän henkilötyövuosina arvioitiin olevan vuoden lopussa 89 HTV ja toteuma oli 77 HTV. Vuoden lopussa henkilöstömäärä oli 95. Kipassa perustettiin 11 tiimiä ja nimettiin 11 tiimiesimiestä.

Henkilöstöä valmennettiin tiimityöhön vuoden aikana järjestämällä yhteensä 34 valmennusta. Esimiesvalmennuksia toteutettiin 15. Johtoryhmän valmennusta toteutettiin kahtena päivänä. Koko henkilökunnalle järjestettiin asiakaspalvelukoulutus. Lisäksi toteutettiin 20 ammatillista koulutusta, kaksi seurakuntavierailua sekä muuta koulutusta niin, että henkilöstön koulutusten kokonaismäärä oli 75.

Kipan henkilöstölle toteutettiin joulukuussa 2013 ensimmäinen tiimikysely, jossa tiimit arvioivat tiimitoimintaansa. Joulukuussa toteutettiin myös ensimmäinen henkilöstökysely, jossa arvioitiin Kipan arvojen toimivuutta, johtamista ja esimiestyötä. Kyselyt analysoidaan ja niistä asetetaan tavoitteita vuodelle 2014.

Kipan taloutta tulee tarkastella kokonaisuutena siirtymäkaudella 2012–2017. Kipan talousarvion valmistelussa on esitetty erityisperusteluja talousarvion toteutumiseen vaikuttavista muutoksista.

Kipan talouteen vaikutti vuoden aikana voimakkaasti suurien asiakkaiden siirtymisen keskeyttäminen ja siirtymisen myöhentäminen vuosilla eteenpäin. Tästä syystä myös Kipan velan määrä kasvoi 11 miljoonasta eurosta 13 miljoonaan euroon siirtymäkauden aikana. Toimintamenot eivät merkittävästi pienentyneet, koska Lahden toimipiste ehdittiin vuokrata ja Oulun toimitiloja vuokrat-

tiin suunniteltua aikaisemmin. Henkilöstökulut toteutuivat suunnitellusti, johtuen asiakkaan vastaanoton resursoinnista ja tarpeesta rekrytoida työntekijöitä vuoden 2014 alussa siirtyvien asiakkaiden palvelutuotannon hoitamiseen. Myös Porvoon henkilöstön perehdyttämiseen sitoutui enemmän Kipan toimipisteen henkilöstön resursseja.

Kipan talousarvion toimintatuotot olivat 1,750 miljoonaa euroa ja toteuma 1,056 miljoonaa euroa. Merkittävimmin toimintatuottojen alittumiseen vaikutti eräiden isojen asiakkaiden siirtymisten myöhentäminen ja myös arvio palvelumaksuista toteutui pienempänä. Talousarviossa toimintamenot olivat 5,714 miljoonaa euroa ja toteutuma 5,752 miljoonaa euroa.

Investointeihin oli varattu 1,200 miljoonaa euroa ja toteutuma oli 1,537 miljoonaa euroa. Investointien toteuma ylittyi arvioidusta. Tietojärjestelmien kehittämiseen on varauduttu siirtymäkaudella ja pääpaino kehittämiseen on vuosilla 2013–2015. Järjestelmien kehittämiseen käytettiin 453.000 euroa. Investointien toteutumiseen vaikuttavat myös asiakkaiden siirtymisen muutokset ja näistä aiheutuvat käyttöotoprosjektien määrät.

Kipan velka kasvoi vuoden aikana 4,748 miljoonalla eurolla ja velan määrä yhteensä vuoden lopussa oli 7,936 miljoonaa euroa.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Siirtyvien asiakkaiden vastaanotot projektoidaan. Asiakkaiden vastaanotto käynnistetään n. 10 kuukautta ennen palvelutuotannon käynnistämistä.

Arvio: Asiakkaiden (34 asiakasta) siirtymiset on projektoitu. Vastaanottoprosessit on aloitettu kaikkien asiakkaiden kanssa vähintään 10 kuukautta ennen palvelutuotannon käynnistämistä.

Tavoite 2: Suunniteltu asiakkuuden hoitomallin käyttöönotto aloitetaan.

Arvio: Tuotannossa olevat asiakkuudet jaettiin palvelupäälliköiden kesken. Ensimmäinen yhteydenotto asiakkuudenhoitomallin mukaisesti asiakkaisiin toteutettiin syksyllä 2013. Ensimmäinen asiakas-tyytyväisyyskysely toteutettiin joulukuussa 2013.

Tavoite 3: Sisäisellä koulutuksella varmistetaan ammatillisia valmiuksia järjestämällä mm. kirjanpidon ja palkanlaskennan koulutusta. Koulutusta järjestetään yhteistyössä kirkkohallituksen kanssa. Jatketaan tiimi-, esimies- ja johtoryhmävalmennusta. Ruotsin kielen valmiuksia parannetaan.

Arvio: Henkilöstöä valmennettiin tiimityöhön vuoden aikana järjestämällä yhteensä 34 valmennusta, joihin osallistui 283 henkilöä. Esimiesvalmennuksia toteutettiin 15 ja osallistujamäärä oli 141. Johtoryhmän valmennusta toteutettiin 2 päivänä, ja osallistujamäärä oli 14. Koko henkilökunnalle järjestettiin asiakaspalvelukoulutus (1 päivä, osallistujamäärä 85). Lisäksi toteutettiin ammatillista koulutusta (20 koulutusta, osallistujamäärä 272), perehtymistä seurakuntatoimintaan (2 seurakuntavierailua, osallistujamäärä 50) sekä muuta koulutusta niin, että koulutusten kokonaismäärä oli 75 ja osallistujamäärä 909. Myös ruotsin kielen koulutusta järjestettiin.

Tavoite 4: Rekrytoidaan henkilöstöä toimipisteisiin rekrytointisuunnitelman mukaan.

Arvio: Asiakkaiden siirtymisen muutoksiin reagoitiin. Muutos näkyi myös rekrytoinnissa. Henkilöstömäärän henkilötyövuosina arvioitiin olevan vuoden lopussa 89 HTV ja toteuma oli 77 HTV.

Tavoite 5: Otetaan Hava käyttöön.

Arvio: Hava otettiin käyttöön ensimmäistä kertaa vuonna 2013. Hava-tavoitteet asetettiin kehityskeskustelujen yhteydessä.

Tavoite 6: Palvelukeskuksen työsuojelu- ja yhteistyötoiminnan organisoiminen ja käynnistäminen.

Arvio: Kipan työsuojeluorganisaatio perustettiin syksyllä 2013. Työsuojelupäällikkö nimettiin ja henkilöstö valitsi työsuojeluvaltuutetut vuosille 2014–2017. Yhteistyötoiminta organisoidaan yhteen kirkkohallituksen yhteistyötoiminnan kanssa. Keväällä 2013 käynnistettiin työterveyden kanssa Ki-

pan työpaikkaselvitys. Keväällä 2013 tehtiin henkilökunnalle työn kuormittavuuskysely ja syksyllä työnsuorituskysely. Näitä tuloksia käytetään riskien arvioinnissa ja tulokset käydään läpi henkilökunnan kanssa.

Toimintaa tai taloutta kuvaavat tunnusluvut

	Toteutuma 2013	Toteutuma 2012
Asiakkaiden lukumäärä 31.12.		
• sis. liitoksia	46	13
Asiakkaiden siirtyminen	34	13
Asiakaskoulutukset (lukumäärä)		
• valmennukset, työpajat	205	36
Kipan velan määrä (M€)	4,748	3,188
Henkilöstömäärä (LKM) 31.12.	95	45
Henkilöstömäärä (HTV)	77	33
Henkilöstökoulutukset (lukumäärä)	75	77
<i>Palautteet: (arviointiasteikko 5= erittäin hyvä – 1 erittäin huono)</i>		
Asiakastyytyväisyyskysely	3,0	
Asiakkaiden vastaanotto		
• koulutukset ja työpajat, kyselyt	4,0	
Henkilöstökysely	3,7	
• Arvojen toteutuminen	3,9	
• Johtaminen	3,5	
• Esimiestyö	3,5	
Tiimikysely	4,0	

II HIIPPAKUNNAT

1 TURUN ARKKIHIIPPAKUNTA

Piispan johtama tuomiokapituli tukee Turun arkkihiippakunnan seurakuntia ja niiden henkilöstöä seurakunnan perustehtävän toteuttamisessa hoitamalla tuomiokapitulille kuuluvat viranomaistehtävät ja tuottamalla ja tarjoamalla hallinto- ja työelämäpalveluita sekä edustaa Suomen evankelis-luterilaista kirkkoa alueellaan.

Tärkeimmät tapahtumat toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Vuosi 2013 oli 737. toimintavuosi Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulin historiassa. Arkkipiispa Kari Mäkinen ja piispa Kaarlo Kalliala toimittivat vuoden kuluessa kolme pappisvihkimystä. Niissä on vihitty yhteensä 14 pappia (vrt. 2012, jolloin vain 5 vihittyä). Diakonian vihkimyksiä oli yksi, ja siinä vihittiin 11 henkilöä diakonian virkaan (vrt. 2012, jolloin 33 vihittyä). Arkkipiispa Mäkinen toimitti piispantarkastuksen Rymättylän seurakunnassa ja erillisen seurakuntavierailun Turun Katariinanseurakunnassa, jonne suunniteltu piispantarkastus siirtyi seuraavalle toimintavuodelle. Vastaavasti piispa Kalliala toimitti tarkastuksen Laitilan, Merikarvian, Koski Tl:n, Punkalaitumen, Marttilan ja Noormarkun seurakunnissa. Lisäksi piispat ovat olleet näkyvästi läsnä Turun tuomiokirkon jumalanpalveluselämässä.

Tuomiokapitulin henkilökunnassa on tapahtunut vuoden aikana muutoksia. Eläkkeelle jäivät tuomiokapitulin pitkäaikaiset notaarit Nils-Erik Hellman (1.8. alk.) ja Kirsti Salovaara (1.11. alk.). Näitä virkoja ei sellaisenaan julistettu haettavaksi. I notaarin virka muutettiin hiippakuntapastorin viraksi, ja siinä aloitti 19.8. lukien Pauliina Järvinen. II notaarin virka jätettiin täyttämättä ja tehtävät jaettiin tuomiokapitulin muulle henkilöstölle. Suomen Lähetysseuran (SLS) lähetyksen hiippakuntasihteeri Liisa Purho jäi eläkkeelle 1.9. lukien, ja hänen määräaikaisena seuraajanaan toimi Anssi Nurmi 1.9.–31.12., minkä jälkeen pitkä yhteistyösopimus SLS:n ja Turun arkkihiippakunnan välillä päättyi. Sopimuksen päättymisen liittyi kokonaiskirkolliseen muutokseen, joka toteutettiin kaikissa hiippakunnissa vuodenvaihteessa 2013–2014: kuhunkin tuomiokapituliin perustettiin kansainvälisen työn hiippakuntasihteerin työsuhde, jonka rahoituksesta vastaavat viime kädessä kirkon lähetysjärjestöt ja Kirkon ulkomaanapu yhdessä. Syksyllä 2013 tuomiokapituli päätti henkilövalinnasta: tehtävää hoitamaan kutsuttiin vuodenvaihteesta lukien Anssi Nurmi, jolla oli hiippakuntasihteerikokemusta Liisa Purhon seuraajana toimimisen lisäksi myös Heli Aaltosen viransijaistamisesta 1.9.2012–30.6.2013.

Hiippakuntavaltuusto kokoontui kahteen kokoukseen, ja pöytäkirjaan kertyi 24 pykälää. Tuomiokapituli on vuoden aikana pitänyt 18 istuntoa, ja pöytäkirjaan kertyi 702 pykälää. Pastoraalitutkinnon suoritti 7 pappia ja ylemmän pastoraalitutkinnon yksi pappi. Seurakuntatyön johtamisen tutkinnon (Kirjo I) suoritti kuusi pappia. Vuoden aikana kirkkoherranvirkoja tuli avoimeksi kolme. Kaksi tuoreista kirkkoherroista ehti aloittaa johtamiskoulutuksensa (Kirjo II A) toimintavuoden syksyllä.

Tuomiokapitulille kuuluvat monenlaiset viranomaistehtävät on pyritty hoitamaan hyvää hallintotapaa noudattaen asianmukaisella joutuisuudella ja säännösten mukaisesti. Neuvontaa ja ohjausta on annettu normaalin toiminnan puitteissa. Kertomusvuoden kesäkuun 1. päivänä tuli voimaan kirkkolain ja kirkkojärjestyksen virkamiesoikeudellisten säännösten muutos. Niiden myötä mm. viranhaltijoiden kurinpitomenettelyä koskeneet säännökset kumottiin. Samalla tutkinta-asiamiehen ja kurinpitotasiamiehen tehtävät lakkautettiin.

Hiippakunnan toimintaympäristössä kaksi muutosta on nähtävä erityisen merkityksellisinä ja tuomiokapitulin toimintaan olennaisesti vaikuttavina. Ensinnäkin monien seurakuntien ja seurakun-

tayhtymien taloudellinen tilanne on vaikea. Keskeisenä syynä on kirkon negatiivinen jäsenkehitys. Kaikilla seurakunnilla ei ole enää pidemmällä aikavälillä toimintaedellytyksiä, ellei laajempaa alueellista yhteistyötä ja seurakuntarakenteen muutoksia lähdetä toteuttamaan. Seurakuntien talousvaikeuksien ilmenemismuotoina ovat mm. virkojen täyttämättä jättäminen ja niistä seuraavat työssä-jaksamisen ongelmat sekä henkilöstön koulutusmäärärahojen leikkaukset. Kyseiset ilmiöt heijastuvat varsinkin tuomiokapitulin toiminnallisen yksikön työhön: työyhteisöjen ja niihin jäävien työntekijöiden tuen tarve lisääntyy, mutta toisaalta perinteisten koulutusten määrät ovat jossain määrin vähenemässä.

Toinen toimintaympäristön muutos, joka vaikuttaa vuodesta 2013 alkaen olennaisesti niin toiminnallisen kuin hallinnollisenkin yksikön työhön, samoin kuin püspöjen tehtäviin, on kuntauudistus ja sen seurausvaikutukset seurakuntarakenteeseen. Jo kulunut vuosi on osoittanut, että tuomiokapitulin resursseja on suunnattava lisääntyvässä määrin kuntakentän muutosten aktiiviseen seurantaan ja seurakuntien rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten ohjaamiseen ja tukemiseen. Voidaan olettaa, että tulevina vuosina tämä trendi tulee tuomiokapitulin työssä entisestään korostumaan.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Seurakuntien työntekijöiden hengellisen ja ammatillisen identiteetin vahvistaminen

Arvio: Tukeakseen erityisesti seurakuntien työntekijöiden hengellistä ja ammatillista identiteettiä ja sitä kautta heidän tekemäänsä työtä tuomiokapituli on kehittänyt uusia tuen malleja aikaisemman hiippakunnallisen koulutustarjonnan rinnalle. Työuran eri vaiheissa olevat työntekijät ja heidän erityiskysymyksensä on otettu aiempaa monipuolisemmin huomioon. Pappien ja diakonien ordinaatiovalmennusten sekä tuoreiden työntekijöiden moniammatillisten orientoitumiskoulutusten jatkoksi on kehitetty hengellisen ja ammatillisen ohjauksen ryhmät, joissa hyödynnetään sekä ryhmätyönohjauksen että hengellisen ohjauksen menetelmiä. Työyhteisökohtaisten hengellisten ”virvoituspäivien” malli on toimintavuoden aikana luotu ja mallin pilotoinneista on saatu hyvät kokemukset. Seurakuntien jumalanpalveluselämän kehittämistä palvellut kokonaiskirkollinen Tiellä – Pää väg -hanke on toteutettu loppuun myös arkkihiippakunnan osalta, ja hankkeesta saatuja kokemuksia on pyritty hyödyntämään mahdollisimman laajalti. Lisäksi hiippakunnallisen Vuoden arkipöytä -palkinnon myöntäminen – tällä kertaa Säkylän seurakunnan Pesue-hankkeelle – edustaa hiippakuntavaltuuston aktiivista pyrkimystä rohkaista seurakuntia ja niiden työntekijöitä ja vastuunkantajia työn innovatiiviseen kehittämiseen ja seurakuntien hengellisen tehtävän toteuttamiseen.

Tavoite 2: Muutostilanteiden tuki ja toivon luominen

- a) Seurakuntien rakennemuutos: toiminnan, hallinnon ja työyhteisöjen tuki ja sopeutus
- b) Uusien työntekijöiden rekrytointi ja tukeminen
- c) Tuomiokapitulin henkilöstörakenteen ja toimenkuvien kehittäminen

Arvio: Seurakuntien rakennemuutosten osalta vuosi oli ollut merkittävä. Kiikoisten seurakunnan liittyminen 1.1.2013 alkaen osaksi Sastamalan seurakuntaa sekä päätös Meri-Porin seurakunnan synnyttämisestä (astuu voimaan 1.1.2015 lukien) ja sen taustalla ollut Reposaaren, Ahlaisten ja Pihlavan seurakuntien laaja yksimielisyys ratkaisusta olivat tärkeitä askelia omilla alueillaan. Kaikkein isoin huomio kohdistui kuitenkin kirkolliskokouksen keväällä 2013 tekemään periaatepäätökseen Seurakuntayhtymä 2015 -mallin kehittämisestä. Vaikka kehittämistyön lopputuloksista ja lopullisesta hyväksytyksi tulosta ei ole vielä varmuutta, oli arkkihiippakunnan muiden hiippakuntien tavoin aloitettava toimintavuoden aikana valmistautumisensa rakennemuutoksen toteuttamiseen. Tämä merkitsi käytännössä kolmea askelta: Ensinnäkin hiippakunnallinen rakennemuutoksen ohjausryhmä nimettiin ja se aloitti toimintansa syksyllä 2013. Toiseksi moni tuomiokapitulin työntekijä ja hiippakunnan työyhteisökonsultti osallistuivat koulutuksiin, joiden teemana oli rakennemuutoksen tukeminen eri keinoin. Kolmanneksi seurakuntien muutosvalmiutta lähdettiin kohottamaan ottamalla rakennemuutoskysymykset keskeiseksi teemaksi mm. lääninrovastien ja kirkkoherrojen kokouksissa sekä hiippakuntadekaanin ja hiippakuntasihteeri Kaisa Rauman kohdatessa kaikki kirkkoherrat myös rovasti-

kuntakohtaisissa kokoontumisissa. Rakennemuutoksen ohjausryhmässä, samoin kuin muilla keskustelufoorumeilla, on tullut esiin tarve huolehtia siitä, että hiippakunnalla on riittävän monipuoliset edellytykset tuen tarjoamiseen rakennemuutokseen valmistautuville seurakunnille ja seurakuntayhtymille sekä niiden henkilöstölle ja viranhaltija- ja luottamushenkilöjohdolle. Yksi osa tästä tuesta on toteutunut johtamiskoulutusten ja -valmennusten ja muun johtamisen tuen kautta, joita toimintavuoden aikana on hiippakunnassa merkittävästi kehitetty.

Uusien työntekijöiden rekrytoimisen ja tuen saralla kaksi askelta ovat olleet erityisen merkittäviä. Ensinnäkin hiippakuntapastorin virka ja sen sisältämä uusi työnkuva ovat osoittautuneet jo ensimmäisenä syksynä onnistuneeksi. Tähän virkaan on liitetty tuomiokapitulin hallinnollisen ja toiminnallisen yksikön rajat joustavasti ylittäen kulkeminen teologien matkakumppanina – alkaen opiskeluvaiheesta ja seurakuntaharjoittelusta ja jatkuen pappisvihkimyksen kautta ensimmäisiin työvuosiin käytännön papintyössä. Hiippakuntapastorin hallinnollinen ja toiminnallinen asiantuntemus on näin saatu kokonaisvaltaisesti palvelemaan teologeja ja tuoreita pappeja. Toiseksi toimintavuosi on merkinnyt moniammatillisten tuen mallien kehittämistä seurakuntien uusille työntekijöille. Hengellisen ja ammatillisen ohjauksen ryhmiin, joihin jo edellä on viitattu, liittyy tämä moniammatillisuuden ajatus, ja lisäksi eri kirkollisia aloja edustavien opiskelijoiden harjoitteluseminaarit ja -ohjaus toteutetaan jatkossa niin, että mukana on useiden ammattialojen opiskelijoita ja harjoitteluohjaajia, samoin tuomiokapitulin moniammatillinen asiantuntijatiimi (mm. hiippakuntapastori ja hiippakuntasihteerit yhdessä). Näin kirkon tulevia työntekijöitä ollaan tietoisesti ohjaamassa jo opiskeluvaiheessa siihen, että seurakuntatyötä tehdään entistä enemmän työalarajat ylittäen ja yhdessä eri työntekijäryhmien ja seurakuntalaisten kanssa.

Muutostilanteen tukea, toivon luomista ja positiivisten tulevaisuudennäköalojen avaamista on tarvittu erityisesti seurakuntien työntekijöiden parissa työtä tehtäessä, myös tuomiokapitulin oman henkilöstön keskuudessa. Kuten jo aiemmin tuli todettua, toimintavuosi on ollut tuomiokapitulissa useiden eläköitymisten ja työnkuvamuutosten aikaa. Sopeutuminen uusiin vastuujakoihin on vaatinut henkilöstöltä paljon, mutta on selvää, että toimenkuvien kehittäminen tuomiokapitulin nykyisiä tehtäviä ja resursseja vastaavaksi on ollut välttämätöntä.

Tavoite 3: Viestintä ja verkkoympäristössä toimiminen

Arvio: Hiippakunnan viestinnän toteuttaminen verkkoympäristössä ei ole toimintavuoden aikana varsinaisesti lisääntynyt tai monipuolistunut. Internet-sivuja ja sosiaalisen median hyödyntämistä on kuitenkin pienin askelin kehitetty. Tuore oliivipuun lehti kävi vuoden alussa läpi sikäli merkittävän muutosprosessin, että kaikki yhteistyösopimukset päivitettiin ja osin myös yhteistyökumppanit vaihtuivat; erityisesti yhteistyö Kotimaa-yhtiöiden kanssa päättyi ja tuomiokapituli siirtyi itse kustantamaan lehteään. Loppuvuodesta toteutettu laaja lukijatutkimus osoitti, että lehden laatu on säilynyt erittäin korkeana ja että seurakuntien työntekijät ja luottamushenkilöt kokevat lehden tärkeäksi hiippakunnallisen yhteyden välineeksi. Pidemmällä aikavälillä on kuitenkin arvioitava, onko hiippakunnalla varaa lehden tuottamiseen nykymuodossaan vai olisiko esimerkiksi siirryttävä internetissä julkaistavaan verkkolehteen. Lehden lisäksi myös kaikki muut tuomiokapitulin viestinnän osa-alueet kattava arviointiprosessi käynnistettiin toimintavuoden lopulla, jotta viestinnän kehittämistarpeet saataisiin mahdollisimman monipuolisesti kartoitettua. Laajemman arvioinnin tulokset eivät kuitenkaan ole vielä käytettävissä.

Tavoite 4: Ympäristökysymykset ja kohtuullinen elämäntapa

Arvio: Tuomiokapituli on onnistunut toimimaan merkittävänä esimerkkinä hiippakunnallisesta yksiköstä, joka tekee aktiivista ympäristötyötä. Tästä osoituksena kirkkohallituksen täysistunto myönsi 29.5.2013 Kirkon ympäristödiplomin Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulille – ensimmäisenä kaikkien tuomiokapitulien joukossa. Diplomiin liittyneessä auditointilausunnossa todettiin, että Turun tuomiokapitulissa on tehty ansiokasta työtä, jonka tuloksena on syntynyt toimiva, selkeä ja kattava ympäristöjärjestelmä. Erityisen ansiokkaaksi mainitaan ympäristökasvatussuunnitelma, koska kasvatuksen alueella tuomiokapitulin ympäristövaikutusmahdollisuudet ovat suurimmat. Tuomiokapitulin lisäksi ympäristödiplomi myönnettiin Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymälle ja Maskun seurakunnalle.

Taloutta kuvaavat tunnusluvut

	Toteutuma 2013	Tavoite 2013	Toteutuma 2012	Toteutuma 2011
Toimintatuotot	166 667	215 200	185 910	158 954
Toimintakulut	1 800 939	1 847 700	1 681 583	1 846 028
Toimintajäämä	1 634 271	1 632 500	1 495 673	1 687 074

2 TAMPEREEN HIIPPAKUNTA

Toiminta-ajatus

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli palvelee seurakuntia niiden perustehtävän toteuttamisessa. Se vahvistaa seurakuntien ammatillista osaamista. Se kehittää seurakuntien vuorovaikutteista oppimista. Se ohjaa ja tukee seurakuntien työtä kirkon uskoon ja jäsenyyteen sitouttamiseksi.

Tärkeimmät tapahtumat toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Tampereen hiippakunnan tarjoamat seurakuntia tukevat työelämäpalvelut suuntautuvat selkeästi konsultointiin, valmennukseen ja työyhteisöissä tapahtuvaan kehittämistyöhön koulutuksen sijasta.

Tuomiokapitulin toimitilat uudistettiin. Toimitilakonseptin uudelleen ajattelu oli merkittävä yhteisöllinen oppimisprosessi, jonka avulla työyhteisö pystyi tutkimaan oman työnsä merkitystä uusista näkökulmista.

Hiippakuntavaltuusto kokoontui kolme kertaa. Kokouksissaan se hyväksyi vuoden 2012 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä vuoden 2014 toiminta- ja taloussuunnitelman. Hiippakuntavaltuusto teki kirkolliskokoukselle aloitteen pappisasessorin kelpoisuusvaatimusten muuttamiseksi ja lähetti kirkkohallitukselle kolme valtuuston jäsenten tekemää aloitetta tiedoksi ja huomioonotettavaksi lainvalmistelutyössä. Hiippakuntavaltuusto järjesti syksyllä hiippakuntafoorumin. Hiippakunnan seurakuntien johtavat viranhaltijat ja luottamushenkilöt työskentelivät yhdessä edessä olevan rakennemuutoksen edellytysten luomiseksi.

Tuomiokapitulin kollegio kokoontui 21 kertaa. Pöytäkirjaan kertyi 527 pykälää. Hiippakuntaan vihittiin kuusi uutta pappia ja neljä diakonia. Tuomiokapitulin eri käsittelyvaiheissa ovat kuluneen vuoden aikana olleet 8 kirkkoherranviran, 9 kappalaisenviran sekä 3 kanttorinviran täyttöprosessit. Pastoraalitutkinnon suoritti yhdeksän pappia. Seurakuntatyön johtamisen tutkinnon suoritti yhdeksän pappia. Ylemmän pastoraalitutkinnon suorittajien opinto-ohjausta jatkettiin yhdessä arkkhiippakunnan kanssa. Kanteluita tai kurinpidollisia toimia on vuoden aikana kohdistunut kuuteen pappiin. Viiden papin osalta asia ei antanut aihetta toimenpiteisiin.

Piispantarkastuksia pidettiin Forssan, Nastolan, Lahden Salpausselän, Kuhmoisten, Hauhon ja Hämeenlinna-Vanajan seurakunnissa sekä Hämeenlinnan seurakuntayhtymässä.

Tuomiokapitulin henkilökunnassa tapahtuivat seuraavat muutokset: Hiippakuntasihtööri Airi Raitaranta aloitti työnsä vuoden alussa. Toimistosihteerin virka lakkautettiin ja perustettiin viestinnän hiippakuntasihteerin virka. Siihen valittiin vs. toimistosihtööri Tuulia Matilainen 1.3.2013 alkaen. Osa-aikaiseen määräaikaiseen toimistosihteerin työsopimussuhteeseen valittiin Helena Lyykki 11.3.2013 alkaen. Kansainvälisen työn hiippakuntasihteerin työsopimussuhteeseen valittiin musiikin tohtori Sakari Löytty. Hiippakuntasihteerien tehtävänimike muutettiin asiantuntijaksi.

Tuomiokapituli on osallistunut Tampereen seurakuntien strategiaan liittyvän muutosprosessin ohjaukseen mm. johtoryhmää konsultoimalla ja käynnistämällä laajan esimiesvalmennuksen seurakuntayhtymässä. Tampereen seurakuntien organisaatiouudistusta koskevat valitukset olivat korkeimmassa hallinto-oikeudessa, ja rakennemuutosta päästiin panemaan täytäntöön vasta vuoden 2014 tammikuussa. Oriveden ja Juupajoen seurakuntien mahdollista liitosta on tuettu konsultaation avulla. Kapitulin henkilökunta on antanut useisiin rakennemuutosseurakuntiin konsultatiivista ohjaustukea.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Tuomiokapitulin ohjaus- ja konsultointituki muutoksessa eläville työyhteisöille

Arvio: Eri puolilla hiippakuntaa annettiin räätälöityä rakennemuutokseen valmistavaa konsultointitukea. Talouspäälliköille ja kiinteistöpäälliköille järjestettiin neuvotteluja. Tampereen seurakuntien muutosprosessia on tuettu konsultatiivisesti. Kapitulin tarjoamaa kehityskeskustelualustaa käytti 10 seurakuntaa. Lähiesimiesten ohjaustuen kattavuus on parantunut. Yhä suurempi osuus kehittämissä työpäivästä menee esimiesten ja tiimien työnohjaukseen, mentorointiin ja sparraukseen. Esimiesvalmennusta on toteutettu Tampereen seurakuntayhtymässä jo kolmen esimiesryhmän kanssa. Yhteistyö konsulttitalo Humapin kanssa käynnistyi ja se on lisännyt kapitulin konsultatiivista osaamista. Hiippakunnan johtamisen foorumi sekä kirkkoherrojen ja talouspäälliköiden kokous vahvistivat kokemusta yhteisen merkitystyön rakentamisesta. Jälkimmäisen yhteydessä toteutettu hiippakunnan ensimmäinen verkkopohjainen työntekijäkokous oli merkittävä kokeilu ja oppimiskokemus.

Tavoite 2: Kirkon uskoon ja jäsenyyteen sitouttaminen yhdessä seurakuntien kanssa

Arvio: Jumalanpalveluselämän kehittämishanke Tiellä – På väg saatiin päätökseen viidessä seurakunnassa. Laulu ja ylistys kelttiläisessä perinteessä -koulutus oli inspiroiva kokemus. Kotimaayhtiöiden kanssa yhteistyössä toteutettava Jäsen 360 -prosessi eteni neljässä seurakunnassa. Kapitulin panos keskittyi yhteisöjen oppimisprosessin ohjaustukeen. Valtakunnallinen työnohjauksen neuvottelupäivä tuki hiippakunnan omaa ohjaustyöskentelyä. Luottamushenkilöiden neuvottelupäivä tarkasteli seurakuntalaisidentiteetin muutosta mahdollisessa rakennemuutoksessa. Kapituli on pystynyt merkittävästi lisäämään tukeaan seurakuntien viestinnän kehitystyön tukemiseen.

Tavoite 3: Rekrytoinnin, harjoittelunohjauksen ja seurakuntien uusien työntekijöiden tuen kehittäminen

Arvio: Tampereen, Espoon ja Oulun hiippakuntien yhdessä rakentama Kitos-hanke (kirkon alan opiskelijoiden seminaari) vakiintui vuoden aikana käyttöön koko kirkossa. Yhteistyössä Turun arkkihiippakunnan ja Psykologitiimi Päämäärän kanssa uudistettiin teologian opiskelijoiden psykologisen soveltuvuustutkimuksen reflektointia. Kehitystyö ordinaatiovalmennuksen ja uusien työntekijöiden orientoitumiskoulutuksen integroimiseksi jatkui. Moniammatillisuuden vahvistaminen on tärkeä tavoite.

Tavoite 4: Tuomiokapitulin viestinnän ja julkisuuskuvan kehittäminen

Arvio: Mediasuhteiden kehittämiseen panostettiin aikaisempaa enemmän. Sisäisen viestinnän kehittäminen tapahtui ennen kaikkea tutkimalla toimitilamuutoksen ja toimintakonseptin muutoksen merkitystä kapitulin työkuultuurille ja vuorovaikutussuhteille. Toimitilauudistuksen tähtäyspiste oli aidomman kumppanuuskokemuksen mahdollistaminen seurakuntien kanssa. Hiippakunnan viestinnän verkostot vahvistuivat. Kapitulin viestintävälineiden kehitystyö jatkui dynaamisena hyödyntäen kumppaneilta saatua palautetta. Verkkosivujen uudistus johti kävijämäärän kolminkertaistumiseen.

Taloutta kuvaavat tunnusluvut

	Toteutuma 2013	Talousarvio 2013	Poikkeama
Toimintatuotot	126 376,53	165 900	-39 523
Toimintakulut	1 352 633,58	1 403 700	51 066
Toimintajäämä	1 226 257,05	1 237 800	11 543

3 OULUN HIIPPAKUNTA

Toiminta-ajatus

Oulun hiippakunnan tuomiokapitulin tehtävänä on tukea hiippakunnan seurakuntia sekä niiden työntekijöitä ja vastuunkantajia, jotta kirkon perustehtävä toteutuu Oulun hiippakunnassa.

Tärkeimmät tapahtumat toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Oulun hiippakunta on maantieteellisesti laajin maamme hiippakunnista käsittäen 43 prosenttia maamme pinta-alasta. Se on kirkon jäsenmäärällä mitattuna kolmanneksi suurin maamme hiippakunnista. Suurin osa hiippakunnan alueesta on harvaan asuttua aluetta, jossa väestön ikääntyminen ja työikäisten poismuutto vaikuttaa seurakuntien toimintaan. Väestöllisesti mitattuna enemmistö Oulun hiippakunnan seurakuntalaisista asuu kaupungeissa, kuten Oulussa ja sen lähialueella.

Kirkon jäsenten osuus väestöstä on hiippakunnassa koko maata suurempaa. Samoin seurakunnat ovat luonteva ja toivottu yhteistyökumppani sekä viranomaisille että erilaisille järjestöille. Silti vieraantuminen kristillisestä uskosta ja kirkosta eroaminen ovat yhä suurempi haaste erityisesti suurimmissa keskuksissa. Kirkosta eroaminen kosketti hiippakuntaa erityisesti näillä alueilla.

Kirkko elää useiden muutosten keskellä. Muutokset koskettavat sekä henkistä ilmastoa että rakenteellisia tekijöitä. Rakenteelliset muutokset hiippakunnassa ovat kohdistuneet muun muassa Kirkon palvelukeskuksen palveluiden käyttöön ottoon seurakunnissa. Samoin mahdollisesti edessä olevat seurakuntarakennetta koskevat muutokset herättävät keskustelua seurakunnissa. Hiippakunta on tukenut seurakuntia ja niiden johtoa näiden rakenteellisten kysymysten käsittelyssä. Oulun hiippakunnan tuomiokapituli järjesti syyskuussa 2013 hiippakuntapäivät, joihin osallistui noin 500 seurakuntien työntekijää. Hiippakuntapäivät toimivat työntekijöiden tukena monenlaisten muutostilanteiden keskellä. Päivien teemana oli kirkon hengellinen tehtävä ja kutsumus.

Oulun hiippakunnalla on ollut merkittävä rooli saamelaisten parissa tehtävän kirkollisen työn kannalta, mikä näkyy muun muassa siinä, että saamelaistyön sihteeri on sijoitettu Oulun hiippakunnan tuomiokapituliin. Vuoden 2013 alusta saamelaistyötä on organisoitu uudelleen, jolloin hiippakunnallinen neuvottelukunta lakkautettiin ja kirkkohallitus perusti saamelaistyötä varten valtakunnallisen neuvottelukunnan. Oulun hiippakunta osallistui järjestyksessään kolmansille saamelaisten kirkkopäiville, jotka pidettiin Mo i Ranassa Norjassa elokuussa 2013.

Hiippakunnan strategian mukaisesti hiippakunta on tukenut seurakuntien johtamista ja työyhteisöjä. Seurakuntien johtavia viranhaltijoita on koottu koulutuksiin ja yhteisiin neuvonpitoihin. Kuluneena vuonna avautui useita kirkkoherran virkoja, mikä on merkki käynnissä olevasta eläköitymisestä ja siitä seuraavasta rekrytointitarpeesta.

Oulun hiippakunnalla on aktiiviset suhteet Norjan, Ruotsin ja Venäjän luterilaisiin ja ortodoksiin hiippakuntiin. Yhteistyö toteutuu Barentsin kirkkojen neuvostossa, jonka toimesta järjestettiin muun muassa nuorten kokoontuminen Petroskoissa Venäjällä maaliskuussa 2013. Neuvoston puitteissa toteutuu kirkkomusiikkiin keskittyvä EU-projekti, johon liittyen järjestettiin kansainvälinen nuortenleiri Inarissa kesäkuussa 2013. Yhteydet Oulun hiippakunnan ystävyshiippakuntaan Tansanian luterilaisen kirkon Itäisen Victoriajärven hiippakuntaan olivat vuonna 2013 erityisen vilkkaat ystävyshiippakunnan vieraillessa Suomessa ja vastaavasti hiippakunnan työntekijöiden Tansaniaan tekemän opintomatkan kautta.

Kirkon taloudellisten resurssien väheneminen näkyi kuluneena vuonna myös hiippakunnan toiminnassa muun muassa korotettuina kurssimaksuina ja toiminnan supistuksina. Käytettävissä olevien taloudellisten resurssien pieneneminen tarkoittaa tulevaisuudessa toiminnan entistä tarkempaa rajaamista.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Vahvistetaan seurakunnan työntekijöiden hengellistä ja kirkollista identiteettiä järjestämällä hiippakuntapäivät syyskuussa 2013.

Arvio: Oulun hiippakunnan tuomiokapituli järjesti syyskuussa 2013 hiippakuntapäivät, joihin osallistui noin 500 seurakuntien työntekijää. Päivien teemana oli kirkon hengellinen tehtävä ja kutsumus. Työntekijöiden hengellisen elämän tukeminen on ollut pitkään tavoitteena ja on hiippakunnan strategian mukaista. Päivät arvioitiin myös sisällöllisesti onnistuneiksi. Muuten hengellistä elämää ja identiteettiä on tuettu eri koulutuksissa, kuten orientaatiokoulutuksessa.

Tavoite 2: Tuetaan seurakuntia rakennemuutoksessa ja niiden johtamista muun muassa muutosjohtamisen koulutuksen kautta sekä lisäämällä hiippakunnan konsultatiivista työotetta.

Arvio: Hiippakunnalla on ollut rakennetyöryhmä, joka seuraa rakennemuutoksen kehitystä ja sen vaikutuksia hiippakunnan kannalta. Asiaa on pidetty esillä normaaleissa kokoontumisissa. Muutosprosessi tulee olemaan vielä tulevaisuudessakin ajankohtainen riippumatta, siitä millaiseen rakennemalliin päädytään. Hiippakunta on lähettänyt edustajansa mukaan rakennemuutoskonsulttien tapaamisiin.

Tavoite 3: Tuetaan seurakuntien toimintaa sosiaalisen eriarvoisuuden vähentämiseksi järjestämällä muun muassa syrjäytymisen ehkäisemiseen liittyvä seminaari ja koulutuksia yhdessä viranomaistahojen kanssa.

Arvio: Hiippakunta on ollut mukana muun muassa viranomaistahojen järjestämissä syrjäytymisseminaareissa ja aktiivisesti mukana aluehallintoviraston kutsumassa uskontojohtajien seminaarissa, jossa aiheita on käsitelty. Nuorten syrjäytymisen ehkäisystä ja keinoista paremman huomisen löytämiseen keskusteltiin ”Nyt on henki päällä” -tapahtumassa Oulussa. Kyseessä oli valtakunnallinen kiertue syrjäytymistä vastaan. Hankkeeseen liittyviä hiippakunnan seminaareja ei toteutettu, koska rahoitusta ei ole saatu.

Tavoite 4: Vahvistetaan seurakuntien tavoitettavaa toimintaa muun muassa pitämällä esillä sosiaalisen median merkitystä ja evankelioivaa työnäkyä.

Arvio: Sosiaalista mediaa on käsitelty eri koulutusten yhteydessä. Se on osa seurakuntien arkipäivää nykyään. Jatkossa olisi pohdittava, miten hiippakunta tukee seurakuntia asiassa laajemmin. Myös tavoitettava työ on tulevaisuuden kysymys, kun kirkosta vieraantuminen ja eroaminen lisääntyvät.

Tavoite 5: Tuetaan seurakuntia jumalanpalveluselämän monimuotoisuudessa ja monikulttuurisuudessa muun muassa osallistumalla kirkkomusiikin EU-projektiin.

Arvio: Hiippakunta on ollut mukana Barentsin alueen musiikkikasvatusprojektissa, jossa on saatu kokemusta EU-projektista. Sen kautta voidaan tulevaisuudessa saada rahoitusta uusille projekteille. Samalla projekti on edistänyt vahvaa verkostoitumista muiden toimijoiden kanssa. Jumalanpalveluselämän Tiellä – På väg -kehittämishankkeen tuloksia on käsitelty esimerkiksi rovastikunnallisissa kokoontumisissa.

Taloutta kuvaavat tunnusluvut

	Toteutuma 2013	Tavoite 2013	Toteutuma 2012	Toteutuma 2011
Toimintatuotot	298.087,33	258.000	281.967,61	280.124,83
Toimintakulut	-1.566.357,19	-1.529.900	-1.616.187,96	-1.571.315,12
Toimintajäämä	-1.268.269,86	-1.271.900	-1.334.219,96	-1.291.190,29

4 MIKKELIN HIIPPAKUNTA

Toiminta-ajatus

Tuomiokapituli *toteuttaa kirkon tehtävää* hiippakunnassa *kehittämällä* seurakuntien toimintaa ja hallintoa *verkostoituneena* kirkkoon ja yhteiskuntaan.

Tärkeimmät tapahtumat toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Vuoden alusta 2013 toteutui hiippakunnassa kaksi isoa seurakuntaliitosta. Mikkelissä aloitti uusi tuomiokirkkoseurakunta (kuusi seurakuntaa yhdistyi) ja Savonlinnassa uusi Savonlinnan seurakunta (neljä seurakuntaa yhdistyi).

Työsuojelurahaston tukema kolmivuotinen hanke ”Institutionaalinen muutos, case – Pääspantarkastus konsultatiivisena seurakuntatyön kehittämisprosessina” päättyi syyskuussa 2013. Hankkeen tuloksena kehitetty seurakuntien kehittämistarpeista lähtevä pääspantarkastusmalli on osoittautunut erittäin käyttökelpoiseksi sekä yksittäisissä seurakunnissa että seurakuntayhtymissä.

Kirkon lähetystyötä koskevan kirkkohallituksen, kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun sopimuksen mukaisesti valmisteltiin kansainvälisen työn hiippakuntasihteerin tehtävän sisältöä. Tehtävään valittiin 1.1.2014 alkaen pastori Ilkka Hakala.

Tuomiokapitulin taloudelliset resurssit ovat osoittautuneet pysyväisluonteisesti alimitoitetuiksi. Asiaan kiinnitettiin huomiota vuoden 2014 talousarvioesityksessä, ja hiippakuntien taloudellista tilaa ja määrärahojen jakamista niiden toimintaan selvitetään tuomiokapitulien yhteistyönä.

Tuomiokapituli kokoontui kertomusvuonna 18 kertaa ja hiippakuntavaltuusto kaksi kertaa.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Seurakunnan hallinnon, talouden ja hallintokäytäntöjen kehittäminen

Arvio: Pääspantarkastusten yhteydessä suoritettu seurakunnan talouden ja hallinnon tarkastus on toteutettu uusimuotoisessa pääspantarkastuksessa seurakunnan johtavien viranhaltijoiden kanssa käytävänä käytännönläheisenä konsultatiivisena neuvotteluna, jossa on laajalti tarkasteltu seurakunnan hallintomenettelyä sekä talouden tilaa ja näkymiä. Uudesta käytännöstä on saatu erittäin hyvä palaute.

Tavoite 2: Tuetaan vuoden 2013 alusta toteutettuja seurakuntien rakennemuutoksia järjestämällä sekä toimintaan että hallintoon liittyviä tukitoimia.

Arvio: Kertomusvuonna 2012 alkanut Mikkelin ja Savonlinnan seurakuntien rakennemuutoksen tukeminen jatkui kevätkaudella 2013. Tuomiokapituli auttoi taloudellisissa vaikeuksissa olevia seurakuntia pohtimaan tulevaisuuttaan ja etsimään ratkaisuja järjestämällä seurakunnille konsultointiapua. Toiminnan tuloksellisuus on voimakkaasti riippuvaista seurakuntien tahtotilasta oikeasti ratkaista ongelmansa.

Tavoite 3: Uudistetun pääspantarkastuksen vakiinnuttaminen

Arvio: Kertomusvuoden aikana toteutettiin pääspantarkastus keväällä kolmessa seurakunnassa ja syksyllä Kouvolan seurakunnassa ja siihen kuuluvissa seurakunnissa konsultatiivisena seurakuntatyön kehittämisen prosesseina vuonna 2011 käyttöön otettua pääspantarkastuskäytäntöä kehittäen. Uusimuotoiset tarkastukset palvelivat seurakuntia perustehtävälähtöisen, toimintaympäristönsä muutoksesta tietoisien seurakuntatyön kehittämisessä. Niiden avulla vahvistettiin johtajuutta, lisättiin tavoitetietoisuutta esim. tulevaisuustyöpajan muodossa, työn tuloksellisuutta ja työhyvinvointia.

Tarkastusten seurauksena on virinnyt kehittämishankkeita (esim. tulevaisuustyöpajat, jäsenyystyöpajat), joita tuetaan varsinaisen tarkastuksen päätyttyä. Hyväksi tavaksi osoittautui sisällyttää syyskauden mittaiseen Kouvolan seurakuntayhtymän tarkastukseen viikon mittainen intensiivijakso, jonka aikana työelämä- ja kehittämispalveluiden tiimi työskenteli piispan johdolla sekä seurakuntayhtymän että seurakuntien johdon, työyhteisöjen ja luottamushenkilöiden kanssa.

Tavoite 4: Seurakuntien työyhteisöjen toimivuuden edistäminen sekä rekrytoinnin ja työntekijöiden tukeminen.

Arvio: Hiippakunnalliset viranhaltijat ovat toteuttaneet työyhteisöjen kehittämisprosesseja seurakuntien työyhteisöjen ja työalatiimien kanssa. Seurakuntaliitoksiin valmistautuvien seurakuntien henkilöstöä on tuettu muutosprosessissa (Mikkeli, Savonlinna). Edelleen on ollut tarvetta tarjota keskustelu- ja konsultointiapua seurakuntien työyhteisöjen kriisitilanteissa. Valmiuksia tämän toiminnan lisäämiseen on hankittu koulutuksen avulla.

Tavoite 5: Seurakuntien työntekijöiden ammatillinen osaamisen ylläpitäminen

Arvio: Taloudellisissa vaikeuksissa olevat seurakunnat harkitsevat entistä tarkemmin, mitä koulutusta ja neuvottelupäiviä seurakuntien kehittämissuunnitelmiin hyväksytään. Kehitys ei vielä selvästi näy tilastoluvuissa. Koulutus- ja kehittämistarpeen arviointi on sinänsä hyvä asia, mutta se ei saisi johtaa kaikkien resurssien pois vetämiseen kehittämistoimista muutosprosessien keskellä elävissä seurakunnissa.

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	Toteutuma 2013	Toteutuma 2012	Toteutuma 2011	Toteutuma 2010	Toteutuma 2009
Asiat: vireille/ käsitellyt asiat	588/718	634/762	584/748	592/736	673/851
Kurssit, kpl / osallistujat	17/559	17/400	21/431	13/291	12/157
Neuvottelupäivät, kpl /osallistujat	22/738	19/606	23/1235	25/574	22/909

Talousarvion toteutuminen

	Toteutuma 2013	Talousarvio 2013	Poikkeama
Toimintatuotot	3 700	146 400	142 700
Toimintakulut	1 177 050	1 260 100	83 050
Toimintajäämä	1 173 350	1 113 700	-59 650
Edellisen vuoden säästö	-		

5 BORGÅ STIFT

Verksamhetsidé

Borgå stift med sitt domkapitel och stiftsfullmäktige har som sin uppgift att hjälpa och stöda stiftets församlingar, kyrkliga samfälligheter och anställda vid fullgörandet av deras grunduppgifter att förkunna Guds ord, förvalta sakramenten, utöva diakoni, mission och ansvara för den kristna fostran.

Domkapitlet sköter dessutom de myndighetsuppgifter som i enlighet med kyrkans bekännelse och bestämmelserna i kyrkolagen och kyrkoordningen ankommer på nämnda organ, att betjäna förvaltningen och ge stöd i det dagliga arbetet, samt att företräda kyrkan i ärenden som gäller stiftet.

De viktigaste händelserna i enhetens verksamhetsmiljö och verksamhet under året

Inom förvaltningen har arbetet med församlingsstrukturerna fortlöpt med rådgivning och uppföljning samt stödande av personalen i de församlingar där sammanslagningar gjorts. På grund av att Nykarleby, Munsala och Jeppo församlingar slogs samman, minskade församlingarnas antal med två och var vid årets utgång 62. En utredning om hur Kimitoöns församling skall uppnå balans i sin ekonomi färdigställdes i slutet av året. Kyrkostyrelsen fattade på domkapitlets förslag beslut om att från 1.1.2015 upplösa Ekenäs, Tenala, Snappertuna och Bromarvs församlingar och i deras ställe grunda Ekenäsnejdens svenska församling samt att upplösa Karis svenska och Pojo svenska församlingar och i deras ställe grunda Karis-Pojo svenska församling.

Under året blev fyra av stiftets kyrkliga samfälligheter kunder i Kyrkans servicecentral i Uleåborg. Övergången har varit förknippad med många initialsvårigheter. En tvåspråkig servicecentral började sin verksamhet i september i Borgå.

Flera församlingar kämpade med en allt svagare ekonomi, och Kyrkostyrelsen beviljade på domkapitlets förslag tre församlingar prövningsenligt verksamhetsunderstöd på sammanlagt 130 000 €. Domkapitlets ekonomi har dock varit god, på grund av sparsamhet och en del tjänstledigheter, och bokslutet visade ett överskott på 43 665 €.

Avtalet om personalutbildningen i Borgå stift mellan domkapitlet och Lärkkulla sades upp av bägge parter från 1.8.2013. Domkapitlet övertog det praktiska ansvaret för planering och anordnande av kyrkans svenska personalutbildning. Stiftsfullmäktige inrättade därför en befattning som stiftssekreterare för utbildning fr.o.m. 1.8.2013, och TM Madeleine Wendelin anställdes att sköta tjänsten från samma datum. Personalutbildningen kommer dock att huvudsakligen förläggas till Lärkkulla.

På Kyrkostyrelsens uppmaning inrättades i alla stift en ny befattning som stiftssekreterare för mission och internationellt arbete från 1.1.2014. Pastor Tomas Ray valdes att sköta tjänsten i Borgå stift. De övriga byten av tjänsteinnehavare framgår av bilaga 12.

Biskopen inbjöd till stiftsdagar i Borgå 15–17.11.2013 med temat ”Vägskal”. Samtidigt firades stiftets 90-års jubileum. I stiftsdagarna deltog ca 400 personer. Samtidigt ordnades också de dövas stiftsdagar.

Ett miljöprogram för domkapitlet började tillämpas från början av år 2013.

Utvärdering av hur de målsättningar för verksamheten och ekonomin som godkänts i budgeten uppnåtts

Mål 1: Församlingarna uppmuntras att ta till vara de frivilligas arbetsinsatser och inspireras att inbjuda de passiva medlemmarna att förverkliga sitt medlemskap. Stiftet stöder denna process genom utbildning och målmedvetna satsningar på gudstjänstlivet, webbarbete och personalutbildning.

Utvärdering: Frågan har aktualiserats på rådplägningsdagar och i olika personalutbildningar. Inom personalutbildningen har det skett en medveten satsning på gudstjänstutveckling och webbarbete. Huvudansvaret för det sistnämnda området vilar på KCSA.

Mål 2: Rekryteringen till kyrkliga yrken intensifieras på lokal- och stiftsnivå. De stiftsanställda håller regelbundet kontakt till utbildningsanstalterna och arbetar med temat vid olika ungdomsevenemang och rådplägningsdagar samt övriga större mötesarrangemang. Målsättningen är att antalet nya studerande till kyrkliga yrken och antalet som går i pension skall vara i balans.

Utvärdering: Kontaktgruppen för studerande till kyrkliga yrken har under året haft en livlig verksamhet med olika typer av samlingar för de studerande. De stiftsanställda har besökt de kyrkliga utbildningsanstalterna och informerat om rekrytering till kyrkliga yrken vid rådplägningsdagar, kyrkoherdekonferensen och Ungdomens Kyrkodagar. Tillgången på arbetskraft motsvarar, med undantag av kyrkomusikerna, i detta nu efterfrågan.

Mål 3: De aviserade förändringarna i församlingsstrukturen uppmärksammas av domkapitel och stiftsfullmäktige för att värna ett rikt kyrkoliv på svenska i vårt land. Eventuella förändringar följs upp och stödåtgärder i form av arbetslagsutveckling och arbetshandledning sätts in vid behov. Stiftssekreteraren för personalvård och utbildning, samt den av domkapitlet utsedda stödgruppen, besöker de församlingar som berörs och hjälper dem att finna fungerande lösningar för ekonomi, verksamhet och personal.

Utvärdering: Domkapitlet och biskopen har aktivt följt med kyrkostyrelsens beredning av frågan och informerat stiftets församlingar. De församlingar där strukturomvandlingar är aktuella har erbjudits stöd och konsult hjälp för att underlätta processen. I detta arbete har biskopen, notarien, stiftsdekanen och stiftssekreteraren för personalvård deltagit.

Mål 4: Stiftets satsning på gudstjänstutbildningen fortsätter med utbildningar för församlingarna i stiftet. Under året ordnas stiftets första gospel- och ungdomskörsstämma. Stiftets nya musikstrategi implementeras i församlingarna.

Utvärdering: Stiftets gudstjänstutbildning fortsatte i och med att en grupp åländska församlingar inledde sin utbildning under året. Stiftets gospel- och ungdomskörsstämma ordnades i Helsingfors i slutet av september. Arbetet med att implementera musikstrategin fortsatte i församlingarna.

Mål 5: Borgå stift betonar i sin verksamhet kyrkans internationella ansvar och utvecklar sitt samarbete med Malawis lutherska kyrka.

Utvärdering: Domkapitlet inrättade enligt instruktioner från Kyrkostyrelsen under året en stiftssekreterarbefattning för mission och internationellt arbete. För arbetet i Malawis lutherska kyrka uppbars under året en stiftsskollekt. Biskop Björn Vikström donerade de gåvomedel som inflöt med anledning av hans 50-årsdag till FMS arbete i Malawis lutherska kyrka.

Nyckeltal för ekonomin

	Utfall 2013	Mål 2013	Utfall 2012	Utfall 2011
Nyckeltal 1	230 193	192 700	211 397	182 727
Nyckeltal 2	-1 667 728	-1 673 900	-1 644 420	-1 700 032
Nyckeltal 3	-1 437 535	-1 481 200	-1 433 023	-1 517 305

5 PORVOON HIIPPAKUNTA

Toiminta-ajatus

Porvoon hiippakunnan tuomiokapitulin ja hiippakuntavaltuuston tehtävänä on auttaa ja tukea hiippakunnan seurakuntia, seurakuntayhtymiä ja niiden työntekijöitä, kun ne suorittavat perustehtäväänsä; julistavat Jumalan sanaa, jakavat sakramentteja, harjoittavat diakoniaa, tekevät lähetystyötä ja vastaavat kristillisestä kasvatuksesta.

Lisäksi tuomiokapituli hoitaa viranomaistehtäviä, jotka kirkon tunnustuksen sekä kirkkolain ja kirkkojärjestyksen määräysten nojalla sille kuuluvat, palvelee hallintoa ja antaa tukea päivittäisessä työssä sekä edustaa kirkkoa hiippakuntaa koskevissa asioissa.

Tärkeimmät tapahtumat toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Hallinnossa on jatkettu seurakuntarakenteita koskevaa työtä neuvonnalla, seurannalla sekä henkilöstön tukemisella niissä seurakunnissa, joissa yhdistymisiä on toteutettu. Uudenkaarlepyyn, Munsalan ja Jepuan seurakuntien yhdistämisen myötä seurakuntien määrä väheni kahdella, joten niitä oli 62 vuoden päättyessä. Selvitys Kemiönsaaren seurakunnan talouden tasapainottamisesta valmistui vuoden lopulla. Kirkkohallitus päätti lakkauttaa tuomiokapitulin ehdotuksesta Tammisaaren, Tenholan, Snappertunan ja Bromarvin seurakunnat 1.1.2015 alkaen ja perustaa niiden tilalle Tammisaarensuodun ruotsalaisen seurakunnan. Myös Karjaan ja Pohjan ruotsalaiset seurakunnat päätettiin lakkauttaa ja perustaa niiden tilalle Karjaan-Pohjan ruotsalainen seurakunta.

Neljä hiippakunnan seurakuntayhtymää siirtyi Oulussa sijaitsevan Kirkon palvelukeskuksen asiakkaiksi toimintavuoden aikana. Siirtymiseen on liittynyt monia alkuvaikeuksia. Kaksikielinen palvelukeskus aloitti työnsä syyskuussa Porvoossa.

Monet seurakunnat kamppailivat yhä heikkenevän taloutensa kanssa, ja Kirkkohallitus myönsi tuomiokapitulin ehdotuksesta kolmelle seurakunnalle harkinnanvaraista toimintatukea yhteensä 130 000 €. Tuomiokapitulin talous on kuitenkin ollut hyvä säästäväisen toiminnan ja joidenkin virkavapauksien ansiosta, ja tilinpäätöksen ylijäämä oli 43 665 €.

Porvoon hiippakunnan henkilöstökoulutusta koskeva sopimus tuomiokapitulin ja Lärkkullan kesken sanottiin irti 1.8.2013 molempien osapuolten toimesta. Tuomiokapituli otti itselleen käytännön vastuun kirkon ruotsinkielisen henkilöstökoulutuksen suunnittelusta ja järjestämisestä, ja hiippakuntavaltuusto perusti tätä tarkoitusta varten 1.8.2013 koulutuksen hiippakuntasihteerin toimen, jota hoitamaan palkattiin TM Madeleine Wendelin samasta päivästä lähtien. Henkilöstökoulutus tullaan kuitenkin pääasiassa hoitamaan Lärkkullassa.

Kirkkohallituksen kehotuksesta kaikkiin hiippakuntiin perustettiin uusi lähetystyön ja kansainvälisen työn hiippakuntasihteerin toimi 1.1.2014 alkaen. Porvoon hiippakunnassa tehtävään valittiin pastori Tomas Ray. Muut toimenhaltijan vaihdokset käyvät ilmi liitteestä 12.

Piispa kutsui teemalla ”Vägsäl” (tienhaara) vietettäville hiippakuntapäiville Porvooseen 15.–17.11.2013. Samalla vietettiin hiippakunnan 90-vuotisjuhlaa. Hiippakuntapäiville osallistui noin 400 henkeä. Myös kuurojen hiippakuntapäivät järjestettiin samaan aikaan.

Tuomiokapitulin ympäristöohjelmaa alettiin soveltaa vuoden 2013 alusta.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Seurakuntia kannustetaan hyödyntämään vapaaehtoistyövoimaa ja niitä innostetaan kutsumaan passiivijäseniään toteuttamaan jäsenyyttään. Hiippakunta tukee tätä prosessia koulutuksella ja kohdennetuilla panostuksilla jumalanpalveluselämään, verkkotyöhön ja henkilöstökoulutukseen.

Arvio: Asia on ollut esillä neuvottelupäivillä ja erilaisten henkilöstökoulutusten yhteydessä. Henkilöstökoulutuksessa on tietoisesti panostettu jumalanpalvelusten kehittämiseen ja verkkotyöhön. Päävastuu verkkotyöstä kuuluu Kirkon ruotsinkielisen työn keskukselle.

Tavoite 2: Kirkollisiin ammatteihin rekrytointia tehostetaan paikallis- ja hiippakuntatasolla. Hiippakunnan työntekijät pitävät säännöllisesti yhteyttä koulutuslaitoksiin ja pitävät teemaa esillä erilaisissa nuorisotapahtumissa ja neuvottelupäivillä sekä muiden suurten kokousten yhteydessä. Tavoitteena on, että uusien kirkollisiin ammatteihin opiskelevien ja ammasteista eläkkeelle lähtijöiden määrä olisi tasapainossa.

Arvio: Kirkollisiin ammatteihin opiskelevien yhteysryhmän toiminta on ollut vireää vuoden aikana, ja opiskelijoille on järjestetty erityyppisiä kokoontumisia. Hiippakunnan työntekijät ovat vierailleet kirkollisissa koulutuslaitoksissa ja informoineet kirkollisiin ammatteihin rekrytoinnista neuvottelupäivillä, kirkkoherrainkokouksissa ja nuorten kirkkopäivillä. Työvoiman tarjonta vastaa kirkkomuusikoita lukuun ottamatta tällä hetkellä kysyntää.

Tavoite 3: Tiedoksi annetut seurakuntarakenteiden muutokset otetaan tuomiokapitulissa ja hiippakuntavaltuustossa huomioon, jotta maassamme voidaan vaalia rikasta ruotsinkielistä kirkkoelämää. Mahdollisia muutoksia seurataan ja tarvittaessa otetaan käyttöön tukitoimia, kuten työttömien kehittämistä ja työnohjausta. Henkilöstön hyvinvoinnin ja koulutuksen hiippakuntasihtööri sekä tuomiokapitulin nimittämä tukiryhmä vierailevat muutosten kohteena olevissa seurakunnissa ja auttavat niitä löytämään toimivat ratkaisut taloutta, toimintaa ja henkilöstöä koskeviin kysymyksiin.

Arvio: Tuomiokapituli ja piispa ovat seuranneet aktiivisesti Kirkkohallituksen tekemää valmistelutyötä ja informoineet hiippakunnan seurakuntia. Seurakunnille, joissa rakennemuutokset ovat ajankohtaisia, on tarjottu tukea ja konsulttiapua prosessin helpottamiseksi. Tähän työhön ovat osallistuneet piispa, notaari, hiippakuntadekaani ja henkilöstön hyvinvoinnin hiippakuntasihtööri.

Tavoite 4: Hiippakunnan panostus jumalanpalveluskoulutukseen jatkuu hiippakunnan seurakuntien koulutustapahtumilla. Vuoden aikana järjestetään hiippakunnan ensimmäiset gospel- ja nuorisokuoropäivät. Hiippakunnan uusi musiikkistrategia otetaan käyttöön seurakunnissa.

Arvio: Hiippakunnan jumalanpalveluskoulutus jatkui, kun ryhmä ahvenanmaalaisia seurakuntia käynnisti koulutuksen vuoden aikana. Hiippakunnan gospel- ja nuorisokuoropäivät järjestettiin Helsingissä syyskuun lopulla. Musiikkistrategian täytäntöönpanotyö jatkui seurakunnissa.

Tavoite 5: Porvoon hiippakunta korostaa toiminnassaan kansainvälistä vastuuta ja kehittää yhteistyötään Malawin luterilaisen kirkon kanssa.

Arvio: Tuomiokapituli perusti Kirkkohallituksen ohjeiden mukaan lähetystyön ja kansainvälisen työn hiippakuntasihtöerin toimen. Malawin luterilaisen kirkon työtä varten kannettiin hiippakuntakolehti vuoden aikana. Piispa Björn Vikström lahjoitti 50-vuotissyntymäpäivänsä johdosta saamansa lahjavarat Suomen Lähetysseuran työlle Malawin luterilaisessa kirkossa.

Taloutta kuvaavat tunnusluvut

	Toteutuma 2013	Tavoite 2013	Toteutuma 2012	Toteutuma 2011
Tunnusluvut 1	230 193	192 700	211 397	182 727
Tunnusluvut 2	-1 667 728	-1 673 900	-1 644 420	-1 700 032
Tunnusluvut 3	-1 437 535	-1 481 200	-1 433 023	-1 517 305

6 KUOPION HIIPPAKUNTA

Toiminta-ajatus

Yhteistyössä hiippakuntavaltuuston ja tuomiokapitulin kanssa püspa johtaa hiippakunnan hallintoa ja toimintaa. Tavoitteena on tukea ja ohjata seurakuntaelämää sekä edistää kirkon tehtävää ja toimintaedellytyksiä hiippakunnan alueella. Hallintoon liittyvissä tehtävissä püspan apuna on erityisesti tuomiokapituli, opetustehtävässä ja seurakuntien toiminnallisessa tukemisessa ja ohjaamisessa hiippakunnan sihteeristö.

Tärkeimmät tapahtumat toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Tuomiokapituli kokoontui kertomusvuonna yhteensä 17 kertaa. Ordinaatiokoulutuksia ja pappisvihkimyksiä toteutettiin 2 kertaa. Tällöin vihittiin yhteensä 14 pappia. Pastoraalitutkintoja suoritettiin 13. Seurakuntatyön johtamisen tutkintoja suoritettiin 3. Piispantarkastus toimitettiin 3 seurakunnassa.

Hiippakuntavaltuusto kokoontui kertomusvuonna 3 kertaa. 4.6.2013 pitämässään kokouksessa hiippakuntavaltuusto hyväksyi Kuopion hiippakunnan toimintalinjauksen vuosille 2014–2018. Kokouksen jälkeen pidettiin Sotkamon seurakuntatalolla seminaari teemalla Yhteen sovittaminen: luonto-ihminen-työ. Seminaarin jälkeen oli mahdollisuus tutustua Talvivaaran tehdas- ja kaivosalueeseen. 27.11.2013 pidetyssä kokouksessa keskusteltiin kirkolliskokouksen tulevaisuusvaliokunnan mietinnöstä 1/2013. Lisäksi hiippakuntavaltuusto kävi itsearviointikeskustelun.

Kertomusvuonna toteutettiin yksi seurakuntaliitos. 1.1.2013 lukien Nilsin seurakunta lakkautettiin ja liitettiin Järvi-Kuopion seurakuntaan. Vuonna 2013 Kuopion hiippakuntaan kuului 54 seurakuntaa.

Toukokuussa järjestettiin Kuopiossa kirkkopäivät. Tuomiokapituli osallistui tapahtuman järjestämiseen yhdessä Kirkkopalvelujen ja Kuopion seurakuntayhtymän kanssa. Tapahtuma kokosi Kuopioon eri tilaisuuksiin yhteensä 31 420 kävijää. Kävijäpalautteessa tapahtuma sai paljon kiitosta monipuolisuudestaan.

Hiippakunnan lähetyssseminaari syyskuun lopussa Valamossa kokosi noin 120 lähetyksen toimijaa seurakunnista. Seurakuntien lähetystyö, maahanmuuttajatyö ja muu kansainvälinen työ ei ole kovin työntekijäpainotteista, vaan kokoa suuren joukon seurakuntalaisia yhteisen, mielekkään tehtävän äärelle.

Ensimmäisen kerran järjestettiin myös koko Itä-Suomen rikosseuraamusalueen päihde- ja kriminaalityöntekijöille yhteinen neuvottelu Kajaanissa marraskuussa. Neuvottelu osoittautui tarpeelliseksi kokemusten vaihdon ja työssä jaksamisen kannalta.

Perhetapahtuma Kato mua! kokosi Joensuussa 23.11.2013 noin 500 kävijää sekä lukuisan joukon vapaaehtoisia. Päivän tavoitteina oli tuoda esille YK:n lasten oikeuksien sopimuksen asioita sekä luoda mallia uudenaikaiselle tapahtumalle, johon koko perhe voi osallistua kouluikäisen lapsen kanssa. Hiippakunnan perinteisten kasvatustyön seminaarien lisäksi järjestettiin yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa 6.9.2013 nuorisotyön koulutuspäivä Nuorten heimot ja osallisuus, johon osallistui nuorisotyön ammattilaisia kunnista, seurakunnista ja järjestöistä sekä nuorisotyön opiskelijoita yhteensä noin 70 henkeä. Kuopion ja Mikkelin hiippakunnat ja PTK ry järjestivät Partaharjulla yhdessä varhaisnuorten leirin Hippu 24.–29.7.2013, osallistujia ohjaajineen 395.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Tuemme seurakuntien vapaaehtoistyötä.

Arvio: Vuoden aikana järjestettiin useita vapaaehtoistoimintaa koskevia tapahtumia, joissa tuli esiin tarve työntekijöiden ja vapaaehtoisten varustamiseen, motivointiin ja rekrytointiin.

Tavoite 2: Tuemme ja seuraamme tilanteita rakennemuutoksen läpikäyneissä ja muutosprosessiin valmistautuvissa seurakunnissa ja niiden työyhteisöissä.

Arvio: Rakennemuutoksen kokeneiden seurakuntien työntekijöitä on kuultu ja tukea on tarjottu.

Tavoite 3: Kiinnitämme erityistä huomiota työhyvinvointiin seurakuntien työyhteisöissä.

Arvio: Seurakuntien työntekijät ottavat yhteyttä tuomiokapituliin työhyvinvointiin liittyvissä asioissa. Vuoden aikana on verkostoiduttu muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyö lääninrovastien ja työyhteisökonsulttien kanssa on tiivistynyt. Konsultteja olisi hyvä saada lisää.

Tavoite 4: Edistämme yhteyksiä hiippakunnan seurakuntien ja Jordanian ja Pyhän maan luterilaisen kirkon välillä.

Arvio: Yhteistyösopimus päättyi vuoden 2013 loppuun. Tuomiokapituli asetti työryhmän valmistelemaan sopimukselle jatkokautea. Käytännön yhteistyö on ollut vähäisempää kuin sopimuksessa tavoiteltiin. Yksi seurakunta teki nimikkosopimuksen. Seurakunnissa on kannettu kolehteja ystävyyskirkon työlle, mutta yhteistyökirkon muistaminen säännöllisesti esimerkiksi esirukouksissa on vielä melko vähäistä.

Tavoite 5: Kaikessa koulutustoiminnassa edistämme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa kirkossa.

Arvio: Olemme järjestäneet entistä enemmän moniammatillisia koulutuksia ja tapahtumia. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat olleet esillä useissa tilaisuuksissa. Kirkon saavutettavuusohjelman tavoitteissa riittää vielä haasteita. Asenteiden ja totuttujen käytäntöjen muuttaminen on pitkä prosessi.

Tavoite 6: Uudistamme hiippakunnan viestintää entistä vuorovaikutuksellisemmaksi.

Arvio: Capitol-lehden lakkauttamisen myötä pyrittiin lisäämään vuorovaikutusta Facebook-sivujen kautta. Koulutussuunnittelu on lähtenyt usein seurakuntien tarpeista. Yhteydenpito ja asioiden hoitaminen sähköpostin ja sosiaalisen median välityksellä on muuttanut työtapoja vuorovaikutuksellisemmaksi. Viestinnän kehittäminen jatkuu.

Taloutta kuvaavat tunnusluvut

	Toteutuma 2013	Talousarvio 2013	Poikkeama
Toimintatuotot	105 691	158 300	52 609
Toimintakulut	1 304 769	1 446 500	141 731
Toimintajäämä	1 199 078	1 288 200	89 122

7 LAPUAN HIIPPAKUNTA

Hiippakunnan toiminta-ajatus

Lapuan hiippakunta edistää kirkon tehtävän toteutumista ja vahvistaa seurakuntien toimintaedellytyksiä alueellaan.

Tärkeimmät tapahtumat toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Lapuan hiippakunnan tuomiokapitulin tärkein tulevaisuuden hanke oli toimintojen siirtäminen maakuntakeskukseen Seinäjoelle. Sijaintipaikan muutoksen valmistelua ei ole erillisenä asiana kirjattu toimintasuunnitelmaan eikä strategiaan, koska kosteusongelmien synnyttämien investointien mittavuus yllätti tuomiokapitulin elokuussa 2012.

Tuomiokapitulin strategiassa kuitenkin todetaan: - Edistämme hiippakunnan oman toiminnan arviointia ja uudistumista palvelemaan seurakuntien tehtävää. Syntyneessä, nopeita toimenpiteitä edellyttäneessä tilanteessa tuomiokapituli kävi läpi arviointiprosessin, jonka yhteydessä tutkittiin eri sijaintivaihtoehtoja tuomiokapitulin tulevan toiminnan näkökulmasta. Tarkka analyysi tehtiin vaihtoehtoja, joissa toimipaikka olisi joko Lapualla tai Seinäjoella. Tuomiokapituli arvioi Seinäjoen maakuntakeskukseksi tarjoavan tulevaisuuden hiippakuntatyölle vahvemmat toimintaedellytykset. Keskeisiä perusteluita olivat Seinäjoen tarjoamat julkiset ym. kulkuyhteydet sekä mahdollisuus verkottua muiden maakunnallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Tuomiokapitulin mukaan toiminta maakuntakeskuksesta käsin vahvistaa myös mahdollisuuksia tukea maaseudun seurakuntia.

Tuomiokapituli epäonnistui kuluneen vuoden keskeisimmässä kehittämishankkeessaan. Siirtoesityksen käsittely keskeytyi kirkkohallituksen vastustavaan kantaan. Tätä ennen hiippakuntavaltuusto päätyi tuomiokapitulin kanssa vastakkaiselle kannalle. Lapuan tuomiokirkkoseurakunta keräsi n. 5000 nimeä siirtoa vastustavaan adressiin.

Kirkko elää historiansa merkittävintä murroskautta. Tässä tilanteessa joudutaan tarkastelemaan myös rakenteita ja kirkollisen hallinnon on kyettävä tarvittaviin ratkaisuihin myös nopealla aikataululla. Kyetäkseen palvelemaan hiippakunnan seurakuntia muuttuvissa olosuhteissa tuomiokapituli tarvitsee tuen tehtävänsä hoitamiseen.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Oman lähiyhteisön jumalanpalveluskeskeisen seurakuntaelämän tukeminen

Arvio: Jumalanpalveluselämän valtakunnalliseen kehittämishankkeeseen, Tiellä – På väg 2011–2013 osallistuivat Alajärven, Kauhavan, Kauhajoen, Muuramen ja Viitasaaren seurakunnat. Kaikissa hankeseurakunnissa ei ollut kuitenkaan mahdollisuutta panostaa riittävästi hankkeeseen. Seurakunnissa, joissa paneuduttiin aktiivisesti jumalanpalveluselämän kehittämiseen, olivat tulokset erittäin rohkaisevia. Erityisen tärkeäksi tekijäksi jumalanpalveluselämän kehittämisessä osoittautui yhteinen suunnittelu ja messun toteuttaminen seurakuntalaisten kanssa. Hankkeen keskeisiksi teemoiksi nousivat yhteisöllisyys, osallisuus ja vieraanvaraisuus. Hiippakunnan seurakunnille järjestettiin kaksi neuvottelupäivää, joissa arvioitiin hankeseurakuntien löytöjä ja niiden soveltamista käytäntöön.

Jumalanpalvelus- ja musiikkityöryhmä valmisteli diakonisen ehtoollisen käyttöönottoa. Diakonisella ehtoollisella tarkoitetaan diakonin messusta kotiin tai laitoksiin seurakuntalaiselle viemää ehtoollista. Kurikan seurakunnan kokeilun pohjalta valmisteltiin ohjeet sen viettämiselle. Samoin työryhmä työsti seurakunnille jumalanpalvelusohjeita. Ohjeilla voidaan korvata tai päivittää vanha kuorisääntö. Kun rakenteet muuttuvat ja työntekijät vaihtuvat ja kun seurakunnassa on useita jumalanpalveluspaikkoja, ohjeet ovat toimintaa tukevia.

Hiippakunnassa oli käynnissä myös Kirkkoterveiset-hanke. Kuusi seurakuntaa etsii käytäntöjä, mitä, miten ja kenelle messusta voidaan viedä terveisiä. Hankkeessa kysytään myös, ketkä vievät ja millaisia terveisiä. Tuloksia tästä hankkeesta odotetaan vuoden 2014 kuluessa.

Hiippakunnallisissa koulutuksissa ja neuvottelupäivillä monipuolinen jumalanpalvelus- ja harjauselämä oli keskeisessä asemassa.

Tavoite 2: Tuemme seurakuntia keskittymään uskon, toivon ja rakkauden ytimeen

Arvio: Vuodelle 2013 suunnitellut koulutukset voitiin pääosin toteuttaa, vaikka tulijoiden määrässä näkyi laskusuunta. Seurakuntien kiristynyt talous vaikutti myös koulutusmäärärahojen niukkenemiseen. Hengellisen elämän tukeminen oli vahvasti esillä hiippakunnan koulutuksissa ja neuvottelupäivillä.

Uskon, toivon ja rakkauden teemoja pidettiin eri tavoin esillä koulutuksissa. Erityisesti ylemmän pastoraalitutkinnon suorittamiseen tähtäävässä projektissa keskityttiin luterilaisen uskon kysymyksiin. Hankkeessa on mukana 25 pappia, joiden tavoitteena on suorittaa ylempi pastoraalitutkinto uskonpuhdistuksen juhluvuoteen 2017 mennessä.

Tavoite 3: Toisista välittämisen toteuttaminen seurakunnassa

Arvio: Kirkon diakonia sai kuluneena vuonna erityistä huomiota. Loppiaisena Taulumäen kirkossa pidettiin Lapuan hiippakunnan ensimmäinen diakoniaviihkimys. Siihen osallistui 15 Jyväskylässä diakonian virkaan pätevöittävän muuntokoulutuksen suorittanutta opiskelijaa. Koulutus toteutettiin yhdessä Diakonia-ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän seurakunnan kanssa. Koulutuksen onnistuminen rohkaisi tarjoamaan vastaavaa muuntokoulutusta vuonna 2014 Lapualla.

Valtakunnalliset diakoniatyöntekijöiden neuvottelupäivät järjestettiin Jyväskylässä. Päivien toteutuksesta vastasivat Diakoniatyöntekijöiden liitto, Kirkkohallituksen Diakonia ja sielunhoito, Jyväskylän seurakunta ja Lapuan hiippakunta. Saadun palautteen perusteella päivät tukivat vahvasti diakoniatyöntekijän identiteettiä seurakunnan hengellisenä työntekijänä.

Vuoden aikana rakennettiin yhdessä alueemme perheneuvonnan ja sairaalasielunhoidon kanssa uuden tyyppinen seurakuntatyön sielunhoitokoulutus (7 op.). Koulutuksen aikana osallistujat luovat oman sielunhoitotyön käyttöteoriaa ja tarkastelevat sielunhoitotyön rakenteita omassa seurakunnassaan. Keskeisin tavoite on tukea omaa kasvua kirkon sielunhoitajana. Koulutus on moniammatillinen. Ensimmäinen koulutus toteutetaan vuosien 2013–2014 aikana Jyväskylän Koivuniemessä, toinen vastaava koulutus käynnistyy helmikuussa 2014 Kuortaneen Haapaniemessä.

Seurakuntalaisuuden vahvistamiseksi on koottu työryhmä, jonka tehtävänä on kehittää vapaaehtoistyötä hiippakunnan seurakunnissa. Vapaaehtoistoiminnan työryhmä koottiin kirkkohallituksen aloitteesta, ja se toimii koko kirkon pilottihankkeena. Työryhmän jäsenten innostus herätti odotuksen vapaaehtoistoiminnan uudenaikaisesta löytämisestä seurakuntien toiminnassa.

Taloutta kuvaavat tunnusluvut

	Toteutuma 2013	Talousarvio 2013	Toteutuma 2012
Toimintatuotot	358.503,30	381.200,00	358.311,00
Toimintakulut	1.612.720,65	1.675.500,00	1.592.112,48
Toimintajäämä(netto)	1.284.217,35	1.294.300,00	1.233.801,48
Poikkeama/talousarvio	10.082,65		-9.401,48
Srk:n kehittämisavustus	24.729,28	59.957,00	23.737,76

8 HELSINGIN HIIPPAKUNTA

Toiminta-ajatus

Piispa, tuomiokapituli ja hiippakuntavaltuusto **edistävät** kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa. Tuomiokapituli **tukee** ja **ohjaa** seurakuntia sekä **hoitaa** hiippakunnallista toimintaa ja hallintoa.

Tärkeimmät tapahtumat toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

Helsingin hiippakunta koostuu 33 seurakunnasta, joista vain 4 ei kuulu seurakuntayhtymään. Seurakuntayhtymiä on 6, joista 3 kieliperusteista yhden kunnan seurakuntayhtymää. Rakennemuutoksia ei kertomusvuonna tapahtunut. Lapinjärven ja Loviisanseudun seurakuntayhtymät sopivat yhdistymisestä, joka tapahtuu vuoden 2015 alussa.

Kuntarakenteen muutos eteni luultua hitaammin. Tämä on hidastanut myös käytännön toimia seurakuntarakenteen muutoksissa. Tuomiokapituli on pysytellyt tarkkailijan roolissa eikä ole tehnyt omia aloitteita. Paikallisia avauksia on kuitenkin tuettu, erityisesti Lapinjärvi-Loviisa-suunnitelmissa.

Hiippakunnan seurakunnissa jumalanpalvelusaktiivisuus ja moni-ilmeisyys on lisääntynyt, varsinkin niissä seurakunnissa, joissa jumalanpalveluselämän kehittämiseen on keskitytty ja innostuttu.

Viestinnän merkitys tuomiokapitulin työssä on entisestään kasvanut. Piispan huomioarvo on suuri ja hänen kauttaan halutaan käydä keskustelua elämän, uskon ja kirkon kysymyksissä. Näitä kontaktipintoja on tietoisesti levitetty perinteisten kirkon rajojen yli.

Verkostoitumisen merkitys kasvaa kaikessa tuomiokapitulin työssä kattaen kaikki työntekijät ja istunnon jäsenet.

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Hengellinen elämä vahvistuu.

Arvio: Innostus jumalanpalveluselämän kehittämisessä on lisääntynyt. Pappisvihkimysten messut ovat olleet monipuolisia, puhuttelevia, iloa ja rohkeutta välittäviä. Tiellä – Pääväg -hankkeen 7 seurakuntaa ovat jakaneet löytöjään myös hankeseurakuntien ulkopuolelle.

Tuomiokapitulin työntekijät ovat aktiivisesti kehittäneet jumalanpalveluselämän kieltä ja käytäntöjä mm. kääntämällä kelttiläisen rukouselämän tekstejä ja levittämällä Ruotsin kirkon jumalanpalvelusten kokeilumateriaalia.

Monikulttuurinen jumalanpalveluselämä on näkynyt mm. useissa hiippakunnan seurakunnissa järjestetyissä monikulttuurisissa Maailmojen messuissa, joista näyttävien järjestettiin Lähetysjuhlilla.

Tavoite 2: Huolehdimme heikoimmista ja kannamme maailmanlaajaa vastuuta.

Arvio: Lähetysjuhlilla Helsingissä olivat oleellinen osa tuomiokapitulin työtä. Pappisvihkimys siirrettiin juhlien päämessun yhteyteen Messukeskukseen. Lähetysjuhlien paikallisten tavoitteiden mukaan juhlilla tuotiin esille erityisesti pääkaupunkiseudun monikulttuurista ja vieraskielistä seurakuntatyötä.

Hiippakuntasihteeri oli mukana rakentamassa kansainvälisen henkisen huollon rakenteita (Kv. HeHu).

Hiippakunnan diakoniarahaston kautta tuettiin konkreettisesti taloudellisessa ahdingossa olevia lähimmäisiä syrjäytymisen estämiseksi. Avustuksia myönnettiin yhteensä 36 kpl, yhteensä 32 775,91 euroa. Pienin myönnetty avustussumma oli 181,81 € ja suurin 4 563,50 €. Hiippakunnan yhteisvastuukeräyksen osuus diakonian avustustoimintaan oli 30 013,62 €.

Tavoite 3: Viemme viestiä.

Arvio: Piispa on ollut näkyvästi esillä julkisissa keskusteluissa. Häntä on haastateltu useisiin medioihin. Juttuja piispa Askolasta on julkaistu vuoden aikana 86 haastattelua. Juttuja on ollut kaikissa isoissa valtakunnan medioissa, mutta myös monissa pienempien kohderyhmien julkaisupaikoissa.

Irjan päivän ilta jatkoi Helsingin seurakuntayhtymän ”Kerro Irjalle” -prosessia, jossa joukkoistamisen työkaluilla rakennettiin seurakuntayhtymän strategiaa.

Näkyviä kirkkollisia mediatapahtumia olivat rukouksella parantamiseen, Lähetysjuhlien pappisvihkimykseen ja kesän kirkostaeroboomiin liittyneet keskustelut. Kaikissa näissä tuomiokapituli teki läheistä yhteistyötä arkkipiispan toimiston, kansliapäällikön ja Kirkon tiedotuskeskuksen kanssa.

Piispan Facebook-sivu avattiin lokakuussa. Se on tällä hetkellä seuratuin piispojen sivuista. Parhaimmillaan piispa Askolan teksti Facebookissa tavoitti yli satatuhatta lukijaa.

Hengellinen elämä verkossa -koulutuksen kävi 36 työntekijää. kaiken kaikkiaan kolmessa vuodessa koulutuksen kävi 223 työntekijää. Hiippakuntauutiset-lehti ilmestyi kaksi kertaa.

Piispan koti toimi hiippakunnan olohuoneena tarjoten paikan monenlaisille koulutuksille, tapaisille ja haastatteluille. Kirkkohallituksen kansliapäällikön kanssa nuotiopiirikeskusteluihin koottiin mm. poliittisten nuorisjärjestöjen johtajat, Uudenmaan ja Helsingin alueen kansanedustajat sekä nuoret kulttuurivaikuttajat.

Tavoite 4: Rakenteet palvelevat

Arvio: Lapinjärven ja Loviisanseudun seurakuntayhtymien yhdistymistunnustelut johtivat yhteisen perussäännön laatimiseen. Tarkoituksena on yhdistää nämä seurakuntayhtymät vuoden 2015 alussa.

Tuomiokapitulin työntekijät kävivät kuulemiskierroksen kaikissa Porvoon rovastikunnan seurakunnissa. Porvoon ympäristössä valmistelut jatkuvat paikallisin voimin. Tuomiokapituli herätteli keskustelua myös Helsingin ja Vantaan seurakuntayhtymien yhteisten toimintojen lisäämisestä.

Piispa Askola piti ensimmäisen piispantarkastuksensa Malmin seurakunnassa. Tarkastuksen 74 tilanteessa kohdattiin seurakuntalaisia, työntekijöitä ja alueen vastuunkantajia. Kirkkoherrojen virkaanasettamisia piispa toimitti neljä.

Hiippakunnallinen luottamushenkilöiden neuvottelupäivä pidettiin Porvoossa.

Johtamiskoulutuksissa muutosvalmiuden nostaminen on ollut näkyvästi esillä.

Dekaani ja lakimiesasessori olivat mukana Helsingin kirkkoherrojen ja Vantaan YKN:n kevätseminaareissa.

Työyhteisöjen konsultaatioita toteutettiin kolmessa seurakunnassa.

Hiippakunnan ja Etelä-Suomen sotilasläänin välillä tehtiin yhteistoimintasopimus, joka kattaa hiippakunnan seurakunnat ja seurakuntayhtymät. Sopimuksen keskeinen sisältö koskee valmiussuunnittelua. Hiippakunnan seurakunnat ovat vuoden aikana päivittäneet valmiussuunnitelmansa.

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	Toteutuma 2013	Tavoite 2013	Toteutuma 2012	Toteutuma 2011
Piispantarkastukset	1		0	0
Piispan päivä – vierailut seurakunnissa	2		16	15
Piispan esiintymiset TV ja radio	25		18	8
Piispan facebook- sivun tykkääjät	2580		-	-
Piispan haastattelut ja artikkelit lehdissä ja	61		44	90

verkkojulkaisuissa				
Papiksi vihittyjä	9		10	9
Pastoraalitutkinnon suorittaneita	14		11	10
Seurakuntatyön johtamisen tutkinnon suorittaneita	7		6	6
Kirkkoherran virkaanasettamisia	4		1	6
Teologiharjoittelussa opiskelijoita	19		26	17
Orientoitumiskoulutus	18		12	-
Hengellinen elämä verkossa	36		97	90
Diakonian ordinaatorkoulutus ja vihkiminen	12		12	15

Taloutta kuvaavat tunnusluvut

	Toteutuma 2013	Talousarvio 2013	Poikkeama
Toimintatuotot	120 414	136 700	16 286
Toimintakulut	1 437 140	1 537 800	100 660
Toimintajäämä	1 316 726	1 401 100	84 374

9 ESPOON HIIPPAKUNTA

Toiminta-ajatus

Espoon hiippakunnan tuomiokapituli tukee ja ohjaa seurakuntaelämää sekä edistää kirkon tehtävää ja toimintaedellytyksiä hiippakunnan alueella.

Tärkeimmät tapahtumat toimintaympäristössä ja toiminnassa kertomusvuoden aikana

- uusittu Espoon hiippakunnan tuomiokapitulin toimintalinjaus
- seurakuntarakennemuutokset Lohjan ja Raaseporin alueella
- uusimuotoisten piispantarkastusten käynnistyminen
- ystävyyssopimuksen solmiminen Skotlannin episkopaalisen kirkon Edinburghin hiippakunnan kanssa
- ulkosuomalaistyön pappisvihkimysten linjaukset yhdessä Kirkon ulkoasiain osaston kanssa

Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tavoite 1: Piispantarkastusten käynnistyminen

Arvio: Uusimuotoista piispantarkastuskäytäntöä sovellettiin ensimmäisen kerran syyskuussa Vihdin seurakunnan tarkastuksessa. Tarkastusviikkoa edelsi noin vuoden mittainen prosessi, jossa paneuduttiin seurakunnan valitseman kehitystehtävän toteuttamiseen ja johtajuuden tukemiseen. Tarkastus koettiin muodoiltaan ja sisällöltään onnistuneeksi ennen muuta siksi, että sen katsottiin tukevan seurakunnan työtä. Valmistelut vuonna 2014 toteutettavia Kirkkonummen ja Espoonlahden tarkastuksia varten alkoivat.

Tavoite 2: Tuomiokapitulin viestinnän koordinointi ja kehittäminen sekä hallinnollinen tiedottaminen

Arvio: Toimintavuonna on valmisteltu tuomiokapitulin siirtymistä sähköiseen uutiskirjeeseen. Kierrokirjeiden ja hiippakuntatiedotteiden aineisto tulee jatkossa sisältymään tuomiokapitulin yhteiseen uutiskirjeeseen. Tuomiokapitulin viestintäryhmä, johon sisältyy kaikkien tiimien edustus, osallistui kirkon viestintäpäivään Kirkkonummella sekä hiippakuntien yhteiseen viestintätapaamiseen Porvoon tuomiokapitulissa.

Tavoite 3: Johtamisen tuki- ja ohjaustoimien kehittäminen (piispantarkastukset, kirkkoherran kehityspolku, lähiesimiesfoorumit)

Arvio: Kirkkoherran johtamisen tuki- ja ohjausprosessi on liitetty vuodesta 2013 alkaen kiinteäksi osaksi piispantarkastusten kokonaisuutta. Uusien kirkkoherrojen virkauran alkuun sisältyvän mentoiminnin järjestelmä on käynnistetty. Kirkkoherrojen 360-johtamisarvioinnin järjestelmä konsultointiprosesseineen valmisteltiin yhteistyössä Kirkon koulutuskeskuksen, Turun arkkihiippakunnan ja Helsingin hiippakunnan kanssa siten, että ensimmäiset arvioinnit toteutetaan tammikuussa 2014. Hiippakunnan konsulttijärjestelmän rakenteita on kehitetty ja vahvistettu.

Lähiesimiesfoorumi toteutettiin Hyvinkäällä maaliskuussa. Tapaamiseen osallistui noin 30 lähiesimiestä eri puolilta hiippakuntaa. Palautteen mukaan 1/2-1 työpäivän mittaiselle vertaistapaamiselle on tarvetta, koska työn tarpeista nousevien kysymysten käsittelylle jää arkityössä liian vähän aikaa. Jatkossa on arvioitava, onko kerran vuodessa järjestettävä foorumi frekvenssiltään riittävä.

Vihdin piispantarkastuksen yhteydessä toteutettiin ensimmäisen kerran uusimuotoisen piispantarkastuksen mukainen seurakuntatyön kehittämishanke. Hiippakuntasihteerit työskentelivät työ-

yhteisön kanssa vuoden 2013 aikana viisi kertaa. Kehittämishanke fokuoitiin seurakunnan toimintakulttuurin kehittämiseen vapaaehtoistoiminnan näkökulmasta. Hanke mahdollisti keskittymisen yhteen ajankohtaiseen teemaan. Sen aikana esiin nousseiden kehittämiskohteiden etenemisen seuraamiseksi sovittiin yhteinen tarkastuspiste syksylle 2014.

Tavoite 4: Seurakuntien jumalanpalveluselämän kehittäminen (Tiellä – Pää väg -kehittämishanke, työntekijöiden koulutus)

Arvio: Valtakunnallinen kehittämishanke päättyi vuonna 2013, ja sen loppuraportti julkaistiin joulukuussa. Hankkeen tulokset vaikuttavat myönteisiltä. Jumalanpalveluselämän kehittämisessä näyttää syntyneen positiivinen vire, jota hengellisen elämän tukemiseen ja sen merkityksen korostamiseen liittyvät avaukset tukevat. Tiellä –pää Väg -hanke järjesti Espoon hiippakunnan hankeseurakunnille useampia seminaareja, joihin osallistui sekä työntekijöitä että seurakuntalaisia. Hanke näyttää synnyttävän myös uusia seurakuntakohtaisia kehittämishankkeita, joissa tuomiokapitulin tuki on tarpeen. Työntekijöille, erityisesti papeille suunnattiin vuonna 2013 Kieli ja ilmaisu jumalanpalveluksessa -koulutus, joka kokosi lähes 30 osanottajaa.

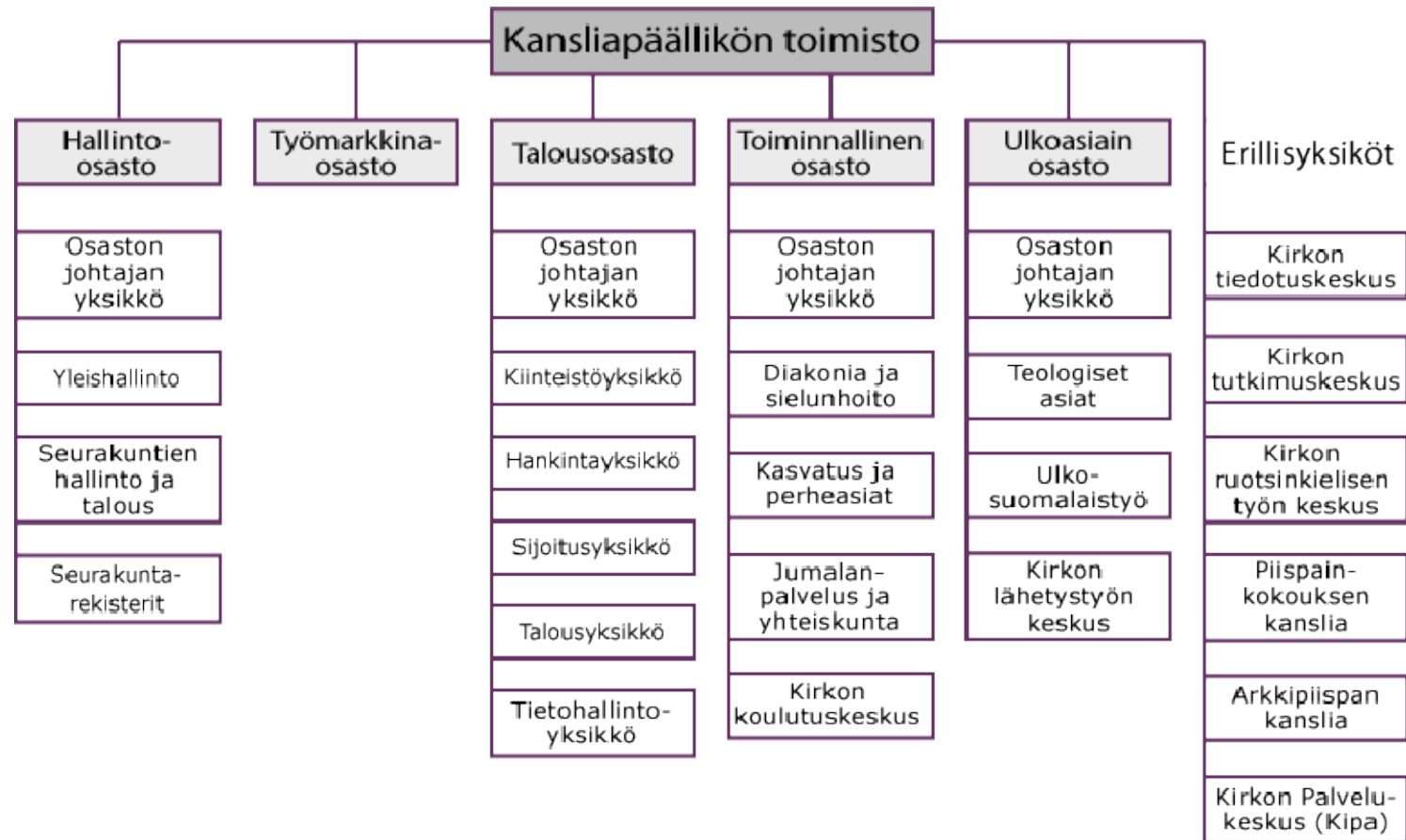
Tavoite 5: Monikulttuurisuustyön rakenteiden vahvistaminen hiippakuntatasolla ja seurakunnissa

Arvio: Monikulttuurisuustyön rakenteita on ylläpidetty ja vahvistettu kertomusvuoden aikana suunnitellun mukaisesti. Seurakuntien monikulttuurisuustyöntekijöiden neuvottelupäivä järjestettiin kertomusvuoden syyskuussa. Neuvottelupäivässä jaettiin uusia ideoita, käynnistettiin uutta yhteistyötä ja keskusteltiin työn koordinoinnin kannalta järkevästä verkostoitumisesta ja sen eduista. Neuvottelupäivä osoitti, että yhteistyö rovastikunnittain ja seurakuntien kesken on lisääntynyt. Monikulttuurisuustyön kehittäminen kansainvälistyvissä yhteiskunnassa edellyttää edelleen tukea ja motivointia, hiippakunnan seurakunnissa olevien resurssien hyödyntämistä sekä foorumien järjestämistä työn arvioimiseksi ja kehittämiseksi. Kansainvälisen työn hiippakuntasihteeri aloittaa työnsä tuomiokapitulissa 1.2.2014, mikä tarkoittaa merkittävää lisäresurssia monikulttuurisuustyön edistämiseen ja seurakuntien työn tukemiseen.

Taloutta kuvaavat tunnusluvut

	Toteutuma 2013	Tavoite 2013	Toteutuma 2012	Toteutuma 2011
Toimintatuotot	134.901,07	80.600	96.385,33	81.356,08
Toimintakulut	1.237.626,57	-1.217.200	1.247.875,73	1.232.347,50
Toimintajäämä	1.102.725,50	-1.136.600	-1.151.490,40	-1.150.991,42

Kirkkohallitus †

KIRKKOHALLITUKSEN KOKOONPANO JA PÄÄTÖKSET

Kirkkohallituksen jäsenet vuonna 2013

Puheenjohtaja arkipiispa Kari Mäkinen

Varapuheenjohtaja toimittaja Marjaana Perttula

Kirkolliskokouksen valitsevat maallikkojäsenet:

lääketieteen tohtori	Riitta Alaja	Tampereen hiippakunta
sosiaalineuvos	Esa Koukkari	Oulun hiippakunta
agrologi	Johannes Leppänen	Lapuan hiippakunta
käräjätuomari	Outi Nokso-Koivisto	Espoon hiippakunta
hallintopäällikkö	Sami Ojala	Helsingin hiippakunta
toimittaja	Marjaana Perttula	Turun arkkihiippakunta
seurakuntaneuvos	Risto Rasimus	Mikkelin hiippakunta
sosionomi	Veikko Väisänen	Kuopion hiippakunta
hallintoylilääkäri	Åsa A. Westerlund	Porvoon hiippakunta

Kirkolliskokouksen valitsevat pappisjäsenet:

kirkkoherra	Tapio Seppälä
kappalainen	Eija Nivala

Piispainkokouksen valitsevat jäsenet:

piispa	Irja Askola
piispa	Björn Vikström

Virastokollegio vuonna 2013

Puheenjohtaja: kansliapäällikkö	Jukka Keskitalo
kirkkoneuvos	Risto Voipio 31.1. saakka
kirkkoneuvos	Leena Rantanen
kirkkoneuvos	Pirjo Pihlaja
kirkkoneuvos	Pekka Huokuna
kirkkoneuvos	Kimmo Kääriäinen
kirkkoneuvos	Vuokko Piekkala 1.8. lähtien
Sihteerit: hallintopäällikkö	Asta Virtaniemi

Täysistunto kokoontui 13 kertaa. Virastokollegio kokoontui kertomusvuonna säännönmukaisesti viikoittain.

Kirkkohallituksen viraston johtoryhmään kuuluivat virastokollegion jäsenten lisäksi viestintäjohtaja ja hallintopäällikkö.

Kirkkohallituksessa käsitellyt asiat

	Vuonna 2013	Vuonna 2012	Vuonna 2011
Vireille tulleet asiat	835	980	884
Täysistunnon pöytäkirjoihin kertyneet pykälät	205	264	237
Virastokollegion pöytäkirjoihin kertyneet pykälät	692	773	746

KIRKKOHALLITUKSEN ASETTAMAT JOHTOKUNNAT, NEUVOTTELUKUNNAT, TOIMIKUNNAT JA TYÖRYHMÄT VUONNA 2013

Johtokunnat

Kirkon keskusrahaston eläkerahaston johtokunta
Kirkon kirjanpidon ja palkanlaskennan palvelukeskuksen johtokunta

Neuvottelukunnat

Aikuiset ja kirkko -neuvottelukunta
Kirkon arkistotoimen neuvottelukunta
Kirkon EU-neuvottelukunta
Kirkon järjestöyhteistyön neuvottelukunta
Kirkon kulttuuriperinnön neuvottelukunta
Kirkon liikunta- ja urheiluneuvottelukunta
Kirkon urkuasiain neuvottelukunta
Kirkon vammaistyön neuvottelukunta
Kirkon vankilasielunhoidon neuvottelukunta
Romanit ja kirkko -neuvottelukunta
Saamelaistyön neuvottelukunta
Seurakuntien kirjanpitoasiain neuvottelukunta
Ulkomaantutkintojen neuvottelukunta

Toimikunnat

Kirkon evankelioimistyön toimikunta
Kirkkohallituksen työympäristötoimikunta
Kirkolliskokouksen historiategoksen kirjoittamista valmisteleva toimikunta
Kirkon diakonian ja sielunhoidon toimikunta
Kirkon jumalanpalvelus- ja yhteiskunta-toimikunta
Kirkon kasvatuksen ja perheasiain toimikunta
Kirkon koulutuskeskuksen toimikunta
Kirkon kunniamerkkitoimikunta
Kirkon laintarkastustoimikunta
Kirkon maaseututoimikunta

Kirkon ruotsinkielisen työn keskuksen toimikunta

Kirkon tiedotuskeskuksen toimikunta

Kirkon tutkimuskeskuksen toimikunta

Kirkkohallituksen työympäristötoimikunta

Kirkon valmiustoimikunta

Reformaation 500-vuotismerkkivuoden kansalaisvaltuuskunta

Reformaation 500-vuotismerkkivuoden päätoimikunta

Yhteisvastuukeräyksen keräystoimikunta

Työryhmät

Ammatillisen koulutuksen työryhmä

Asianhallinnan kehittämishankkeen ohjausryhmä

Asianhallinnan kehittämishankkeen työryhmä

EU-seurantaryhmä

Evl.fi-viestintäjärjestelmän kilpailutusprojektin ohjausryhmä

Kirkko ja julkiset palvelut –tutkimushankkeen ohjausryhmä

Kirkkohallituksen henkilöstötilinpäätöstyöryhmä

Kirkkohallituksen puhelinlaitteiden kehittämisprojektin alaprojekti 'Soneran jatkosopimuksen ratkaiseminen sekä laitteiden hankinta-aikataulu'
Kirkkohallituksen puhelinlaitteiden kehittämisprojektin alaprojekti 'Uuden puhelinmallin käyttöönotto'

Kirkkohallituksen puhelinlaitteiden kehittämisprojektin alaprojekti 'Uuden puhelinmallin valinta ja BYOD-periaatteen ratkaiseminen'

Kirkkohallituksen puhelinlaitteiden kehittämisprojektin ohjausryhmä

Kirkkohallituksen strategian toimeenpanohankkeen ohjausryhmä

Kirkkohallituksen valmiustyöryhmä

Kirkkohallituksen yhteistä koulutusta valmis-
 televa työryhmä
 Kirkkolainsäädännön kodifiointityöryhmä
 Kirkon esitteen toimituskunta
 Kirkon jäsentietojärjestelmähankkeen johto-
 ryhmä
 Kirkon keskushallinnon siirtyminen Kirkon
 palvelukeskuksen asiakkaaksi; siirtymisprojektin
 ohjausryhmä
 Kirkon keskusrahaston IT-aluetta ohjaava oh-
 jausryhmä
 Kirkon kielistrategiaa laativa työryhmä
 Kirkon kulttuuripalkintotyöryhmä
 Kirkon kulttuuriperinnön hallinnoinnin kehit-
 tämishanke; Kirkon irtaimen kulttuuriperinnön
 Kirkon monikulttuurisen työn työryhmä
 Kirkon rekrytointistrategiaa päivittävä työryhmä
 Kirkon tietoturvan johtoryhmä
 Kirkon yhteisen jäsentietojärjestelmän käyttäjä-
 ohjausryhmä
 Kirkon ympäristöasioiden seurantar ryhmä
 Kriisi-info-sivuston päivitys- ja ylläpitötyöryhmä
 Mallisääntötyöryhmä
 Naispuolisen papin virkapukuhankinnan seu-
 rantaryhmä
 Projektiryhmä hoitamaan kirkon työpaikkatorin
 kilpailutusta
 Puhelintyöryhmä
 Rakennemuutoksia tukeva työryhmä

Reformaation 500-vuotismerkkivuoden suun-
 nittelutyöryhmä
 Seurakuntarakenteiden kehittämishankkeeseen
 liittyvä metropolialueen työryhmä
 Seurakuntarakenteiden työryhmä
 Seurakuntatalouden työryhmä
 Seurakuntavaalien 2014 hallintotyöryhmä
 Seurakuntavaalien 2014 ohjausryhmä
 Seurakuntavaalien 2014 viestintä- ja tulos-
 palvelutyöryhmä
 Seurakuntien jumalanpalveluselämän kehittämis-
 hankkeen ohjausryhmä
 Seurakuntien rakennemuutoshankkeen ohjaus-
 ryhmä
 Seurakuntien rakennemuutoksen viestinnän
 suunnittelun projektiryhmä
 Seurakuntien verkkohankkeen johtoryhmä
 Seurakuntien verkkohankkeen ohjausryhmä
 Sisäisen viestinnän kehittämisen ohjausryhmä
 Suomenkielisen ja ruotsinkielisen virsikirjan
 lisävihkoa valmistevät työryhmät
 Suomenkielisen virsikirjan lisävihkoa valmiste-
 leva työryhmä
 Suomenkielisen virsikirjan lisävihkon valmiste-
 lun ohjausryhmä
 Tietohallinnon johtoryhmä
 Tilastotyöryhmä
 Tulevaisuusselonteko 2014 -työryhmä
 Vieraanvaraisuuden kirkko -työryhmä

Tarkempia tietoja Internetissä: sakasti.evl.fi

KIRKKOHALLITUKSEN ANTAMAT LAUSUNNOT VUONNA 2013

Lausuntoja on kertomusvuonna annettu seuraavasti:

Maa- ja metsätalousministeriö

- Asetus mittausmenetelmäryhmien ja mittausmenetelmien tarkemmasta sisällöstä sekä mitauslaitteiden käytöstä

Oikeusministeriö

- "Arviomuistio viittomakielilain tarpeesta"
- Lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan tarkistamista koskevan työryhmän mietintö
- Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain, riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta
- Yhdenvertaisuuslainsäädännön uudistamista koskeva luonnos hallituksen esitykseksi

Opetushallitus

- Luonnos perhepäivähoitajan ammattitutkinnon perusteiksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö

- Ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä koskeva luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta
- Luonnos hallituksen esitykseksi tekijänoikeuslain muuttamisesta
- Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tekijänoikeuslain muuttamisesta sekä laiksi orpoteosten käyttämisestä
- Lukiokoulutuksen tavoitteet ja tuntijako

Sisäasiainministeriö

- Hallituksen esitysluonnos rahankeräyslain muuttamiseksi
- Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -työryhmän ehdotus

Sosiaali- ja terveysministeriö

- Kansallista omaishoidon kehittämisohjelmaa laativan työryhmän (KOHO) väliraportti

Työ- ja elinkeinoministeriö

- Kuudes maaseutupoliittisesta kokonaisohjelmasta 2014-2020
- Selvitysmiehen raportti "Kuluttajapalveluiden turvallisuusvalvonnan kehittäminen ja uudelleenorganisointi"

Ulkoasiainministeriö

- Alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskeva eurooppalainen peruskirja; Suomen viidennen määräaikaishetimitin laatiminen
- Istanbulin sopimuksen ratifiointia käsitelleen työryhmän mietintö liittyy naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevaan yleissopimukseen

Valtioneuvoston kanslia

- Työryhmän muistio Valtionhallinnon viestintä häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

Valtiovarainministeriö

- Kuntarakennelakiluonnos
- Evankelis-luterilaisten ja ortodoksisten seurakuntien sekä muiden uskonnollisten yhteisöjen yhteiskunnallisista tehtävistä aiheutuvien kustannusten korvaaminen
- Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi verontilityslain ja tuloverolain 124 ja 124 a §:n muuttamisesta
- Perustietovarantojen viitearkkitehtuurin luonnos
- Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi arvonnlisäverolain muuttamisesta
- Metropolialueen esiselvitys

Ympäristöministeriö

- Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta, luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen muuttamisesta sekä luonnoksista koskien maankäyttö- ja rakennuslain nojalla annettavia ympäristöministeriön asetuksia
- Pohjavesien suojelun sääntelyn kehittämistä tarkastelleen työryhmän raportti
- Työryhmän esitys kulttuuriympäristöstrategiaksi

Helsingin hallinto-oikeudelle on annettu lausunnot yhteen valitusasiaan. Korkeimmalle hallinto-oikeudelle on annettu lausunnot kahteen valitusasiaan. Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle on annettu yksi lausunto valitusasiaan. Ulkoasiainministeriölle on annettu yksi lausunto ihmisoikeusasiaan.

Tarkempia tietoja Internetissä: sakasti.evl.fi

JULKAISUSARJAT VUONNA 2013

Kirkkohallituksella on kuusi julkaisusarjaa:

A - kirkolliskokouksen asettamien komiteoiden mietinnöt,

B - piispainkokouksen asettamien toimikuntien ja työryhmien mietinnöt,

C - kirkkohallituksen asettamien toimikuntien ja työryhmien mietinnöt

Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja, jossa ilmestyy eri osastojen julkaisuja sekä

Publikationer från Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, jossa ilmestyy eri osastojen ruotsinkielisiä julkaisuja

Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja, Kirkko ja toiminta, jossa ilmestyy eri osastojen eri kieliset painetut ja verkkojulkaisut. Sisällöllisesti julkaisut on jaettu seuraaviin kategorioihin:

- Suositukset, ohjeet ja oppaat
- Selvitykset ja mietinnöt
- Strategiat
- Kirkkojen väliset asiakirjat (konsultaatiot, oppineuvottelut)
- Muut julkaisut

Kertomusvuoden aikana ovat ilmestyneet julkaisut:

Sarja A -

Sarja B -

Sarja C 2013:1 Arkipiispan viran luonteesta ja tehtävistä sekä vaalitavasta

Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja:

2013:1 Lapset seurakuntalaisina -kehittämisasiakirja

Publikationer från Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland:

2013:1 Utvecklingsdokumentet Barn i församlingen

Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja, Kirkko ja toiminta:

1	Meidän kirkko – tulevaisuuden työpaikka, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon päivitetty rekrytointistrategia vuosille 2013–2019
2	Kohti Pyhää: Uskontojen kohtaaminen kirkollisissa toimituksissa

Julkaisuja on ilmestynyt myös sarjojen ulkopuolella. Julkaisuista on kerrottu tarkemmin kunkin osaston yhteydessä. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisut on lueteltu seuraavaksi.

Julkaisuja on ilmestynyt myös sarjojen ulkopuolella. Julkaisuista on kerrottu tarkemmin kunkin osaston yhteydessä. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisut on lueteltu tutkimuskeskuksen vuosikertomuksen kohdalla.

Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisut

Kirkon tutkimuskeskuksella on kolme omaa sarjaa: julkaisuja-sarja, verkkojulkaisuja-sarja (entinen www-julkaisut) ja Publications-sarja. Sarjoissa ilmestyi kertomusvuonna 7 julkaisua seuraavasti:

Julkaisuja 117	Utmanad kyrka. Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland åren 2008–2011. 415 s.
Julkaisuja 118	Kati Niemelä–Veli-Matti Salminen (toim.) Teologiksi kasvamassa. Koulutusalan valinta, opiskeluprosessi ja ammattiin suuntautuminen. 341 s.
Julkaisuja 119	Hilkka Niemistö Seurakuntien yhdistymisen vaikutukset asiakaslähtöisyyteen. Helsingin ydinkeskustan seurakuntien muutosprosessi keskijohdon näkökulmasta. 263 s.
www-julkaisuja 32	Haastettu kirkko – Osallisuus, yhteisöllisyys ja kirkko. 63 s.
Verkkojulkaisuja-sarja 33	Jouko Kiiski Diakoniatyöntekijä – rinnallakulkija ja kaatopaikka. Diakoniabarometri 2013. 115 s.
Verkkojulkaisuja 34	Jouko Kiiski Diaconal Workers – Alongsiders or Dumpstres? 25 s.
Publication 62	Community, Participation and Faith. Contemporary Challenges of the Evangelical Lutheran Church of Finland. 200 s.

Kirkkohallituksen yleiskirjeet vuonna 2013

1. 2.1.2013 Kirkkolain ja kirkkojärjestyksen muutos koskien taloushallinnon säännöksiä
Laki evankelis-luterilaisten seurakuntien jäsenten velvollisuudesta suorittaa veroa seurakunnille
2. 30.1.2013 Tilastolomakkeiden A7-A9 lähettäminen Kirkkohallitukseen tilastovuodelta 2012
3. 8.2.2013 Laskennallinen osuus eläkevastuusta 31.12.2012
4. 15.2. 2013 Kansallinen veteraanipäivä 27.4.2013
5. 5.3.2013 Ajankohtaista kirkon eläkelaitoksesta
6. 20.3. 2013 Seurakuntien valmiussuunnittelu vuosina 2013-2014
7. 20.3.2013 Uudet virkamiesoikeudelliset säännökset voimaan 1.6.2013
8. 11.4.2013 Esitykset ritarikuntien kunniamerkkien saajiksi itsenäisyyspäivänä 2013 ja seurakuntatyön kunniamerkkien saajiksi
Linkki: Ohjeita kunniamerkkiesitysten tekemisestä
9. 24.5.2013 Sähköiseen asiakirjahallintoon yhteinen tehtäväluokitus ja esimerkkimalleja
10. 27.5.2013 Muutoksenhaku tietojen luovuttamista kirkonkirjoista koskevaan päätökseen
11. 27.5. 2013 Kirkkoneuvoston ja yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännön muuttaminen
Liite: Kirkkoneuvoston ja yhteisen kirkkoneuvoston malliohjesäännön muutokset
12. 17.9.2013 Vuoden 2014 talousarvion valmistelun perusteita
13. 8.10.2013 Vuoden 2014 kirkkokolehdit
Liite: Kirkkokolehdit 2014 työpohja
14. 23.10.2013 Vuoden 2014 tuloveroprosentin ilmoittaminen verohallinnolle
Liite 1: Lomake Ev.lut seurakunnan tuloveroprosentti 2014
Liite 2: Vuoden 2014 kirkollisveroprosentti
15. 28.10.2013 Kirkon säädöskokoelmassa on julkaistu Nro 112 Pääpainokokouksen päätös lapsityön virkoihin otettavilta

edellyttävistä tutkinnoista tai koulutuksesta annetun
piispainkokouksen päätöksen muuttamisesta
Liite: Kirkon säädöskokoelma nro 112

16.	28.10.2013	Kirkon säädöskokoelmassa on julkaistu Nro 113 Piispainkokouksen päätös papiksi vihkimistä tai lehtorin oikeuksia hakevalta vaadittavista todistuksista
Liite: Kirkon säädöskokoelma nro 113
17.	28.10.2013	Kirkon säädöskokoelmassa on julkaistu Nro 114 Piispainkokouksen päätös pappisvirkaan vaadittavasta teologisesta tutkinnosta
Liite: Kirkon säädöskokoelma nro 114
18.	28.10.2013	Seurakuntarakenteiden kehittäminen – uusi seurakuntayhtymä 2015
19.	28.10.2013	Kanttorinvirkaan kelpoistavia tutkintoja koskevien säädösten soveltamisohje
Liite: Kanttorinvirkaan kelpoistavia tutkintoja koskevien säädösten soveltamisohje
20.	30.10.2013	Lapsen oikeuksien päivä 20.11.2013 liputuspäiväksi
21.	2.12.2013	Seurakuntien maksut Kirkon keskusrahastolle
22.	3.12.2013	Kirkkolain, kirkkojärjestyksen ja kirkon vaalijärjestyksen muutokset koskien kirkkoherran vaalitapaa, vaila kotikuntaa olevan ulkomaalaisen jäsenyyttä kirkossa sekä aloiteoikeutta hiippakuntavaltuustoon
Liite: Jäsenaloite -malli
23.	13.12.2013	Langattomien mikrofonien käyttöön muutoksia vuodenvaihteessa
24.	19.12.2013	Kirkkolain muutokset koskien kirkollisen rakennuksen suojelua
25	19.12.2013	Seurakunnan valmiussuunnitelman laatimisohje 2013
Liite: Seurakunnan valmiussuunnitelman laatimisohje 2013

Kirkon työmarkkinalaitoksen toimiston yleiskirjeet vuonna 2013

A-yleiskirjeet

A1/2013	11.1.2013	1. Turvallisuus hallintaan –hanke 2. Työhyvinvoinnin kohtaamispaikka Sykettätyöhön.fi-palvelu 3. Työhyvinvointisymposium Tykyhelmi 2013 Kuopiossa 4. Kirkon työmarkkinalaitoksen yleiskirjeet vuonna 2012
A2/2013	17.1.2012	1. Henkilöstövaihdoksia Kirkon työmarkkinalaitoksen toimistossa 2. Luottamusmieskoulutus 3. Yhteistoiminta- ja työsuojelukoulutus
A3/2013	8.2.2013	Sopimuskorotukset 1.4.2013
A4/2013	25.2.2013	1. Isyysvapaa pidentynyt 54 arkipäivään 2. Muutoksia työsopimuslakiin ja tilaajavastuulakiin
A5/2013	6.3.2013	Matkakorvausten veronalaisuus
A6/2013	6.3.2013	Sopimuskorotukset tuntipalkkajärjestelmässä ja erät muut palkantarkistukset 1.4.2013
A7/2013	6.3.2013	Uusi työsopimuslomake
A8/2013	19.3.2013	Kesätyötä koululaisille ja opiskelijoille
A9/2013	16.4.2013	Vuosilomalakiin tulevien muutosten vaikutus Kirkon yleisen virka- ja työehtosopimuksen soveltamiseen
A10/2013	20.5.2013	Kirkon työpaikkatorin palvelu jatkuu
A11/2013	24.5.2013	1. Henkilöstövaihdoksia Kirkon työmarkkinalaitoksen toimistossa 2. Kirkon työmarkkinalaitoksen toimisto suljettuna
A12/2013	1.7.2013	Työmarkkinakeskusjärjestöjen työkaarimalli
A13/2013	21.8.2013	Työsopimuslain ja kirjanpitolain muutos
A14/2013	10.9.2013	Yhteistoimintahenkilöstön valinta toimikaudeksi 2014 – 2017
A15/2013	25.10.2013	Kirkon sopimusratkaisu vuosille 2014-2016 1. Kirkon sopimusratkaisu Työllisyys- ja kasvusopimuksen mukainen

2. Sopimuskorotukset
3. Ylimmän johdon palkkausjärjestelmää uudistetaan kokeilulla
4. Muutoksia vuosilomamääräyksiin
5. Kuluva sopimuskautta koskevat toimenpiteet

A16/2013

2.12.2013

Suomen evankelisluterilaisen kirkon päivitetty rekrytointistrategia vuosille 2013–2019

Kirkonkello

Kirkkohallituksen tiedotuslehti Kirkonkello uudistettiin toimintavuoden aikana ja muutettiin säännöllisesti päivittyväksi blogiksi. Uusi WordPress-alustalla toteutettu Kirkonkello avattiin 14.2. Kirkonkellon päätoimittajuus siirtyi syksyllä Pekka Huokunalta Tuomo Pesoselle.

Kirkonkelloon tuotettiin vuoden aikana 138 artikkelia, tyypillisesti asiantuntijoiden kolumneja ja keskushallinnon työntekijöiden henkilöhaastatteluja sekä pakinoita. Kirkon tutkimuskeskus julkaisi oman artikkelin kerran kuukaudessa, ja kesäkuusta lähtien seurakuntien verkkohanke alkoi toimittaa omaa säännöllisesti ilmestyvää välilehteä.

KIRKKOHALLITUKSEN ESITYKSET KIRKOLLISKOKOUKSELLE VUONNA 2013

Kertomusvuonna kirkolliskokoukselle tehtiin seuraavat esitykset:

1/13	Vaaleja koskevien kirkkolain ja kirkkojärjestyksen säännösten muuttaminen sekä uusi kirkon vaalijärjestys (2013-00156)
2/13	Kirkon ulkoasiain neuvoston toimintakertomus vuodelta 2012 (2013-00255)
3/13	Kirkon keskusrahaston talousarvio vuodelle 2014 ja toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2014–2016 (2013-00494)
4/13	Kirkon keskushallintoa koskevan sääntelyn muuttaminen (2010-00639)

Lisäksi kirkolliskokoukselle annettiin seuraava ilmoitus:

1/13	Talousarvioehdotukset kirkon keskusrahaston vuoden 2014 talousarvioon (Kirkkohallitus) (2013-00261)

KOLEHDIT VUONNA 2013

Kirkkohallitus määräsi viralliset kolehdit kannettaviksi tiettyinä päivinä vuoden 2013 aikana seuraaviin kohteisiin Turun arkkihiippakunnan ja Tampereen, Oulun, Mikkelin, Kuopion, Lapuan, Helsingin ja Espoon hiippakunnissa:

Evangelis-luterilainen Lähetysyhdistys Kylväjä ry
 Herättäjä-yhdistys ry
 Hiljaisuuden Ystävät ry
 Kansan Raamattuseura
 Kirkkopalvelut ry
 Kirkolliset järjestöt – Oppilaitos- ja nuorisotyö
 Kirkolliset järjestöt – Päihde- ja Kriminaalityö
 Kirkolliset järjestöt – Tunturikappeli- ja tiekirkkotoiminta
 Kirkolliset järjestöt – Ulkosuomalaistyö
 Kirkon diakoniarahasto
 Kirkon Ulkomaanavun Säätiö
 Nuorten Keskus ry
 Radiolähetys Sanansaattajat ry
 Seurakuntien päättämälle lähetysjärjestölle
 Suomen Ekumeeninen Neuvosto ry
 Suomen Ev.-lut. Seurakuntien Lapsityön Keskus ry
 Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys
 Suomen Kirkkomusiikkiliitto ry (SKML ry)
 Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys Sley ry
 Suomen Lähetysseura
 Suomen Merimieskirkko ry
 Suomen Pipliaseura
 Suomen Poikien ja Tyttöjen Keskus – PTK ry
 Suomen Raamattuopiston Säätiö
 Veteraanivastuu ry
 Yhteisvastuukeräys

Lisäksi seurakunnan kolehtisuunnitelmaan sijoitetaan tuomiokapitulin määräämät kolehdit.

Kirkkohallitus suositteli lisäksi seurakunnille yleiskirjeessään seuraavien kohteiden huomioon ottamista kolehtisuunnitelmaa laadittaessa:

Evankelinen lähetysyhdistys - ELY ry
 Inkerin Evankelisluterilainen kirkko
 Kaatuneitten Omaisten Liitto ry
 Kristillisen työväen Liitto
 Kulttuuri- ja uskontofoorumi FOKUS ry
 Kuurojen Lähetys – De Dövas Mission ry
 Lestadiolainen Uusherätys ry
 Martinus-Säätiö
 Partaharju-säätiö
 Raamatunlukijain Liitto ry
 Romano Missio ry

Sininauhasäätiö

Suomen Evankelisluterilainen Opiskelija- ja Koululaislähetys ry (OPKO)

Suomen Gideonit Gideoniterna i Finland ry

Suomen NMKY:n Liitto ry

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry

Suomen Pyhäkoulun Ystävät ry

Suomen Sairaanhoidtajain Kristillinen Seura ry

Suomen Setlementtiliitto

Suomen Teologinen Instituutti ry

Tieteen ja taiteen kristillinen tukisäätiö

Tuomasyhteisö ry

Porvoon hiippakuntaan kuuluvissa seurakunnissa Kirkkohallitus määräsi kannettavaksi vuoden 2012 aikana seuraavat viralliset kolehdit:

Domkapitlet i Borgå stift

Ekumeniska rådet i Finland

Finlands ev.luth. Student- och Skolungdomsmission r.f.

Finlands Sjömanskyrka r.f.

Finlands svenska kyrkosångsförbund rf

Finska Bibelsällskapet r.f.

Finska Missionssällskapet r.f.

Förbundet Kristen Skolungdom r.f.

Förbundet Kyrkans Ungdom

Församlingsförbundet r.f.

Kyrkans diakonifond

Kyrkans Utlandshjälp

Kyrktjänst

Laestadianernas fridsföreningars förbund r.f.

Retreatgården Snoan

Stiftsgården Lärkkulla

Svenska Lutherska Evangeliföreningen r.f.

Kirkkohallitus suositteli lisäksi Porvoon hiippakuntaan kuuluville seurakunnille yleiskirjeessään seuraavien kohteiden huomioon ottamista kolehtisuunnitelmaa laadittaessa:

Förbundet De Utvecklingsstördas Väl r.f.

Gideoniterna i Finland r.f.

Kristliga blåbandsförbundet för rehabiliteringsarbete bland Alkohol- och Narkotikamissbrukare i

Svenskfinland (KRAN) r.f.

Luthersk Inremission r.f.

Oppilaitos- ja nuorisotyölle kertomuskannetusta kolehdista jaettiin Opiskelijoiden lähetysliitolle (OL) 1 000 €, Suomen Ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetykselle (OPKO) 44 000 € ja Suomen Kristilliselle Ylioppilasliitolle (SKY) 21 000€, yhteensä 66 000 euroa.

Päihde- ja kriminaalityön kolehdin tuotto 66 500 euroa jaettiin seuraavasti: Alkoholiperheen lasten tuki 3 000 €, Ev.lut. Lähimmäislähetys 6 000 €, Nuorten Keskus 15 000 €, Sininauhaliitto 16.000 €, Sininen Pysäkki 13 500 €, Suomen Katulähetysliitto 9 500 € ja Tampereen huumeclinikka 3 500 €.

Sotiemme veteraanien keskuudessa tehtävään hengelliseen työhön määrättyt kolehtikohdeet on osoitettu tilitettäväksi Veteraanivastuulle kaksi kolehtia ja yksi kolehti Kaatuneitten Omaisten Liitolle.

Tunturi- ja tiekirkkotoiminnan kehittämiseen kertomusvuonna kannetusta kolehdista jaettiin Saariselän kappelin toiminnan tukemiseen 13 800 euroa, (josta Inarin seurakunnalle 9 660 €, Kansan Raamattuseuralle 2 070 € ja Suomen Luterilaiselle Evankeliumiyhdistykselle 2 070 €), Marian Kappelin toimintaan Levillä Kittilän seurakunnalle 13 800 €, Ylläksen Pyhän Laurin kappelin toimintaan Kolarin seurakunnalle 13 800 € ja Revontulikappelin toimintaan Pyhätunturilla Kansan Raamattuseuralle 4 600 €.

YHTEISVASTUUKERÄYS VUONNA 2013

Yhteisvastuukeräyksen teemana oli Välittävä yhteisö - Gemenskap och omsorg. Keräyksen kokonaistuotto vuonna 2013 oli 4 154 304,78 euroa (vuonna 2012 4 103 080,29 euroa).

Kun kokonaistuotosta oli vähennetty keräyskulujen osuus 1 080 508,32 euroa, eli noin 26 %, keräyskohteisiin jaettava tuotto oli 3 073 796,46 euroa.

Kirkkohallitus päätti jakaa keräyksen tuoton siten, että keräävän seurakunnan päätösten mukaisiin diakonisiin tarpeisiin 10 %, kansainvälisen diakonian kohteisiin Kirkon Ulkomaanavun välityksellä 60 %, kotimaiseen erityiskohteeseen 20 % sekä Kirkon diakoniarahastolle ja hiippakuntien avustustyöhön 10 %, joka jakautuu seuraavasti: Kirkon diakoniarahasto 1,5 %, Turun arkkihiippakunta 1,0 %, Tampereen hiippakunta 1,0 %, Oulun hiippakunta 1,2 %, Mikkelin hiippakunta 1,0 %, Porvoon hiippakunta 0,6 %, Kuopion hiippakunta 1,2 %, Lapuan hiippakunta 1,0 %, Helsingin hiippakunta 1,0 % ja Espoon hiippakunta 0,5 %.

Varoilla autetaan yksinäisiä vanhuksia Suomessa ja Kambodžassa. Suomessa yhteisvastuuvaroja etsitään koteihinsa yksin jääneitä heikko-osaisia vanhuksia, selvitetään heidän tilanteensa ja ohjataan heidät palvelujen piiriin.

Kambodžassa Yhteisvastuu tukee köyhien maaseutualueiden kehityshanketta, jossa kyläyhteisöjä koulutetaan monin tavoin parantamaan elinolosuhteitaan, kuten kehittämään vesi- ja jätehuoltoa, rakennustekniikkaa sekä viljelymenetelmiä. Yhteisöjen vahvistuminen helpottaa myös vanhusten arkea.

KIRKKOHALLITUKSEN TÄYSISTUNNON MYÖNTÄMÄT AVUSTUKSET 2013

Avustuksen saaja	Verotulojen täydennys- avustus	Harkinnan- varainen avustus	Seurakuntien yhdistymis- avustukset	Hautausmaa- avustukset	Rakennus- avustukset	Konservointi- avustukset	Avustukset yhteensä	% osuus
	1 606 857	480 000	879 000	22 000	3 075 255	103 429	6 166 541	100,0
Turun arkkihiippakunta								
Kustavi					151 700		151 700	2,5
Lavia	6 598				219 500		226 098	3,7
Masku					289 400		289 400	4,7
Oripää	1 619				9 000		10 619	0,2
Pomarkku					28 300		28 300	0,5
Pyhäranta					34 000		34 000	0,6
Sastamala			96 000		218 700		314 700	5,1
Sauvo-Karuna					114 500	66 155	180 655	2,9
Siikainen	3 859						3 859	0,1
Tarvasjoki					51 400		51 400	0,8
Tampereen hiippakunta								
Akaa					75 000		75 000	1,2
Ikaalinen					4 600		4 600	0,1
Oulun hiippakunta								
Enontekiö	36 442						36 442	0,6
Hailuoto		70 000					70 000	1,1
Halsua	1 466						1 466	0,0
Ii	22 357						22 357	0,4
Kärsämäki	48 433				4 350		52 783	0,9
Lumijoki	13 364						13 364	0,2
Pelkosenniemi		30 000					30 000	0,5
Pello	31 440						31 440	0,5
Perho	44 473				39 700		84 173	1,4
Posio	115 040	80 000					195 040	3,2
Pudasjärvi	188 291						188 291	3,1
Raahe			108 000				108 000	1,8
Ranua	168 199				67 300	1 720	237 219	3,8
Salla	54 837						54 837	0,9
Siikalatva	30 182				54 400		84 582	1,4
Taivalkoski	108 802						108 802	1,8
Tervola	44 514						44 514	0,7
Toholampi						254	254	0,0

KIRKKOHALLITUKSEN TÄYSISTUNNON MYÖNTÄMÄT AVUSTUKSET 2013

Avustuksen saaja	Verotulojen täydennys- avustus	Harkinnan- varainen avustus	Seurakuntien yhdistymis- avustukset	Hautausmaa- avustukset	Rakennus- avustukset	Konservointi- avustukset	Avustukset yhteensä	% osuus
Utajärvi	19 347						19 347	0,3
Mikkelin hiippakunta								
Hartola	4 573						4 573	0,1
Joutsa	9 509						9 509	0,2
Kitee			60 000				60 000	1,0
Lemi		50 000			38 200		88 200	1,4
Mikkelin tuomiokirkkoseurakunta			138 000				138 000	2,2
Parikkala					82 600	17 400	100 000	1,6
Pertunmaa	10 945						10 945	0,2
Puumala	14 992						14 992	0,2
Rantasalmi					6 000		6 000	0,1
Savitaipale					71 900		71 900	1,2
Savonlinna			192 000				192 000	3,1
Sulkava	7 209				62 600		69 809	1,1
Tohmajärvi	8 280						8 280	0,1
Porvoon hiippakunta								
Brändö-Kumlinge		40 000			36 100	16 200	92 300	1,5
Hammarland					65 300		65 300	1,1
Kimitoön		80 000					80 000	1,3
Kristinestads kyrkliga samfällighet					154 300		154 300	2,5
Kronoby kyrkliga samfällighet					20 000		20 000	0,3
Malax kyrkliga samfällighet					16 900		16 900	0,3
Pargas kyrkliga samfällighet					97 000		97 000	1,6
Sund-Vårdö					70 200		70 200	1,1
Vörå					35 000		35 000	0,6
Ålands södra skärgård		10 000			147 200		157 200	2,5
Kuopion hiippakunta								
Hankasalmi						1 700	1 700	0,0
Hyrnsalmi	47 508				38 900		86 408	1,4
Juuka	22 371						22 371	0,4
Konnevesi	10 536						10 536	0,2
Kuhmo	54 859						54 859	0,9
Kuopion evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä			75 000				75 000	1,2
Paltamo	6 354				23 000		29 354	0,5
Polvijärvi	65 484			22 000			87 484	1,4
Puolanka	25 773						25 773	0,4
Pyhäjärvi					224 000		224 000	3,6
Rautalampi	17 896				28 100		45 996	0,7

KIRKKOHALLITUKSEN TÄYSISTUNNON MYÖNTÄMÄT AVUSTUKSET 2013

Avustuksen saaja	Verotulojen täydennys- avustus	Harkinnan- varainen avustus	Seurakuntien yhdistymis- avustukset	Hautausmaa- avustukset	Rakennus- avustukset	Konservointi- avustukset	Avustukset yhteensä	% osuus
Rautavaara	23 348				12 675		36 023	0,6
Ristijärvi	35 979						35 979	0,6
Rääkkylä	49 051						49 051	0,8
Suomussalmi	44 905						44 905	0,7
Tervo	21 119				96 080		117 199	1,9
Vaala		60 000					60 000	1,0
Vesanto	44 930						44 930	0,7
Vieremä					144 000		144 000	2,3
Lapuan hiippakunta								
Alavus			60 000				60 000	1,0
Honkajoki		60 000					60 000	1,0
Karjajoki					44 900		44 900	0,7
Karstula	7 704						7 704	0,1
Karvia	17 373						17 373	0,3
Kinnula	32 875						32 875	0,5
Kyyjärvi					22 750		22 750	0,4
Pihtipudas	27 924						27 924	0,5
Saarijärvi	16 714						16 714	0,3
Soini	33 228				25 500		58 728	1,0
Toivakka	6 155						6 155	0,1
Äänekoski					33 200		33 200	0,5
Helsingin hiippakunta								
Lapinjärven srky.					18 000		18 000	0,3
Myrskylä					99 000		99 000	1,6
Espoon hiippakunta								
Lohja			150 000				150 000	2,4

KIRKKOHALLITUKSEN TÄYSISTUNNON MYÖNTÄMÄT AVUSTUKSET 2013

Avustuksen saaja	Verotulojen täydennys- avustus	Harkinnan- varainen avustus	Seurakuntien yhdistymis- avustukset	Hautausmaa- avustukset	Rakennus- avustukset	Konservointi- avustukset	Avustukset yhteensä	% osuus
------------------	--------------------------------------	-----------------------------------	---	---------------------------	-------------------------	-----------------------------	------------------------	---------

KIRKKOHALLITUKSEN TÄYSISTUNNON MYÖNTÄMÄT AVUSTUKSET HIIPPAKUNNITTAIN 2013

Hiippakunta	Verotulojen täydennys- avustus	Harkinnan- varainen avustus	Seurakuntien yhdistymis- avustukset	Hautausmaa- avustukset	Rakennus- avustukset	Konservointi- avustukset	Avustukset yhteensä	% osuus
Turun arkkihpk.	12 076	0	96 000	0	1 116 500	66 155	1 290 731	20,9
Tampereen hpk.	0	0	0	0	79 600	0	79 600	1,3
Oulun hpk.	927 187	180 000	108 000	0	165 750	1 974	1 382 911	22,4
Mikkelin hpk.	55 508	50 000	390 000	0	261 300	17 400	774 208	12,6
Borgå stift	0	130 000	0	0	642 000	16 200	788 200	12,8
Kuopion hpk.	470 113	60 000	75 000	22 000	566 755	1 700	1 195 568	19,4
Lapuan hpk.	141 973	60 000	60 000	0	126 350	0	388 323	6,3
Helsingin hpk.	0	0	0	0	117 000	0	117 000	1,9
Espoon hpk.	0	0	150 000	0	0	0	150 000	2,4
Koko kirkko	1 606 857	480 000	879 000	22 000	3 075 255	103 429	6 166 541	100

KIRKKOHALLITUKSEN MYÖNTÄMÄT AVUSTUKSET KRISTILLISILLE JÄRJESTÖILLE VUONNA 2013

Jako I

Akasia-säätiö	1500
Christian Artists Finland CAF ry	2000
Diakonia ry	13 000
Förbundet Kyrkans Ungdom	10 000
Helsingin Raamattukoulusäätiö	2500
Herättäjä-Yhdistys, Heränneiden ylioppilaskoti	3000
Hetan musiikkipäivät	6000
Kansan Raamattuseuran Säätiö/Nuoristyö, ajaton e-kirja	2500
Kansan Raamattuseuran Säätiö/Vivamon Lastenkylä	5000
KRAN r.f.	4500
Kristillisen Työväen Liitto ry	7000
Kulttuuri- ja uskontofoorumi FOKUS ry	7000
Lahden Kansainvälinen Urkuviikko r.y.	4000
Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat ry	6000
Maailmanvaihto ry – ICYE Finland	1500
Raamatunlukijain Liitto/Liftari	5000
Raamatunlukijain Liitto/Raamattutyön kehittämisprojekti	2000
Rautatieläisten Kristillinen Yhdistys ry	1000
Suomen ev.lut. Luostarin Tuki ry	9500
Suomen Kirkkomusiikkiliitto ry	7000
Suomen NMKY:n Liitto ry/Paikallisyhdistykset	4000
Suomen Raamattuopiston Säätiö/Nuorisotyön kehittäminen	14 000
Suomen Sairaanhoidtajain Kristillinen Seura ry	3500
Suomen teologinen instituutti	3500
Suomen Uskonnonopettajain Liitto ry	6500
Suomen NMKY:n Liitto ry	6000
Ylioppilaskoti Konviktin kannatusyhdistys ry	4500

142 000

Jako II

Retreatstiftelsen Snoan	3000
Romano Missio ry	4000
Sinapinsiemen ry	4000

Sopimuspohjainen yhteistyö

11 000

Hiljaisuuden ystävät	8000
----------------------	------

Yhteensä

161 000

KIRKKOHALLITUKSEN HENKILÖKUNTA VUONNA 2013

Kirkkohallituksessa työskenteli 31.12.2013 yhteensä 370 henkilöä, joista 275 (74,3 %) oli vakinaisessa palvelussuhteessa. Erilaisissa määräaikaissä tehtävissä, kuten sijaisuuksissa ja projektitehtävissä, työskenteli 95 (25,7 %) henkilöä. Henkilöstöstä oli naisia 256 (69,2 %) ja miehiä 114 (30,8 %). Henkilöstön keski-ikä oli 47 vuotta. Virkasuhteessa on 156 (42,2 %) ja työsuhteessa 214 henkilöä.

Henkilöstöstä raportoidaan tarkemmin erillisessä Kirkkohallituksen henkilöstötilinpäätöksessä.

Kansliapäällikön toimisto

Keskitalo Jukka, kansliapäällikkö
 Vartiainen Anneli, kansliapäällikön erityisavustaja
 Haapiainen Timo-Matti, projektisihteeri 1.2. lukien
 Kiuru Terhi, toimistos sihteeri
 Kolehmainen Riitta, koordinaattori
 Kumlin Lena, EU-lakimies
 Lehtinen Sanna, osa-aikainen työntekijä 1.12. lukien

Venäläinen Päivi, henkilöstöpäällikkö
 Nordman Elina, henkilöstösihteeri
 Heikkinen Suvi, toimistos sihteeri, osa-aikainen 30.6. saakka
 Palmu Harri, Kirkkohallituksen strategian toimeenpanohankkeen projektipäällikkö 30.6. saakka

Ruokapalvelut

Pulkanen Marjatta, emäntä 4.8. saakka
 Hartikka Sara, keittiöapulainen
 Mustajoki Oili, keittäjä
 Raatikainen Pirjo, keittäjä
 Salminen Merja, kokoustarjoilija

Hallinto-osasto

Pihlaja Pirjo, kirkkoneuvos, osaston johtaja
 Talvitie Lola, osastonjohtajan sihteeri, virkavapaa 12.8. lukien
 Kynäräinen Liisa, vs. osastonjohtajan sihteeri 12.8. lukien
 Antila Jaakko, historiateoksen kirjoittaja 30.9. saakka
 Jormakka Terhi, projektipäällikkö
 Koivula Veijo, osa-aikainen projektipäällikkö 1.3. lukien

Yleishallinto

Virtaniemi Asta, hallintopäällikkö, osa-aikainen 23.2.-17.3.
 Aarnio-Jääskeläinen Liisa, hallintosihteeri
 Behm Heli, kirjaaja
 Edström Kesia, kielenkääntäjä
 Järnfors Seija, projektisihteeri 1.7. lukien
 Kuuskoski Katri, kirkolliskokouksen pääsihteeri
 Kynäräinen Liisa, toimistos sihteeri
 Luukkonen Outi, lakimies, työloma
 Martikainen Lauri, arkistinhoitaja 4.2. lukien
 Mela Johanna, toimistos sihteeri 12.8. lukien
 Palosaari Terttu, kirjastonhoitaja 31.3. saakka
 Rautiainen Anne, lakimies 1.2. lukien
 Saarinen Jonna, arkistinhoitaja 27.1. saakka
 Saastamoinen Leena, lakimies
 Salo Anne, informaatikko 1.4. lukien
 Soini Annariina, toimistos sihteeri 1.3. lukien
 Suikkari Sirkka, toimistos sihteeri 28.2. saakka

Seurakuntien hallinto ja talous

Perander Pasi, taloussuunnittelupäällikkö
 Riitala Mia, toimistosihteeri 30.11. saakka
 Kontio Helena, tilastosihteeri
 Kranttila Inkeri, koordinaattori
 Lempa Nina, museoalan tutkija
 Mäkelä Pasi, tilastoasiantuntija 14.1. lukien
 Palo Harri, maankäyttöpäällikkö
 Pihkala Antti, yliarkkitehti

Seurakuntarekisterit

Tähkänen Mikko, rekisterijohtaja 13.2. saakka
 Meripaasi Katri, rekisteriasiantuntija, työloma 15.8. lukien
 Timonen Kaisa, sovellusneuvoja 28.2. saakka ja 1.4.-14.8., rekisterineuvoja 15.8. lukien
 Suikkanen Anne, sovellusneuvoja 1.9. lukien
 Toivari Eeva, rekisterineuvoja, rekisteriasiantuntija 15.8. lukien

Työmarkkinaosasto

Voipio Risto, kirkkoneuvos, osaston johtaja 31.1. saakka
 Piekkala Vuokko, kirkkoneuvos, osaston johtaja 1.8. lukien
 Nikander Katariina, osastonjohtajan sihteeri
 Ala-Kokkila Kari, työmarkkina-asiamies, virkavapaa 3.3. saakka
 von Boehm Timo, lakimies, vt. kirkkoneuvos 1.2.-31.7.
 Hirsimäki Pauliina, työmarkkina-asiamies
 Kietäväinen Katariina, työmarkkina-asiamies
 Marttila Oili, neuvottelupäällikkö
 Monola Sirpa, tilastosihteeri, osa-aikainen 30.6. saakka

Taloussosasto

Osaston johtajan yksikkö

Rantanen Leena, kirkkoneuvos, kirkon keskusrahaston johtaja, osastonjohtaja
 Arasalo Miia, osastonjohtajan sihteeri
 Laurila Jukka, selvitysmies
 Partanen Riitta, taloushallinnon kehittämisprojektin projektipäällikkö
 Tähkänen Mikko, lakimies 14.2. lukien

Talouslyksikkö

Vasara Markku, kirjanpitoapäällikkö
 Eskelinen Eila, laskentapäällikkö
 Eskola Sirpa, laskentasihteeri
 Leinonen Marja, taloushallinnon asiantuntija 1.12. lukien
 Nieminen Seija, taloushallinnon asiantuntija 1.12. lukien
 Puranen Janette, taloushallinnon asiantuntija 1.12. lukien
 Riitala Mia, taloushallinnon asiantuntija 1.12. lukien
 Tamminen Virpi, laskentasihteeri 16.1. lukien

Kiinteistöyksikkö

Kääriäinen Juha, kiinteistöpäällikkö
 Korva Mika, kiinteistönhoitaja 8.11. saakka
 Tiilikainen Ari, kiinteistönhoitaja
 Salla-aho Helena, puhelunvälittäjä
 Turunen Irma, puhelunvälittäjä
 Väkevä Risto, virastomestari

Tukipalvelut

Hellström Aira, palveluyksikön esimies
 Aro Kari, toimistovirkailija
 Haapajarvi Anne-Marie, postittaja, osa-aikainen
 Puskala Seija, toimistovirkailija

Hankintayksikkö

Virpasuo Kielo, hankintapäällikkö 31.10. saakka

Leinonen Marja, toimistosihteeri 5.6. saakka
Nieminen Seija, toimistosihteeri 5.6. saakka

Sijoitusyksikkö

Van Gilse van der Pals Ira, sijoitusjohtaja
Hurtila Kimmo, salkunhoitaja 25.3. saakka
Jokinen Minna, kiinteistösijoituspäällikkö
Lönnroth Magdalena, salkunhoitaja 19.4. lukien
Piitulainen Jukka, salkunhoitaja

Tietohallintoyksikkö Johtajan toimisto

Karjalainen Aimo, tietohallintojohtaja, virkavapaa 30.11. saakka, 30.11. saakka
Tamminen Jukka, vs. tietohallintojohtaja 30.11. saakka, tietohallintojohtaja 1.12. lukien
Puranen Janette, tietohallintosihteeri 30.11. saakka
Wuorsalo Carita, hankinta-asiantuntija

Ohjelmisto- ja laitepalvelut

Toikka Tuomo, järjestelmäpäällikkö
Keski-Kohtamäki Matti, tilapäinen työntekijä 8.7.-30.9.
Korhonen Nikke, mikrotukihenkilö 31.1. saakka, IT-asentaja 1.2. lukien
Kuusela Mauri, IT-palveluneuvoja
Leinonen Marja, toimistosihteeri 6.6.-30.11.
Liljestränd Hans, suunnittelija
Niemelä Ilkka, IT-palveluneuvoja 1.2. lukien
Nieminen Seija, toimistosihteeri 6.6.-30.11.
Pulkinen Aleksi, harjoittelija 30.4. saakka
Ylén-Julin Nicky, järjestelmäasiantuntija

Tietoturva- ja verkot

Järvenpää Jouko, tietotekniikkapäällikkö
Mukari Jussi, tietoturva-asiantuntija

Tietojärjestelmät

Tamminen Jukka, tietojärjestelmäpäällikkö 30.11. saakka
Kanninen Mirja, palvelupäällikkö
Niskanen Sami, sovellusasiantuntija

Tuovinen Heidi, suunnittelija 4.8. saakka
Virkki Hanna, projektipäällikkö 21.10. lukien
Von Essen Peter, IT-arkkitehti

Toiminnallinen osasto

Osastonjohtajan toimisto

Huokuna Pekka, kirkkoneuvos, osaston johtaja
Korva Tuija, osastonjohtajan sihteeri
Lonkainen Tuula, hallintosihteeri 31.3. saakka
Toivanen Marja-Leena, koordinaattori

Diakonia ja sielunhoito

Kuusimäki Kalle, johtaja
Saloranta Teija, toimistosihteeri
Gävert Titi, asiantuntija (diakonia)
Kalske Anna, vs. asiantuntija (seurakuntadiakonia) 5.12. lukien
Karojärvi Pirjo, toimistosihteerin sijainen
Kiilunen Jaakko, toimistotyöntekijä 22.4. lukien
Lühr Katri, projektiavustaja 26.8. lukien
Lusikka Seppo, asiantuntija (päihdetyö)
Muurinen Sampo, apulaisjohtaja (sielunhoito)
Nieminen Sari, diakoniarahaston sihteeri
Nummela Irene, asiantuntija (yleinen diakoniatyö), virkavapaa 5.12. lukien
Puumala Sami, asiantuntija (kriminaalityö)
Saarela Tiina, asiantuntija (köyhyys ja syrjäytyminen)
Samulin Helena, asiantuntija (palveleva puhe-
lin)
Söderqvist Marja-Liisa, toimistosihteeri, työloma
Tukiainen Sirkku, asiantuntija (sairaalasielunhoito)

Jumalanpalvelus ja yhteiskunta

Rehumäki Pekka, johtaja 1.8. lukien
Tuovinen Ulla, vt. johtaja 30.7. saakka
Paavola Minna, toimistosihteeri, virkavapaa

Forsman Anders, osa-aikainen työryhmän sihteeri

Haapiainen Timo-Matti, osa-aikainen työryhmän sihteeri 31.1. saakka

Harjunmaa-Hannikainen Kaisa-Leena, asiantuntija (musiikki)

Härkönen Marjaana, osa-aikainen hankekoordinaattori 1.2. lukien

Juntunen Elina, asiantuntija (ammattikasvatus), virkavapaa 28.2. saakka

Kantanen Marja, apulaisjohtaja (yhteiskunnalliset kysymykset)

Karkkunen Eila, toimistosihteeri

Koivuranta Samuli, osa-aikainen työryhmän sihteeri 1.2. lukien

Koskinen Hanna, osa-aikainen asiantuntija (kirkolliset kirjat ja verkkoaineistot)

Kuivala Petra, projektisihteeri 15.10. lukien

Kunnala Arja, toimistosihteeri

Kuusi Riitta, asiantuntija (saavutettavuus, vammaiset ihmiset)

Laihia Marja-Liisa, asiantuntija (maahanmuutto ja monikulttuurisuus)

Luodeslampi Juha, asiantuntija

Murtovuori Jussi, asiantuntija (yliopistoyhteistyö)

Nyman Aili, toimistosihteeri 9.-30.9., vs. toimistosihteeri 1.10. lukien

Paananen Terhi, asiantuntija (jumalanpalvelus ja hengellinen elämä)

Peippo Tiina, vs. asiantuntija (saavutettavuus, vammaiset ihmiset) 25.8. saakka

Pesonen Marja, asiantuntija (aikuistoiminta)

Rikkinen Minna, vs. asiantuntija (ammattikasvatus) 31.1. saakka

Sipiläinen Ilkka, asiantuntija (yhteiskunta ja kestävä kehitys)

Suhonen Katri, asiantuntija (vammaistyö), virkavapaa 25.8. saakka

Söderqvist Marja-Liisa, vs. toimistosihteeri, virkavapaa 1.10. lukien

Tuovinen Ulla, asiantuntija ja hankekoordinaattori, virkavapaa

Tuukkanen Teija, osa-aikainen hankekoordinaattorin sijainen 30.7. saakka

Veijalainen Helena, harjoittelija 18.2. saakka

Viljanen Anne, projektisihteeri 31.1.

Kasvatus ja perheasiat

Kähkönen Päivi, johtaja, apulaisjohtaja 1.9.-31.10.

Suni Pirjo, toimistosihteeri 31.7. saakka

Ala-Mononen Maarit, toimistosihteeri

Asikainen Pekka, apulaisjohtaja, vs. johtaja 8.3.-31.10.

Kokkonen Jarmo, asiantuntija (riippikoulutyö)

Mäkelä Mikko, asiantuntija (nuoret ja syrjäytyminen)

Ojell Raija, asiantuntija (varhaiskasvatus)

Oksanen Minna, toimistosihteeri

Petäjä Heljä, asiantuntija (varhaiskasvatus)

Pulkkinen Tero, asiantuntija (perheneuvonnan koulutus)

Seppänen Arja, asiantuntija (parisuhde- ja perhetyö), osa-aikainen, 31.10. saakka

Seppänen Emmi, harjoittelija 2.5.-7.6. ja 8.-30.8.

Syrjä-Turpeinen Sirpa, asiantuntija 31.1. saakka ja 18.3. lukien

Tukeva Pekka, asiantuntija (kasvatus), vs. apulaisjohtaja 8.3.-31.8., osa-aikainen 1.9. lukien

Vappula Katri, asiantuntija (varhaisnuorisoi- soasiat ja partioyhteistyö)

Vinko Tuula, asiantuntija (kouluyhteistyö), virkavapaa 31.7. saakka

Kirkon koulutuskeskus

Kari Kopperi, johtaja (kirkollinen hallinto, kirkon oppi ja sen historia ja saarnan kysymykset, ekumenia, kirkon henkilöstön koulutuksen strategia)

Mäkeläinen Terhi, toimistosihteeri

Aspinen Mika, kouluttaja (raamattuteologia)

Erkkilä Lasse, kouluttaja (kirkkomusiikki)

Holma Juhani, kouluttaja (jumalanpalveluselämä)

Nyback Virva, kouluttaja (sielunhoito ja työnohjaus)

Pyykkö Ulla, kurssisihteeri

Rikkinen Minna, vs. koulutussuunnittelija 1.2.-13.12., koulutussuunnittelija 14.12. lukien

Salo-Kopperi Eeva, koulutussuunnittelija (kirkollisen ammatillisen perus- ja henkilöstökoulutuksen koordinointi ja kehittäminen), virkavapaa 1.2.-12.7. ja 21.8.-13.12.

Tulisalo Timo, kouluttaja (talous, hallinto ja johtaminen)

Tuominen Helena, asiantuntija (diakoniakoulutus)

Tynkkynen Markku, toinen johtamiskouluttaja (johtaminen ja työnohjaus)

Östring Lasse, kouluttaja (johtaminen, konsulttikoulutus)

Ulkoasiain osasto

Kimmo Kääriäinen, kirkkoneuvos, osaston johtaja

Blom Sari, osastonjohtajan sihteeri

Immonen Riitta, toimistovirkailija

Martikainen Emma, toimistos sihteeri

Pulkkinen Marika, arkistotyöntekijä 1.6. lukien, osa-aikainen 1.9. lukien

Teologisten asiain yksikkö

Karttunen Tomi, johtava asiantuntija

Laine Johanna, kirjeenvaihtaja-sihteeri

Hintikka Kaisamari, asiantuntija, virkavapaa

Nyman Aili, harjoittelija 1.5.-30.6.

Ojell Ari, vs. asiantuntija

Pulkkinen Marika, osa-aikainen projektitutkija 31.5. saakka

Ulkosuomalaistyön yksikkö

Mäkelä Ilkka, johtaja

Tuukkanen Rajja, toimistos sihteeri

Merikanto-Timonen Susanna, ulkosuomalaisyön apulaissihteeri

Märsylä Leena, asiantuntija (turisti- ja uussiirtolaistyö) 30.4. saakka

Träskbacka Bror, asiantuntija (turisti- ja uussiirtolaistyö) 1.5. lukien

Vehkakoski Tero, harjoittelija 1.7.-31.8.

Ulkomailla työskentelevät siirtolaispapi ja -kanttorit:

Castrén Helena, osa-aikainen turistipappi (Gran Canaria) 11.10. lukien

Helander Erkki, osa-aikainen turistipappi (Playa de las Americas) 2.4. saakka ja 8.10. lukien

Hell Pertti, osa-aikainen turistipappi (Rodos) 1.3.-30.6. ja 12.8.-16.12.

Jankeri Kai-Jussi, osa-aikainen turistikanttori (Gran Canaria) 2.4. saakka ja 16.10. lukien

Järvilahti Timo, osa-aikainen turistipappi (Playa del Ingles) 2.4. saakka

Kalliomäki Marjo, osa-aikainen Ranskan siirtolaispappi

Kautto Kaisa, osa-aikainen turistikanttori (Kypros) 14.10. lukien

Kilpeläinen Martti, osa-aikainen turistikanttori (Manner Espanja, Aurinkorannikko) 2.4. saakka

Korpela Tarja, osa-aikainen turistipappi (Las Palmas) 2.4. saakka

Mulari Marjut, harjoittelija (New Yorkin suomalainen luterilainen srk) 1.5.-30.6.

Myllylä Rauno, osa-aikainen turistikanttori (Manner-Espanja) 15.10. lukien

Mäkeläinen Vesa, osa-aikainen turistikanttori, Rodos 12.8.-16.12.

Niemelä Heikki, osa-aikainen turistipappi (Puerto de la Cruz) 2.4. saakka ja 8.10. lukien

Niemelä Sirpa, osa-aikainen turistikanttori (Teneriffa) 2.4. saakka ja 8.10. lukien

Nurmesviita Sakari, osa-aikainen turistipappi (Kypros) 13.10. lukien

Päiviö Hannele, Viron siirtolaispappi, virkavapaa

Päiviö Markku, vs. Viron siirtolaispappi

Sainio Timo, Manner-Espanjan turisti- ja siirtolaispappi

Salo Kaisa, Manner-Espanjan siirtolais- ja turistipappi (diakoniapappi)

Sipilä Ritva, osa-aikainen turistikanttori (Kypros) 2.4. saakka

Taipalinen Terho, osa-aikainen turistikanttori (Rodos) 1.3.-30.6.

Tuohioja Pauli, osa-aikainen turistipappi (Manner-Espanja, Aurinkorannikko) 2.4. saakka ja 15.10. lukien

Vuorinen Maija, osa-aikainen turistikanttori, Manner-Espanja, Costa Blanca 2.4. saakka ja 16.10. lukien

Vuorinen Sakari, osa-aikainen turistipappi,
Manner-Espanja, Costa Blanca 2.4. saakka ja
16.10. lukien
Vähäyjylkkä Harri, osa-aikainen turistipappi
Gran Canaria 11.10. lukien

Kirkon lähetystyön keskus

Jukko Risto, johtaja
Kokko Katariina, toimistosihteeri 31.8. saakka
Hiltunen Pekka Y, uskontokasvatussihteeri
Sirviö Kirsti, koulutussihteeri
Vasko Timo, lähetysteologi 31.3. saakka
Ylikännö Katariina, projektisihteeri 1.2. lukien

Kirkon tiedotuskeskus, KT

Pesonen Tuomo, viestintäjohtaja

Hallintopalvelut

Rajamäki Juha, apulaisjohtaja
Kalliokoski Taina, tuotantosihteerin sijainen
2.1.-23.6.
Kähäri Anne, toimistosihteeri
Lähteenpää Tuula, toimistosihteeri
Saarela Heljä, toimistosihteeri
Sevelius Silva, tuotantosihteeri, virkavapaa
2.1.-23.6.
Vänskä Sirkka, toimistosihteeri 31.5. saakka

Verkkopalvelut

Kallioinen Sami, verkkoviestintäpäällikkö
Ahlfors Henna, yhteisökoordinaattori, työloma
8.8. saakka ja 10.9. lukien
Hintsala Meri-Anna, viestintäsuunnittelija
Huima Kimmo, verkkoviestintäsuunnittelija,
virkavapaa 25.7. saakka, osa-aikainen 12.8.
lukien
Hynninen Mirjami, verkkoviestintäsuunnittelija
Högnabba Jessica, projektisuunnittelija

Jaakkola Minna, osa-aikainen yhteisökoordinaattorin sijainen 8.8. saakka, yhteisökoordinaattori 9.8. lukien
Kallio Titti, käyttöliittymäsuunnittelija 1.8. lukien
Karhu Emilia, projektisuunnittelija (Hengellinen elämä verkossa-hanke) 31.5. saakka
Koistinen Kalevi, verkkoviestintäsuunnittelija
Korpiaho Mervi, verkkoviestintäsuunnittelija, verkkopalvelutuottaja 21.1. lukien
Kuoppala Maire, osa-aikainen yhteisökoordinaattorin sijainen
Laiho Marjukka, verkkotoimittaja 28.2. saakka, hankekoordinaattori 1.5. lukien
Lax Mikaela, osa-aikainen sisältökoordinaattori
Majamäki Hannu, hankepäällikkö
Meripaasi Katri, projektipäällikkö 15.8. lukien
Norrgrann Tom, määräaikainen työntekijä 25.7. saakka
Oinonen Ulla, projektisihteeri (Hengellinen elämä verkossa-hanke)
Ormio Arne, toimittaja
Pursiainen Marja, konseptisuunnittelija 1.8. lukien
Vuoti Juhani, verkkoviestintäsuunnittelija 31.8. saakka

Media- ja tiedotuspalvelut

Kivimäki Iris, tiedotuspäällikkö
Helenelund, Tuija, tiedottaja
Honkaranta-Siivari Petra, tiedottaja
Jokinen Heini, opiskelijaharjoittelija 1.6.-31.8.
Leppänen Mari, projektipäällikkö (seurakuntavaalit) 25.2. lukien
Norrgrann Tom, sisältösuunnittelija 3.9.-28.12.
Terhemaa Tuulikki, tiedottaja
Tornivaara Sanna-Maaria, tiedottaja 2.1. lukien
Yli-Räisänen Heli, verkkotoimittaja

Ohjelmapalvelut

Saares Kimmo, ohjelmapäällikkö
Ahonen Jan, toimittaja 4.3-12.5., radiotoimittaja 1.8.-31.10.
Alastalo Simo, toimittaja
Almusa Pirjo, toimittaja
Grönroos Juha, toimittaja

Kalliokoski Taina, toimittaja 24.6.-4.8.
 Kariranta Kaisa, osa-aikainen toimittaja, virkavapaa 4.3.-12.5., 9.7. saakka
 Kontio Reijo, tuottaja-toimittaja 22.10. lukien
 Koski Ilkka, toimittaja
 Koskinen Päivikki, toimittaja
 Moisio Aulis, vs. toimittaja 11.3.-21.6. ja 29.7. lukien
 Paavilainen Hanna, toimittaja 1.11. lukien
 Patrakka Reija-Riikka, toimittaja, virkavapaa 11.3. lukien
 Ritokoski Mervi, tuottaja 30.4. saakka
 Talola Ville, toimittaja

Kirkon tutkimuskeskus

Salomäki Hanna, vt. johtaja
 Ågren Anita, toimistosihteeri, virkavapaa 3.6.-31.8.
 Hytönen Maarit, tutkija, osa-aikainen
 Ikonen Satu, toimistosihteeri 3.6.-31.8.
 Jormakka Terhi, projektisihteeri
 Ketola Kimmo, tutkija
 Lilius Hanna, tutkimussihteeri
 Niemelä, Kati, tutkija, virkavapaa 31.8. saakka, 31.8. saakka
 Nissilä Risto, tutkimusassistentti
 Salminen Veli-Matti, vs. tutkija 31.7. saakka, tutkija 1.8. lukien
 Sohlberg Jussi, tutkimuskoordinaattori

Kirkon ruotsinkielisen työn keskus

Träskbacka Bror, johtaja 30.4. saakka
 Ekstrand Sixten, johtaja 1.8. lukien
 Abebe Julia, verkkotoimittaja, virkavapaa 25.5. saakka ja 8.7. lukien
 Heselius Kajsa, vs. verkkotoimittaja 25.5. saakka ja 5.8. lukien, osa-aikainen
 Holländer Ann-Mari, asiantuntija
 Holmvik Åsa, tiedottaja
 Koskinen Tuula, toimistosihteeri
 Klingenberg Hanna, osa-aikainen taustatoimittaja 15.7. saakka ja 1.10. lukien

Kummel-Myrskog Pia, johtava asiantuntija, vt. johtaja 1.5.-31.7., virkavapaa 1.8. lukien
 Lampenius Simon, asiantuntija (nuorisotyö), osa-aikainen 30.6. saakka
 Liljestrand Helene, määräaikainen työntekijä 16.-30.9., vs. johtava asiantuntija 1.10. lukien
 Lindberg Maria, vt. kuurojenpappi
 Lindgren Leif, toimittaja
 Långbacka Hedvig, radiotoimittaja
 Malmsten Magnus, IT-konsultti, työlooma 18.4. lukien
 Metso Kim, IT-konsultti 1.5.-30.6. ja 1.8. lukien
 Myrskog Stefan, johtava asiantuntija (kristillinen kasvatus)
 Sandberg Helena, asiantuntija (koulutus)
 Snellman Lucas, johtava asiantuntija (viestintä), virkavapaa 15.7.-24.8.
 Sten Maria, asiantuntija (aikuistyö ja kulttuuri), virkavapaa 19.6.-21.7., vs. johtava asiantuntija 19.8.-30.9.
 Sundström Henrik, toimistosihteeri
 Thilman Ben, kehitysvammaispappi
 Wacklin Sonja, toimistosihteeri

Arkkipiispan kanslia (Turku)

Pajunen Mika, arkkipiispan teologinen erityisavustaja
 Leppänen Risto, arkkipiispan teologinen erityisavustaja
 Tissari Mirja, arkkipiispan sihteeri

Piispainkokous

Komulainen Jyri, piispainkokouksen pääsihteeri
 Inkinen Marjut, toimistosihteeri
 Inkala Anna-Kaisa, piispainkokouksen teologinen sihteeri

Kirkon palvelukeskus

Mäenpää Seija, johtaja
 Suomalainen Sari, johdon sihteeri
 Antinaja Leena, palkanlaskija 2.4. lukien
 Backman Jenni, matkahallintajärjestelmän pääkäyttäjä, palkanlaskennan pääkäyttäjä 1.9. lukien
 Broström Seija, kirjanpitäjä 25.11. lukien
 Fabritius Anna, harjoittelija 1.12. lukien
 Haapala Pirkko, myyntireskontran hoitaja 25.11. lukien
 Halonen Hanna, toimistosihteeri 9.4. lukien
 Halonen Tuomas, palvelupäällikkö (henkilöstöhallinto)
 Heikkilä Terhi, ostoreskontran hoitaja 12.3. lukien, kirjanpitäjä 10.4. lukien
 Heikkinen Nina, toimistosihteeri
 Hernetkoski Lea, palkanlaskija
 Holappa Kati, palkanlaskennan pääkäyttäjä 1.3. lukien
 Huhtala Joni, palkanlaskija 2.4. lukien
 Hukka-Parkkila Jaana, palkanlaskija 2.1.-2.3.
 Hurskainen Marjo, ostoreskontran pääkäyttäjä
 Hämäläinen Kaisu, kirjanpitäjä 2.12. lukien
 Ikonen Elsa, maksuliikenteen pääkäyttäjä
 Isoherranen Tuula, myyntireskontran pääkäyttäjä
 Itonen Miikka, controller
 Jaatinen Erja, controller, työloma 28.8. saakka ja 30.9.-30.11.
 Jacklin Tarja, maksuliikenteen hoitaja 15.4. lukien
 Janhunen Katri, ostoreskontran pääkäyttäjä/kouluttaja 7.1. lukien
 Jarva Jaana, toimistosihteeri 30.6. saakka, myyntireskontran hoitaja 1.7. lukien
 Jokelainen Annika, matka- ja kululaskujen hoitaja, matka- ja kululaskujen pääkäyttäjä
 Juntunen Riitta, henkilö- ja palvelussuhderekisterin pääkäyttäjä ja palkanlaskennan pääkäyttäjä
 Juvani Anna, kirjanpitäjä 21.3. lukien
 Kahila Raija, kirjanpidon pääkäyttäjä 12.4. saakka
 Kallinen Hannu, tietohallintopäällikkö, virkavapaa 1.3. lukien
 Kallio Katri, palkanlaskennan pääkäyttäjä 20.9. saakka
 Karjalainen Anu, ostoreskontran hoitaja 25.3. lukien
 Karppinen Riitta, palkanlaskija 2.9.-31.10.

Kauppinen Jouni, kirjanpitäjä 24.4. lukien
 Kemppainen-Hyttinen Tarja, ostoreskontran hoitaja
 Keränen Mikko, projektipäällikkö 1.3.-22.4.
 Kess Ville, palkanlaskija 7.1. lukien, henkilö- ja palvelussuhderekisterin pääkäyttäjä 1.6. lukien
 Korhonen Mirja, palkanlaskija 30.12. lukien
 Korhonen Ritva, kirjanpitäjä 1.11. lukien
 Korhonen Tiina, palkanlaskija 2.1. lukien
 Korva Eva-Liisa, ostoreskontran pääkäyttäjä
 Koskela Jenni, toimistosihteeri 31.8. saakka, työloma 16.5. lukien
 Kotisaari Pirjo, kirjanpidon pääkäyttäjä/kouluttaja 3.6. lukien
 Kouvala Anne, ostoreskontran hoitaja 22.4. lukien
 Kulha Outi, palkanlaskennan pääkäyttäjä 1.2. lukien
 Kurikka Katja, ostoreskontran hoitaja 29.5. lukien
 Kurtti Tarja, toimistosihteeri 28.2. saakka, asiakastiketoitijärjestelmän pääkäyttäjä 1.3. lukien
 Källdman Björn, myyntireskontran pääkäyttäjä 30.11. saakka
 Kärkinen Arla, harjoittelija 2.5.-14.6., toimistosihteeri 17.6.-31.8.
 Laitila Johanna, henkilöstöpäällikkö, virkavapaa 4.8. saakka, osa-aikainen 5.8. lukien
 Leivonen Riitta, palkanlaskija 8.4. lukien
 Leppiaho Annika, harjoittelija 20.5.-4.10., kirjanpitäjä 7.10. lukien
 Leviäkangas Kirsi, myyntireskontran hoitaja/laskuttaja
 Loukkola Merja, matkahallintajärjestelmän pääkäyttäjä/kouluttaja 14.1. lukien
 Mettovaara Marja-Leena, ostoreskontran hoitaja 1.2. lukien
 Miettunen Sirpa, henkilöstön kehittämisspäälikkö, vs. henkilöstöpäällikkö 4.8. saakka, 13.12. saakka
 Mikkonen Kaisu, matkahallintajärjestelmän pääkäyttäjä
 Myllyneva Eve, harjoittelija 13.5.-16.8., ostoreskontran hoitaja 2.9. lukien
 Mäki Anne, myyntireskontran hoitaja 25.3. lukien
 Naamanka Outi, palvelupäällikkö (taloushallinto)
 Niemi Pauliina, kirjanpitäjä 1.10. lukien

Nivala Birgitta, henkilö- ja palvelussuhderekisterin pääkäyttäjä 4.2.-19.4.
 Niskala Piia, palkanlaskija
 Nygård Anne, palkanlaskija
 Ojuva Virpi, kirjanpitäjä 29.7. lukien
 Palmola Jussi, palkanlaskija 2.1. lukien, henkilö- ja palvelussuhderekisterin pääkäyttäjä 1.6.-17.10., palkanlaskennan pääkäyttäjä 18.10. lukien
 Palosaari Pirkko, palkanlaskija
 Parkkisenniemi Maarit, palkanlaskija 2.4. lukien, työloma 8.6. lukien
 Parviainen Sari, palkanlaskija 2.9. lukien
 Peltola Jari, ostoreskontran hoitaja 2.9. lukien
 Perttula Eija, taloussihteeri, työloma 30.3. lukien
 Pesonen Satu, kirjanpitäjä 15.1. lukien
 Petäjämaa Toni, ostoreskontran hoitaja 25.3. lukien, projektikoordinaattori 1.10. lukien
 Piirainen Carita, myyntireskontran hoitaja 10.12. lukien
 Piuva Marika, myyntireskontran hoitaja 25.11. lukien
 Pöykiö Maarit, palkanlaskija 2.5. lukien
 Rautajoki Päivi, palkanlaskennan pääkäyttäjä, palkkahallinnon koordinaattori 1.10. lukien
 Riekkari Oskari, harjoittelija 3.2. saakka, palkanlaskija 4.2. lukien
 Rissanen Minna, projektipäällikkö 1.2. lukien
 Roivainen Markus, tekninen osaaja
 Ruonala Rauni, kirjanpitäjä
 Sademies Margit, palkanlaskija
 Salo Anne, myyntireskontran hoitaja 25.3. lukien
 Salo Jaana, palvelusihteeri 27.12. lukien
 Saloniemi Anne, asiakaspalvelupäällikkö
 Saranen Anu, ostoreskontran hoitaja, ostoreskontran pääkäyttäjä 1.10. lukien
 Siirilä Jukka, kirjanpitäjä 2.4. lukien, projektipäällikkö 2.4. lukien
 Sippola Terttu, harjoittelija 4.11. lukien
 Soronen Hanna, palkanlaskija 2.4. lukien
 Stjerna Tarja, kirjanpitäjä
 Suhonen Mari, palkanlaskija 2.9. lukien
 Sutinen Virpi, järjestelmäasiantuntija 9.9. lukien
 Säippä Leena, ostoreskontran hoitaja 1.5. lukien
 Taipaleenmäki Aino, kirjanpitäjä
 Tauriainen Tuija, palkanlaskija
 Tervo Kirsi-Mari, kirjanpidon pääkäyttäjä

Tienvieri Sari, myyntireskontran hoitaja/laskuttaja
 Tihinen Rauni, kirjanpitäjä
 Toiviainen Antti, järjestelmäasiantuntija
 Toivola Päivi, järjestelmän pääkäyttäjä, projektipäällikkö
 Toivonen Aila, hankeassistentti
 Utriainen Jaana, palkanlaskijan sijainen 1.4. lukien
 Vedman Paula, kirjanpitäjä 15.4.-12.5., kirjanpidon pääkäyttäjä 13.5.-30.11.
 Vilppola Sinikka, toimistosihteeri 1.3.-17.10., palkanlaskennan pääkäyttäjä 18.10. lukien
 Virkkunen Mari, maksuliikenteen pääkäyttäjä
 Vääntti Mari, palkanlaskija 6.9. lukien
 Väänänen Lotta, harjoittelija 15.4.-19.7., palkanlaskija 2.9. lukien

HIIPPAKUNTIEN LUOTTAMUSHENKILÖT JA HENKILÖKUNTA VUONNA 2013

Turun arkkihiippakunta

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet

Matti Vanto, puheenjohtaja
Seppo Knuuttila
Kimmo Koivisto
Mari Korhonen
Simo Korpela
Hilppa Mannila
Seppo Mikkonen
Sonja Myllykoski, varapuheenjohtaja
Annika Määttänen
Petra Määttänen
Matti Puhakka
Harri Raitis
Veli-Matti Sokura
Tapio Yliluoma

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenet

Ville Auvinen
Hanna Hella-Aro
Tapio Hietalahti
Pasi Jaakkola
Jani Kairavuo
Marianne Känä
Mika Pajunen

Tuomiokapitulin jäsenet

Kaarlo Kalliala, piispa
Kari Mäkinen, arkkipiispa
Heimo Rinne, tuomiorovasti
Matti Mäkinen, lakimiesasessori
Pertti Ruotsalo, pappisasessori
Timo Tavast, hiippakuntadekaani
Tapani Erämaja, pappisasessori
Pekka Heikkilä, maallikkojäsen

Tuomiokapitulin henkilökunta

Kaarlo Kalliala, piispa
Kari Mäkinen, arkkipiispa
Arja Pihl, piispan sihteeri
Jaakko Heinimäki, piispan erityisavustaja
Matti Mäkinen, lakimiesasessori
Nils-Erik Hellman, notaari,
1.1.2013–31.7.2013
Pauliina Järvinen, hiippakuntapastori,
19.8.2013–31.12.2013
Kirsti Salovaara, notaari, 1.12.2013–31.10.2013
Annu Virta, toimistos sihteeri
Pia Karjalainen, toimistos sihteeri
Timo Tavast, hiippakuntadekaani
Kaisa Rauma, hiippakuntasihteeri
Heli Aaltonen, hiippakuntasihteeri,
vv. 1.1.2013–15.8.2013
Anssi Nurmi vs. hiippakuntasihteeri,
1.1.–30.6.2013
Mika Mäntyranta, hiippakuntasihteeri
Sinikka Strömberg, toimistos sihteeri
Petri Majatie, kuurojenpappi
Eila-Maria Törmä, vankiladiakoni
Pertti Ruotsalo, pappisasessori
Tapani Erämaja, pappisasessori
Janica Mäkelä, osa-aikainen projektityöntekijä,
1.11.–31.12.2013
Nea Karjalainen, osa-aikainen projektityöntekijä,
1.11.–31.12.2013
Eila-Maria Törmä, vankiladiakoni
Pertti Ruotsalo, pappisasessori
Tapani Erämaja, pappisasessori
Anne Engblom, oppisopimuskoulutettava
1.1.2012–31.6.2012, vs. toimistos sihteeri,
1.9.–29.11.2012

Yhteistyösopimukseen Suomen Lähetysseuran kanssa perustuen:

Liisa Purho, SLS:n lähetysen hiippakuntasihteeri 1.1.2013–31.8.2013

Anssi Nurmi, SLS:n lähetyksen hiippakunta-
sihteeri 1.9.2013–31.12.2013 Liisa Purho, hiip-
pakunnan lähetyssihteeri

Tampereen hiippakunta

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet

Immonen Anna-Kaisa, puheenjohtaja
Alajoki Asko
Ali-Löytty Heikki
Hellsten Eeva-Liisa
Jaakkola Jouko
Koivula Timo
Kulmala Jarmo
Lipponen Varpu
Mäki Kalle
Niemenmaa Marjo
Nieminen Tapio
Pura Liisa
Rissanen Jari
Vierumäki Matti

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenet

Huttunen Timo
Kemppainen Jari
Kopo Anna-Mari
Pelkonen Heikki
Räsänen Niilo
Silfverhuth Olli-Pekka, varapuheenjohtaja
Sipola Antti

Tuomiokapitulin jäsenet

Repo Matti, piispa
Alaja Riitta, maallikkojäsen
Hallikainen Olli, tuomiorovasti
Hukari Ari, hiippakuntadekaani
Juutilainen Jorma, lakimiesasessori
Rantavaara Ari, pappisasessori, 31.8.2013 asti
Särkiö, Riitta 1.9.2013 alkaen
Toivio Heikki, pappisasessori

Tuomiokapitulin henkilökunta

Repo Matti, piispa
Hoffrén Pirjo, vastaanottosihteeri
Holopainen Jussi, hiippakuntasihteeri
Hukari Ari, hiippakuntadekaani
Juutilainen Jorma, lakimiesasessori
Laukkonen Hannu, notaari
Läykki Helena, toimistosihteeri,
11.3.2013 alkaen
Matilainen Tuulia, viestinnän hiippakunta-
sihteeri
Ora-Tuominen Sanna, hallintosihteeri
Raitaranta Airi, hiippakuntasihteeri
Ranta Aija-Leena, hiippakuntakanttori
Sulander Mikko, hiippakuntasihteeri

Oulun hiippakunta

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet

Guttorm Veikko
 Haipola Pertti
 Hautamäki Esko
 Kantola Jouko
 Kemppainen Elina
 Kivioja Arto
 Lahti Liisa
 Lämsä Arja
 Ruokanen Pekka
 Savela Antti
 Seppänen Markku
 Sinikumpu Airi
 Turpeinen Tuomo
 Vuollo Satu, puheenjohtaja

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenet

Haapala Yrjö
 Kujala Lauri
 Lindström Mirja-Liisa
 Nissinen Heikki, varapuheenjohtaja
 Sirviö Jouni
 Tirola Kaija
 Vaaramo Jyrki

Varajäseninä toimineet:

Kerola Raili
 Myllylä Sirkka-Liisa

Tuomiokapitulin jäsenet

Salmi Samuel, puheenjohtaja
 Pikkarainen Matti, tuomiorovasti

Rauhala Juha, pappisasessori
 Rehumäki Pekka, pappisasessori,
 31.7.2013 saakka
 Aspfors Raimo, vs. pappisasessori,
 1.8.2013 alkaen
 Kantola Marja, maallikkojäsen
 Pesonen Niilo, hiippakuntadekaani
 Aalto Mari, lakimiesasessori

Tuomiokapitulin henkilökunta

Salmi Samuel, piispa
 Salmi Hannele, hiippakunta-assistentti
 Aalto Mari, lakimiesasessori
 Äärelä Outi, notaari
 Arhippainen Raili, toimistos sihteeri
 Vuorma Anna-Maija, toimistos sihteeri
 Pesonen Niilo, hiippakuntadekaani
 Asikainen Pekka, hiippakuntasihteeri,
 30.4.2013 saakka
 Kuikka Mirva, hiippakuntasihteeri
 Kronqvist Saija, hiippakuntasihteeri
 Paaso Raimo, hiippakuntasihteeri,
 1.5.2013 alkaen
 Sillanpää Anneli, toimistos sihteeri (50 %)
 NüTTYvuopio Erva, saamelastyön sihteeri
 Luokkala Urpo, kuurojen pappi
 Kauppi Eeva, toimistos sihteeri (50%)

Lähetystoimisto (SLS)

Laurila Matti, lähetyssihteeri
 Kopperoinen Marja, lähetykskasvatussihteeri
 Hiltunen Paula, kasvatussihteeri/lapsi- ja
 nuorisotyö

Mikkelin hiippakunta

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet

Kauria, Outi, puheenjohtaja
Behm, Sari
Eerola, Seppo
Haimilahti, Juhani
Kontinen, Taisto
Lantta, Sari
Leskinen, Timo
Matikainen, Matti
Mynttinen, Rauni
Mäkelä, Jouko
Rantalainen, Juha
Rasimus, Risto
Siitari, Keijo
Vainio, Vesa

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenet

Castrén, Helena
Helén, Kari
Kosonen, Erkki
Luukkonen, Osmo
Pehkonen-Suoranta, Kaisa-Liisa
Sankari, Jeremias
Tolvanen, Matti

Borgå stift Porvoon hiippakunta

Stiftsfullmäktige, lekmän Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet

Engblom Magnus, ordförande
Björkman-Nystén Nina
Erickson Gerd

Tuomiokapitulin jäsenet

Häkkinen, Seppo, piispa
Palm, Juha, tuomiorovasti
Mattila, Ouri, hiippakuntadekaani
Klemola, Jyri, lakimiesasessori
Pylkkänen, Sirkka, pappisasessori,
31.5.2013 saakka
Rikala, Tuula, maallikkojäsen
Ylikangas, Kimmo, pappisasessori
Marttila, Marko, pappisasessori,
1.6.2013 alkaen

Tuomiokapitulin henkilökunta

Häkkinen, Seppo, piispa
Harju, Ulla-Maija, hiippakuntasihtööri
Klemola, Jyri, lakimiesasessori
Laukkanen, Seppo, kuurojenpappi
Mattila, Ouri, hiippakuntadekaani
Mäkelä, Senja, toimistosihtööri
Seppänen, Liisa, hiippakuntasihtööri
Silvonen-Jokinen, Leena, notaari
Suomela, Eeva, toimistosihtööri
Teittinen, Anne, toimistosihtööri
Tähkää, Ari, hiippakuntasihtööri
Vikman, Timo, hiippakuntasihtööri
Vuorikari, Merja, hiippakuntasihtööri

Forsman Liselott
Gäddnäs Kerstin
Helander Gunnel M.
Holmgård Kenneth
Lindén Ingolf

Näse Gun-Maj
 Pihlström Karl-Gustav
 Salenius Helena
 Sjöbacka Kristian
 Snellman Hans
 Åminne Cecilia

Stiftsfullmäktige, präster Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenet

Lindgård Stina, vice ordförande
 Audas-Willman Ann-Mari
 Björkgren Malena
 Bäck Mia
 Fernström Stig-Olof
 Kankkonen Peter
 Westerlund Johan

Domkapitlets medlemmar Tuomiokapitulin jäsenet

Vikström Björn, biskop, ordförande
 Lindgård Mats, domprost, stiftsdekan 1.10–
 31.12.2013, vice ordförande
 Österholm Kasten, lagfaren assessor,
 till 31.7.2013
 Henricson Lars-Eric, lagfaren assessor,
 från 1.8.2013
 Ekstrand Sixten, stiftsdekan, till 30.9.2013
 Laxell Anders, prästassessor

Lemberg Robert, prästassessor
 Berglund Barbro, lekmannamedlem

Abrahamsson Clas, notarie, sekreterare

Engblom Magnus, stiftsfullmäktiges ordfö-
 rande, närvaro- och yttranderätt

Domkapitlets personal Tuomiokapitulin henkilökunta

Vikström Björn, biskop
 Abrahamsson Clas, notarie
 Andersson Kjell, vaktmästare
 Ekstrand Sixten, stiftsdekan, till 30.9.2013
 Hellberg Jan, stiftssekreterare
 Henricson Lars-Eric, lagfaren assessor,
 från 1.8.2013
 Hietanen Perttu, gårdskarl-eldare (66 %)
 Lindgård Mats, stiftsdekan,
 1.10.2013–31.12.2013
 Lönnqvist Susanne, byråsekreterare
 Puiras Margareta, stiftssekreterare
 Rosqvist Kristina, byråsekreterare
 Sandell Tua, stiftssekreterare
 Tallberg Christine, byråsekreterare
 Wendelin Madeleine, stiftssekreterare,
 från 1.8.2013
 Österholm Kasten, lagfaren assessor
 till 31.7.2013

Kuopion hiippakunta

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet

Hurskainen Timo
 Hämäläinen Marja-Muusa, varapuheenjohtaja
 Juntunen Pirjo
 Kanerva Erkki
 Ketonen Matti, puheenjohtaja
 Kokkonen Leena
 Lehto Hanna
 Luomi Erkki

Niiranen Pekka
 Pulkkinen Marjatta
 Sorvari Yrjö
 Tervonen Hannu
 Väistö Eevi
 Yrjänä Sakari

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenet

Husso Sanna
Kemppainen Aila
Leino Kirsi
Reinikainen Tiina
Ritari Teppo
Räihä Maija
Suutari Timo

Tuomiokapitulin jäsenet

Jolkkonen Jari, piispa
Alatalo Tuija, lakimiesasessori
Holkeri Heikki, pappisasessori
Huttunen Markku, maallikkojäsen
Häkkinen Sakari, hiippakuntadekaani
Rannankari Ilpo, tuomiorovasti
Riikonen Mika, pappisasessori

Tuomiokapitulin henkilökunta

Jolkkonen Jari, piispa
Aalto Marja-Sisko, notaari
Alatalo Tuija, lakimiesasessori
Antikainen Juha, hiippakuntasihtööri
Hartikainen Marjaana, toimistosihtööri
Helminen Anneli, vankiladiakoni
Häkkinen Sakari, hiippakuntadekaani
Jansa Kati, hiippakuntasihtööri
Juola Sirpa, hiippakuntasihtööri
Karjalainen Tuula, vankiladiakoni
Karppinen Osmo, vahtimestari
Nicholls Richard, hiippakuntakanttori
Pyykönen Kaija, toimistosihtööri
Koistinen Jukka, lähetyssihtööri
(Suomen Lähetyseuran palkkaama)

Lapuan hiippakunta

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet

Pirjo Sariola, Kurikka (pj.)
Matti Kuvaja, Seinäjoki (vpj.)
Harri Alatupa
Marjatta Hynynen
Tuomas Hänninen
Visa Kananoja
Heikki Koskela
Marianne Kuntsi
Johannes Leppänen
Tapio Majuri
Maija Piitulainen
Ahti Ranto
Lea Saarinen
Eija Sippola
Juha Venäläinen

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenet

Jyrki Jormakka
Teija Laine
Tapio Lampinen
Arto Lehtineva
Jaakko Linko
Jukka Salo
Maria Siekkinen

Tuomiokapitulin jäsenet

Simo Peura, piispa, puheenjohtaja
Matti Salomäki, tuomiorovasti, vpj
Arto Viitala, pappisasessori
Eero Holma, pappisasessori
Matti Eerola, maallikkojäsen
Juha Muilu, hiippakuntadekaani
Jussi Lilja, lakimiesasessori

Läsnäolo- ja puheoikeus

Pirjo Sariola, hiippakuntavaltuuston pj.
Keijo Rintamäki, talouspäällikkö, sihteeri

Tuomiokapitulin henkilökunta

Simo Peura, piispa
Elisabet Mäki-Mantila, piispan sihteeri
Juha Muilu, hiippakuntadekaani
Jussi Lilja, lakimiesasessori
Kai Jantunen, hiippakuntasihteeri
Keijo Rintamäki, talouspäällikkö
Hilkka Mäkelä, hiippakuntasihteeri, 40 %
Johanna Korkeaniemi, hiippakuntasihteeri, 60 %
Jussi Peräaho, hiippakuntapastori

Reijo Takamaa, hiippakuntasihteeri
Johanna Ojala-Haapala, hiippakuntasihteeri,
(1.11.2012–10.8.2014)
Jukka Jämsén, hiippakunnan lähetyssihteeri
Marja Saukkonen, Lapuan piirin kuurojen-
pappi
Leena Hirvelä, toimistos sihteeri (80 %, 1.9.2013 alkaen 100 %)
Jorma Poskiparta, vahtimestari
Pirkko Noponen, Haapaniemen kuntoutus-
sihteeri, (osa-aikainen)

Haapaniemen hiippakuntakartano

Tarja Ahola, pääemäntä
Arja Etula, emäntä
Anne Nikkola, keittiöapulainen
Arja Ojala, sivutoiminen talonmies

Helsingin hiippakunta

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet

Korhonen Johanna, puheenjohtaja
Weuro Jaakko, varapuheenjohtaja
Halonen Reino
Karhunen Anneli
Kari Markus
Mikkola Jaakko
Mölsä Aulis
Reinikainen Pekka
Saarela Veronica
Sahi Timo
Salmela Kaija
Salomaa Pekka
Skyttä Jorma
Vuori Wiking

Hiippakuntavaltuusto pappisjäsenet

Antturi Arto
Heininen Kaisa
Hiilamo Kirsi
Korkalainen Samuli
Luodeslampi Juha
Pöntinen Hannu
Simola Pertti

Tuomiokapitulin jäsenet

Askola Irja, piispa
Poutiainen Matti, tuomiorovasti
Kopponen Lauri, maallikkojäsen
Nurminen Anja, pappisasessori
Heltelä Marja, pappisasessori
Saario Ritva, lakimiesasessori
Lämätäinen Reijo, hiippakuntadekaani

Tuomiokapitulin henkilökunta

Askola Irja, piispa
 Maununen Maritta, piispan sihteeri
 Linnoinen Päivi, piispan teologinen erityisavustaja 31.5.2013 saakka
 Kariranta Kaisa, piispan teologinen erityisavustaja 5.8.2013 alkaen
 Saario Ritva, lakimiesasessori
 Hämäläinen Heikki, notaari
 Himberg Anniina, toimistosihteeri
 Tapola Päivi, ma toimistosihteeri, (50 %)

1.10.2013 alkaen

Aaltio Ulla, toimistosihteeri, (50 %)
 Liimatainen Reijo, hiippakuntadekaani
 Poutiainen Kirsti, hiippakuntasihteeri
 Haikarainen Raine, hiippakuntasihteeri
 Ranttilä Jaana, hiippakuntasihteeri
 Falenius Birgitta, toimistosihteeri, (50 %)
 Jokipaltio Elina, kuurojenpappi
 Lähti Hannu, lähetyssihteeri
 Remes Hanna, hiippakuntakanttori

Espoon hiippakunta

Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet

Aspila Pentti, puheenjohtaja
 Ahonen Eero
 Finskas Matti
 Graeffe Hanna
 Karhunen Tuula
 Malme Juhana
 Rahja Jaakko
 Ranta Hilikka
 Rostamo Kirsi
 Saarnio Rauno
 Savela Sari
 Sorsa Pentti
 Tallqvist Tarja
 Äikäs Liisa

Varajäseninä toimineet:

Helimäki Matti
 Hopsu Inka
 Juntunen Elina
 Salonen Antti
 Stick Erica

Tuomiokapitulin jäsenet

Luoma Tapio, piispa
 Kujanpää Antti, tuomiorovasti
 Leino Pekka, lakimiesasessori
 Henricson Lars-Eric, vs. lakimiesasessori, vuosilomasijaisena 15.11.2013–30.11.2013 o.v.o., vs. (30 %) 1.12.2013–31.12.2013
 Peltonen Kai, hiippakuntadekaani
 Sorvari Heikki, maallikkojäsen
 Suni Hannu, pappisasessori
 Vihko Mauri, pappisasessori

Hiippakuntavaltuuston pappisjäsenet

Antola Tuomas 27.5. asti
 Autio Marko
 Holm Seppo 28.5. alkaen
 Hulmi Sini
 Latvus Kari
 Malinen Antti
 Pihkala Panu
 Seppänen Tarja

Tuomiokapitulin henkilökunta

Luoma Tapio, piispa
 Leino Pekka, lakimiesasessori
 Henricson Lars-Eric, vs.lakimiesasessori, vuosilomasijaisena 15.11.2013–30.11.2013 o.v.o., vs. (30 %) 1.12.2013–31.12.2013
 Peltonen Kai, hiippakuntadekaani, ositt.vv. (50 %) 1.2.2013–31.3.2013

Keravuori Pilvi, notaari, ositt. vv. (20 %)
Mia Nieminen, vs. notaari teol.yo, osa-aik. (20 %)
1.1.2013–28.3.2013, vv. 29.3.2013–31.12.2013
Taanila Heini, vs. notaari, osa-aik. (20 %)
11.4.2013–31.12.2013, (100 %) 18.11.2013–2.12.2013
Nieminen Mia, vs. toimistosihteeri (20 %)
1.1.2013–28.3.2013, vv. 29.3.2013–31.12.2013
Taanila Heini vs. toimistosihteeri (20 %)
11.4.2013–31.12.2013
Kostiainen Anne, hiippakuntasihteeri
1.1.2013–28.2.2013
Stambei Nataša, vs. hiippakuntasihteeri
18.3.2013.–30.6.2013 ja 18.2013.–30.8.2013
Söderqvist Tiina-Liisa, hiippakuntasihteeri
1.10.2013–31.12.2013
Parila Petri, siviilipalvelusmies 1.10.2013–31.12.2013
Pirttimaa Kati, hiippakuntasihteeri
Nurmi Mika, hiippakuntasihteeri
Härkönen Päivi, piispan sihteeri, hallintosihteeri
Partio Eeva, toimistosihteeri
Koski Carolina, toimistosihteeri ositt. vv. (20 %)
1.11.2013–31.12.2013
Hämäläinen Terhi, harjoittelija 1.1.2013–28.2.2013

KIRKKOHALLITUS[†]

Asianro 2014-00059

Kirkkohallitus
Satamakatu 11
PL 185
00160 HELSINKI
Puh. (09) 18021